BOLŞEVİK

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!

ŞUBAT 1985 FİATI 7,5 DM 15 FF 60 ÖS 200 TL

TKP/ML(B) III. KONFERANS HAZIRLIK BELGELERİ
–3/4–

»1 MAYIS POLEMİĞİNİN TÜM BELGELERİ«NİN DEĞERLENDİRİLMESİ
–Taslaklar–

BOLŞEVİK PARTİZAN'DA ÇIKAN ÇEŞİTLİ YAZILARIN DEĞERLENDİRİLMESİ
–Taslaklar–

Sayı 10/11

İÇİNDEKİLER

YAYINCININ NOTU

Elimize TKP/ML(Bolşevik)'in Üçüncü Konferansı ile ilgili bir dizi hazırlık belgesi geçti. Bu belgelerde yürütülen tartışmaları bütün Türkiye Marksist-Leninist hareketi için önemli gördüğümüzden, bunları aynen yayınlamayı doğru buluyoruz.

Belgeleri bize ulaştıranlar, belgelere şu notu da eklemişlerdi:

> "Ekte ulaştırdığımız belgeler TKP/ML(Bolşevik)'in III.Konferansına hazırlık belgeleridir.
>
> Bu belgeler, TKP/ML(Bolşevik) Merkez Komitesinin aldığı karara uygun olarak Parti Hücrelerinde, ve Parti Hücreleri önderliğinde çalışan tek tek yoldaşlar tarafından hazırlanmıştır.
>
> Daha sonra bu belgeler üzerine, hazırlayan yoldaşların çalıştığı hücrede en az bir tur tartışılmış; hücrelerde getirilen eleştiriler doğrultusunda belgelerin yazarları doğru buldukları noktalarda düzeltmeler yapmıştır. Hücre içindeki tartışmalarda çözülmeyen çelişmeli noktalarda, sorunu önemli gören diğer hücre üyeleri bazı hallerde yazılı tavır takınmışlardır. Bu tavırları da sözü geçen belgelere ek olarak gönderiyoruz.
>
> Belgeler, bu şekli ile üzerinde hücre içinde bir tur tartışılmış, bazı düzeltmeler yapılmış da olsa, öncelikle belgeleri kaleme alanların görüşlerini içeren tartışma taslaklarıdır."

Biz bu notla elimize geçen belgeleri; elimize geçiş sırasına göre yayınlayacağız.

Bu sayıda yayınladığımız belgeler;

> "1 Mayıs Polemiğinin Bütün Belgeleri"

başlıklı kitapta toplanan belgelerin değerlendirilmesi ile ilgili belgelerdir.

1982 1 MAYIS POLEMİĞİ İÇİNDE BAZI BÖLÜMLERLE İLGİLİ TAVRIM

oldaşlar,

Bu yazıda, Merkez Komitesinin GDS'e verdiği cevaplarla hemfikir olmadığım konulara ve eksik bulup da tamamlamak istediğim sorunlara değineceğim.

Yazının kapsamı, "GDS, MLPÜ ve WBK ile TKP/ML(B) arasında 1 Mayıs 1982 konusunda sürdürülen tartışmanın tüm belgeleri" (bundan böyle "Tüm Belgeler" diye anılacak) adlı broşürün 196. sayfasına kadar olan bölümü içermektedir. Ancak buna rağmen konuların ele alınışında yer yer başka belgelere de başvurulacaktır.

II. GDS'İN MÜCADELESİ ÜZERİNE BİR KEZ DAHA

Bu bölümde yanlış ve eksik bulduğum sorunları doğrudan ele almadan önce; Yazı Kurulunun 5/6. sayıda "MUHALEFETIN ORTAYA ÇIKMASINDA VE GELIŞMESINDE BIZIM HATALARIMIZ" başlıklı bölümde konumuzla ilgili söylenenlere değinmek istiyorum. Yazı Kurulu şöyle demektedir:

> "22.4. tarihli mektupta, görüş ayrılıklarının derinliğini bütün boyutları ile görmeme; kardeş örgütlere hala aşırı iyi niyetle yaklaşma; bir dizi başka hata ile de; herşeyden önemlisi Proleter Enternasyonalizminden belli ölçüde sapma anlamına gelen kardeşlerin (GDS olmalı —BN) kendi örgütsel durumlarını çıkış noktası olarak almasını haklı gören tavırla; ve 1 Mayıs'ta Batı Almanya'da çeşitli milliyetlerden örgütlü devrimcilerin omuz omuza yürümesine gerekli önemi vermeyen tavırla da birleşti." (agd, s.13)

Merkez Komitesinin de onayladığı görülen bu özeleştirinin 1982'de GDS ile yapılan geniş polemik içindeki yeri nedir? Özeleştirisi verilen konuların geniş polemikle bağı nasıl kurulmaktadır? Bu ve benzeri sorulara yanıt vermeksizin bu özeleştiri ile hemfikir olmak veya olmamak, sorunun gerçek değerlendirmesine fazla bir katkıda bulunmayacaktır.

Ben şimdi bu özeleştirinin yukarıda sorduğum sorularla bağını kurarak, tek tek noktalarını ele alıp açıklamaya çalışacağım.

a) Özeleştiriye göre, 22.4. tarihli mektup, "görüş ayrılıklarının derinliğini bütün boyutları ile" görmedi. Bu tespit, içeriğinin nasıl doldurulduğundan bağımsız olarak, tez düzeyinde doğrudur. Bu tez geniş polemik içinde bilince çıkmamıştır. Tam tersine, GDS ile polemik içinde şöyle denilmektedir:

> "GDS daha sonra, bizim tavrımızın kendilerini hayal kırıklığına uğrattığını, ve kızdırdığını açıklıyor. Onlar kendilerinin bize tek kelime ile direkt eleştiri getirmediği bir mektuba verdiğimiz ve kendilerini eleştirdiğimiz —doğrudan eleştirdiğimiz— üç sayfalık bir yazıda, çelişkilerin nedenlerini ideolojik olarak araştırmadığımızdan yakınıyor. Bu yazıda daha fazlası yapılamazdı. Bu konuda yakınmaları haksızdır." (s.81)

Görüldüğü gibi, Merkez Komitesi çelişkilerin nedenlerinin "ideolojik" olarak derinleştirilmesinin "üç sayfalık bir yazıda" "daha fazla" yapılamayacağını vurgulayarak, aradaki görüş ayrılığının derinliğini yeterince kavramamış olduğu gerçeğini tespit etmemektedir. Sorun yazının üç sayfa olup olmaması değildir. (esas sorun daha doğrudur.) Gerçek sorunu yazının kısalığı/uzunluğu tartışmasına çekmek yanlıştır.

İşte geniş polemikte bu sorunla ilgili durum budur. Şunu da belirteyim ki, aradaki ideolojik farklılığın "yeterince" kavranmamasından ne anlaşılmaktadır? Bu konuda Merkez Komitesi ile aynı dilleri mi konuşuyoruz? Bu ve benzeri sorulara, konuların tek tek ele alınması ve cevaplanması, gerçek bir yanıt olacaktır.

b) Özeleştiriye göre: "Kardeşlerin —GDS olmalı —BN— kendi örgütsel durumlarını çıkış noktası olarak almasını haklı gören tavırla" proleter enternasyonalizminden "belli ölçüde sapma" içine girildi. Bu tespiti, yazının ileriki bölümünde ele almak koşuluyla geçiyorum.

c) Özeleştiriye göre: Yukarıdaki iki hata, "1 Mayıs'ta Batı Almanya'da çeşitli milliyetlerden örgütlü devrimcilerin omuz omuza yürümesine gerekli önemi vermeyen tavırla da birleşti."

Bu tespitin doğrudan tartışılması için önkoşul olarak, 1982 somutunda proleter enternasyonalizmi bağıntısında "omuz omuza yürümeye" verilen önem üzerine tarafların tavırlarına değinmek gerekmektedir.

III. BATI ALMANYA'DA 1 MAYIS 1982'DE PROLETER ENTERNASYONALİZMİ SORUNU

Yukarıdaki sorunu bu başlık altında ele alınan konularla bağıntı içinde tartışırken; GDS'in, "1 Mayıs 1982'de TKP/ML(B) Merkez Komitesinin... proleter enternasyonalisti bir yaklaşım tarzı göstermek yerine, proleter enternasyonalizminden saptı" şeklindeki eleştirisi ve buna karşılık Merkez Komitesinin yanıtını öncelikle ele almalıyız.

Merkez Komitesi, GDS'e bu bağıntıda cevap verirken, GDS'in de 8.3. tarihli mektubunda "mutlaka birlikte yürünmesi gerektiği" şeklinde bir düşünce ve tez savunmadığını belirtmektedir. Merkez Komitesi bu tespitinin doğruluğunu kanıtlarken, GDS'in mektubundan bir dizi alıntı yaptıktan sonra şöyle diyor:

> "Toparlarsak, GDS 8.3. tarihli yazısının genel gerekçeleri saydığı ilk iki bölümünde, mutlaka —altını çizen MK—BN— birlikte yürünmesi gerektiği şeklinde bir tez savunmamaktadır. Pratik öneriler bölümünde, BİRLEŞMİŞ ENTERNASYONAL —BİR —BN— YÜRÜYÜŞ konusunda ise, öncelikle blok kurulmamasını, içiçe yürünmesini öne çıkartmaktadır." (s.91)

Merkez Komitesinin burada çıkardığı sonucun yanlışlığını göstermek için bir-iki alıntı da ben yapmak istiyorum:

> "a) biz MERKEZİ BİR ORTAK YÜRÜYÜŞ öneriyoruz." (aç GDS)
>
> "d) yürüyüşe katılan örgütlerin şiarları da yürüyüşte taşınmalıdır. Ancak taşıyanların aynı örgüte dahil olması gerekli değildir."
>
> "c) Bizim görüşümüze göre yürüyüş —yürüyüşler değil —BN— ... kişilik bir yürüyüş olabilir; Türkiyeli ... yoldaş ve arkadaş, ...İrannlı yoldaş ve arkadaş, ... diğer milliyetlerden yoldaş ve arkadaş." (s.2)

Alıntılarda görüldüğü gibi, GDS "MERKEZİ BİR ORTAK YÜRÜYÜŞ" önerisini büyük yazarak öne çıkarmıştır. Bu alıntıda savunulan, ifade düzeyinde değil ama anlayış olarak, mutlaka beraber yürüme düşüncesini açıkça içermektedir. Merkez Komitesi yukarıdaki alıntıyı yapıp bu sonuca varmadığı gibi, alıntı yaptığı yerlerin yorumunda da eklektizme düşmektedir. Şöyle ki; Merkez Komitesi yaptığı alıntılarda GDS'in "öncelikle blok kurulmamasını, içiçe yürünmesini öne çıkarttığı" tespitini yapmaktadır.

İyi, güzel, bu tespite ben de katılıyorum; ama sorun bunun tespit edilmesinden daha değişiktir. O da şudur: blok kurulmaması ve içiçe yürünmesi gerektiğini öne çıkartmak, platformu imzalayanların ortak yürümesi gerektiğini öne çıkartmak demektir. Ortak yürümeyi savunmaksızın, içiçe yürünmesini öne çıkarmak mümkün değildir. İşte bütün bunlardan çıkan, ve çıkması gereken sonuç, GDS'in anlayış olarak 'mutlaka beraber yürüme' düşüncesini 8.3. tarihli mektubunda savunduğu gerçeğidir.

Başka bir deyimle, 'mutlaka' birlikte yürünmeksizin, 'MERKEZİ BİR ORTAK YÜRÜYÜŞ' düşünülemez. 'Mutlaka' beraber yürünmeksizin, blok kurulmamasını ve içiçe yürümeyi öne çıkarma düşünülemez. İşte Merkez Komitesi bu sonuca varmayarak, kendi yorumunda eklektizme düşmektedir.

MERKEZ KOMİTESİNİN ÜÇ GÖREV DİZİSİNİN YORUMU

Yukarıdaki sorunu tartışırken, Merkez Momitesi bu bağıntıda "üç görev disisi"ne GDS'in getirdiği eleştirileri de yanıtlamaktadır.

Merkez Komitesinin verdiği yanıtlar, gerek yöntem gerekse içeriksel açıdan, esasta yanlıştır.

Şimdi bu gerçeği inceleyebilmek için, sözü Merkez Komitesine bırakıyoruz:

"GDS bu görevler dizisi içerisinde proleter enternasyonalizmi lafını, ya da çeşitli devrimci örgütlerin birlikte yürümesinin özel propagandasını arıyor; bulamadığı zaman ise, proleter enternasyonalizminden sapma damgasını basıyor.

Biz bu görevlerin içinde 'proleter enternasyonalizmi' lafı geçmese bile, bunların proleter enternasyonalizmini içerdiğini söylüyoruz. Şöyle ki:

Birincisi, gerici sendika ağalarının önderliğindeki 1 Mayıs eylemlerine alternatif KIZIL 1 Mayıs eylemlerinin konması gerektiği söyleniyor. Bu görev açık bir şekilde hem geniş anlamda (platformun komünist, proleter enternasyonalisti olması anlamında); hem de dar anlamda (çeşitli ülkelerin devrimcilerinin birlikte yürümesi anlamında) proleter enternasyonalizmini içerir.

İkincisi, katılabilecek T Ü M devrimcileri katma görevi, milliyet ayrımı yapmayan, hangi milliyetten olursa olsun tüm devrimcileri kapsayan bir görevdir. Ve bu görev olarak tespit edilmektedir.

Üçüncüsü, DGB yürüyüşlerine katılanlar arasındaki propaganda görevi de, yalnızca Türkiyeli devrimcilere değil, bütün devrimcilere yönelik bir propagandadır. Nitekim pratikte de öyle olmuştur.

Görüldüğü gibi sorun, proleter enternasyonalizmi lafını kullanıp kullanmama sorunu değildir. BU GÖREVLER AÇIK BIR ŞEKILDE HEM GENİŞ, HEM DAR ANLAMDA PROLETER ENTERNASYONALİZMİNİ İÇERMEKTEDİR." (s.91)

Bu uzun aktarmadaki içeriksel hatanın üzerinde durmadan önce, yöntem ile ilgili birkaç söz söyleyelim. Merkez Komitesi, GDS ile geniş polemik içinde birçok yerde, GDS'in kullandığı ifadeler üzerinde durmakta, kullanılan ifadenin ne anlama geldiği, ve mantıki sonucunun ne olduğunu göstermektedir. Mesela 'rahatsız etme' ifadesine ilişkin tavır bir örnektir. Ki bu doğrudur.

Ne var ki, aynı Merkez Komitesi, kendi yazılarının yorumuna geldiğinde, yer yer, kullandığı ifadelerde dile getirilmeyen anlayışları, kullanılan ifade içinde varsaymıştır. Bu yöntem çifte standartlı, oportünist bir tavırdır.

Tartıştığımız somut bağıntıda da, özellikle 1. ve 3. görev tespitlerinin yorumunda Merkez Komitesinin kullandığı yöntem tam da böyle bir yöntemdir. Şimdi sorunun yöntemsel ve içeriksel açıdan neden yanlış olduğunu yakından görebilmek için, önce birinci ve üçüncü görev tespitlerinin yorumunda Merkez Komitesine yol gösteren mantığı inceliyelim.

Her iki görev tespitini de yorumlarken, temel mantık şudur: eylemlere temel teşkil eden platform komünisttir. Komünist olduğu için de, proleter enternasyonalizmini hem geniş, hem de dar anlamda içerir. Ayrıca, DGB'ye karşı Kızıl 1 Mayıs alternatifi koymak ta bu görevi içerir. İşte Merkez Komitesinin mantığının kısa yorumu budur.

Bu mantık Merkez Komitesini 1982 öncesi yapılan 1 Mayıs eylemleri de hem geniş, hem de dar anlamda proleter enternasyonalist eylemlerdir değerlendirmesine kadar götürdü. Ki bu sonuca varması gayet anlaşılırdır.

Biz Merkez Komitesinin bu mantığı ile vardığı sonuç veya sonuçlara, bir başka sonuç daha eklemek istiyoruz: Bu mantıkla hareket edildiğinde, bizim —1982 öncesi de dahil— yaptığımız bütün eylemler istisnasız, hem geniş hem de dar anlamda proleter enternasyonalist niteliktedirler!! Öyle ya, hiç kimse kalkıp da, bizim komünist içerikle yaptığımız propagandaların "yalnızca Türkiyeli devrimcilere" yöneldiğini ispatlayamaz!!

Açıktır ki, bu yaklaşım, tartışılan bağıntıda bütünüyle yanlıştır.

Proleter enternasyonalizminin genis ve dar anlamı ne demektir?

Merkez Komitesi bu soruya, yukarıda alıntı yaptığımız yerde, doğru olarak yanıt vermektedir. Buna göre, geniş anlamda proleter enternasyonalizmi, komünizmin propagandası; dar anlamda ise, omuz omuza beraber yürüme demektir.

Ben Merkez Komitesinin dar anlamda proleter enternasyonalizmi diye tarif ettiği olgunun, 1982 somutunda 1 Mayıs'ta beraber yürüme imkanı olduğu için, dar/genis ayrımı yapılmaksızın, pratikte proleter enternasyonalizmi olarak tanımlanması gerektiği görüşündeyim.

Bunun için de, bundan böyle, Merkez Komitesinin dar anlamda dediği şeyi ben, pratikte proleter enternasyonalizmi olarak tanımlayacağım.

Pratikte proleter enternasyonalizminin içeriğini doğru olarak yorumlayan Merkez Komitesi, "Görüldüğü gibi, sorun proleter enternasyonalizmi lafını kullanıp kullanmama sorunu değildir. BU GÖREVLER AÇIK BİR ŞEKİLDE HEM GENİŞ, HEM DAR ANLAMDA PROLETER ENTERNASYONALİZMİNİ İÇERMEKTEDİR" diyebilmektedir. Bu nasıl mümkün olmaktadır? Merkez Komitesinin mantığı ile yanıtlayalım: Üç görev dizisinde de, pratikte proleter enternasyonalizmi görevinin tespit edildiğini varsayıyoruz!!.

Çünkü başka türlü bir çıkış yolu bulunmamaktadır.

Bütün bunlardan sonra cevap verilmesi gereken soru şudur: üç görev tespitinin doğru yorumu nasıl olmalıydı?

Üç görev dizisinde de, "dar anlamda" proleter enternasyonalizmi görev tespitinin YOK olduğu tespit edilmeliydi; bu bir. İkincisi, "diğer örgütlerle ortak çalışmanın güçlendirilmesi" görevine özel olarak değinilmediği vurgulanmalıydı. Üçüncüsü, ikinci görev tespitinde, çeşitli devrimci örgütleri yapılacak yürüyüşlere seferber etme görevinin sabit olduğu, ancak bunun yukarıdaki temel hataları ortadan kaldırmadığı teslim edilmeliydi.

İşte bu değerlendirme temelinde, GDS'in eleştirileri doğru yanıtlanabilirdi. Açıktır ki Merkez Komitesi bu yaklaşımdan tamamen başka bir bakış açısı ile sorunu ele almıştır. Bunun sonucu olarak, hatasını kabul etme değil de; kıskançlıkla saldırgan bir şekilde korumuş ve savunmuştur. Bu konuya ilişkin Merkez Komitesinin tavrı ESASTA yanlıştır.

Şimdi de bu soruna ilişkin GDS'in tavrı hakkında birkaç şey söyleyelim. GDS, Merkez Komitesinin üç görev dizisinde pratikte proleter enternasyonalizmi görevine özel olarak değinmemesinden hareketle, Merkez Komitesinin "DİĞER ÖRGÜTLERLE ORTAK ÇALIŞMANIN GÜÇLENDİRİLMESİNE" ve "ÇEŞİTLİ ÜLKELERDEN DEVRİMCİLERİN PRATİKTE İŞBİRLİĞİ" görevine hiç değinmediği eleştirisini getirmektedir. GDS bu eleştirisinin haklılığını kanıtlarken, oportünist bir yöntem kullanmaktadır. Mesela kendi 8.3. tarihli mektubunu değerlendirirken, genel gerekçeler ve "pratik öneriler" bölümünü bütünlük içinde ele almaktadır. Ama iş Merkez Komitesinin yazısının değerlendirmesi olunca, GDS kendini üç görev tespiti ile sınırlamaktadır.

Merkez Komitesinin "genelge"sinin "örgütlenme" ile ilgili ve "propaganda sorunu" bölümlerine bakıldığında, 'proleter enternasyonalizmi ruhu ile omuz omuza yürümenin', 1982 1 Mayıs somutunda yapılacak eylemlerin proleter enternasyonalist olması için bir KOŞUL olduğu düşüncesinin DEĞİL ama; 'çeşitli ülkelerden devrimci örgütlerle' "pratik işbirliği" fikrinin VAR olduğu görülecektir.

İşte GDS bu iki şey arasında bir ayrım yapmadığı gibi, 'çeşitli ülkelerden devrimcilerle' "pratik işbirliği" fikrinin varlığını da yadsımıştır.

Tabii ki bu tekyanlı yaklaşımın ürünü olarak, yukarıdaki yanlış genellemeyi yapmıştır. Kanımca, sorunun ikili yönünü ortaya koymaksızın yapılan her genel değerlendirme, tam anlamı ile doğru değildir.

Hiç kuşku yok ki, GDS'in değerlendirmesinin tam doğru olmaması, hiçbir şekilde, bu bağıntıda Merkez Komitesinin esasta yanlış pozisyonda olduğu gerçeğini dıştalamamaktadır.

Buraya kadar anlattıklarımız, c) şıkkında ortaya konulan hatanın derinliğini kavramak açısından gerekli önkoşul için yeterlidir. Şimdi ise bu hatanın başka TEORİK hatalarla bağlarını görelim.

Merkez Komitesi, üzerinde anlaşılan platform temelinde yapılacak bir eyleme (1982 bağıntısında) platformu imzalayan diğer örgütler katılsa da, katılmasa da, eylemin teoride ve pratikte proleter enternasyonalisti olacağını; çünkü 'belirleyen'in "içerik" olduğunu üzerine basa basa savundu. Bu düşüncesinin doğruluğunu, geniş polemik içinde GDS'e karşı şöyle savundu:

> "Çünkü proleter enternasyonalizmini belirleyen, bir yürüyüşte çeşitli milliyetlerden işçilerin birlikte yürümesi değildir. Bu tabii ki iyi ve olumludur. Ama prole-

ter enternasyonalizmini buna bağlamak yanlıştır. BİR yürüyüş çeşitli milliyetlerden işçiler yürümeseler bile proleter enternasyonalisti bir nitelik taşıyabileceği gibi; çeşitli milliyetlerden işçiler birlikte yürüseler de proleter enternasyonalisti nitelik taşımayan bir sürü yürüyüş olabilir.

GDS bu alıntının ardından, önce şunları söylüyor:

'Bunun ardından gelen bu düşüncenin uygulanmasına geçmeden önce, bizim hiçbir zaman her yürüyüş için belirleyici olanın, ona çeşitli milliyetlerden işçilerin katılması olduğunu ileri sürmediğimizi bir kez daha açıklığa kavuşturmak istiyoruz. Bir yürüyüşün proleter enternasyonalisti olup olmadığının saptanmasında yegane kıstasın, o yürüyüşe çeşitli milliyetlerden işçilerin katılması olduğunu da hiçbir zaman ileri sürmedik. Burada polemik yapılan böyle ilkel görüşlere sahip değiliz.' (aynı yerde)

Evet, GDS gerçekten de 'yegane kıstas' birlikte yürümektir demedi. O kadar 'ilkel' değil! GDS bu kadar açık yanlışı doğrudan savunmayacak kadar 'uygar'dır! O bunu söylemedi. Başka birşey söyledi. Söylediği de şu:

'.. ve ..'taki yürüyüşler diğer örgütlerle birlikte düzenlenmeyeceği için proleter enternasyonalisti olmayacaktır.'

Buyrun! Burada bu eylemlerin neden proleter enternasyonalisti olmayacağına verilen cevap açık değil midir? Bu cevap, bu yürüyüşlerin içeriği üzerinde duruyor mu? Neden durmuyor? Yürüyüşlerin içeriğinin ..'da yapılanla aynı olduğu GDS'in bilincinde değil mi? Eğer bilincinde ise, o zaman burada birlikte yürümenin tek değil ama, BELİRLEYİCİ KISTAS olduğundan başka ne söyleniyor?

Biz işte bu düşünce ile polemik yürüttük. Yürüttüğümüz polemikte, GDS'e, birlikte yürümenin tayin edici olmadığını göstermek için bir örnek verdik. Bu örnek çok dokunmuş olacak ki, GDS bu konuda iyice celallenmiş! Ama onun celallenmesi de söylediğimizin doğru olduğu gerçeğini değiştirmez." (s.95)

Buraya kadar yaptığımız uzun alıntıda, üzerinde önemle durulması gereken temel sorun var.

Merkez Komitesine göre, kendisi ile GDS arasındaki çelişki, GDS'in yürüyüşlerin proleter enternasyonalisti olması için BELİRLEYİCİ kıstas olarak; 'çeşitli milliyetlerden işçilerin birlikte yürümesini' gördüğü, kendisinin ise BELİRLEYİCİ kıstas olarak "içeriği" gördüğüdür. Sorunun bu şekliyle karşı karşıya konuluşu, Merkez Komitesinin mantığı ile gayet anlaşılır bir olaydır.

Ama sorunun bu şekilde karşı karşıya konuluşu hiç de doğru değildir. GDS bu konuda yürüttüğü polemiğin ilk başlarında, iki yürüyüş için değerlendirme yaparken, "pratikte" proleter enternasyonalisti olmayacaklarını belirtmemişti. Tartışmanın belli bir seyrinde, yanlış bir tavırla hiçbir açıklama yapmaksızın 'pratik' ifadesini devreye soktu. Bu anlamda, GDS'in içerik üzerinde hiç durmaksızın yukarıdaki şekilde bir genelleme yapması, Merkez Komitesinin yorumuna açık kapı bırakmaktadır. Ancak hiçbir şekilde yorumun haklılığını göstermemektedir. Çünkü GDS içerik üzerine doğrudan durmasa da, tartışılan konu çok somut bir konudur. 1982 1 Mayısında yapılmak istenen iki eylemin değerlendirilmesidir. Ki bu eylemlerin platformu GDS ile birlikte hazırlanmış ve üzerine anlaşılmıştır. İşte sorunu bu bağıntıda ele aldığımızda, GDS'in 'pratik' kavramını devreye sokmadan önceki genellemesine karşı da Merkez Komitesinin cevabının yanlışlığını görürüz.

Merkez Komitesinin bu teorik yanlışının temeli, onun herhangi bir şeyin niteliğini belirleyen yalnızca bir kıstas tanımasından ileri gelmektedir. Merkez Komitesi bu yöndeki GDS'in haklı eleştirisini yazısının birkaç yerinde geri çevirmekteyse de, ileri sürdüğü düşünce silsilesi, bu teorik yanılgısının yanlış olduğu gerçeğini ortadan kaldırmamakta, tersine daha da derinleştirmekte ve korumaktadır.

Bu eleştirimin doğruluğunun birinci kanıtı şudur: GDS haklı olarak, "Tartışmanın konusu, bu gerekli BELİRLEYİCİ —yani içerik —BN— özelliğin yeterli olup olmadığı, BIRKAÇ TANE BELİRLEYİCİ özelliğin olup olmadığıdır" diyor. Merkez Komitesi ise bu alıntıyı şöyle yorumluyor: "Buyrun! Biz BELİRLEYİCİ özelliğin ÇİZGİ olduğunu söylüyoruz; GDS bizi eleştirme adına, kendisi de AYNI şeyi söylüyor." (s.96)

En başta şunu tespit etmeliyiz ki, GDS, Merkez Komitesi ile "AYNI" şeyi söylemiyor. Merkez Komitesi için eylemlerin niteliğini belirleyen YALNIZ BİR BELİRLEYİCİ özellik vardır, o da İÇERİKTİR. 1982 somutunda yürüyüşlerde birlikte yürüme, bırakalım bir başka BELİRLEYİCİ özellik olmayı, olsa da olur, olmasa da!

GDS ise tartışılan bağıntıda "BİRKAÇ TANE" belirleyici özelliğin olması gerektiği; yalnız "İÇERİĞİN" eylemlerin niteliğini belirlemek için yeterli olmadığını; somut olarak iki yürüyüş için de iki belirleyici özelliğin, o yürüyüşlerin niteliğini belirlemek için gerekli olduğunu savunmaktadır.

İşte Merkez Komitesi ile GDS arasındaki yaklaşım farklılığı böyle bir farktır.

İkinci kanıt ise şudur: Merkez Komitesi, GDS'in somut iki yürüyüş değerlendirmesine karşılık olarak şöyle demektedir:

> "Çünkü proleter enternasyonalizmini BELİRLEYEN BİR yürüyüşte çeşitli milliyetlerden işçilerin birlikte yürümesi değildir. (Merkez Komitesine göre GDS bunun tersini söylüyor.) Bu tabii ki iyi ve olumludur. AMA PROLETER ENTERNASYONALİZMİNİ BUNA BAĞLAMAK YANLIŞTIR. (Yani GDS, içerik ne olursa olsun, birlikte yürünürse, o eylem proleter enternasyonalisti olur diyormuş!!!) Bir yürüyüş çeşitli milliyetlerden işçiler yürümeseler bile, proleter enternasyonalisti bir nitelik taşıyabileceği gibi; çeşitli milliyetlerden işçiler birlikte yürüseler de, proleter enternasyonalisti nitelik taşımayan bir sürü yürüyüş olabilir." (aynı yerde)

Üçüncü kanıt ise şudur: (Bu örnek 6. noktada tartışılıyor. Ancak sorun daha iyi anlaşılsın diye; buraya aktardım.)

> "GDS başka bir sorunu tartışmadan, yalnızca örgütlerin birlikte düzenleyip düzenlemiyeceği sorununu proleter enternasyonalizminin KISTASI YAPIYOR! Bu bir olgudur. Böyle bir durumda soruna teleskopla yaklaşmak, burada savunulan görüşün hangi sonuçlara götüreceğini, Türkiye'de yapılan, ve ne yazık ki, GDS ve Peykar'la ve Komeleh ile ortak düzenlenmeyen, ve sadece Türkiyeli işçilerin katıldığı yürüyüşün proleter enternasyonalisti olup olmayacağını sormak, GDS'in görüşünü bayağılaştırmak değil, DOĞRU VE HAKLI BİR POLEMİKTİR." (s.106)

En başta şunu vurgulamalıyım ki, Merkez Komitesinin burada savundukları, onun ne derece tekyanlı bir düşünme tarzına sahip olduğunu —bu konuda— göstermektedir. Bu yaklaşım, evet, GDS'in "görüşünü bayağılaştırmaktır."

Çünkü tartışılan sorun 1982 somutunda Batı Almanya'da 1 Mayıs eylemlerinin genel proleter enternasyonalisti olup olmaması değil, pratikte proleter enternasyonalisti olması için, GDS ile Peykar'ın da eylemlere katılmasının zorunluluk olup olmadığı; bu katılmanın imkan dahilinde olup olmadığı sorunudur. Bu bağıntıda GDS, 'omuz omuza' yürümenin imkanlarının varolduğundan hareketle, birlikte yürümeyi, eylemlerin pratikte proleter enternasyonalisti olması için bir zorunluluk olarak ileri sürmektedir. Ama GDS bu zorunluluğu içeriksiz ele almamaktadır. Merkez Komitesi bu bağıntıda GDS'in görüşünü bayağılaştırmakta; ve kendisinin tek nokta düşünme tarzını ortaya koymaktadır. Türkiye örneği bu gerçeğin çok açık bir kanıtıdır.

Sözün kısası; Merkez Komitesine göre bir şeyin niteliğini belirleyen, YALNIZ bir belirleyici özelliktir. Bu da İÇERİKTİR. İşte Merkez Komitesi "her durumda" bir tek belirleyici özelliğin olduğu düşüncesini böyle savunmuştur! Geniş polemiğe rağmen, Merkez Komitesinin halen Türkiye örneğini doğru ve 'haklı' görmesi, hatasının vahametini göstermekten başka birşeye yaramamaktadır.

Merkez Komitesinin bu tartışma bağıntısında yürüttüğü mantık, "üç görev" dizisinin yorumundaki mantığın ta kendisidir. Orada özellikle 1. ve 3. görev tespitlerinin içerik olarak Komünizmi içerdikleri için, "hem dar, hem de geniş" anlamda proleter enternasyonalizmini içerdikleri yorumunu görmüştük! Şimdi de karşımıza, eylemlerin platformu komünist içerikli olduğu için, bu eylemler birlikte yürünmese de pratikte de proleter enternasyonalizmidir yorumu çıkıyor. Sebep şudur: Çünkü içerik, bir şeyin niteliğini belirlemek için yeterlidir. Bu sebeplendirmenin tartışılan bağıntıda BÜTÜNÜYLE YANLIŞ olduğunu belirtmeye gerek var mı?

Merkez Komitesi, benim bu eleştirim karşısında, "Biz genel olarak her durumda —aç MK— bir tek belirleyici özelliğin olduğunu İDDİA ETMEDİK, etmiyoruz. Biz belli bir

durumda BİRDEN FAZLA BELİRLEYİCİ ÖZELLİĞİN OLABİLECEĞİNİ kabul ediyoruz" alıntısı ile itirazda bulunabilir.

Belirteyim ki, böyle bir tavır Merkez Komitesinin hatasını görmediğinin veya görmek istemeyişinin bir ifadesi olur.

Yukarıda üç örnekte ortaya koyduğum gibi, Merkez Komitesi "her durumda bir tek belirleyici özelliğin olduğunu İDDİA" etmiştir ve savunmuştur. Tartışılan somut bağıntıdan yola çıkarak Merkez Komitesinin içine girdiği genellemeler bu tezimi tamamen haklı kılmaktadır. Ayrıca şunu da belirteyim ki, Merkez Komitesinin "belli bir durumda birden fazla BELİRLEYİCİ ÖZELLİĞİN OLABİLECEĞİNİ" kabul etmesi, polemiğin geldiği aşamada vardığı yeri gösterir. Ancak bu 'teorik' kabul, onun tartışılan bağıntıda yanlış bir 'teori' savunucusu olduğunu ortadan kaldırmaz.

Tartışmanın bu bağıntısında dikkat çekmek istediğim bir başka sorun şudur: Merkez Komitesi, GDS ile 'belirleyen' ve 'yeterlidir' ifadeleri üzerine polemik yürütürken, haklı olarak kendisinin 'yeterlidir' ifadesini kullanmadığını ve bu ifadelerin ne anlama geldiğini açıklamaktadır. Ben, tartışılan bağıntıda 'belirleyen' ve 'yeterlidir' ifadelerinin aynı şeyi dile getirdiği görüşündeyim.

Tartışılan bağıntıda, 'belirleyen veya belirleyici' ifadesi, yürüyüşlerin niteliğini, özünü, diğer bazı etmenler olsa da, olmasa da belirleyen içeriktir şeklinde tanımlanmaktadır. Yeterlidir ifadesi ise yürüyüşlerin niteliğini belirlemek için, içerik özelliği yeterlidir şeklinde kendisini ortaya koymaktadır. Bu anlamda, tartışılan bağıntıda, (Merkez Komitesinin 'yeterlidir' ifadesini kullanmamış olmasından bağımsız olarak) GDS'in söylediklerini yanlış bulmuyorum.

Merkez Komitesi, bu iki ifadenin tartışma bağıntısındaki gösterdiğim rollerini görmemektedir.

Bütün bunlardan sonra, Merkez Komitesinin 1982 1 Mayıs yürüyüşleri için 'birlikte omuz omuza yürüme' düşüncesini küçümsediği, bunun pratik ifadesi olan, GDS ve Peykar ile beraber yürümek için imkanları bilinçli olarak esas görev tespitine bağlı olarak elverişli hale getirmek için aktif çaba harcamadığını; bu anlamda pratikte proleter enternasyonalizminden saptığını tespit etmeliyiz.

Yine Merkez Komitesinin bu milliyetçi sapmasını, "her durumda bir tek belirleyici özellik" vardır, bu da "içeriktir" tezi ile derinleştirdiğini, bu alanda 'teorik' bir sapma içinde olduğunu da görmeliyiz.

İşte bu temel olgular kavrandığında, Merkez Komitesinin "Biz imkan olan her alanda (mesela bu 1 Mayıs'ta ..'da) diğer ülkelerden devrimcilerle omuz omuza yürümekten yanayız" (s.86) cümlesini değerlendirirken, "imkan olan" ifadesinin bir ifade yanlışı olduğu şeklindeki değerlendirmesinin de yanlış olduğu görülecektir. Sorun ifade sorunu değildir. Sorun anlayış sorunudur.

Merkez Komitesi, Batı Almanya gibi bir ülkede, çeşitli milliyetlere mensup devrimci örgütlerle yürüyüşler, mitingler, toplantılar düzenlemenin, imkanlar ölçüsünde bir zorunluluk olduğunu savunmamıştır. Omuz omuza yürümenin, pratikte proleter enternasyonalizmi için bir gereklilik olduğunu reddetmiştir vs. İşte "imkan olan" ifadesi doğrudan bu yaklaşımların bir sonucudur. Sorun böyle ele alınmalıdır.

İşte bütün bunlardan sonra, GDS'in getirdiği "Teori/Pratik uyumsuzluğu" eleştirisini ele alabiliriz.

Konuyla ilgili en başta şunu tespit etmeliyiz ki, Merkez Komitesi geniş polemiğe kadar, 1982 1 Mayıs somutunda, yapılacak yürüyüşlerin pratikte proleter enternasyonalizmi olabilmesi için İKİ BELİRLEYİCİ ÖZELLİK olduğunu, bu özelliklerin de "İÇERİK VE OMUZ OMUZA YÜRÜME" olduğunu savunmamıştır. Bu alanda GDS ile AYNI pozisyonda değildir. Merkez Komitesinin kendisinin de tespit ettiği gibi, Merkez Komitesinin pratik uygulaması da bu teorisine uygundur. İşte bunun için, "teori/pratik uyumsuzluğu" şeklindeki eleştiri YANLIŞTIR. Bu konuda Merkez Komitesi ile hemfikirim. Merkez Komitesinin bu temel soruna ilişkin tavrını doğru bulurken, ikincil derecede önemli bazı sorunlarda onunla AYRILIYORUM.

Bu ayrılığı görebilmek için, Merkez Komitesinden bir alıntı yapalım. Merkez Komitesi şöyle diyor:

"BİZ 1 MAYIS 1982'DE, TEORİDE NE SÖYLENDİ İSE, PRATİKTE DE ONU YAPTIĞIMIZI İDDİA EDİYORUZ! BİZ YAPTIĞIMIZ ÜÇ YÜRÜYÜŞÜN NİTELİĞİNİN DE AYNI OLDUĞUNU, ÜÇÜNÜN DE PROLETER ENTERNASYONALİSTİ OLDUĞUNU SÖYLÜYORUZ. VE .. VE ..'TAKİ YÜRÜYÜŞLERİN PRATİKTE PROLETER ENTERNASYONALİSTİ OLMADIĞINI (SADECE KAĞIT ÜZERİNDE PROLETER ENTERNASYONALİSTİ OLDUĞUNU) SÖYLEYENLERİN —VEYA İMA EDENLERİN— PROLETER ENTERNASYONALİZMİNİN BELİRLEYİCİSİNİN İÇERİK OLDUĞUNU KAVRAMADIKLARINI SÖYLÜYORUZ!... .. VE ..'TAKİ YÜRÜYÜŞLERİN PRATİKTE PROLETER ENTERNASYONALİSTİ YÜRÜYÜŞLER OLDUĞUNU, BURADA YÜRÜYENLERİN TÜRKİYELİ OLDUKLARI İÇİN DEĞİL, DEVRİMCİ OLDUKLARI İÇİN YÜRÜDÜKLERİNİ, PRATİKTE BÜTÜN DÜNYADA 1 MAYIS'TA YÜRÜYÜŞ YAPAN KOMÜNİSTLERLE OMUZ OMUZA OLDUKLARINI SÖYLÜYORUZ! AÇIKTIR Kİ, BU YÜRÜYÜŞLERDE TÜRKİYELİLER DIŞINDA ÇOK AZ SAYIDA DİĞER MİLLİYETLERDEN DEVRİMCİLERİN OLMASI OLUMSUZDUR. AMA BU OLUMSUZLUĞU ORTADAN KALDIRMANIN YOLU BURALARDA YÜRÜYÜŞ YAPMAMAK DEĞİLDİR! BU OLUMSUZLUĞU ORTADAN KALDIRMANIN YOLU, ÖNCELİKLE DİĞER ÜLKELERDEN DEVRİMCİLERİN BU ALANLARDA GÜÇLENMESİDİR; Kİ 1 MAYIS YÜRÜYÜŞLERİ ONLARIN BURALARDA GÜÇLENMESİNE DE YARDIMCI OLAN BİR EYLEMDİR!" (s.83) (aç MK)

Bu uzun alıntıda "Teori/Pratik uyumsuzluğu" bağıntısında sorun şudur: Bilindiği gibi, Merkez Komitesi üç görev tespitini yorumlarken; 'dar anlamda da' proleter enternasyonalizmini bu görevlerin içerdiğini savunmuştu.

Merkez Komitesinin bu yaklaşımı temelinde sorun ele alındığında, yürüyüşlerin pratikte de proleter enternasyonalisti olabilmesi için; Merkez Komitesinin 'birlikte omuz omuza' yürümenin gerekliliğini de savunduğu sonucuna varılacaktır. Ki Merkez Komitesinin üç görev dizisini yorumlarken, üç görev dizisine 'malettiği' anlayış da budur.

İşte bu durumda, yani üç görev dizisinin yorumu ile, pratik arasında bir uyumsuzluktan sözedilebilir. Ancak, Merkez Komitesinin üç görev dizisine 'malettiği' anlayışın gerçekten de bu üç görev dizisinde mevcut olmadığı kabul edildiğinde, (ki bu kabul edilmelidir) ortada bir teori/pratik uyumsuzluğunun olmadığı görülecektir.

İşte tam da bu bağlamda, GDS'in tavrını incelemek ilginç bir görünüm sunmaktadır. Şöyle ki; GDS bir yandan "TKL/ML(B) Merkez Komitesinin... proleter enternasyonalisti bir yaklaşım tarzı" göstermediği eleştirisini getirirken; diğer yandan da "TKP/ML(B)' in teoride, ortak çağrıda, vs. propagandasını yaptığı şeyi, pratiğinde uygulamadığı, burada teori ile pratik, genel açıklamalar ile somut pratik arasında bir uçurumun olduğu suçlamasını biz "dolaylı" değil, doğrudan getiriyoruz" demektedir. (s.83) (aç GDS)

GDS'e göre, bir yandan "proleter enternasyonalisti bir yaklaşım tarzı" gösteremeyen Merkez Komitesi, diğer yandan teoride proleter enternasyonalisti yaklaşım tarzını gösteren, ancak bunu pratiğe uygulamayan Merkez Komitesi vardır!!

İşte GDS'in 'ilkeli' tavrı budur! İşte GDS eklektizmi budur!!

Geçerken belirtelim, GDS'in Merkez Komitesine getirdiği, "teoride, ortak çağrıda" propagandası yapılanı pratiğe uygulamadı şeklindeki eleştirinin ciddiye alınması, şu soruyu GDS'e sormamızı gündeme getirmektedir: GDS 1982 öncesi de "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz!" şiarını kullanıyordu. Ama GDS bu şiarı kullandığı halde, yaptığı veya katıldığı (bizim 1 Mayıs eylemlerinde) eylemlerde, 'birlikte omuz omuza' yürümenin mutlak bir gereklilik olduğunu ne teorik olarak savunmuş, ne de pratik olarak uygulamıştır. Bu durumda, GDS'in teorisi ile pratiği arasında 'derin bir uçurum' yok mudur?

Biz yanıtlayalım: GDS mantığı ile, bir uçurum vardır.

Çünkü GDS 'Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz!" dediği halde, birlikte omuz omuza yürümeyi pratik olarak uygulamamıştır!!

O halde GDS'in bu konuda Merkez Komitesine getirdiği eleştirinin bütünüyle yanlı ve zorlama bir eleştiri olduğunu tespit edelim.

5) "Söz ve eylem birliği sorunu / Ya da GDS'in harika benzetmeleri" bölümünde, Merkez Komitesinin örnekler ile ilgili söylediklerini doğru buluyorum. Ekleyecek birşeyim yok. (s.98-104)

6) "GDS gerçekten 'birlikte yürümeyi' mi tayin edici görüyor, yoksa onun için tayin

...dici olan birlikte yürümekten çok bir tek merkezi yürüyüşte birlikte yürümek mi?" bölümü ile ilgili söylenecek Ç O K şeyler var (6. ve 7. noktayı, içiçe olmalarından dolayı tek noktada ele aldım):

Bu bölümün iç toplantılarda tartışılması sonucu, Merkez Komitesinin de onayladığını sandığım; 5/6. sayıdaki özeleştiri yapılmıştı. Ben bu özeleştirinin yorumunu yaparken, birinci sayfada şöyle demiştim:

> "b) Özeleştiriye göre: 'Kardeşlerin —GDS olmalı —BN— kendi örgütsel durumlarını çıkış noktası olarak almasını haklı gören tavırla' proleter enternasyonalizminden 'belli ölçüde sapma' içine girildi. Bu tespiti, yazının ileriki bölümünde ele almak koşuluyla geçiyorum."

İşte şimdi bu bölümle ilgili olarak, ÖNCE bu sorunu ele almalıyız.

Merkez Komitesi, GDS'in gücünü üç yürüyüşe bölmeye "öncelikle kendi örgütünün özel çıkarları dolayısıyla" karşı çıktığını vurguladıktan sonra; "Biz burada GDS'in bize getirdiği proleter enternasyonalizminden sapma eleştirisini AYNEN KENDİSİNE İADE EDİYORUZ" demektedir.

Merkez Komitesinin "iade" etme tavrı bütünüyle yanlıştır. Bu tavır, kendi sapmasını gizleme, dikkatleri kendi üzerinden başka alanlara çekme tavrıdır. Ve bu yöntemle hatalar aşılamaz, hatalar kronikleştirilir! Merkez Komitesinin gözlerden gizlediği milliyetçi sapması nedir? Bunu yakından izleyelim. Merkez Komitesi şöyle demektedir:

> "Biz 22.4. tarihli mektubumuzda, bu konudaki —yani GDS'in sapması —BN— düşünceler kafamızda henüz yeni şekillendiği için de, bu KONUDA KESİN TAVIR koymadık, ve GDS'in tavrını HAKLI GÖSTERİR bir tavır takındık. Bu kesinlikle AĞIR BİR HATA İDİ. GDS'in bu tavrı, bizim tarafımızdan, 'bütünün çıkarlarından yola çıkmayan', 'kendi örgütünün özel çıkarlarını belirleyici hale getiren, son çözümlemede —aç MK— proleter enternasyonalizminden sapan bir tavır olarak RED VE MAHKUM edilmeli idi." (s.111)

Burada söylenenlerin hemen hemen her satırı yanlış ve eksikliklerle doludur.

Birincisi, "bu konuda kesin tavır koymadık" tespiti, gerçek durumu olduğu gibi yansıtmayan bir tespittir. Merkez Komitesi, 22.4. tarihli mektubunda çok açık ve KESİN bir dille şöyle demektedir: "GDS'ten yoldaşlar açısından 1 Mayıs'ta EN UYGUN EYLEM BİÇİMİ MERKEZİ BİR YÜRÜYÜŞTÜR... Bütün bu nedenlerle GDS'ten yoldaşların MERKEZİ EYLEM YÖNÜNDE TAVIR KOYMALARI DOĞRUDUR." (s.19)

Görüldüğü gibi, burada "kesin" olmayan birşey yok. Tam tersine, Merkez Komitesi açık ve kesin bir dille, GDS'in merkezi yürüyüşü kendi açısından doğru olarak savunduğunu belirtmekte, ve bu düşünceyi doğrudur diye onaylamaktadır.

Ayrıca bu gerçek olgu, GDS'in tavrının Merkez Komitesi tarafından "haklı gösterir" değil de, tamamen haklı görüldüğünü kanıtlamaktadır.

İkincisi, GDS'in sapması onaylanmakla kalınmamış; "Bizim görevlerimiz açısından EN UYGUN EYLEM BİÇİMİ tek merkezde yapılacak bir eylem değil; üç ayrı merkezde yapılacak eylemdir" denilerek, örgüt çıkarlarının temel alınması anlamındaki sapma taçlandırılmıştır.

Üçüncüsü, 22.4. tarihli mektupta "RED ve MAHKUM" edilmesi gereken, sadece GDS'in henüz belgeli olarak ispatlanamayan sapması değil; ÖNCELİKLE ispatlanabilir olan Merkez Komitesinin milliyetçi sapmasıdır.

Merkez Komitesi bu geniş polemik içinde, GDS'in bu bağıntıda getirdiği eleştirinin tekyanlı olduğuna, konunun bütünlüklü olarak ele alınmamış olduğuna haklı olarak dikkat çekerken; esasa ilişkin yanlış bir tavır izlemektedir.

Merkez Komitesi, kendisinin 'bütünün çıkarları' temelinde hareket ettiğini ispatlamaya çalışırken, şu alıntıya dayanmaktadır:

> "Biz şunu da belirtelim: eğer biz somut olarak ..'da merkezi eylem yapmanın TÖM —aç MK— açısından getireceği yararları .. ve ..'ta yapılacak yürüyüşlerin ÖNCELİKLE bizim açımızdan (ve fakat aynı zamanda tüm açısından da) getireceği yararlardan fazla olarak değerlendirse idik, tercihimiz merkezi yürüyüş yönünde olurdu." (s.112)

Merkez Komitesi bu paragrafla, yukarıda alıntı yaptığımız paragrafların birbirinin devamı olduğunu, GDS'in bunları birbirinden koparttığı ve son paragrafı alıntı yapmadığı tespitlerini haklı olarak yapmaktadır.

Bütün bu noktalarda Merkez Komitesinin haklı bir pozisyonda durması, hiçbir şekilde, onun bu paragraftan hareketle vardığı SONUCUN DOĞRU olmadığı gerçeğini ortadan kaldırmamaktadır.

Merkez Komitesi bu paragraftan hareketle, kendisinin "bütünün çıkarlarını" temel aldığını söylemektedir. Bu değerlendirme, TEK YANLI, KENDI SAPMASINI GÖZARDI EDEN, AYRICA İÇİNDE BULUNDUĞU EKLEKTİZMİ görmeyen yanlış bir tavırdır.

Merkez Komitesinin bu konudaki tavrı TEORİK olarak esasta devşirmeci ve EKLEKTİK bir tavırdır.

Bu tespitin doğruluğu, yukarıda yaptığımız alıntılarla yeterince ortaya konulmuş olmasına rağmen, tezler halinde sorunu bir kez daha toparlamakta fayda görünmektedir.

a) Merkez Komitesi, GDS'in merkezi yürüyüşte onca direnmesinin sebebinin, 'örgüt çıkarlarını' çıkış noktası alma düşüncesi olduğunu tespit etmiş; ancak bu milliyetçi düşünceyi eleştirip mahkum edeceğine, 'doğru' bulmuştur.

b) Merkez Komitesi, 'üç yürüyüş yapma perspektifinin' de 'kendi örgütü' açısından 'en uygun' eylem biçimi olduğunu savunarak; kendisinin de 'örgütün çıkarlarını' çıkış noktası aldığını teorik olarak onaylamıştır. Bu durumu ile Merkez Komitesi örgüt milliyetçiliğini 'taçlandırmıştır'.

c) Merkez Komitesi bu temel yanlışın yanında, üç yürüyüşü "Tüm" açısından da; ama ÖNCELİKLE bizim açımızdan olmak koşuluyla ortaya koyarak, 'örgüt çıkarlarını çıkış noktası' alma düşüncesinden uzaklaşmıştır. Ancak bu uzaklaşma a) ve b) şıkkındaki hatalarla HESAPLAŞILARAK yapılmamıştır.

İşte bu olguların toplamı bütünlük içinde ele alındığında, Merkez Komitesinin tavrının berrak ve net olmadığı, 'bütünün çıkarlarını' veya sadece 'kendi' çıkarlarını "çıkış noktası" almadığını tespit etmek zorundayız. Yine bu gerçeklerin tespiti, Merkez Komitesinin tavrının Merksist-Leninist olmadığını, EKLEKTİK olduğunu GÖSTERMEKTEDİR.

İşte bunun içindir ki, 5/6. sayıda bu konuya ilişkin yapılan özeleştiri, GERÇEK BİR ÖZELEŞTİRİ DEĞİLDİR.

Merkez Komitesi "T Ü M" kelimesine sarılarak, hatasını KISKANÇLIKLA savunma tavrını, ORTAK DAVAMIZIN yararı ve geleceği için TERKETMELİDİR!!

Bu bağlamda yanıtlanması gereken TEMEL SORU ŞUDUR: 1982 1 Mayısında komünistlerin esas görevi ne idi? Komünistler 'omuz omuza' yürümeyi nasıl ele almalıydılar? Bu soruların yanıtı, 1 Mayıs tartışmasının geneli içinde önemli bir konuma sahiptir.

Görüşüme göre, 1982 1 Mayısında komünistler, DGB'nin "hükümet 1 Mayıslarına" karşı, komünistlerin önderliğinde, devrimci, alternatif yürüyüşler koymalıydılar. Bu yürüyüşlere eylemi düzenleyenlerin 'devrimci' gördüğü oportünistler de çağrılmalı, ve katılmaları için bilinçli aktif çaba harcanmalıydı. Tabii ki oportünistlerle devrimci bir platformda"birlik sağlamak" mümkün olmadığı anda, sadece komünistlerin birleştiği bir platform temelinde yürüyüşler yapılmalıydı. Oportünistlerin platformu imzalamaksızın katılmaları somut olarak ele alınabilir bir sorundur. Kısacası, 1982'de komünistler, DGB'nin yürüyüşlerine karşılık devrimci siyasal eylemler koymayı ESAS görev olarak kavramalıydı.

O halde, 1982'de "birlikte yürüme"nin önemi nedir? Bence, Batı Almanya gibi bir ülkede, komünistler, ister 1 Mayıs eylemi olsun, isterse bir başka eylem olsun, her eylemde çeşitli milliyetlerden devrimcilerin eylem içinde pratik birliğini sağlayabilmek için BİLİNÇLİ ÇABA harcamalı, gerektiğinde bazı TAVİZLER VERMELİDİR. Çünkü içinde yaşadığımız ülkenin koşulları bizleri bu tür bir davranışa zorlamaktadır. Bunun içindir ki, bu görev temel görevlerden biridir. Bu genel teorik açıklama, her eylemin somut hazırlığında ele alınmalı, ve eylemlerdeki esas amaçla birleştirilmelidir.

1982'de eylemlerin esas amacını, komünistlerin — o da ileri kesimlerinin— omuz

omuza tek bir yürüyüşte yürümeleri olarak değil de; DGB'nin sahte 1 Mayıs eylemlerinin içyüzünü kendi çevremize ve devrimci işçilere pratik olarak gösterme görevi tespit edildiğinde, omuz omuza yürümenin bu esas göreve bağlı ele alınmasının anlaşılır olduğu görülecektir.

1982'de GDS, Peykar ve bizim gücümüz ele alındığında, DGB'nin hükümet 1 Mayısı eylemlerine karşı birden fazla bölgede yürüyüş koyabilme imkanının olduğunu görürüz.

Bu durumda görev, esas görev tespitine bağlı kalarak, varolan gücün doğru değerlendirilmesi ve buna uygun eylemlerin konmasıdır.

Ben, 1982 şartlarında iki bölgede DGB'nin sahte 1 Mayıs yürüyüşlerine karşı pratikte proleter enternasyonalisti siyasi eylemlerle alternatif gösterilerde bulunmamızın doğru olacağı düşüncesindeyim. Alternatif eylemlerin iki bölgede olması, eylemlerin daha güçlü olması, ve üç grubun güçlerini dağıtmasına daha uygun olduğundan dolayı doğrudur.

Bu bağlamda iki sapmaya dikkat çekmeliyiz. Birincisi, yürüyüşlere (iki bölgedeki) GDS ve Peykar katılmasa da, bu eylemlerin pratikte proleter enternasyonalisti olacağı şeklindeki Merkez Komitesinin sapmasıdır. İkincisi ise, merkezi birleşik bir eylem yapılmaması halinde, diğer bölgelerdeki eylemlerin siyasi eylem olmayacakları; ve eylemlerin pratikte proleter enternasyonalisti olmaları için, tek merkezi yürüyüşün MUTLAK gereklilik olduğu şeklindeki GDS'in sapmasıdır.

Birinci sapmaya karşı GDS haklı olarak, eylemlerin Batı Almanya koşullarında pratikte proleter enternasyonalisti olması için değişik milliyetlerden devrimcilerin omuz omuza yürümesinin gerekli olduğunu savunurken; bu doğru düşüncesini 1982 somutunda eylemlerin ancak tek merkezi yürüyüşte toparlanması halinde siyasi ve pratikte proleter enternasyonalisti olacağı şeklindeki sapması ile gölgelemiştir. İkinci sapma karşısında ise; ne yazık ki, Merkez Komitesi doğru bir tavır takınamayarak, kendi sapmasını savunmuştur.

Toparlarsak, 1982 somutunda, 'omuz omuza' yürüme görevi temel görevlerden biri olmakla birlikte, esas görev değildi. Bunun içindir ki bu görev DGB'ye karşı siyasi eylemlerle alternatif koyma görevine bağlı ele alınmalıdır. Değişik milliyetlerden devrimci gruplarla, esas göreve bağlı kalarak 'omuz omuza' yürümenin imkanları —bütün çabalara, belli tavizlere rağmen— sağlanamıyorsa, tek başımıza, DGB'nin sahte 1 Mayıs eylemlerine karşı alternatif eylemler koymalıyız. Ancak bu durumda eylemlerimizin pratikte proleter enternasyonalisti olmadığını bilmeliyiz.

Ben, gerek 1982'de, gerekse bugünkü koşullarda, yapılacak eylemlerde değişik milliyetlerden devrimci gruplarla omuz omuza yürünmesini MUTLAK bir gereklilik olarak görmüyorum.

Bunu mutlak bir gereklilik olarak görmemek, yapılacak eylemlerin daha ilk hazırlık aşamalarında, değişik milliyetlerden devrimci teşkilatlarla eylemleri ortak yapmaya çalışmak için aktif çaba harcanmasına, bu konuda belli tavizler verilmesine karşı olduğum anlamına gelmediği gibi; belli tarihi dönemlerde, 'omuz omuza' yürümenin mutlak gereklilik haline geleceğini de yadsımak değildir.

İşte bütün bunlar, benimle Merkez Komitesi ve GDS arasındaki farklılıklardır.

Şimdi de bu bölümle ilgili diğer sorunları ele alalım:

Birincisi, bu bölümde, eylemlerin pratikte proleter enternasyonalisti olması bağıntısında, 'Türkiye' örneği ele alınmaktadır. Bununla ilgili tavrımı önceden belirttiğim için geçiyorum.

İkincisi, Merkez Komitesi en başından itibaren üç yürüyüşün TOM açısından en uygun eylem biçimi olduğu noktasında fazla diretilmemiş olunmasının bir hata olduğunu, bu hatanın kaynağının da, "diğer örgütlerin özel durumlarına haddinden fazla anlayış gösterilmesinden ileri geldiğini vurgulamaktadır. Ben yukarıdaki açıklamalarım temelinde, bu hatanın kaynağına ilişkin söylenenlerle hemfikir olmadığımı belirtmekle yetiniyorum.

Üçüncüsü, Merkez Komitesi üç yürüyüşün "TOM" için neden daha iyi olduğunun 22.4. tarihli mektupta "uzun uzadıya" anlatılmamış olmasının nedeni olarak, yapılan toplantılarda ve 'yazılan yazılarda' bu sorunun tartışma götürmez bir biçimde açıklanmış

olduğunu getiriyor. Ben ikinci noktada belirttiğim düşünce temelinde, bu açıklamayı da yanlış bulduğumu belirtmekle yetiniyorum.

Dördüncüsü, 1 Mayıs eylemlerinin 'platformu' üzerine yürütülen tartışma ile ilgili olarak birkaç söz söylemek istiyorum.

Birincisi, Merkez Komitesi platformu adeta dünya komünist hareketinin platformu olarak ele almış ve bu temelde diğer gruplarla birlik kurmaya çalışmıştır. Merkez Komitesinin bu tavrı, GDS'in çağrısındaki temel anlayışa UYGUNDUR.

GDS'in çağrısı dikkatle izlendiğinde, Merkez Komitesinin yorumlamasının haklılığı ortaya çıkar. Nitekim GDS, Merkez Komitesini bu soruna ilişkin eleştirirken, şöyle bir eleştiri getirmiyor: 'Bizim çağrımızla, senin platform önerin birbiriyle çelişiyor, vs.' Hayır, GDS'in Merkez Komitesine eleştirisi bu değildir. GDS, Merkez Komitesinin platform önerisini, bu platformu imzalamak için "Peykar'ın hazır olmadığı" gerekçesiyle geri çevirmektedir. Ki bu tür bir geri çevirme tamamen yanlıştır. Faydacı bir yaklaşımdır.

Bütün bunlar, sorunun sadece bir yanıdır. Bir de diğer yanı var ki, o daha da önemlidir.

Sorun şudur: 1982'de esas görev olarak 'Kızıl 1 Mayıs' yürüyüşü düzenleme tespiti doğru bile olsa, gerek Merkez Komitesinin, gerekse GDS'in ortaya koydukları platform bir EYLEM PLATFORMU DEĞİLDİR.

Merkez Komitesi, daha mantıklı ve tutarlı davranarak, dünya komünist hareketinin platformunu yayınlama girişiminde bulunmuştur. GDS de biraz sınırlama ile Merkez Komitesini takip etmiştir. Her ikisi de, eylem platformu hazırlamayı görev olarak kavramamışlardır.

Nedir eylem platformu? Eylem platformu, yapılmak istenen eylemin somut hedefini, amacını, biçimini konu edinen, eylem yapılmak istenen ülkede aktüel olan sorunlara tavır takınan, bütün bunları Marksist-Leninist ilkeler ışığında değerlendirerek sonuçlar çıkaran bir platformdur.

1 Mayıs gibi, uluslararası proletaryanın dayanışma ve mücadele gününden faydalanılarak, komünistler uluslararası platformlarını yayınlayabilirler. Ama bu hiçbir zaman yapılan eylemin platformu olarak ele alınmamalıdır.

Eylem platformları, eylemin hedefini, yapıldığı koşulları ve biçimini irdelerken, kendini sınırlamasını bilmelidir. Yoksa her eylemde Marksizm-Leninizmin genel ilkelerini tezler halinde sıralamanın ötesine gidemeyiz. Bu konuda Lenin ve Stalin'in 1 Mayıs eylemleri ile ilgili çıkardıkları bildirgelere vs. bakmak ve incelemek faydalı olur.

Bütün bunlardan sonra, Merkez Komitesi ve GDS'in 1982 1 Mayıs eylemleri için ortaya koydukları platformların, eylem platformu sınırlarını çok çok aştığını, ve bu haliyle bir eylem platformu olmadığını tespit etmeliyiz.

<u>8) Eylem birliklerinde tali sorunlarda çelişkili değerlendirmelerde nasıl karar alınacak?</u>

Bu bağıntıda, Merkez Komitesi GDS'in 'genel yaklaşımına' ilişkin belli itirazlarda bulunduktan sonra şöyle demektedir:

> "Biz bugünkü şartlarda, ÇAĞRIDA ANLAŞILMIŞ BİLE OLSA, mesela eylemin nasıl yürütülmesi gerektiği ile ilgili İLKESEL bir çelişme çıktığında, kesinlikle azınlık/çoğunluk kararı alınmasına karşıyız. Ancak varolan çelişmeler ilkesel ayrılıklar değilse, ve ÇAĞRIDA ANLAŞMA VARSA, o zaman çoğunluk kararı alınabilir! Ancak bu çoğunluk kararının nasıl alınacağı, oylamada hangi sistemin kullanılacağı yine şartlara bağlıdır. Kesinlikle örgütlerin çoğunluğu şeklinde bir genel kural koymak yanlıştır." (s.118) (aç MK)

Alıntıya göre, Merkez Komitesi "bugünkü şartlarda ÇAĞRIDA ANLAŞILMIŞ BİLE OLSA", "eylemin nasıl yürütülmesi" ile ilgili "İLKESEL" çelişki çıktığında; "azınlık/çoğunluk kararı alınmasına" karşıdır. Bu cümlede, Merkez Komitesinin hangi türden bir azınlık çoğunluk kararına karşı olduğunun açık olmadığını bir yana bırakırsak; onun neden sadece "bugünkü şartlarda" bir "azınlık/çoğunluk kararına" karşı olduğunun da anlaşılmadığını tespit etmeliyiz.

Eğer eylembirliği toplantılarında eylemin platformu veya biçimine ilişkin ortaya çıkan bir çelişki, bütün gruplarca veya bir kesimi için "ilkesel" bir çelişki olarak görülüyor; bu alanda taviz verilemeyeceği savunuluyor ise; açıktır ki böyle durumlarda HER türlü 'azınlık/çoğunluk kararı' bütün grupları bağlamaz. Çelişkiyi ilkesel görmeyenler, bu tür durumlarda 'azınlık/çoğunluk kararına' uyarlar.

İkincisi, böyle durumlarda 'azınlık/çoğunluk kararına' karşı çıkmak, sadece 'bugünkü koşullarla' SINIRLANDIRILMAMALIDIR. Eğer aradaki çelişki taviz verilmez, "ilkesel" bir çelişki ise, tutarlı tavır 'azınlık/çoğunluk kararı'na uymamaktır. Doğru bulduğunu yapmaktır.

Bütün bunlardan dolayıdır ki, böyle durumlarda ister örgütlerin çoğunluğu şeklinde bir 'çoğunluk' kararı olsun, isterse örgütlerin güçleri oranında —ki bu yanlıştır— bir 'çoğunluk kararı' olsun, bütün güçleri bağlayıcı değildir.

Sorunun bir diğer yönü ise şudur: Böyle durumlarda 'azınlık/çoğunluk' kararına sadece "bugünkü koşullarda" karşı çıkıldığı belirtilmektedir ki, bu da yanlıştır. İlkesel çelişkilerin olduğu her koşulda, her türlü "azınlık/çoğunluk" kararına karşı çıkılmalıdır.

İkincisi, Merkez Komitesi çağrıda anlaşıldığı, ve diğer konularda çıkan çelişkilerin "ilkesel ayrılıklar" olmadığı durumlarda "çoğunluk kararı ALINABİLİR" demektedir. Ben böyle bir durumda çoğunluk kararı "ALINABİLİR!" değil; ALINMALIDIR! diyorum.

Çünkü böyle durumlar, eylem birliği yapmak için biraraya gelen grupların esas konularda anlaştıkları, eylembirliğinin yapılmamasını gerektiren hiçbir sebebin bulunmadığı durumlardır ki, tam da böyle durumlarda, "bir örgüt bir oy" sistemi ile çoğunluk kararı, üzerinde anlaşılamayan bazı sorunlar için bağlayıcı olmak zorundadır.

Bundan dolayıdır ki, Merkez Komitesinin böyle durumlarda bir "genel kural" olarak 'örgütlerin çoğunluğu' sistemine karşı çıkması kesinlikle yanlıştır. Merkez Komitesi bu yanlış düşüncesini eylembirliklerinde "gerçek eşitliği" savunma ve uygulama İSTEĞİ ile yapmaktadır.

Konuyla ilgili olarak Merkez Komitesini dinleyelim:

> "Eğer eşitlikten yana isek, ve eylembirliği denen şey son çözümlemede kitlelerin —aç MK— eylemde birliği ise; açıktır ki, oylamada gerçek eşitlik, örgütlerin güçleri oranında oy hakkına sahip olmasıdır. Bu komünist örgütler arasında da böyledir." (s.118)

En başta şunu belirtelim ki, bu teori PRATİK OLARAK UYGULANAMAZ BİR TEORİDİR!! Çünkü eylembirliklerinde, Merkez Komitesinin anladığı anlamda bir "gerçek" eşitlik sağlayabilmek için, eylembirliği toplantısına katılan örgütlerin gerçek güçlerini tespit edebilecek YETKİYE ve İMKANA sahip bir MERKEZİ ÖRGÜT GEREKMEKTEDİR!! Böyle bir MERKEZİ örgütün olması ise tamamen imkansızdır, ya da olmasını da savunmak saçmalıktır.

Merkez Komitesinin bu yaklaşımının pratikte uygulanamaz olduğunu daha iyi kavramak için, bu teoriyi devrimci çalışmaların hemen hemen BÜTÜNÜYLE İLLEGAL OLDUĞU ülkelere bir uygulayın bakalım! Görülecektir ki, bu yaklaşımla bu tür ülkelerde hiçbir eylem birliği yapılamaz.

Yine Merkez Komitesi bu yanlış yaklaşımı ile, eylembirliklerinde son sözü söyleme hakkını "genel kural olarak" büyük örgütlere tanımaktadır.

Bunun mantıki sonucu şudur: Üzerinde anlaşılamayan, ve çoğunluk kararı ile çözülmesi gereken sorunlarda 'genel kural olarak' büyük örgüt bağlayıcıdır. Çünkü onun gücü fazladır! "Gerçek eşitlik" bunu gerektiriyor! Bu yaklaşım, bu yönüyle, uygulanamazlığını bir kenara bırakalım; büyük örgüt ŞOVENİZMİNİ de içermektedir.

Bütün bunlardan sonra, Merkez Komitesinin bu yanlış yaklaşımının TEORİK köklerinin nereye dayandığını inceleyebiliriz, incelemeliyiz.

Merkez Komitesi bu yaklaşımını Komünist Enternasyonal pratiğine dayandırmaya çalışmakta ve şöyle demektedir:

> "Önce, Komünist Enternasyonal'in kongrelerinde komünist partilerinin kaçar delege ile temsil edildiklerine bakalım. Bu sorunda GDS'in kafası ile yaklaşsak, bütün komünist partilerinin EŞİT SAYIDA DELEGE GÖNDERMESİNİ savunmamız gerekir, çünkü

hepsi birer örgüttür. Ve GDS örgütlerin EŞİTLİGİNİ savunuyor. Ama Komünist Enternasyonal'de UYGULAMA BU DEĞİL!" (s.119)

Komünist Enternasyonal gibi bir Dünya Komünist Partisinin pratiği ile, geçici bir süre için, belli amaçlar doğrultusunda biraraya gelerek eylembirliği kurmaya çalışan gruplar arasındaki ilişkinin AYNI düzeyde ele alınmasını savunmak, bu iki "birlik" arasındaki NİTEL farkı kavramamak, bunları birbirine karıştırmak demektir.

Bu konuyla ilgili olarak GDS, AMLP ve WBK haklı olarak Merkez Komitesini şöyle eleştiriyorlar:

" TKP/ML(B) Merkez Komitesi, bize meseleyi sanki Komünist Enternasyonal partileri arasında eşitlik varmış gibi göstermeye, ancak bu partilerin Komintern yönetimini seçmede eşit oy hakkına sahip olmadıklarını ispatlamaya kalkıştı. Gayet tabii ki bu bir saçmalıktır. Çünkü tek tek Komintern üyesi partiler, B İ R Dünya Komünist Partisinin seksiyonları olduklarından, hiçbir zaman örgütsel olarak bağımsız, eşit haklara sahip ayrı parti olma hakkını talep etmemişlerdir.

Bu noktada Komintern'in pratiğine dayanmak hiçbir işe yaramamaktadır, çünkü sorun Komintern içinde her konuda eşit hakka sahip ve bağımsız partilerin gevşek birliği sorunu değildir. Esas olarak Komintern, tek tek ülkelerin komünist partilerinin seksiyonları olarak bağımlı bulundukları ve bu partilerin gücüne göre delege gönderdikleri, BIR TEK Dünya partisi, dünya proletaryasının partisi idi. Bu noktada Komintern'in pratiğine dayanmak hiçbir işe yaramamaktadır.

Çünkü tek tek komünist partiler, Komintern içerisinde bilinçli ve gönüllülük temelinde, ortaklaşa hazırlanmış bir platform ve tümü için geçerli olan bir program ve demokratik merkeziyetçilik temelinde birleşmişlerdir. Komintern pratiği ile çekilen pararellik hiçbir işe yaramamaktadır. Çünkü kardeş örgütler ve Peykar gibi örgütler, Komintern gibi tek parti olmadıkları gibi, tek tek bağımsız örgütler oldukları için yapacakları eylemlerde oy hakkına sahip olmaları gerekir; ortak çalışmanın diğer biçimleri için aralarında karşılıklı anlaşmaları gerekirse, oylama yapmaları zorunludur." (Enternasyonal Enformasyon S.13, s.22) (aç GDS)

Bu uzun alıntıya eklenmesi gereken şey, GDS'in eylembirliği için biraraya gelen grupların arasındaki ilişkiyle, Komünist Enternasyonal gibi bir Dünya Komünist Partisinin pratiğini birbirine karıştırmadığı, ve bunun içindir ki, eylembirliklerinde "bir örgüt/bir oy" sistemini savunmuş olmasının haklı olduğudur. Merkez Komitesinin, "GDS'in kafası ile" yaklaşsak diyerek vardığı sonuçların da GDS'in yaklaşımı ile alakasının olmadığıdır.

Bütün bunlardan dolayı, Merkez Komitesinin Komünist Enternasyonal kongrelerine katılan partilere göre delege dağılımı vs. üzerine verdiği örnekler üzerinde durmak anlamsız olmaktadır.

b) SORUNUN SOMUT KONULUŞU

Bu bağıntıda da birden fazla problem vardır.

Birincisi, GDS'in bir yandan aradaki çelişkileri 'ilkesel' olarak değerlendirmesi, diğer yandan ise Merkez Komitesini "çoğunluk kararına" uymaya çağırmasının kendi içinde ÇELİŞKİLİ bir tavır olduğu yönündeki Merkez Komitesinin eleştirisi doğrudur.

İkincisi, Merkez Komitesi 1982 somutunda üç yürüyüş/bir yürüyüş ikileminin, kendisi için 'ilkesel' bir çelişki olduğunu, bunun içindir ki, alınacak her türlü "çoğunluk kararının" bağlayıcı olmayacağını vurgulamakla doğru bir tavır içindedir.

Bu iki noktada da Merkez Komitesi haklıdır.

Şimdi de Merkez Komitesinin yanlışlarını ele alalım. O şöyle diyor:

"Eylembirliğini yapan GDS ile BP kardeş örgüt durumunda idiler, aralarındaki ideolojik birlik, Peykar ile aralarında olan birlikten çok daha sağlamdı (öyle olması gerekirdi); pratikte ise şimdiye dek birçok ortak deneyleri vardı. Bu iki örgüt açısından güçleri HESABA katılmadan, bir örgüt/bir oy şeklinde tavır TAKINILABİLİRDİ. Ama Peykar açısından bu tavır, bize göre KESİNLİKLE doğru olmazdı. Bu durumda, diyelim ki, i l k e s e l —aç MK— olmayan, ama yine de OLDUKÇA ÖNEMLİ bir sorunda karar alınırken, bizce bir örgüt/bir oy yöntemi kullanılmamalı, güç

oranına göre oy sistemi kullanılmalı idi. Bu tavır doğru tavır olurdu. Nispeten önemsiz konularda ise, BİR ÖRGÜT/BİR OY SİSTEMİ İŞLETİLEBİLİRDİ." (s.120)

Bu alıntıdaki yanlışları üç ana noktada toplayabiliriz:

a) Merkez Komitesine göre, GDS ve BP kardeş "örgütler" oldukları için, ilkesel olmayan çelişkili durumlarda; 'bir örgüt/bir oy sistemi' olabilir!!!

Bu yaklaşım yanlıştır. Eylembirliğinde yer alan örgütler, ister kardeş örgütten olsun, isterse devrimci olarak değerlendirdiğimiz örgütler olsunlar; eylemin platformu ve biçim üzerine anlaşıldı ise; o zaman BÜTÜN ÖRGÜTLER için geçerli olan, 'bir örgüt/ bir oy sistemi' uygulanmak zorundadır.

Bu sistemin böyle durumlarda kardeş örgütler için bile, yalnızca 'olabilirliğini' söylemek KESİNLİKLE YANLIŞTIR.

b) Bunun içindir ki, "Ama Peykar açısından bu tavır, bize göre KESİNLİKLE doğru olmazdı" cümlesi de yanlıştır.

Eğer Peykar ile platform ve eylemin biçimi üzerine anlaşıldı ise, aradaki çelişkili konular eylembirliğini bozacak boyutlarda değilse; neden bir örgüt/bir oy sistemi uygulanmasın?

c) "ilkesel olmayan —aç MK— ama yine de OLDUKÇA ÖNEMLİ bir sorunda karar alınırken, ... güç oranına göre oy hakkı sisteminin" kullanılması gerektiği şeklindeki düşünce de yanlıştır. Yukarıda dikkat çektiğim yanlışın mantıki bir sonucudur. Bu alıntıda bir de şöyle bir sorun var: 'ilkesel' olmayan, ama 'oldukça önemli' olan tanımlamalarının vermek istedikleri nedir, bu pek anlaşılmıyor. Çünkü 'oldukça önemli' olan ile 'nispeten önemsiz' tanımlamaları da birbirinden ayrılmaktadır. Bu bağıntıda sorun şudur: 'Oldukça önemli' ve 'nispeten önemsiz' tanımlarının ölçütü nedir? Bu tanımlarla anlatılmak istenenler, eylembirliğine katılan bütün gruplarca mı böyle değerlendiriliyor? Yoksa yalnız biri için mi böyledir? vb. sorularına kapıyı açmakta, ve sorunu çözmemektedir.

Ben böylesi lastikli ifadeler yerine, kesin tanımlamaların kullanılmasından yanayım.

Ve diyorum ki, ilkesel olmayan, ve eylembirliğine katılan güçler için eylemin parçalanmasına sebep olmayacak çelişkili noktalarda 'bir örgüt/bir oy' sistemi ile 'çoğunluk kararı' olanmalıdır. Bu karar bütün örgütler için bağlayıcıdır.

Merkez Komitesi bu doğru düşünceyi tamamen reddederken, bir örgüt/bir oy sisteminin 'nispeten önemsiz' konularda bile "işletilebilir"liğini savunarak, ne kadar yanlış bir pozisyonda durduğunu kanıtlamaktadır.

Bu bölümle ilgili olarak, bütün bunlardan sonra şu sonuçlara varmalıyız:

+ Merkez Komitesi, platform ve eylemin biçimi üzerinde anlaşılsa da, diğer alanlarda ilkesel çelişkiler çıktığında ve bu çelişkiler çözülmediğinde; alınabilecek her türlü çoğunluk kararının bütün güçleri bağlamadığını savunarak doğru bir pozisyonda durmuştur.

+ Merkez Komitesi, eylembirliklerinde "gerçek eşitliği" savunma adına, pratik olarak uygulanamaz bir "teori" savunucusu, ve bu "teori" ile Komünist Enternasyonal'in pratiği arasında yanlış bir bağ kurucusu olarak, tamamen yanlış bir konumdadır. Benzemeyenler arasında benzerlik kurmaktadır!

+ Merkez Komitesi, İLKESEL olmayan çelişkili konularda, eylembirliği yapan güçler arasında, hiçbir ayrım yapılmaksızın "bir örgüt/bir oy sistemi"nin uygulanması gerektiği şeklindeki doğru düşünceyi reddetmekle bütünüyle haksız bir konumda durmaktadır.

+ Bir örgüt/bir oy sistemini "genel kural" olarak reddetmesi, ve ilkesel olmayan çelişkili durumlarda, örgütlerin 'güçleri oranında oy kullanma hakkı'nı savunması, böyle durumlarda son sözün büyük örgüt —veya örgütlere— ait olduğu düşüncesi ile Merkez Komitesi büyük örgüt ŞOVENİZMİNE düşmektedir.

+ Merkez Komitesi bu 'yeni teorisi' ile, 1982 öncesi eylembirliklerinde oy sistemine ilişkin uygulamamızla da çelişme içine düşmektedir.

(Bu bağıntıda, Enternasyonal Enformasyon 13'teki, Merkez Komitesine getirilen eleşti-

rilerin önemli bazı noktaları ile hemfikir olmadığımı belirtmek istiyorum. Bu noktada görüşlerimi ilerde yazmayı düşünüyorum.)

IV. DGB YÖNETİMİNİN GÖSTERİLERİNE KARŞI TAVIR SORUNU

Bu bölümün 3. noktasına kadar bir problemim yoktur.

3. BUGÜN OLDUĞUNDAN DAHA GÜÇLÜ DURUMA GELİNDİĞİNDE, DGB YÜRÜYÜŞLERİ —KENDİ YÜRÜYÜŞLERİMİZE— DÖNÜŞTÜRÜLMELİ MİDİR?

Bu bölümde tartışılan temel sorunlardan biri şudur: 1982 1 Mayısında bağımsız 1 Mayıs eylemleri yapmanın Merkez Komitesi için tek veya esas gerekçesi nedir?

Merkez Komitesi bu soruyu yanıtlarken, bağımsız —coğrafi olarak da— yürüyüş yapmasının tek veya esas gerekçesinin GÜÇ sorunu olmadığını vurgulamaktadır. Merkez Komitesinin bu soruna ilişkin s.130-131'de yaptığı geniş alıntılar incelendiğinde; 1 Mayıs 1982 somutunda bağımsız yürüyüş yapmanın ESAS gerekçesinin GÜÇ sorunu olduğu görülecektir.

Merkez Komitesinin geniş alıntılardan sonra yaptığı yorum, bu tezimizin doğruluğunu kanıtlamaktadır. Merkez Komitesi şöyle demektedir:

> " Görüldüğü gibi, birincisi, tek gerekçe, bugün zayıfız, onun için ayrı yürüyelim değildir. Bunun dışında bu yürüyüşlerin emperyalizm yanlısı yürüyüşler olduğu, bugün Marksizm-Leninizmin her yandan saldırıya uğradığı bir ortamda, kendimizi işçi sınıfı düşmanlarından kesin ve berrak bir şekilde ayırmanın olağanüstü derecede önemli olduğu, ileri işçilere DGB yürüyüşlerinin bir alternatifi olduğunu göstermenin gerekli olduğu, vb. gerekçeler getirilmektedir.
>
> GDS önce bizim yazılı-belgeli olan bu tavrımızı çarpıtıyor; ve bizim zayıflığımızı sanki tek gerekçe olarak göstermişiz gibi bir tavır takınıyor. Bunu yapmak için de, gerek alıntı yaptığı belgeden, gerekse tutanaktan, yalnızca işine gelen yerleri alıyor. İşine gelmeyeni almıyor. Yukarıda alıntı yaptığımız belgeden sadece ilk iki paragrafı alıyor, gerisini nedense almıyor." (s.131)

Alıntıyı özetleyecek olursak, bağımsız yürüyüşün gerekçelerinin; a) DGB yürüyüşlerinin emperyalist yanlısı olduğu, b) Marksizm-Leninizmin her yandan saldırıya uğradığı, c) kendimizi işçi sınıfı düşmanlarından kesin ve berrak olarak ayırmamızın olağanüstü önemli olduğu, d) DGB yürüyüşlerinin karşısında alternatif bir yürüyüş olduğunu gösterme gereği şeklindeki gerekçeler olduğunu görürüz.

Açıktır ki, bu somut olgu tespiti niteliğini taşıyan gerekçeler YALNIZ 1982 1 Mayısına özgü değil; ondan önceki yıllarda da geçerliliğe sahip olgulardı. O halde, 1982'de bu gerekçelere YENİ olarak katılan gerekçe nedir? Hiç kuşku yok ki, "GÜÇ DENGESİNİN ÖNEMLİ ÖLÇÜDE ALEYHİMİZE OLMASI SONUCU, BU YÜRÜYÜŞLERE BİZZAT KATILARAK BU YÜRÜYÜŞLERİN NİTELİĞİNİ DEĞİŞTİRECEK DURUMDA; BU YÜRÜYÜŞLERE DAMGAMIZI BASACAK" durumda olmadığımız şeklindeki gerekçedir.

İşte bu gerekçe, DGB yürüyüşlerinden coğrafi olarak da ayrı-bağımsız yürümenin TEK değil ama ESAS gerekçesidir.

Çünkü sorunun özü şudur: DGB'nin eylemlerine bugüne dek —1982'ye dek— katıldığımız gibi katılalım mı, katılmayalım mı tartışmasıdır. Bu tartışma bağıntısında, 1982'ye özgü ve bu anlamda "YENİ" olan şey, GÜÇ sorunudur. DAMGA BASMA sorunudur.

Bunun içindir ki, Merkez Komitesinin, "Yani kısacası biz 'zayıflığı' DGB'den ayrı (coğrafi olarak da ayrı — buna biraz sonra döneceğiz!) yürüyüş yapmanın ne tek ne de esas gerekçesi olarak gösterdik. Bu bir olgudur. GDS bu yöndeki eleştirisi ile olguyu çarpıtmaktadır" (s.131) şeklindeki değerlendirmesi kesin olarak yanlıştır.

GDS'in olgu çarpıtması, esas gerekçeyi tek gerekçe imiş gibi göstermesidir.

Yine bu bölümde tartışılan temel konulardan bir diğeri, 1982 öncesi 1 Mayıs eylemlerinin değerlendirilmesi sorunudur.

Bu konuyla ilgili olarak, son gelinen aşamada 14/15. sayıda yazı kurulu imzasıyla yayınlanan, "1 Mayıs üzerine tartışma yazısı"nda tavır takınılmaktadır. Bu tavır doğru

bir şekilde, 1982 öncesi dönemde de yapılması gerekenin, 1982'de olduğu gibi, DGB'den coğrafi olarak da bağımsız eylemler koymak olduğunu, devrimci 1 Mayıs alternatifini göstermek olduğunu vurgulamaktadır.

Yine bu yazıda, 1982 öncesi eylem biçimlerine ilişkin —1 Mayıs için— yapılan hataların, "o günkü yanlış siyasi çizgimizin, özellikle içinde bulunduğumuz gerçek durumun ve görevlerin doğru kavranmamasının" bir sonucu olduğu da vurgulanmaktadır.

Bu noktalarda yazı kurulunun tavrını doğru buluyorum.

Ancak bir soruna ilişkin, yazı kurulunun tavrını doğru bulmuyorum.

1982 öncesi eylemlerin proleter enternasyonalisti eylemler olarak değerlendirilmiş olmasının hata olduğu kabul edilirken, hatanın "(1982 ve sonrasında yaptığımız gibi)" yapmamış olmakta yattığı söylenmektedir.

Bu cümlede söylenenler, 1982 yılında "omuz omuza beraber" yürümenin gerekliliğine gereken önemi vermeyen, ve bu alanda teorik olarak savunulan yanlışların üzerini örttüğü için doğru değildir.

Şimdi de bu bölümde tartışılan temel sorunlardan biri olan "damga basma" sorununu ele alalım.

Bu konuda da, birçok konuda olduğu gibi, önemli değişiklikler olmuştur. 14/15. sayıda "1 Mayıs üzerine tartışma" yazısında bu konuda da tavır takınılmıştır. Yazı kurulunun bu konudaki yanıtı esas itibariyle doğrudur. Ancak bu yanıtın esasta doğru olması, bu yanıtı verene kadar geçen süreçte bu soruna ilişkin merkezi tavrın doğru olduğunu göstermez.

Mesela sayı 8'de Fehmi ile Hayri yoldaşın bu konudaki tartışmalarını incelemek konumuz açısından ilginç bir örnektir.

Bu soruna ilişkin olarak, Fehmi'nin eleştirilerinden birinin doğru olduğunu, ancak ikincisinin yanlış olduğunu belirten Hayri şöyle diyor:

> "Bu noktada getirdiği ikinci bir eleştiride Fehmi yoldaş haksızdır. Fehmi, Merkez Komitesinin 'pratikte yürüyüş içinde ayırmamız, dışardan bakan herkesin görebileceği şekilde ayırmamız çok güçtür' gerekçesini eleştiriyor. Bunun zorlama gerekçe olduğunu söylüyor. İleri kitlenin yürüyüşte olduğunu, dışardaki seyircinin ÖNEMLİ OLMADIĞINI söylüyor.
>
> Önce, 'dışardan bakan' yalnızca yürüyüşün kenarından bakan değildir. Bizim için, bizim blokumuzda olmayan, 'dışarısı'dır. İkincisi, böyle yürüyüşlerde yürüyüşe katılan kitlenin ÖNEMLİ BIR BÖLÜMÜ İLERİ DEĞİLDİR. Takım tutar gibi bir grubun peşinden gitmektedir. Marksizm-Leninizmden BİHABERDİR.
>
> Bizim yaptığımız propagandanın içeriğinden yola çıkarak bizi ayıracak ileri kesim açısından, kendimizi 'dıştan bakıldığında görülür biçimde ayırmak' ONCA ÖNEMLİ DEĞİLDİR. Ama onun GERİSİ İÇİN BU ÖNEMLİDİR. Kaldı ki, yürüyüş aracı kendimize —aç Hayri—, kendimiz için, içe dönük bir araç değildir (öncelikle). Dışa propaganda ve ajitasyon yapmak için kullanılan bir araçtır. Bu noktada kendimizi, birlikte yürüdüğümüzde de görülür biçimde ayırmak çok önemlidir, ve eğer kaybolup gitme durumumuz varsa, o zaman ayrı bir eylem yapma, ya da yalnızca propagandayla sınırlama doğrudur." (s.34)

Bu uzun aktarmada tespit etmemiz gereken önemli sorunlar şunlardır: Hayri'ye göre bu yürüyüşlere katılan "kitlenin önemli bir bölümü ileri değildir". "Marksizm-Leninizmden bihaberdir." Buradaki ilerilik-gerilik kıstasının ölçütü nedir sorusu yanıtlanmaksızın bu tespit sorunu çözmeyen genel bir tespit olarak kalmak zorundadır!

O halde tartıştığımız bağıntıda ileri-geri olmanın kıstası, yürüyüşe katılan kitlenin genelinin, bizimle oportünistlerin propagandasını; sloganlar, parolalar vs. ayırabilecek düzeyde olup olmadığıdır. Bugüne dek yaşadığımız pratik tecrübeler gözönünde bulundurulduğunda, yürüyüşlere katılan kitlenin yüzde 90'ının bu farkı şu veya bu ölçüde görebildiğini kanıtlamaktadır.

Hayri "dışarı olma"yı, bizim blokumuz dışında olan "herkes" şeklinde yorumlayarak, tartışmaya yeni bir unsur sokmuştur. Ayrıca bu düşüncenin öteden beri bizim anlayışımız olduğunu iddia etmiştir. Hayri bu tavrı ile, Fehmi'nin tartıştığı bir soruna

doğrudan yanıt vermekten kaçınmıştır, bu tavır doğru değildir.

Yine bu bağıntıda, yürüyüşe katılan kitlenin "önemli bir bölümünün" Marksizm-Leninizmden "bihaber olduğu" tanımlaması da yanlıştır. Burada iki şey birbirine karıştırılıyor. Kitlenin genelinin bizim eylemimizi gözle görülür bir şekilde ayırt edebilmesi için "Marksizm-Leninizmden haberdar olma" gibi bir koşul dayatılıyor! Kitleler Marksizm-Leninizmden fazla haberdar olmadan da, yapılan yürüyüşler arasındaki farklılıkları şu veya bu oranda görebilecek durumdadırlar. Bu iki şey birbirine karıştırılmamalıdır.

Bütün bunlardan sonra, gerek Hayri'nin, gerekse Merkez Komitesinin "dışarıda" dediklerinde esasta yürüyüşe katılmayan "seyirci" kitleyi anladıkları ve bu anlayışın mantıkları içinde de belli bir tutarlılık taşıdığını tespit etmeliyiz. Bu mantığın varacağı yer; dışarıdaki kitle bizi herhangi bir eylemde gözle görülür bir şekilde ayırt edemiyorsa, o eyleme katılmak yanlıştır. Nitekim bu anlayışın 2.Konferansta da çeşitli temsilciler tarafından savunulduğu bir olgudur.

Mesela AMLP temsilcisinin şu konuşmasına bakınız!:

> "Bir kısa açıklama daha! Eğer herhangi bir grup kendi ajitasyon-propagandasını yapıyorsa, komünizmin propagandasını yapma imkanı varsa, bütün eylemlere katılma şeklindeki bir pozisyon, nereye isterseniz oraya gideriz şeklindeki bir pozisyon, oldukça tehlikeli bir pozisyondur. Mesela bu durumda ..'de şöyle bir yazı düşünülebilir: CDU'nun Afganistan'daki işgali protesto ettiği bir toplantıya .. de katıldı. Ve fakat .. salondaki CDU'lular içinde doğru görüşleri yayan bildiriler dağıttı. Böyle bir durumda olaylardan pek fazla haberi olmayan kişiler için şu şey ortaya çıkar: her ne kadar komünistlerle karşı-devrimciler arasında derin farklılıklar varsa da, bunlar bal gibi yanyana gelebiliyorlar demek ki, şeklinde bir durum çıkabilir ortaya. Bu iyi bir durum değildir. Bunu engellemek için belli böyle anlarda yapılacak şey, açık bir biçimde bu gibi şeylere katılmama yönünde propaganda yapmaktır. Bu gibi karşı-devrimci toplantı ve yürüyüşlere..." (Tutanak, s.205)

En başta şunu belirtelim ki, CDU ile ilgili verilen örnek son derece yanlış ve tartışmayı rayından saptırmaktadır. Düşünün bir, CDU "Afganistan işgalini" "protesto için bir toplantı yapacak! Biz de gidip, hiçbir gürültü-kavga yapmaksızın, kuzu kuzu bildirimizi dağıtıp komünizmin propagandasını yapacağız! Ve bu eylem geri kitlelere yanlış bilinç verecek! Olmaz böyle şey! CDU bahsi edilen olayla ilgili bir toplantı yaptığında, buna "katılıp" komünizmin propagandasını yapmak gerekli ise, bu bir tek CDU toplantısının açıkça 'sabote' edilmesi ile mümkündür. Bu durumda geri kitlelere yanlış değil, çok doğru bir bilinç taşınır. Onlar komünistlerin CDU gibi gericilerden her yönüyle ayrı olduklarını bu tür eylemlerde daha iyi kavrarlar. Bütün bunlar madalyonun yalnızca bir yüzüdür. Bir de diğer yüzüne bakalım. Parti inşasının birinci aşamasında ileri kitleleri kazanma görevinin esas görev olduğu düşüncesinin propagandasını yapan AMLP temsilcisi, somut olarak bu bağıntıda kendimizi geri kitleye göre ayarlamamız gerektiği düşüncesini savunmaktadır. Bunun kendi içinde eklektizm olduğu bir yana, kendi pratiklerini teorileştirmek olduğu da tespit edilmelidir.

Bugünkü koşullarda hiçbir tereddüte yer vermeksizin şunu kesin olarak söylemeliyiz ki, karşı-devrimcilerin önderliğinde veya ağırlıkta oldukları yürüyüşlere, kendi propagandamızı yapmak, onların sahtekarlıklarını sergilemek için bir "katılma"nın, onların eylemini "sabote" etme temelinde olacağı, olması gerektiği açıktır. Bunu yapacak güç yok ise, propaganda-ajitasyon yapmak için "katılınır". Ki bu da "rahatsız edici" bir unsurdur.

Böyle bir pratik ne ileri işçilere, ne de geri işçilere yanlış bilinç taşımaz!

AMLP temsilcisi bu yanlış yaklaşımını DHB örneğinde de sergilemektedir. (s.203)

İşte Merkez Komitesinin, ona katıldığımız ölçüde bizlerin düşüncesi bu yaklaşımdan bağımsız olarak ele alınamaz. Her ne kadar 2.Konferansta hiçbir delege AMLP'nin yukarıda alıntı yaptığımız görüşlerini doğrudan açıkça paylaşmamışsa da (tersine, birçoğu karşı çıkmıştır), 1 Mayıs 1982'de ayrı yürümenin açıklaması yapılırken, bu yaklaşıma "damga basma" noktasında düşülmüştür.

Ben bugün gelinen aşamada, doğrudan karşı-devrimcilerin önderliğinde yapılmayan, ancak içinde karşı-devrimcilerin de yeraldığı; mesela bu yılki 8 Eylül HK-Partizan yü-

rüyüşü gibi eylemlere bugünkü gücümüzle yürüyüş kolu halinde katılmamızda hiçbir sakınca görmüyorum.

Mesela bu yıl ayrı bir yürüyüş yerine, miting alanında "rahatsız edici" eylem yapıldıktan sonra kendi blokumuzla onların ardından yürüyebilirdik! Platformlarının reformist olması ve içlerinde bir-iki küçük karşı-devrimci grubun bulunması, onların "eylemine" kendi platformumuz temelinde, kendi blokumuz ile katılmamanın bir gerekçesi olamaz, olmamalıdır.

Açıktır ki, bizim bu tür bir 'katılımımız', onların reformist platformlarının vs. esaslı bir teşhiri koşulu ile mümkündür.

İşte bu tür sorunlar hakkında berrak bir anlayış birliğine varmadığımız sürece, "damga basma" hikayesini de hallettik diyemeyiz!

V. PARTİ İNŞASININ BİRİNCİ AŞAMASINDA KİTLE ÇALIŞMASI SORUNU

Bu bölümle ilgili 3. noktaya kadar, Merkez Komitesinin tavrını doğru buluyorum. Kaydadeğer hiçbir itirazım yoktur. Yalnız bir eklemede bulunmak istiyorum.

GDS 1982 1 Mayısı somutuna ilişkin önerdiği eylem planını, esasta kendisinin, Peykar ve bizim parti üyelerimiz ve aday üyelerimiz için önermiştir. Bir başka deyimle, kendi kendimiz için eylem yapalım demiştir. Bu yanlış yaklaşımın teorik temeli 8.3. tarihli GDS mektubunda mevcuttur. Orada şöyle deniliyor:

> "Bize bugün en yakın çevremizdeki —bu en yakın çevrenin Parti üyeleri ve aday üyeler olduğu s.48'de açıktır —BN— arkadaşların MORALMAN güçlendirilmesi görevi, dışta yapılacak ajitasyon-propaganda ile bizim tanıtılmamız görevinden NERDEYSE DAHA ÖNEMLİ; ve FAKAT EN AZINDAN ONUN KADAR ÖNEMLİ GÖRÜNMEKTEDİR." (s.2)

Kendi kendimiz için bir yürüyüş yapmanın, ajitasyon-propaganda görevinden nerdeyse daha önemli olduğunu, veya en azından onun kadar önemli olduğunu ispatlamak için GDS'in getirdiği bütün gerekçeler, sebeplendirmeler; onun bu tezinin bütünüyle yanlış olduğu gerçeğini değiştirmemektedir.

GDS'in getirdiği sebeplerin (Peykar'ın yediği darbeler hariç) bütünü, 1982 öncesi yıllar için de geçerlidir. O halde 1982'de yeni olan durum; Peykar'ın çökertilme yönünde ağır darbeler yemiş olmasıdır. Evet, işte yalnız bunun için yukarıdaki görev tespitini ileri sürmek de anlamsızlığın ve Marksizm-Leninizmden uzaklaşmanın dikalasıdır. Yok, yalnız bunun için değil ise, 1982 öncesi yıllarda bu tür eylem yapmamanın sebebini GDS açıklamalıdır. GDS'in Marksizm-Leninizmden uzak bu yaklaşımı, "BP içindeki en ileri yoldaşların, merkezi yürüyüşe katılmak isteyen yoldaşların, merkezi yürüyüşe katılmaları imkanının tanınması çok önemlidir, bu mümkün mü?" (s.154) şeklindeki eylembirliği toplantısındaki önerisi ile bağ içinde ele alındığında daha iyi kavranmaktadır. Marksist-Leninist yaklaşımdan bir sapma teşkil eden bu yaklaşımın teorik temeli Merkez Komitesi tarafından bu polemik içinde ortaya konmamıştır, bu bir eksikliktir.

3. OPORTONİST ÖRGÜTLERİN ÇAĞRILMASI İLE İLGİLİ

Bu bölümle ilgili olarak Merkez Komitesine katılmadığım sorunlar şunlardır:

Merkez Komitesi, oportünist örgütlerin çağrılması halinde, GDS ve Peykar'ın veya bunlardan yalnız birinin eylembirliğinden çekiliriz, bu bizim için veto noktasıdır şeklinde tavır takınmadıklarını, bu yönlü bir tavır takınmaları halinde oportünistleri çağırmaktan vazgeçebileceğini belirtiyor. Ve "bu konuda somut olarak çoğunluk kararı (örgütlerin çoğunluğu) şeklinde bir karara da UYABİLİRDİK" diyor. (s.144)

Görülen o ki, Merkez Komitesi kendisi için ilkesel ve veto noktası olmayan bir noktada da, örgütlerin çoğunluğu şeklinde bir çoğunluk kararına ancak uyabilir! Yani uymayabilir de! Somut tartışılan bağıntıda bunun anlamı şudur: Peykar ve GDS, oportünistler çağrılmasın derse, ve bu yönde bir çoğunluk kararı alırlarsa, Merkez Komitesinin ne yapacağı BELİRSİZDİR.

Açıktır ki, bu BELİRSİZLİK onun eylembirliklerinde örgüt çoğunluğu sistemini kural

olarak reddeden yanlış anlayışının bir ürünüdür.

İkinci sorun şudur: Kızıl 1 Mayıs eylemlerinde, oportünistlerin katılmasını sağlamak yönünde atılacak her adım, hangi gerekçe ile olursa olsun, Kızıl 1 Mayıs düzenleme anlayışına terstir.

Kızıl 1 Mayıs yürüyüşlerinin anlamı nedir? GDS doğru bir tarzda, Marksist-Leninist grup veya Marksizm-Leninizme yönelen anti-emperyalist grupların ortaklaşa düzenledikleri eylemdir yanıtını vermektedir. Merkez Komitesi ise hem bu anlayışa sahip çıkmakta, hem de oportünistlerin katılabileceği bir eylemin de —hem de çok güçlü katılsalar da— Kızıl 1 Mayıs eylemi olacağını savunmaktadır. İşte bu bağlamda, tespit edilmesi gereken iki nokta var. a) GDS kendi anlayışının tutarlı savunucusudur. b) Merkez Komitesi anlayışta eklektizm içindedir, pratiği de buna uygundur. Bu 1982 1 Mayısında saf komünist bir eylemin mi, yoksa komünistlerin oluşturduğu birliğin temel alınması koşuluyla oportünistlerin de katılabileceği bir Devrimci 1 Mayıs gösterisinin mi en doğru eylem biçimi olduğu sorusunu şimdilik bir kenara bırakarak; Merkez Komitesinin konuya ilişkin eklektizmini göstermek istiyorum. Merkez Komitesi bizim düzenlediğimiz bir eyleme, DGB'ye karşı olma temelinde, 4000 kişilik oportünist grupların gelmesinin sevindirici olması gerektiğini; bu durumda GDS'in "korkuya" kapılmasının yersiz olduğunu vurguladıktan sonra şunları söylüyor:

> "Kopartılan bu örgütler (Partizan, HK, DY —BN) değil, onların tabanıdır! Bu kötü değil, çok iyi birşeydir!" (s.150)

Ben, 1982 somutunda da, bugünkü koşullarda da, bizim düzenleyeceğimiz eylemlere oportünist grupların katılma olgusunun, onların "tabanı"nın koparıldığı şeklinde yorumuna karşı olduğumu belirtmek istiyorum. Bu taban bugünkü şartlarda bile böyle bir pratiğe, "kopmaya" hazır görünmemektedir. Bu sorunun çok tali bir yönüdür. Şimdi esas önemli olana geçelim. Merkez Komitesi diyor ki:

> "Bu korkunun sebebi ne? GDS, 'acınacak görünüm arzederiz, yürüyüşümüzün görünümünü bunlar belirler' diyor! GDS'e göre, acınacak durum arzetmemek için, herhalde çoğunlukta olmak gerek; GDS için 'yürüyüşün görünümünü belirlemek için' herhalde çoğunlukta olmak gerek! Aksi taktirde buradaki gerekçenin anlaşılır bir yanı yoktur. Hayır, eğer biz iyi örgütlendi isek, 4000 kişilik bir yürüyüşte de 400 kişi ile başı çekebiliriz; ve yürüyüşün görünümünü belirleyebiliriz. Komünistler her zaman azınlıkta olacaklardır. Onların üstünlüğü 'ÖNCÜ' olmalarındadır. Öncü olmak demek ise, başkalarına da önderlik etmeyi içerir ve gerektirir. Kaldı ki, GDS'in verdiği örnekte yürüyüş somut olarak bizim tarafımızdan hazırlanan, düzenlenen; bizim oportünistleri katılmaya davet ettiğimiz kendi yürüyüşümüzdür! GDS'in bu bağıntıda takındığı tavır; kendini oportünizmden kesin hatlarıyla ayırmayı; kendini oportünizmin etkilediği kitlelerden uzak tutma ile; saf komünist yürüyüşler düzenleme ile eşitleyen aşırı sağcı bir tavırdır." (s.150-151)

Bu uzun alıntıyı özetleyelim:

a) Merkez Komitesine göre, bizlerin düzenlediği yürüyüşe 4000 kişilik oportünist bir güç katılsa da; o eylem yine de kızıl olur. Bu düşünce tamamen yanlıştır. Eğer Merkez Komitesinin mantığı ile hareket edecek olursak, oportünistlerin düzenlediği 3000/4000 kişilik bir yürüyüşe bizler 450/500 kişilik bir güçle katılırsak; o eylem kızıl olur. Bu düşüncenin yanlışlığı bir yana, Merkez Komitesinin Nisan genelgesindeki, "Kendimizi tüm oportünistlerden, revizyonistlerden, reformistlerden .. ayırmanın" olağanüstü önemli olduğu vs. şeklindeki düşüncesi ile de çeliştiği bir olgudur.

Bence sorun şudur: Yürüyüşlerin görünümünü belirleme; o yürüyüşte kitlesel olarak çoğunlukta olma; iyi örgütlenmiş olabilme, berrak bir çizginin propagandasını yapma, ve bütün bunların pratik olarak çok açık bir şekilde herkes için görülebilir olması demektir.

İşte sorun böyle ele alındığında, GDS'in "acınacak görünüm arzederiz, yürüyüşümüzün görünümünü bunlar belirler" şeklindeki itirazlarının haklı olduğunu görürüz. Ayrıca bu itirazların "saf komünist" yürüyüş anlayışı ile tamamen uyumluluk içinde olduğunu da görürüz.

Kısacası, yürüyüş iznini biz alsak da, yürüyüşün en başında biz yürüsek de; eğer yürüyüşün kitlesel vs. açıdan görünümünü belirleyebilecek güçten yoksun isek, o eylemin

rengini biz belirleyemiyoruz demektir.

b) Merkez Komitesine göre, komünist "ÖNCÜ" olma, "başkalarına da önderlik etmeyi içerir ve gerektirir." Bu genel tanımlama, tartışılan bağıntıda yanlıştır. Çünkü tartışılan bağıntıda Merkez Komitesi 'öncü' olmayı, bizim yürüyüş izni almamız ve yürüyüşün en başında yürümemiz şeklinde yorumlamaktadır. Bu yorumlama kesinlikle yanlıştır. Bu tür eylemlerde yapılan "öncülük" değildir. Sorun böyle kavrandığında, bizlerin en başta yürümediğimiz ve iznini almadığımız eylemlere katılmamız, bizlerin artçı olduğu, başta yürüyenlerin de öncü olduğu anlamına gelir ki, bu, sorunun karikatürize edilmesidir.

c) Merkez Komitesi, "GDS'in bu bağıntıda takındığı tavır; kendini oportünizmden kesin hatları ile ayırmayı; kendini oportünizmin etkilediği kitlelerden mümkün olduğunca uzak tutma ile; SAF komünist yürüyüşler düzenleme ile EŞİTLEYEN AŞIRI SAĞCI bir tavırdır" diyor.

Ben, GDS'in bu tavrının "aşırı sağcı" değil, 'solcu' olduğunu söylüyorum. Klasikler bu tür sapmaları genel olarak "sol" sapma diye tanımlarlar. Bu sorunun bir yönüdür. Bir de diğer yönü var! Merkez Komitesinin eleştirdiği bu anlayış, GDS'in 8.3. tarihl mektubunda mevcut olduğu gibi, Merkez Komitesinin Nisan tarihli 'genelge'sinde de mevcuttur. Ancak Merkez Komitesi bu anlayışı GDS gibi tutarlı savunmamıştır. Buna rağmen ama savunmuştur. Buradaki eleştiri, kendi geçmişine de bir eleştiri olarak kavranmalıdır. Ben, bugün gelinen aşamada, 1982'de KIZIL 1 Mayıs düzenlememizi zorunlu kılan, kaçınılmaz kılan bir sebep görmüyorum. GDS'in bu bağıntıda getirdiği gerekçeleri doyurucu bulmadığım gibi, birçoğunu hayali, ve gerçek durumun tespiti olmayan "gerekçeler" olarak görüyorum. Ben 1982'de GDS'in ve onu savunduğu ölçüde Merkez Komitesinin gerekçelerini doğru bulmuş ve savunmuştum. Bugün gelinen aşamada, geçmişteki tavrımın yanlış olduğunu görüyorum. Bu açıklama kendimin eleştirisi olarak da kavranmalıdır.

1982'de Kızıl 1 Mayıs eylemleri düzenleme düşüncesi, sol oportünist ve sekter bir tavırdır.

Hiç şüphe yok ki, bu görev tespitini zorunlu kılan "sebepler" üzerine doğrudan tartışmaksızın bu sonuca katılmak imkansızdır. Ben bu "sebeplerle" ilgili tavrımı "EK 1"de ortaya koyacağım.

Merkez Komitesi, kendisinin de belli oranda ortak olduğu bu sapmayı teşhir ederken, sorunu daha çok GDS'in —oportünistlerin eyleme katılmasından— korkup korkmaması alanına çekmektedir.

Tartışmanın esasta bu alanda yürütülmesi kesinlikle yanlıştır. GDS'in —ve bizlerin de ortak olduğumuz ölçüdeki— bu sapması, onun ittifaklar politikasından,oportünistlere genel yaklaşımından ve kitle içinde çalışmaya ilişkin yaklaşımından bağımsız olarak ele alınamaz.

Nitekim GDS/AMLP/WBK geldikleri son yerde şöyle diyorlar:

> "Bir yanda MLPÖ, WBK ve GDS'in bulunduğu, diğer tarafta ise TKP/ML(B) Merkez Komitesinin bulunduğu, kapanması imkansız olan bir uçurum meydana gelmiştir. Biz, TKP/ML (B) Merkez Komitesinin ANTİ-MARKSİST KONUMU İLE HERHANGİ BİR NOKTADA ORTAK YANIMIZ OLDUĞU ANLAYIŞINI UYANDIRAN BİR SANİYEYE BİLE MÜSADE ETMEYECEĞİZ. Burada sözkonusu olan şey, birbiri ile taban tabana zıt olan iki ayrı dünya görüşü, iki ayrı politika, iki ayrı yoldur." (Enternasyonal Enformasyon S.15, s.63)

Bu değerlendirmeye göre, "eski kardeşlerin" Merkez Komitesi ile hiçbir "NOKTADA" ortak bir yanları yokmuş!!! "Herhangi bir noktada ortak" yanları olduğuna da "BİR SANİYE BİLE MÜSADE" etmeyeceklermiş!!

Bu çok "ilkeli" ve bir o kadar da "Marksist-Leninist" olan yaklaşımla, "eski kardeşlerin" oportünist gördükleri ile hiçbir noktada eylembirliği vs. yapmayacakları açıktır. İşte çok "ilkeli" "Marksist-Leninist" tavır budur!!

Yalnız bu konuyu kaparken bir gerçeğe parmak basmak istiyorum, o da şudur: Merkez Komitesi ile "herhangi bir noktada ortak" yönleri olduğuna "BİR SANİYE BİLE MÜSADE" etmeyenler, nasıl oldu da 1982'de GDS Sekreterinin "anti-Stalinist" dediği Komeleh ile, GDS'in "BİR SANİYE" değil de birkaç SAAT KIZIL 1 Mayıs için ortak yürümelerine müsade edilmiştir?

GDS'in Komeleh ile birkaç saat beraber yürümesi, yürünen amaç için "ORTAK" bir yanları olduğunu göstermez mi?

Tutarsızlığın bu kadarı çok az görülür!!

Bu bölümde bir başka sorun şudur: Merkez Komitesi, "1 Mayıs 1982'ye gelene dek, DGB'nin yürüyüşlerine bir alternatif de, bu anlamda somut olarak DGB yürüyüşlerinden ayrı yürüme İMKANI DA YOKTU" demektedir. (s.151)

Bence sorun, "imkan yoktu", vardı sorunu değildir. Sorun, 1982 öncesi de DGB yürüyüşlerine karşı alternatif yürüyüşler koymak doğru mu, yanlış mı idi sorunudur. İmkan sorunu olarak ele alındığında, açıktır ki 1982 öncesi imkanlar, 1982'ye oranla ÇOK DAHA ELVERİŞLİ İDİ.

+ DHB'NİN .. YÜRÜYÜŞÜNE KATILMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ ÜZERİNE

En başta şunu tespit etmeliyiz ki, Merkez Komitesinin bir yandan "saf komünist" bir 1 Mayıs yürüyüşünü savunması, diğer yandan ise bu eylemin saflığını bozacak bir adım atması —oportları çağırması—, kendi içinde tutarsızlıktır. İşte bu noktada, Merkez Komitesi "saf komünist" bir yürüyüşü savunma noktasında yalpalamaktadır.

1982'de esas görev olarak, DGB'ye karşı alternatif devrimci 1 Mayıs yürüyüşleri düzenlemek olarak kavranılsaydı, açıktır ki devrimci olarak değerlendirilen grupların katılmasını istemek ve bu doğrultuda aktif çaba harcamak doğru olurdu. Bu anlamda DHB'nin çağrılması da doğru olurdu. Ki bence sorunun doğrusu da böyle olmasıydı.

İşte Merkez Komitesi meseleyi bu şekilde ele almamakla hatalı davranmakta, kendi EKLEKTİZMİNİ görmemektedir.

Sorunun bir de tali yönleri var. Mesela, Merkez Komitesi DHB'nin eyleme katılmasında herhangi bir sakınca görmemekte, daha da ileri giderek, onunla "ikinci bir düzeyde eylembirliği"! yapmayı savunmaktadır. Ama aynı Merkez Komitesi, DHB'nin miting sırasında bizim kendi araçlarımızda konuşma yapamayacağını, buna müsade edilmemesinin doğru olduğunu savunmaktadır. Yine bu noktada da Merkez Komitesinin EKLEKTİZMİ, kafa karışıklığı, bu anlamda tutarsızlığı karşımıza çıkmaktadır.

Bu bağıntıda bir de GDS'in tavrını ele alalım. GDS yazdığı geniş yazıda, konuyla ilgili olarak BP temsilcisi ile kendi temsilcisi arasında geçen konuşmayı aktarırken ilginç bir tavır takınıyor. O da şudur: GDS, DHB'nin miting sonunda söz hakkı alarak konuşma yapmasına, "ortak gösterimizin" niteliği düşer gerekçesi ile karşı çıkmaktadır. Yine aynı GDS, eğer BP'nin DHB'ye miting sonunda size konuşma hakkı veririz şeklinde bir söz vermişliği varsa, durumun değişik olabileceğini; "Bu koşulda DHB'den bir DAYANIŞMA mesajı geldiğinin belirtilmesinin ÖNÜNDE HİÇBİR ENGEL olmadığını" belirtmektedir. (s.50)

İşte GDS'in de 'ilkeli' tavrı budur! Bir yandan DHB'nin miting sonunda konuşma yapmasına "ortak gösterimizin" rengi bozulur diye karşı çık!! Diğer yandan da "ortak gösterimizi" DHB'nin SELAMLAMASINI DOĞRU bul!

Oportünist DHB'nin Kızıl 1 Mayıs'ı selamlaması, "ortak gösterimizin" sarı, vs. olduğuna dair kuşku uyandırmaz mı? Veya niteliğine zarar getirmez mi? Vs. Bu soruları çoğaltmak mümkündür. Ama gereksizdir.

GDS'in bu bağıntıdaki, kısmi de olsa sallantılı bir tavır takındığı açıktır. GDS bu tavrın bir benzerini, "oportünist örgütlere çağrı yapılsın mı?" tartışmasında da göstermektedir. Bunu biraz ilerde göreceğiz.

+ OPORTÜNİST ÖRGÜTLERE ÇAĞRI YAPILSIN MI?

Bu bağıntıda Merkez Komitesinin dikkat çektiği iki nokta vardır. Bunlardan birincisine olduğu gibi katılıyorum. Ancak ikinci nokta problemlidir. Şöyle ki:

> "2. GDS temsilcisinin tavrı, bizim devrimci olarak değerlendirdiğimiz örgütlerin tabanına ulaşmak için de onlarla eylembirlikleri kurmamızın bir araç olduğunu görmeyen, ve bu konudaki bir çabayı 'başa sarılan bir bela' olarak gören, bir yanıyla sekter, diğer yanıyla zorluklar karşısında YILAN, TESLİMİYETÇİ bir tavırdır." (s.150)

Hiç kuşku yok ki, GDS temsilcisinin sözkonusu toplantıda, bugünkü koşullarda kendilerinin oportünistlerin her çeşidiyle genelde —özel olarak da Kızıl 1 Mayıs için— eylembirlikleri yapmaya karşı olduklarını açıkça belirtmemesi, Merkez Komitesinin yukarıdaki yorumuna kapıyı açmaktadır. GDS temsilcisi takındığı tavırla 'başa bela olmama' koşuluyla, oportünistlerle eylembirliği yapabilecekleri görünümünü vermiştir. Ama bu sadece bir GÖRÜNTÜDÜR. İşte Merkez Komitesi bu görüntünün arkasındaki temel düşünceyi açığa çıkarıcı bir tavır takınmayarak hatalı davranmıştır.

GDS ile bu konudaki polemik içinde sorunun ikili yönü konurken —sekter ve teslimiyetçi—, esas olan yönü öne çıkartılmamıştır. Yani onların oportünist gördükleri gruplarla eylembirliğini en azından bugünkü koşullarda reddettikleri, önemle öne çıkarılmamıştır.

Merkez Komitesinin hatası budur. Sorun, GDS'in "yılması" veya "teslimiyetçiliği" değildir.

Son olarak, "işlemediği zaman işleyen taktik" sorununa değinmek istiyorum. Bu konuda Merkez Komitesinin GDS'e getirdiği eleştiri doğru değildir. Çünkü GDS de, Merkez Komitesi de somut olarak 1982'de oportünistlerin yürüyüşümüze gelip —merkezi olarak— katılacağı görüşünde değillerdir. Her ikisi de bu sorunu bir varsayım üzerinde tartışmaktadırlar.

4. AYNI EYLEM İÇİNDE ÇEŞİTLİ DÜZEYLERDE EYLEMBİRLİĞİ MÜMKÜN MÜDÜR?

Bu meseleyle ilgili olarak Merkez Komitesi GDS'ten bir alıntı yaptıktan sonra aynen şöyle diyor:

"Evet, bir eylembirliğinde eylembirliğinin bir platformu olmalıdır. Ve bu platform temelinde birleşen örgütler özgürce ajitasyon ve propaganda yapabilmelidirler.... Ama bu genel tespit bizce önemli olan şu soruya hiç cevap vermemektedir:

Aynı eylem içinde, çeşitli gruplarla değişik düzeylerde eylembirlikleri mümkün müdür?

Komünistler, düzenledikleri bir eylemde; kendi platformları temelinde bir eylembirliği kuramayacakları açık olan ve fakat eylembirliği kurulmasını yararlı gördükleri oportünist gruplarla, daha düşük seviyede bir BİRLİK NOKTASINI TEMEL ALARAK bir eylembirliği kurabilirler mi?

Bizim bu iki soruya da verdiğimiz cevap kesinlikle EVETTİR. (aç MK) Evet, AYNI EYLEM İÇİNDE, biz komünistlerle ORTAK bir platform çıkarıp, onlarla bir blok oluşturup beraber yürüyebiliriz. Aynı eylem içinde, biz oportünistlerle daha geri bir birlik temelinde anlaşabilir; onların AYRI BİR BLOK olarak yürümesini sağlayabiliriz. Bunu reddetmek kakavanlıktır." (s.153-154)

Alıntı dikkatle incelendiğinde, Merkez Komitesinin TEMEL yanlışının; bir eylemde değişik platformlar temelinde biraraya gelen grupların, eylem içindeki "beraberliğini" eylembirliği şeklinde yorumlamasıdır.

Herhangi bir eylemde, değişik siyasi güçlerin değişik platformlar temelinde kendi blokları ile yer almaları; evet, birbirinin platformunu eleştirmeleri, teşhir etmeleri; bu güçler arasındaki "birliğin" eylembirliği olduğunu kesinlikle göstermez. Olan şey, değişik güçlerin aynı caddede yürümeleridir.

Bundan 5 yıl önce, "PARTİZAN" bu konuda doğru olarak şöyle diyordu:

"Bugün oportünizm eylembirliği sorununu ondan kaçabilmek için öylesine çarpıtmıştır ki, devrimci çevrelere, tekkeciliklerinin tezahürü olan birçok şeyi eylembirliği olarak gösterebilme imkanı bulmuştur. Mesela bunlardan biri, herhangi bir grubun örgütlediği bir eyleme diğer siyasetlerin katılmasıyla da "eylembirliği" oluştuğu anlayışıdır.

Bu kesinlikle doğru değildir ve oportünizmin sahtekarlığını gösterir. Eğer eylembirliğine katılan taraflar ortak bir platform —belirttiğimiz anlamda— temelinde ANLAŞAMAMIŞLAR ve o EYLEMİN YÜKÜMLÜLÜĞÜNE ORTAK OLMAMIŞLAR ve yine eylemin ÖRGÜTLENMESİNDE EŞİT SORUMLULUKLAR ALMAMIŞLARSA, BU EYLEMBİRLİĞİ OLARAK ADLANDIRILAMAZ. Herhangi bir grup bir EYLEM ÖRGÜTLEMİŞTİR ve diğerleri de BUNA KATILMIŞTIR, O KADAR...

Bu yüzden de oportünistlerin EYLEMİ ÖRGÜTLEDİKTEN SONRA eyleme katılınması yolunda yaptıkları sadece EYLEME KATILMAK İÇİN BİR ÇAĞRIDIR (aç Partizan); KESİNLİKLE EYLEMBİRLİĞİ DEĞİL." (Partizan Yayınları 7, DEV-DEB yazısı, s.66)

Alıntıdaki düşünceye BÜTÜNÜYLE KATILIYORUM. Ve ekleyeceğim şey, bu düşüncenin Merkez Komitesinin anlayışı ile ve YDBK'nın geçmişi ile bağı sorunudur.

Merkez Komitesi bu doğru düşünceyi kavramadığı için, "Eylembirliği demek, çok çeşitli grupların YANYANA GELMESİ DEMEKTİR. Eğer bu eylembirliği içinde Komünistler ayrıca yanyana geliyorsa, oportünistlerin bir bölümü, vs. ayrıca yanyana geliyor; bu eylem için BİRBİRİNDEN AYRI PLATFORMLAR ÇIKIYORSA, BU NORMALDİR. BUNDA REDDEDİLECEK BİRŞEY YOKTUR" diyebilmektedir.

Evet, çeşitli grupların değişik platformlar temelinde yanyana gelmeleri eylembirliği olarak tanımlanırsa; "reddedilecek birşey yoktur". Yok ama bu tür bir yanyana gelme, "eylembirliği" değil de, çeşitli grupların bir eylem içinde, birbirinin platformunu tanımayarak, birbirine karşı sorumluluk duymayarak; eylemin genel sorumluluğunu vs. üstlenmeyerek, sadece "eyleme katılıyorlarsa" —ki durum budur—; evet, reddedilecek çok şey vardır. Ve bu tür "birlikler" eylembirliği değildir. Bütün bunlar, Merkez Komitesinin Partizan'dan aktardığım alıntı ile TEMELDEN ÇELİŞTİĞİNİ göstermektedir.

Sorunun bir de geçmişteki YDBK'nın anlayışı ile bağına işaret edelim. 1979 ve ondan önceki yıllarda, özellikle legal basında, eylembirliği ve ortak eylem sorununa ilişkin görüşlerimiz birkaç kez ortaya konmuştu. O belgeler incelendiğinde görülecektir ki, Partizan'dan aktardığımız alıntıdaki "eylembirliği" düşüncesi, bizler tarafından "ortak eylem" olarak yorumlanıyor ve savunuluyordu.

Sonuç olarak, Merkez Komitesinin eylembirliği anlayışının doğru olmadığını, 1982 1 Mayıs eylemi için 'ikinci düzeyde' bir ortak nokta temelinde oportünistlerle eylembirliği yapma girişiminin de yanlış olduğunu belirtelim. Kaparken, şunu da belirteyim ki, bizim eylembirliği için anlaştığımız gruplarla yaptığımız bir eyleme, bizim ortak platformu kabul etmeden gelen grup veya gruplar, bir yönüyle de bizleri teşhir amacındadırlar. Böyle bir durumda tavır somut olarak o anki duruma vs. göre takınılır.

5. OPORTÜNİSTLERİN DEVRİMCİLİĞİ ÜZERİNE

Bu bağıntıda yapılan özeleştiri olumludur. Ancak bu sorunda gelinen yerde belli somut problemlerin olduğunu görmeliyiz. Mesela, Devrimci İşçi'nin son gelişmeleri, "Avrupa Komünizmi"ne yöneliminin hızlandığını göstermenin ötesinde, Avrupa'ya "özgü politika" ve Türkiye soluna "özgü politika" ayrımı ile açıkça reformizmi —eskiye oranla çok açık— savunmaya ve pratiğe uygulamaya çalıştığı gözlenmektedir. Aynı siyasetin, bugünün koşullarında Türkiye'de "ikili iktidar" tezini savunması da bir olgudur. Bu ve benzeri özellikler son dönemlerde daha da köklü bir şekilde Devrimci İşçi'ye yerleşmiştir. Bütün bunlardan sonra, Devrimci İşçi'nin devrimci olarak tanımlanması bana kesinlikle yanlış gelmektedir. Ancak konumuz Dev-İşçi'nin devrimciliği olmadığı için bu kadarla yetinmeyi şimdilik doğru buluyorum.

VI. "EYLEM KARARI ALINDIKTAN SONRA, BU KARAR ÜZERİNE TARTIŞILMAZ" TEZİ "GENELDE REVİZYONİST BİR TEZ" MİDİR?

Bu bölümde 5. noktaya kadar herhangi bir sorunum yoktur.

5. TEMEL SORUN: EYLEM KARARINDAN SONRA TARTIŞMA

Merkez Komitesinin de tespit ettiği gibi, genel polemik içinde en önemli tartışma sorunlarından birisi bu sorundur.

Bunun içindir ki, sorun üzerinde büyük bir ciddiyetle durulmalıdır. Merkez Komitesi, GDS'in "Genel olarak eylem konusunda merkezi karar alındıktan sonra (aç MK), eylem kararı üzerine tartışılması doğru değildir" tezine getirdiği, "Bu kökten revizyonist bir tezdir" eleştirisini reddetmektedir.

Reddetme gerekçelerinin ilk adımı olarak, sorunun somut tartışma bağıntısında ele a-

lınması gerektiğini, GDS'in bunu yapmadığını belirtiyor. Konunun hangi bağıntıda ele alındığına ilişkin açıklamalarını yaptıktan sonra şöyle devam ediyor:

"Evet, biz —bunu kesinlikle söylüyoruz— genel olarak böyle bir uygulamadan yana değiliz. GENEL OLARAK yürüyüş, miting, vb. kitle katılımının sağlanması gerekli eylem kararlarının DOĞRULUĞU YA DA YANLIŞLIĞI üzerine tartışmanın; bizzat eylemin somut hazırlığının başlaması gereken bir zamanda, eyleme mesela BİR HAFTA kala yürütülmesinden yana DEĞİLİZ. Böyle tartışmaların GENELDE KARAR ALINMADAN ÖNCE yürütülmesinden ve tartışmanın KARARLA BİRLİKTE KAPANIP; uygulamaya geçilmesinden yanayız." (s.166-167)

Alıntıda iki temel yanlış savunulmaktadır: Birincisi, eylem kararları ile ilgili tartışmaların, genel olarak karar öncesi olması gerektiği; kararla birlikte tartışmanın yasaklanması anlayışıdır. Ki bu anlayış, eylem kararı üzerine tartışmayı, eylembirliğinin bozulması ile EŞ GÖREN revizyonist bir anlayışın ürünüdür.

İkincisi, eylem hazırlığının başlaması ile, karar üzerine tartışmanın da yasaklanacağı anlayışıdır. Ki bu düşünce de yanlıştır. Eylem hazırlığının olduğu dönemlerde, —eyleme az da kalsa— yürütülen tartışma eylembirliğini bozmuyor ise, tartışma serbesttir. Ama Merkez Komitesi bunun tersini savunuyor.

Devam edelim. Merkez Komitesi "Genel olarak eylem konusunda merkezi karar alındıktan sonra, eylem kararı üzerine tartışılması doğru değildir" tezinin kendi başına gelen bir tez değil de; 1 Mayıs 1982 somutu içinde savunulan bir anlayış olduğunu ispatlayabilme çabası içinde, şöyle diyor:

"Açıktır ki, tartıştığımız somut bağıntıdan kopararak, yaptığımız böyle bir tespite "genel olarak revizyonist tez" damgasını basmak KOLAYDIR. Hele hele damga basmaya meraklı isek; ve anlayıştan çok, tek tek kelimeler üzerinde oynamaya meraklı isek!" (s.167)

Yani Merkez Komitesi de, somut bağıntısından koparıldığında, bu teze "genelde revizyonist bir tez" demeye hazırdır. Ama o somutla bağı içinde ele aldığı için, böyle davranmıyor!!! Ama işlerin böyle olmadığını, ve Merkez Komitesinin de ilerde kendi kendisiyle çeliştiğini, bu açıklamasını yadsıdığını göstereceğiz.

Merkez Komitesi şöyle diyor:

"GDS'ten yoldaşlar burada bizim merkezi olarak aldığımız bir eylem kararına karşı propaganda yapacaklar (aç MK); ve bizim bu eylem kararına uyup, bunu hayata geçirmekle yükümlü yoldaşlarımızı ve örgütlü sempatizanlarımızı eylem konusunda aldığımız kararın yanlış olduğu konusunda ikna etmeye çalışacaklar.

Genel olarak biz böyle bir uygulamadan yana değiliz. GENEL OLARAK EYLEM KONUSUNDA MERKEZİ KARAR ALINDIKTAN SONRA, EYLEM KARARI ÜZERİNE TARTIŞILMASI DOĞRU DEĞİLDİR. Eylem konusunda karar alındıktan sonra yapılması gereken, eylemin nasıl yapılacağı üzerine tartışma, işbölümü, vs.dir." (s.167)

Alıntıda çok açık bir dille, eylem kararı aldıktan sonra, kararın yanlışlığı-doğruluğu üzerine "genel olarak" tartışılamayacağı, ancak bazı istisnalarda tartışılabileceği savunulmaktadır.

Hiç şüphe yok ki, "Genel olarak eylem konusunda merkezi karar alındıktan sonra, eylem kararı üzerine tartışılması doğru değildir" tezi, "eylem kararı" üzerine "genel olarak" tartışılmaz önermesinin doğrudan doğruya dayanağı ve SEBEBİDİR.

Bir başka deyimle, "eylem kararı" üzerine "genel olarak" tartışma neden "doğru" değildir diye sorulduğunda, yanıt olarak yukarıdaki tanımlama kanıt olarak sunulmaktadır.

Her ne kadar Merkez Komitesinden yapılan alıntıda "neden" ifadesi yoksa da, paragraf bütünlüklü olarak incelendiğinde, anlayışın bu olduğu kesindir.

Merkez Komitesinin bu "genel revizyonist tez"i sadece somut tartışma bağıntısında ileri sürülmüş bir sav gibi gösterme girişimi, tartışmanın yönünü objektif olarak saptırma demektir.

"Genel olarak eylem konusunda merkezi karar alındıktan sonra, eylem kararı üzerine tartışmak doğru değildir" tezini somut tartışma bağıntısında da ele alsak; bu tezin

bu genellikle "revizyonist bir tez" olduğunu tespit etmek zorundayız.

Nitekim Merkez Komitesi sorunu somut tartışma bağıntısında ele alma çabasını polemiğin sonuna kadar tutarlı olarak devam ettirememiş; somuttan koparıldığı taktirde de savunduğu tezin doğru olduğunu savunmuştur. İşte kanıtı:

"Üçüncü olarak biz, 'Eylem kararı alındıktan sonra, genel olarak bu karar üzerine tartışılamaz' şeklinde bir tespitin kesinlikle 'kökten revizyonist bir tez' olarak adlandırılamayacağını söylüyoruz. Çünkü 'eylem kararı', adı üzerinde, 'eylem yapmak için' alınır. Ve eylem kararı üzerine (bu diğer kararlar için de böyledir) GENELDE (aç MK) karar almadan ÖNCE TARTIŞILIR; karşılıklı görüşler konur, eleştirilir; ondan sonra karar alınır. Bir kez bu karar alındı mı, artık sorun önceden tartışılmış olan bu sorunu yeniden gündeme getirmek değil, UYGULAMAKTIR." (s.168)

Merkez Komitesi buradaki yorumu ile, "Açıktır ki, tartıştığımız somut bağıntıdan kopararak, yaptığımız böyle bir tespite genel olarak revizyonist tez damgasını basmak kolaydır" şeklindeki değerlendirmesini reddetmektedir. Bu sorunun yalnız bir yönüdür. Bir de diğer yönlerini ele alalım. Merkez Komitesinin yorumunda 'eylem kararı' "kararlar" şekline dönüşmektedir. Yani eylem kararları dışındaki kararlar da tartışılamaz!! Bu genelleme Merkez Komitesinin hatasını iyice derinleştirdiğini göstermektedir.

Şimdi Merkez Komitesinin bu temelden yanlış yaklaşımını doğrulamak için ele aldığı kanıtları tek tek inceleyelim:

Merkez Komitesi, "Biz, 'eylem kararı alındıktan sonra, genel olarak bu karar üzerine tartışılmaz' şeklindeki bir tezin, 'kökten revizyonist bir tez' olarak adlandırılmasını; toptancılıkla Marksizm-Leninizme saldırıya kadar varan bir sapma olarak değerlendiriyoruz. Neden?" sorusuna Stalin'den bir alıntı ile "yanıt veriyor".

Bu alıntının yorumunda,

"Burada bizim anladığımız kadarı ile Stalin, karara varılmasını, eleştirinin tükenmesi, fikir mücadelesinin bitmesi ile EŞ GÖRÜYOR. Yani buradan çıkan sonuç —genel olarak— herhangi bir konuda karar alındıktan sonra, onun yeniden tartışma konusu haline —kararın hemen ertesinde— getirilemeyeceğidir" deniyor. (s.168)

Bu yorumda irdelenmesi gereken temel sorunlardan biri şudur: Stalin'in, "fikir mücadelesi bitince, eleştiri tükenip karara varılınca" şeklindeki ifadelerinin anlamı nedir? Eğer bu soru Merkez Komitesinin yanıtladığı gibi, karar alınmasıyla birlikte tartışmanın da biteceği, yasaklanacağı şeklinde yorumlanırsa, o zaman Stalin'in "karara varılmasını eleştirinin tükenmesi, fikir mücadelesinin bitmesi ile eş" gördüğü söylenmelidir.

Bilinmelidir ki, böylesi bir yorum, Stalin'in doğru bir yorumu değildir. Çünkü Stalin'in sözünü ettiği, "fikir mücadelesi bitince, eleştiri tükenip karara varılınca" ifadeleri, karar sonrası tartışmanın YASAK OLDUĞU anlamına gelmemektedir.

Stalin, karar sonrası tartışma yapılıp yapılmayacağı, yapılırsa nasıl yapılacağı sorununu bu alıntıda TARTIŞMAMAKTADIR.

Bu anlamda, Merkez Komitesi Stalin'in tartışmadığı bir sorunu tartışmaya sokmakta, ve Stalin'e maletmektedir. Bu kesinlikle yanlıştır.

Dahası var. Stalin karara varılması için zorunlu olan bir tartışmanın, tartışılan konuda karar alınmakla birlikte son bulacağından söz etmektedir. Onun "fikir mücadelesi bitince, eleştiri tükenip karara varılınca" ifadeleri başka bir anlama gelmez!

Yani karar almak için zorunlu olan, "fikir mücadelesi ve eleştiri" bitmiştir. Ancak bu "bitme", karar sonrası hiçbir eleştiri ve tartışmanın olmayacağı; bunların yasaklanacağı demek değildir.

İşte Merkez Komitesi tam da bu TEMEL düşünceyi anlamadığı için, şöyle diyor:

"Öyle ya, eğer bir sorun üzerine tartışılmış, bütün görüşler ortaya çıkmış, Parti iradesi kesinlikle belirlenmiş ise; görüşü azınlıkta kalanların, AYNI KONUNUN TARTIŞILMASINI İSTEMELERİ PARTİ İRADESİNİ HİÇE SAYMAKTIR." (aynı yer)

Görüldüğü gibi, Merkez Komitesi tartışmayı ancak ve ancak karar alınana kadar mümkün

görmekte, kararla birlikte tartışmanın da son bulması gerektiği revizyonist tezini savunmaktadır.

İkincisi, karar üzerine tartışma isteme ile, 'parti iradesinin hiçe' sayılacağı anlayışını savunmakta; böylece karara uyma ve uygulama temel koşulu ile eleştiri özgürlüğünü karşı karşıya koymaktadır.

Bu her iki tez de anlayış olarak revizyonisttir. Stalin yanlış yorumlanmaktadır.

Evet, Stalin "Karara varılmasını, eleştirinin tükenmesi, fikir mücadelesinin bitmesiyle EŞ GÖRÜYOR." Ama hangi eleştiri ve fikir mücadelesinin bitmesinden söz ediyor Stalin?

Bence, kararın alınması için zorunlu olan tartışmanın, fikir mücadelesinin bitmesinden sözedilmektedir. Bunu belirtmesi, karar sonrası tartışma ve fikir mücadelesinin de bittiği, veya yasaklandığı demek değildir.

İşte sorunun canalıcı yönü de budur. Merkez Komitesi bu temel sorunu kavramamıştır. Bunun içindir ki, "genel tartışmayı" yalnızca karar "öncesi" mümkün görmesi vs. de kesinlikle yanlıştır.

Burada üzerinde durduğumuz Stalin alıntısının yorumu ile ilgili "eski kardeşler" de tavır takındılar. Onların Merkez Komitesine getirdiği eleştiri ESAS olarak doğrudur.

Ancak eleştirilerinin esas olarak doğru olması, esasa göre tali durumda kalan birtakım hatalarının varlığını gizlememelidir.

Mesela onlar, "Stalin'bir karar alınıyorsa, o halde bu karar uygulanmak mecburiyetindedir' demekte, TKP/ML(B) Merkez Komitesi ise bunu, bir karar alınıyorsa, artık o kararın içeriği üzerine DAHA FAZLA TARTIŞILMAMALIDIR haline dönüştürmektedir" (Enternasyonal Enformasyon S.15, s.33) (Altı orijinalde çizili) diyorlar.

Bu eleştiri ile; Merkez Komitesine getirilen, "Merkez Komitesi karar almayı, tartışmanın kapatılmasıyla 'eş görmektedir'" şeklindeki eleştiri birbiriyle çelişmektedir. İkisinden biri: Ya Merkez Komitesi 'kararla birlikte tartışma kapandı' diyor! —ki bunu savunduğu doğrudur; ya da, karardan sonra da tartışılır, ama 'daha fazla' tartışılmaz demektedir! İkili tavrın eklektizm olduğu bilinmelidir.

Yine onlar, bir karar almak için parti içi fikir mücadelesinin bitebileceğini, ancak bunun "eleştirinin bittiği" anlamına gelmemesi gerektiğini doğru olarak ortaya koyarken; fikir mücadelesinin bitmesini, "keskinleşmiş parti içi mücadele şartlarında... genel olarak geçerli bir durum" olarak görmediklerini belirtiyorlar.

Yani böyle durumlarda karar alınması için zorunlu olan fikir mücadeleleri ve tartışmanın ancak bir istisna olarak biteceğini söylüyorlar. Bu yaklaşım, "keskinleşmiş parti içi mücadele şartlarında", tartışılan konularda genel olarak karara varılamayacağı anlayışını savunma demektir. Ve bu anlayış, "keskinleşmiş parti içi mücadele şartlarında" karar alınamayacağı düşüncesinden hareketle, kararların ancak parti dışında yapılacak tartışmalar sonunda alınabileceği, böylece 'fikir mücadelesi ve eleştirinin' biteceğini savunmaktadır. Bu yaklaşım akademist bir yaklaşımdır. Ayrıca Stalin'i revizyonist tarzda yorumlamaktır. Parti içi "keskinleşmiş" mücadele şartlarında da genel olarak karar alınabilir. Ve bu anlamda 'fikir mücadelesi ve eleştiri tükenebilir'.

Şimdi yeniden Merkez Komitesinin gerekçelerine dönelim:

İkinci kanıt olarak ileri sürülen ikinci alıntı da Stalin'den yapılan bir alıntıdır. Ne var ki, Merkez Komitesinin "genelde revizyonist tez"i savunduğunu çok daha açık bir şekilde kanıtlama işlevi görmektedir.

Çünkü Merkez Komitesi alıntının yorumunda aynen şöyle diyor:

> "Bizim bildiğimiz, bir karar üzerine, bu kararın yanlışlığını İDDİA ETMEK, "İTİRAZ" sınırı içine girer. Acaba yanılıyor muyuz?" (s.169)

Evet! Merkez Komitesi hem de çok fena bir şekilde yanılıyor!

Çünkü alınan kararın 'itirazsız' uygulanmasını talep eden Stalin, Merkez Komitesinin yorumunda, karara hiçbir eleştiri getirmeksizin uygulamalısın! haline gelivermektedir.

Bunların birbirinden tamamen ayrı şeyler olduğu açıktır.

Stalin, kararı ister eleştir, ister eleştirme; itirazsız olarak uygula diyor. Ve eleştiriyi "itiraz" sınırı içinde görmüyor.

Merkez Komitesi ise "itirazsız" uygulamadan, eleştirisiz uygulamayı anlıyor. Karar sonrası eleştiriyi yasaklıyor. İşte Stalin'in revizyonist yorumu budur!

Merkez Komitesinin üçüncü "kanıtı" da kendisini kurtarmıyor. Tam tersine, hatasının ne kadar derin olduğunu kanıtlıyor.

RKP/B'in 1919 VIII. Kongresinde kabul edilen tüzükten bir alıntı ile Merkez Komitesi kendini haklı kılmaya çalışıyor. Ancak yaptığı yorum, hiç de haklı olmadığını göstermektedir.

Merkez Komitesi şöyle diyor:

> "Evet, 'hakkında karar alınmadığı sürece... serbesttir'! İşte RKP/B'in tüzüğü. Acaba 'kökten revizyonist bir tez' mi savunuyorlar dersiniz?" (s.169)

Bu yorumla ilgili sözü "eski kardeşlere" bırakıyorum:

> "Bu alıntının tam da TKP/ML(B) Merkez Komitesinin ispatlamaya kalkıştığı şeyi çürütmesine rağmen, insan kendi kendine onun hala neden elinde bu alıntıyla zafer pozlarına büründüğünü soruyor.
>
> RKP/B'in 1919'daki tüzüğünden yapılan alıntı çok açık bir biçimde, 'karar alınmadığı sürece, parti içinde, parti hayatının bütün tartışmalı sorunları üzerine tartışmanın bütünüyle serbest' olduğunu söylemektedir.
>
> Burada 'TAMAMIYLA serbesttir' formülasyonu BELİRLEYİCİ bir anlam taşımaktadır, bütün mesele 'tamamıyla' sözcüğünde kenetlenmektedir. Bu demektir ki: Neticede uygun bir karar alınıp alınmamasında; bu veya başka bir kararın alınıp alınmamasında; bu veya başka suretle ortaklaşa davranılıp davranılmaması, ortaklaşa uygulanıp uygulanmama konusunda; karar vermeden ÖNCE 'tamamıyla serbestçe' (parti programı ve tüzüğü çerçevesi dahilinde) tartışılabilir.
>
> Ama şayet 'tamamıyla' serbest açık tartışıldıktan sonra, bir karar VERİLDİYSE, o zaman artık daha 'TAMAMIYLA' serbest DEĞİLDİR. Herşeyden önce, karar verildikten SONRA, alınan kararın UYGULANIP UYGULANMAMASI konusunda artık tartışılmaz. Alınan karar itirazsız uygulanmak zorundadır. Elbette ki karar verildikten sonra bu hususta sürdürülebilen tartışma öyleyse artık daha fazla 'tamamıyla' serbest değildir; kararın uygulanma mecburiyetinde olup olunmayacağı konusunda, Leninizme göre geçerli bir karar, muhakkak tatbik edilmek ZORUNDADIR. Bu belli bir sorunda karar verildikten SONRA, eylemde birlik, tartışma ve eleştiride özgürlük anlamına gelir." (Enternasyonal Enformasyon S.15, s.37) (Altı orijinalde çizili -AOÇ)

Sanırım, RKP/B'in tüzüğünden yapılan alıntının yorumunda "bütünüyle" ifadesini atlayarak, tartışmanın karar alınmadığı sürece serbest olduğunu savunan Merkez Komitesine karşılık bu kadarı yeterlidir.

Devam edelim: GDS karar alındıktan sonra da, karar üzerine tartışmanın gerekliliğini dört noktada toparladıktan sonra; şöyle devam ediyor:

> "Bütün bu yönlerden, Merkez Komitesinin ya da önderliğin karar alınmasından sonra DA kararın doğruluğu konusunda çekişmeli tartışmanın meşru olduğu sonucu çıkmaktadır."

Bu alıntı ve dört nokta hakkında Merkez Komitesi ise şöyle diyor:

> "GDS, bütün burada söylenenlerin, karar alınmadan (aç MK) ÖNCE yürütülebilecek bir tartışma içinde de olabileceğini bir türlü AKLINA getirmiyor. Partinin yönetici kademesi, karar almadan önce, alınacak karar hakkında kendi görüşünü partiye açıp, bunun üzerine tartışabilir. Ve kararı ondan sonra alabilir. Ve bütün önemli konularda zaten doğru olan da budur." (s.170)

Birden fazla problemin olduğu kesindir. Birincisi, dört noktada toparlanan sorunların bütününün de karar 'öncesi' tartışılamayacağı, c) ve d) şıklarında dile getirilenlerin ancak karar sonrası tartışılabileceği bir olgudur. Merkez Komitesi bunu görmemektedir.

İkincisi, GDS, Merkez Komitesinin iddiasının tersine, bu dört noktada da karar öncesi

tartışılacağını, ancak karar alındıktan sonra DA bu sorunlar üzerine tartışılması gerektiğini, tartışılabileceğini savunuyor. Bu anlamda, "aklına getirmiyor" eleştirisi de yanlıştır.

Ancak birinci noktada getirdiğim eleştirinin GDS için de geçerli olduğunu belirteyim.

Kısacası, GDS'in dört noktada toparladığı sorunların ilk ikisi, karar öncesi de tartışılabilecek sorunlarken; diğer ikisi ancak karar sonrası tartışılabilir sorunlardır. Bu mesele böyle konmalıdır!

GDS'in sonuç olarak çıkarttığı "meşru" sorununa gelince: Ben, GDS'in özetlediği dört noktadan bağımsız olarak, karar sonrası tartışmanın da meşru olduğunu, yani bir hak olduğunu düşünüyorum.

Bu bölümde bir diğer sorun şudur: Merkez Komitesi, GDS'in mahkum ettiği ikinci sapmaya GDS'in yakın olduğu eleştirisini getirmektedir. Bu eleştiri bana ispatlanamaz olarak görünmektedir. Bunun için katılmıyorum.

Şimdi de IV. Kongre kararı üzerine ve 'kongre kararları' üzerine tartışma sorununa geçelim:

Bu soruna ilişkin tavır olarak da, Merkez Komitesinin takındığı tavrın, ESASTA YANLIŞ olduğu kanısındayım.

Şimdi bu tezi kanıtlarıyla ispatlayalım.

Birincisi, Merkez Komitesi yalnızca parti içinde "iki çizginin olduğu" ve 'yanlış çizginin partiye hakim olduğu' durumlarda kongre kararları üzerine tartışılacağını; Lenin'in anlayışının da bu olduğunu savunmaktadır.

Tabii ki bu düşünce temelinde sorun irdelendiği için, iki çizginin olmadığı durumlarda parti kongre kararları üzerine tartışılamayacağı sonucuna varmaktadır.

Bu yaklaşımların dayandırılmaya çalışıldığı (yer), Lenin'den yapılan alıntıdır. Alıntının somut olarak Parti içinde iki çizginin varlığı ve Menşevik çizginin partiye hakim olduğu döneme ait olduğu bir gerçektir. Ne var ki, bunun kadar; kongre kararları —askeri eylemler, vs. hariç— üzerine, eylembirliğini bozmama koşuluyla tartışmanın da serbest olduğu kesindir.

Merkez Komitesinin bu noktadaki temel yanılgısı, kararlara uyma koşuluyla, tartışma özgürlüğünün, 'parti iradesini hiçe sayma' olduğu vs. şeklindeki anlayışlardır.

Uygulama yükümlülüğü ile, eleştiri özgürlüğünün birbirinin kesin ALTERNATİFLERİ olmadığı anlaşılmamıştır.

Merkez Komitesine göre, ya "uygulama yükümlülüğü", ya da "eleştiri özgürlüğü"; bunlar aynı anda uygulanamaz şeylerdir. Birinin olduğu yerde, diğeri olmamalıdır! Her ne kadar bu temel anlayış yer yer sulandırılsa da, savunulagelmiştir.

İşte bu temel yanlışı savunma içinde, Merkez Komitesi daha bir dizi hatalar yapmaktadır. Mesela, Lenin'in Birlik Kongresi sonrası yaptığı çağrıyı, kararların "uygulanması çağrısı değil" de, "tartışılması" çağrısı olarak yorumlamaktadır. Yani Lenin kararları uygulamayı bir kenara bırakın demiş!! Kararları tartışın demiş!! Evet, uygulama yükümlülüğü ile 'eleştiri özgürlüğü'nü karşı karşıya koyan Merkez Komitesi için bu mantık tutarlıdır. Ancak bunun tutarlılığı, doğruluğunun kanıtı değildir. Merkez Komitesi bu tespitinin doğru olduğunu kanıtlayıcı hiçbir kanıt ileri sürmediği gibi, kendi kendisiyle çelişen tespitler de yapmaktadır. Mesela,"Lenin'in 1906'da yaptığı özel tartışma çağrısının amacı açıktır; O özellikle uygulamak için değil, YANLIŞ BULDUĞU KARARLARI DEĞİŞTİRMEK için tartışma çağrısı yapıyordu" diyebilmektedir. Yine Merkez Komitesi:

> "'Eleştiri özgürlüğü - eylem birliği'nin ilke olduğu; ama bu ilkenin uygulanmasının ancak bazı özel durumlarda, parti kongresinin aldığı KARARLARI UYGULAMA DEĞİL, ÖNCELİKLE TARTIŞMA ve onaylama/reddetme bildirme çağrısını gerektirdiğini; genelde komünist partilerde parti kongre kararlarının, üzerine tartışılıp onaylamak ve reddetmek için değil, uygulamak için alındığı gözlerden gizlenmektedir" diyor. (s. 172)

Kısacası, karşımıza üç ayrı tespitten oluşan bir tablo çıkıyor:

A) Kararların "uygulanması değil", "tartışılması" çağrısı,
B) Öncelikle yanlış bulunan kararların değiştirilmesi için çağrı,
C) Kararların uygulanması için değil, öncelikle tartışılması için çağrı.

Yani anlaşılan, Merkez Komitesi Lenin'in çağrısının nasıl bir çağrı olduğuna bir türlü karar verememiştir. Tam bir kafa karışıklığı içinde, sağa sola yalpalamaktadır.

Lenin'den yapılan alıntının yorumunda yanlışlar bu kadarla sınırlı değildir. Dahası var:

Ben, Lenin'den yapılan alıntının, genel olarak kongre kararları üzerine, eylembirliğini bozmama koşuluyla, tartışma özgürlüğünü savunduğu görüşündeyim. Ve bu Lenin'de savunulan GENEL TEZDİR.

`ncak bu genel tez, 1906 özelinde, tartışmayı 'kongre kararları hakkında' "onay ya da reddi" tavrına kadar genişletilmiştir. 1906'ya özgü olan, "onay veya red" tavrının istenmesidir.

Sorunun anlaşılabilmesi için, biraz geniş olarak ele almayı doğru görüyorum.

Parti, içinde iki çizgi olsun veya olmasın, her kongre öncesi, kongrede alacağı kararlarla ilgili karar tasarılarını çıkararak; parti içinde tartışmaya sunar. Bu tartışma aracılığı ile bütün parti üyeleri, alınacak kararlar hakkında bilinçli tercih yapabilir duruma gelirler. Kongrede alınan kararlar ister oybirliği ile, isterse de çoğunlukla alınsın, kongre sonrası bu kararlara bütün parti örgütlerinin uyması mutlaktır.

Ancak, kararların mutlak bir şekilde pratiğe uygulanması, —bu uygulamayı bozmadığı sürece— kararlar üzerine çekişmeli tartışmaları dıştalamaz.

Kongrede görüşü azınlıkta kalan ve karara katılmayanlar, kongre sonrası da eleştirilerini getirme hakkına sahiptirler.

İkincisi, önderlik kararların parti ve devrimci kamuoyuna kavratılması için, gerekçeleriyle birlikte tartışmasını planlı bir şekilde yürütmekle görevlidir. Önderliğin yürüteceği tartışma, sadece kararların 'nasıl uygulanacağına' ilişkin bir tartışma değil, neden uygulanmalıdır sorusuna da yanıt veren bir tartışma olmak zorundadır. Merkez Komitesi diyor ki, "Karar alındıktan sonra da tartışılır, tartışılacaktır. Ama artık tartışmanın özel amacı değişmiştir. Tartışmanın özel amacı, onu KAVRAYIP UYGULAMAKTIR." (s.173)

İnsan sormadan geçemiyor! Kararın doğruluğu-yanlışlığı üzerine tartışmaksızın, kararın "kavranması" mümkün müdür? Bence kesinlikle hayır! Bu alıntı dahi, Merkez Komitesinin çıkmazına bir işarettir.

Tabii ki, alınan kararların, alınmadan önce üzerine parti içinde —şartlara göre devrimci kamuoyunda— tartışıldığı, ve bu anlamda "kavrandığı" bir olgudur. Ancak alınan kararlar, üzerinde karar alınan sorunun bütünüyle çözümünü sağlamadıysa; ayrıca bu kararların kendi sempatizanlarımıza ve devrimci kamuoyuna kavratılması bir görev ise; yine bu kararların uygulama içinde yanlış yönleri görülüp de düzeltilmesi gerekli ise; —ki bütün bunlar gerekliliktir— o zaman kongre sonrası da kararlar üzerine tartışmanın 'eylembirliğini bozmadığı sürece' serbest olduğu, evet, bir kural olduğu doğrudur.

Lenin'den yapılan alıntıda savunulan genel tez de budur.

Peki, özel olan nedir?

Özel olan, 1906'da RSDİP içinde "iktidar" sorununun alınan kararla da sağlıklı olarak çözülememiş olması, ve bu durumu düzeltme isteğidir. İşte bunun içindir ki, Lenin genel bir 'tartışma'nın ötesine geçerek; daha en başta, "parti örgütlerinin" "onay veya red" tavırlarını da talep etmektedir.

Açıktır ki, bu "çağrı" genel tartışma çağrısının bir unsurudur. Ancak o günün koşullarına özgüdür. Yoksa, her kongre sonrası, kararlar üzerine yapılacak bir tartışmanın "onay veya red" tavrıyla tamamlanması bir zorunluluk değildir.

Kongre sonrası yapılan tartışma, süreç içinde böyle durumlara dönüşebilir. Ama bu ayrı birşeydir. Tartışmanın daha ilk başında "onay veya red" talep etmek daha ayrı birşeydir.

Merkez Komitesi bu ayrımı yapmadığı gibi, kongre kararları üzerine "genel olarak" tartışılamayacağı sonucuna varmaktadır.

GDS ise bu ayrımı yapmayarak, 1906'ya özgü olan "onay veya red" yönünü de genel bir geçerlilik olarak koymaktadır. Her iki yaklaşım da yanlıştır.

Genel olanla özel olan arasındaki farkı daha iyi kavrayabilmek için bir örnek vermek istiyorum. Diyelim ki, parti bir kongre yaptı, ve kongrede iki çizgi vs. yok. İktidar sorunu çözülmüş durumdadır. Parti içinde varolan görüş farklılıkları onca önemli değildir. Kararlar kongre öncesi bütün parti üyelerinin katıldığı tartışmalar sonunda alınmıştır. Böyle bir durumda, kongre kararlarının üzerine tartışma yine de bir zorunluluktur.

Ama böyle bir durumda, onayı alınan —ve alınan onayla parti içi iktidar sorunu vs. çözülen— parti örgütlerinde, tartışmanın daha ilk başında "onay veya red" tavrı talep etmek anlamsızlıktır. Böyle bir tavır, genel tartışma içinde zorunlu hale gelebilir. Ama bunların farklı şeyler olduğu bilinmelidir.

Merkez Komitesi sakat anlayışını haklı kılabilmek için, Komintern'in 1928'de kabul ettiği tüzükten bir alıntı yaptıktan sonra şöyle diyor:

> "Buyrun, burada çok açık bir şekilde, 'yalnızca... karar alınana kadar tartışılır' diyor. (aç MK) Karar alındıktan sonra ise, gayet açık bir biçimde, 'tartışma özgürlüğü' değil, (çünkü bu genelde karar alınana dek kullanılmalıdır) 'uygulama yükümlülüğü' vurgulanıyor." (s.174)

Eleştiri özgürlüğü ile 'uygulama yükümlülüğü'nü Merkez Komitesinin yaptığı gibi karşı karşıya koyanlar açısından bu yorum 'çok' açıktır!

Ama yapılan alıntıda karar sonrası "eleştiri özgürlüğü"nün nasıl uygulanacağı, veya uygulanıp uygulanmayacağı sorunu dahi tartışılmazken; böylesi yorumlarla sorunu "çözmek", gerçek bir yorum değildir.

Alıntıda, tartışmanın yalnızca karar alınana dek olabileceği sabittir. Ama burada sözü edilen tartışmanın, karar alabilmek için gerekliliği mutlak olan tartışma olduğu bilinmelidir. Yoksa karar sonrası tartışmanın yasaklandığı sonucu çıkartılmamalıdır.

Yine bu bölümde bir diğer sorun şudur: Karar sonrası —daha doğrusu eylem kararı— tartışmanın eylembirliğini bozmadığı sürece serbest olduğu sorunu ile; "ülke çapında" geniş bir "genel tartışma" birbirine karıştırılmaktadır.

Merkez Komitesi bu bağıntıda SBKP/B'in XIX.Kongresinde kabul edilen tüzükten bir alıntı yaparak, ülke çapında genel tartışmanın hangi koşullarda ve hangi kurallarda açılabileceği sorununu tartışmaktadır.

Bu sorunla ilgili olarak "eski kardeşler"in takındığı tavır esas olarak doğru olduğu için, onlardan bir alıntı yapacağım:

> "TKP/ML(B) Merkez Komitesi kendi görüşüne göre karar alındıktan sonra 'tüzük hükmüne göre bu sorunda yeni bir tartışma açılana dek' tartışmaya izin verilemiyeceğini açık ve anlaşılır şekilde tespit etmiştir. Böyle bir 'genel tartışma' açılmıyor mu, o halde tartışma YOKTUR (aoç) ve bununla sözü edilen sorunda parti içi mücadele de yoktur. İşte sorunun çekirdeği budur.
>
> Aslında TKP/ML(B) Merkez Komitesinin görüşlerine uygun olarak, gerçekte karar alındıktan sonra böyle bir 'genel tartışma'nın AÇILMASI için (aoç) dahi mücadele yürütülemez. Bu ayrı görüşün, böyle bir 'genel tartışma'nın gerekliliği üzerine ikna edebilmek için, kendini bütün partiye gösterebilme imkanına sahip olması anlamına gelirdi. Ama bu TKP/ML(B) Merkez Komitesinin görüşüne göre yasaktır! Parti içi mücadeleyi yürütmekten, eleştiri ve özeleştiriyi pratiğe geçirmekten geriye olgusal olarak hiçbir şey kalmamıştır. Böyle bir tartışmanın tayin edilip edilmemesi, olgusal olarak tamamen Merkez Komitesinin 'takdirine' kalmıştır." (Enternasyonal Enformasyon S.15, s.46)

Bu yanıt görüşüme göre doğrudur. (Geniş bilgi için, s.46/47'ye bakınız.)

Bu eleştirinin kapsamı içinde, bizzat eylem kararlarına ilişkin —yani üzerlerine tartışılacağına ilişkin— tüzükten aktarılan alıntı, Merkez Komitesinin hatasının derin-

liğini göstermektedir. Ayrıca yöntem olarak da oportünist bir yöntem kullandığını kanıtlamaktadır.

Bu bölümle ilgili son olarak, IV. Kongreye hakim olan çizginin, "çoğunluğun" iradesini temsil etmediği şeklindeki eleştirinin de yanlış olduğunu belirtmek istiyorum. Doğrusu, 'sağlam bir çoğunluğun' iradesini temsil etmediği şeklinde olmalıydı.

Şimdi de bütün bu konularla ilgili, "eski kardeşler"in tavırlarında yanlış veya eksik bulduğum yönlere değinelim.

Birincisi, Kongre kararları üzerine tartışmanın, "bütün parti üyelerinin kararların karakterini" kavrayabilmelerinin TEK ŞARTI olarak ele alınması. Şöyle deniyor:

> "Burada, parti önderliğinin kontrolü için de, parti kongre kararlarının her durumda tartışılmasının ne kadar özel öneme sahip olduğu görülmektedir. (aoç) Parti, hayata geçirilmesi gereken parti kongresi kararlarının hangi KARAKTERE SAHİP OLDUĞUNUN BİLİNCİNDE DEĞİLSE, parti kendi önderliğini nasıl kontrol edebilir ki? Tüm bu sorunlar üzerine derinlemesine bir tartışma yürütmeden parti kendisini nasıl bilinçlendirebilir ki?" (Enternasyonal Enformasyon S.15, s.53)

Alıntıdaki temel mantık şudur: Parti, ancak kongre kararları üzerine tartışırsa, kararların karakterini kavrayabilir ve bilinçlenebilir. Eğer kongre kararları üzerine tartışma yoksa, bunlar gerçekleşemez! Bu yaklaşım, kongre öncesi, kararların alınabilmesi için ZORUNLU olan tartışmaların, partinin bilinçlenmesinde; önderliği kontrol edebilmesinde ve kararların karakterini kavramasındaki önemi tamamen yadsıyan, ve kararlar üzerine tartışmayı aşırı derecede abartan bir yaklaşımdır. Hatta, bunu TEK ŞART olarak gören bir yaklaşımdır.

Deniyor ki, parti kongre kararlarının "hangi karaktere sahip olduğunun bilincinde değilse, parti kendi önderliğini nasıl kontrol edebilir ki?" Evet, durum bu ise; parti önderliği kontrol edemez. Ama böyle bir varsayım yarım gerçektir. Çünkü, parti alacağı kararların karakterini şu veya bu oranda bilmiyor ise; o zaman kongrenin karar aldığından sözetmek saçmadır. Kongre karar alabilmek için, sorunları tartışmak zorundadır. Yapılan tartışma da partinin bilinçlenmesi, ve alacağı kararları bilinçli olarak almasını sağlayacaktır. Bunu basit bir varsayımla yok ilan etmek kesinlikle yanlıştır.

Eski kardeşlerin bu yaklaşımı bir başka yerde de karşımıza çıkmaktadır. Parti içi mücadele ve "ülke çapında genel tartışma" sorununun ele alındığı paragrafta şöyle deniyor:

> "Temelsel olan, burada 'genel tartışma'ya çağrıda (atıfta) bulunmasının yerinin yanlış tespit edilmiş oluşudur. PARTİ İÇİ MÜCADELEYİ, PARTİDE TARTIŞMAYI bir 'genel tartışma' için şartların yerine getirdiği bir duruma indirgemek (aoç) Marksizm-Leninizme uygun değildir. Lenin ve Stalin önderliğindeki SBKP/B'in bütün teori ve pratiğiyle de çelişmektedir." (Enternasyonal Enformasyon S.15, s.46)

Görüldüğü gibi, burada "parti içi mücadele, partide mücadele" karar sonrası tartışmanın olup olmaması ile EŞ GÖRÜLMEKTEDİR.

Bu yaklaşım, karar öncesi parti içindeki tartışmaları vs. "parti içi mücadele"nin bir temel unsuru olarak kavramayan, parti içi mücadeleyi karar sonrası tartışma derekesine indirgeyen, oportünist bir düşüncenin ürünüdür.

Parti içi mücadelenin, karar öncesi ve sonrası dönemde yapılan tartışmaların bileşimi olduğu reddedilmektedir. Parti içi mücadelenin yalnız bir BELİRLEYİCİ özelliğini kabul etmek, gerçek bir parti içi mücadeleyi savunmamak demektir.

Kısacası, karar sonrası tartışmayı yasaklamanın, gerçek bir parti içi mücadeleye indirilen ağır bir darbe olduğu gibi; karar öncesi tartışmayı da parti içi mücadelenin bir yasası olarak ele almamak; gerçek bir parti içi mücadele anlayışına indirilen darbedir. Bu noktada "eski kardeşler" Merkez Komitesinin sapmasına karşı çıkarken, kendileri de başka bir revizyonist sapmaya düşüyorlar.

İkincisi, 1906'da RSDİP içinde Menşeviklerin durumuna ilişkin yanlış değerlendirmeler yapılıyor. Mesela şöyle diyorlar:

> "Gerçekte Menşevikler için önemli olan hiç de (kararların -ÇN) 'hayata geçirilmesi'

değildi. Menşevikleri ilgilendiren sorun, 'eylemde birlik'in hayata geçirilmesi değil, tersine oportünist politikayı hiçbir tepkiyle karşılaşmadan yayabilmek için 'eleştiri özgürlüğü'nün tasfiyesi, eleştirinin yasaklanması idi." (Enternasyonal Enformasyon S.15, s.55)

Bu eleştiri ile, Lenin'in Menşevik Merkez Komitesine getirdiği eleştirinin aynı olmadığı; "eski kardeşler"in Lenin'i belli oranda "düzelttikleri" görülmektedir.

Lenin diyor ki, "Merkez Komitesi açık bir şekilde eleştiri özgürlüğünü belirsiz ve çok dar, davranış birliğini ise belirsiz ve çok geniş tanımlamaktadır." (Tüm Belgeler, s.62)

Görüldüğü gibi, Lenin Menşevikler için, "eleştiri özgürlüğünün tasfiyesi, eleştirinin yasaklanması idi" şeklinde bir genel değerlendirme yapmamaktadır. Lenin daha ayrımcı ve gerçekçi yaklaşmaktadır. Lenin'i bu bağıntıda yetersiz bulanlar ancak böylesi genel değerlendirmeler yapabilirler. Bu tavır Lenin'i doğru yorumlamamaktır.

Bu alıntıyla ilgili bir diğer sorun da şudur: Menşeviklerin 'kararlara' uyma niyetlerinin olmadığı iddia olarak ileri sürülmektedir. Ancak bu iddianın doğruluğunu kanıtlayıcı tek örnek verilmemektedir. Ayrıca Menşeviklerin uymaya niyetli olmadığı söylenen kararların önemli bir bölümünün menşevik karakterli olduğu da bilindiğinde, işler iyice sarpa sarmaktadır. Mesela, deniyor ki, "oportünist politikayı hiçbir tepkiyle karşılaşmadan" Menşevikler yaymak istiyorlardı. Sakın bu oportünist politika, kararların bir bölümü olmasın?! Bir başka deyimle, Menşevikler doğru bulduğu 'kararları' uyguluyor olmasınlar?

Üçüncüsü, Merkez Komitesinden "İki çizginin olduğu ve yanlış çizginin hakim olduğu bir partide, Marksist-Leninistler kesinlikle parti kongresinin kararlarının da tartışılmasını İSTEMEDE haklıdırlar" alıntısı yapılıp doğru bir bakış tarzı ile eleştirilirken; bir başka deyimle Merkez Komitesinin bu yorumunun Leninizme aykırı olduğu kanıtlanırken; bir başka hata yapılmaktadır. O da şudur:

> "Bununla birlikte yalnızca yanlış çizginin hakim olduğu bir partide, parti kongresi kararları üzerine tartışma hakkının olduğu şeklindeki iddia, ta başından itibaren saçma olan bir iddiadır. (Buraya kadar doğru. -BN) Parti içinde hakim olan çizginin KENDİ HAKKINDA, ben yanlış bir çizgiyim dediği, ve BUNDAN DOLAYI (aoç) parti içinde hakim olmayan diğer çizginin (temsilcilerinin? -ÇN) parti kongresi kararları üzerine TARTIŞMA HAKKINI VERDİĞİ NEREDE GÖRÜLMÜŞTÜR? Böyle birşey gerçek yaşamda asla yoktur. TKP/ML(B) Merkez Komitesi tarafından inşa edilen 'şartlar' aslında gerçeğin hafif bir üflemesi ile patlayan sabun köpüğü kabarcıklarıdır." (Enternasyonal Enformasyon S.15, s.52)

Merkez Komitesinden aldığımız alıntıyı, "hakim olan çizginin, kendi hakkında, ben yanlış bir çizgiyim" dediği; hakim olmayan çizginin de, "kongre kararları üzerine tartışma hakkı verdiği" anlamında yorumlamak; ya söylenenleri HİÇ kavramamaktır. Ya da ucuz bir demagojidir.

Merkez Komitesinin sözünü ettiği koşullar, sizin iddianızın tersine, tırnak içinde koşullar değildir. Bu koşullar gerçek "yaşamda" onlarca kez yaşanmıştır. Bir parti içinde "iki çizginin olduğu ve yanlış çizginin hakim olduğu"nu bilmek, öğrenmek için; Marksist-Leninistler hakim olan çizginin kendi kendini 'yanlış' ilan etmesi saçmalığını beklemezler. Bunun böyle olmayacağı, iki kere ikinin dört ettiği kadar açıktır. Ama görünen o ki, "eski kardeşler" bu kadar açık gerçeği dahi görmeyecek kadar siyasi kördürler.

TKP/ML 2.Konferansına hakim olan çizgi, kendi kendini "yanlış bir çizgi" ilan etmeksizin, Marksist-Leninistler onun yanlışlığını ortaya koydular. Ve kongre kararlarının tartışılması —hakkını vermediler— talep ettiler.

Kısacası, "eski kardeşler" bu bağıntıda kendi hayallerinde bir hayalet yaratıp, ona karşı savaşıyorlar!

Dördüncüsü, kongre kararlarının tartışılması bağıntısında Merkez Komitesine getirilen "teori/pratik uyumsuzluğu" eleştirisi var. Şöyle diyorlar:

> "Herşeyden önce şu BÜYÜK ÇELİŞKİ, TKP/ML(B) Merkez Komitesine problem yaratmaktadır: 'Eski' TKP/ML'in Şubat 1981'deki II.Konferansının kararları üzerine tartışmayı,

'eski' TKP/ML'in 2.Merkez Komitesinden talep eden (TKP/ML(B) önderliği —ÇN), şimdi, KENDİ (aoç) 2.Konferansından bir sene sonra bile, böyle bir tartışmayı örgütlemeyi neden reddetmektedir? Söz ile eylemdeki UYUMLULUK NEREDE KALDI?" (age, s.53)

Evet, gerçekten de çok ilginç ve bir o kadar da "ilkeli" bir eleştiri!! Bir yandan Merkez Komitesinin kongre kararları üzerine tartışmayı yalnızca "parti içinde iki çizginin olduğu ve yanlış çizginin hakim olduğu" koşullarda savunduğunu tespit edip, bu düşüncenin Leninizme aykırı olduğunu doğru bir tarzda vurgulayacaksın; diğer yandan da 2.Konferansımızda iki çizginin varlığını ve yanlış çizginin hakim olduğu şeklinde bir düşünceye sahip olmayan Merkez Komitesine, 'sözlerini neden pratiğe uygulamıyorsun?' eleştirisi getireceksin! Doğrusu bu oportünist mantık silsilesi, "eski kardeşler"de epeyce yer etmiş durumdadır.

Teori/pratik uyumsuzluğuna ilişkin bugüne dek getirdikleri hemen hemen bütün eleştirilerde bu mantık onlara yol göstermiştir. İşin daha garibi, onların bu eleştirilerini bizzat aynı sayfada kendilerinin yalanlamasıdır.

Onlar Merkez Komitesinin "koşullarının" 2.Konferansımıza uygun düşmediğini vurgulayarak kendi kendilerini çürütüyorlar.

Beşincisi, 1928 tarihli Komintern tüzüğünden Merkez Komitesinin yaptığı alıntı ve bu alıntının yorumu ile ilgilidir. Bilindiği gibi, Merkez Komitesi bu alıntıyı "yalnızca ... karar alınana kadar tartışılır" şeklinde yorumlayarak, karar sonrası eleştirinin yanlış olduğu sonucuna varmıştır. Bu yaklaşımın tamamen yanlış olduğunu vurgulayan "eski kardeşler", somut alıntıda tartışılmayan bir sorunu alıntı içinde varsayarak, kendileri de hatalı davranmışlardır. Onlar yapılan alıntıda, karar öncesi tartışmanın "tamamiyle serbest"; karar sonrası ise "tamamiyle serbest" olmasa da olacağını belirtiyorlar. Bu anlayış doğrudur. Ancak sözkonusu alıntının tartışmadığı bir sorundur. Alıntıda, karar alındıktan sonra tartışma olur mu, olmaz mı; olursa nasıl olur vs. sorularına açık yanıt yoktur. Sorun böyle konulmalıdır.

Buraya kadarki incelemelerimiz, Merkez Komitesinin "genel revizyonist bir tez" savunduğunu anlaşılır bir şekilde ortaya koymaktadır. Merkez Komitesi bu tezi sadece eylem kararları ile sınırlamayarak; bütün kararlar için geçerli kılmıştır. Onun bu tavrı, hatasının iyice derinleştiğini göstermektedir. Ve bu yaklaşımla Lenin'in yaklaşımının "kökten çeliştiği" bir gerçektir.

Geniş polemik içinde yer yer, "eylembirliği bozulmaksızın, eleştiri özgürlüğü"nün doğru olduğunu vurgulayan Merkez Komitesi; bu tavrı ile hatasını sadece sulandırmıştır. Ortadan kaldırmamıştır. Nitekim onun:

> "Biz, bizim dediğimizle, Lenin'in dediği arasında 'uzlaşmaz bir çelişme' olmadığını; Lenin'in koyduğu ilkenin ÇOK DAHA AÇIK olduğunu; ama bizim dediğimizle ÇELİŞMEDİĞİNİ, bunların kesinlikle birbirini dıştalamadığını söylüyoruz" (s.175)

şeklindeki sözleri tam da bu gerçeği kanıtlamaktadır. Merkez Komitesi bu açıklaması ile, hatasını savunmaya kararlı olduğunu gösteriyor. Yalnız, şu kadarını söyleyeyim ki, bir meselenin "çok daha açık" olması ile "çok daha açık" olmaması bile, arada bir çelişkinin olduğunu gösterir. Merkez Komitesi bunu bile görmüyor.

Tabii ki bu, sorunun tali bir yönüdür. Esas olan, Merkez Komitesinin pozisyonu ile, Lenin'in pozisyonu arasında "uzlaşmaz bir çelişki" olduğunun tespitidir.

Merkez Komitesi bu taslak yazısının iç toplantılarda ve kamuya açık tartışmalarda tartışılmasından sonra —veya sürecinde—; Stalin'den yaptığı ikinci alıntıyı yanlış yorumladığını görerek, bunu yazılı olarak ortaya koydu. Ancak bilinmelidir ki, onun bu tavrı, hatasını düzelttiğini göstermez. Çünkü Merkez Komitesi halen bugün bile, "genelde revizyonist bir tez" savunduğunu kabul etmemektedir.

İşte bu temel gerçek gözlerden kaybolmamalıdır.

VII. 1 MAYIS TARTIŞMASI İLE ŞİMDİYE KADARKİ POLEMİĞİN BAĞLARI ÜZERİNE

A) Bu bağıntıda Merkez Komitesinin tavrı bütünüyle doğrudur. GDS getirdiği eleştirilerde, kendisinin ulaştığı teorik açıklığı, Merkez Komitesinin de anlayışıymış gibi koymakta ve teori/pratik uyumsuzluğu keşfetmektedir.

Bu yaklaşım "eski kardeşler"de bir hastalık haline gelmiştir denebilir. Çünkü teori/pratik uyumsuzluğuna ilişkin getirdikleri hemen hemen her eleştiride aynı yaklaşımı izliyorlar. Yazımız içinde birkaç örneğini yaşadık.

Bu bölümde Merkez Komitesinin hatası, eylemlerin pratikte proleter enternasyonalisti olabilmesi için, Peykar ve GDS'in katılımını "saçma sapan" bir tez olarak yorumlamasıdır. Buna daha önceden değinmiştik.

B) Bu bağıntıda Merkez Komitesinin tavrı bütünüyle yanlıştır. GDS'in eleştirisi doğrudur. Neden doğru olduğu sorusunu yazım içinde yeterince yanıtladığım kanısındayım. "Bürokratik tasarım" sorununda bir-iki şey söylemek istiyorum. Merkez Komitesi ister bilinçli yapsın, isterse bilinçsiz yapsın, bu konuda tartışmayı "niyet" sorununa kaydırarak esas sorunu gözlerden gizlemektedir. Şöyle ki: "'Bürokratik tasarım' bizim görüşümüze göre BİLİNÇLİ OLARAK BÜROKRATİK BİR YAPININ; bu anlamda YOZLAŞMANIN PLANLAMASI DEMEKTİR. İŞTE BİZ BU DEĞERLENDİRMEYE KARŞI ÇIKIYORUZ" cümlesi bu çabanın kanıtıdır.

Görüşüme göre, herhangi bir tasarıya, plana bürokratik demek; o tasarıyı hazırlayanın kötü niyetli olduğu demek değildir. Niyetten bağımsız olarak, sözkonusu belgenin değerlendirilmesidir. Kişinin niyetinin iyi veya kötü olduğu, sorunla ilgili yürütülecek polemikte ortaya çıkar. Soruna bu şekilde değil de, Merkez Komitesi gibi yaklaşmak kesinlikle yanlıştır.

Bolşevik 2.Konferansında da "eski kardeş örgüt" temsilcileri "niyet sorunu üzerine" tartışmadılar. Geldikleri son yerde Merkez Komitesinin niyetini tartışma konusu yapmaları bu gerçeği değiştirmez.

Ben "bürokratik tasarım" sorununa bir başka yazı ile tavır takınmayı düşündüğüm için, şimdilik bu kadarla yetiniyorum.

C) Bu noktada Merkez Komitesinin söyledikleri, bir nokta hariç doğrudur. Doğru olmayan, 1982'de ayrı yürüyüş yapmanın gerekçesi olarak "güçsüzlüğümüzü" ESAS gerekçe olarak tespit etmemiş olmasıdır.

D) Bu bağıntıda Merkez Komitesinin söylediklerine katılıyorum.

E) Bu sorunda Merkez Komitesinin yanlışı şudur: Yönteme ilişkin yaptığı hatalara karşı iyimser yaklaşmasıdır. Birçok hatasını kabul etmesine rağmen, bu yönde önemli hatalar taşıdığı tespit edilmelidir. Mesela bu geniş yazı içinde bir yığın örneğini gördük. Örnek denirse, üç görev dizisinin yorumunu ele alabiliriz.

F) Cevap verilen çerçevede bir sorun görmüyorum. GDS'e getirilen eleştirinin doğru olduğunu, özellikle ben kendim, son bir yıl içinde daha iyi görebiliyorum. Önceleri bu konuda bu açıklığa sahip değildim. Ayrıca, tereddütlü olsa da GDS'i doğru görüyordum.

G) Bu bağıntıda GDS'in 'toptancılığına' ilişkin verilen iki örneği de doğru bulmuyorum. Neden doğru bulmadığım, yazım içinde mevcuttur.

Ancak bu, GDS'in ve diğer "eski kardeşler"in toptancı, yanlış tavırları olmadığı anlamına gelmez. Aksine bir yığın böyle tavırları vardır. En basiti, Partimizin genel çizgisi hakkındaki değerlendirmeleri örnek olarak gösterilebilir.

VIII. AKIMA KARŞI'NIN ÇAĞRISINA CEVABIMIZ

Birinci bölümle ilgili olarak, esasta doğru bulmadığım sorun şudur: Merkez Komitesi, GDS ile aradaki ilişkilerin gerginleşmesi ve "hava"nın değişmesinin sebebini yanlış gerekçelendirmektedir. Şöyle ki:

> "Evet, 'hava'nın değiştiği bir olgudur. Ama bunun olgu olduğu kadar, havanın değişmesinde ROL OYNAYANIN BİZİM 22.4. tarihli MEKTUBUMUZ DEĞİL, bütün 1 Mayıs tartışması içinde; ideolojik çelişmelerin çok daha açık bir şekilde görülmesi olduğu; GDS'in bu tartışma içinde bizim üç yürüyüş kararımızı öğrendikten sonra giderek artan bir kızgınlık içinde takındığı tavırların da olduğu, bir olgudur." (s.188)

Hiç kuşku yok ki, "hava"nın değişmesinde, aradaki 'ideolojik çelişmelerin' derinliğinin 1 Mayıs tartışması içinde, eskiye oranla çok daha açık görülebilmesinin önemi

yadsınamaz. Ama aradaki ideolojik çelişmelerin derinliğinin görülmesi, eşittir "hava"-nın değişmesi demek değildir. Eğer ideolojik çelişkiler doğru bir temele oturtulabiliyorsa; çözümü için Marksist-Leninist yöntem kullanılabiliyorsa; çelişmeler çözülebilir. Tartışılan bağıntıda sorun şudur: Merkez Komitesi 22.4. tarihli mektupta, aradaki çelişmeleri doğru olarak tespit etmiş midir? Merkez Komitesi bu belgede esas itibariyle Marksizm-Leninizmi savunmuş mudur? Merkez Komitesinin kullandığı yöntemler Marksist-Leninist midir? Bu sorulara olumlu yanıt verilemez. İşte Merkez Komitesi ile aradaki temel ayrılık bu bağıntıda budur. Merkez Komitesi kendi mektubunu esasta doğru bulduğu için, "hava"nın değişmesinde "rol" oynamadığı sonucuna varıyor. Merkez Komitesine göre, aradaki 'ideolojik çelişmeler' çok açık bir şekilde görüldü, ayrıca GDS kızgınlık içinde yanlış tavırlar takındı, böylece 'hava' değişti. Bütün bunlarda Merkez Komitesinin olumsuz yönde bir sorumluluğu yoktur!!!

Ben, bugün gelinen aşamada, gelişmeleri yeniden değerlendirdiğimde şu sonuca vardım: "Aradaki ilişkilerin gerginleşmesi ve "hava"nın değişmesinde ESAS ROL OYNAYAN, Merkez Komitesinin 22.4. tarihli UTANÇ belgesidir. GDS'in 10.4. tarihli mektubundaki hatalar ikincil bir rol oynamıştır. Sorun böyle konulmalıdır.

İkinci bölümle ilgili olarak, C) şıkkında söylenenleri doğru bulmuyorum. Sorun, mektubun "üç sayfalık" olup olmaması değildir. (s.190)

Üçüncü bölümde A) şıkkında söylenenlere katılmıyorum. Merkez Komitesi "genel revizyonist tez" savunmuştur. Bunu yazım içinde gerekçelendirdiğim için, tekrar neden sorusuna yanıt vermeyeceğim.

B) şıkkında ise GDS'in yaptığı genelleme reddedilirken, "pratikte proleter enternasyonalisti" eylemler düzenlemeye önem vermeyen tavrın özeleştirisi yapılmayarak hatalı davranılmaktadır. Ayrıca bu bağıntıda GDS'in eleştirisinin bütünüyle bir "maletme" olmadığı da tespit edilmeliydi. GDS'in eleştirisi, kendini iki yürüyüşle sınırlamayarak yanlış bir genellemeye dayanmaktadır. Ancak buna rağmen, bu genelleme içinde iki yürüyüş için söyledikleri, bir 'maletme' olmadığı gibi, bir "demagoji" de değildir.

Aynı şeyi, "moral" sorununda da görmekteyiz. Yazılanlar ve pratik olgular incelendiğinde, "moral" sorununda da Merkez Komitesi ile GDS'in iki ayrı dil kullandığı ortaya çıkmaktadır. GDS yakın çevreye moral vermeyi, dışa karşı yapılan propaganda ve ajitasyon çalışmasından nerdeyse daha önemli, ama en azından bir o kadar önemli görmektedir. Ama Merkez Komitesinin böyle bir değerlendirmesi yok. Bu anlamda, bu bağıntıda da Merkez Komitesine herhangi bir görüş "maledilmemiştir". Gerçekten de Merkez Komitesi ile GDS arasında bu bağıntıda da önemli görüş ayrılığı vardır.

C) ve D) şıkları ile ilgili bir sorun yoktur.

E) şıkkına yanıt verilirken, "Ve bu dolaylı eleştirilerle, Merkez Komitemize HİÇ savunmadığı görüşlerin de MALEDİLMİŞ olduğu da olgudur" denmektedir. Bu genellemeye, B) şıkkında değindiğim gerekçelerden dolayı katılmıyorum.

Yine bu bölümde "gözdağı verme" sorunu tartışılmaktadır. Bununla ilgili olarak Merkez Komitesinin takındığı tavır, korkunç derecede TEKYANLI VE YANLIŞTIR. Merkez Komitesi 22.4. tarihli UTANÇ belgesinde, "kalın sopalar" ve "zehirli oklar" kullanmıştır. Genel revizyonist tez, "kalın sopa"nın ta kendisidir. "Zehirli oklar" ise, mesela GDS'e ispatlamaksızın "milliyetçilik" eleştirisi getirmek, ayrıca bazı olguları yanlış aktarmak gibi durumlarda kendini göstermiştir.

Merkez Komitesi bir yandan, ispatlamadan 'milliyetçilik' eleştirisi getirme ve bazı gelişmeleri doğru aktarmama gibi tavırlarının yanlış olduğunu kabul ederken; diğer yandan da, bizim tarafımızdan "zehirli oklar kullanılmadı" demektedir. Yani hatanın ismini koymaktan kaçınmaktadır.

Gelelim, "kalın sopalar ve zehirli oklar"ı kullananın GDS olduğu iddiasına: Herşeyden önce, GDS 10.4. tarihli mektubunda "genelde revizyonist bir tez" savunmamıştır. Ayrıca geniş yazısında takındığı gibi, biz doğru eleştiriler getirdik, nasıl olur da bizi eleştirirsiniz türünden "gözdağı" da vermemiştir. Önce bunların olgu olarak tespit edilmesi gereklidir. Ama bu olguların tespiti, GDS'in bu mektubunda hiçbir "zehirli ok" kullanmadığı anlamına gelmez. Mesela Merkez Komitesini doğrudan eleştirmeme tavrı, mesela "siyasi mücadele eylemi" ile ilgili tavrı birer örnektir. Proleter enternasyonalizmi sorununda esasta doğru olmakla birlikte, yanlış genellemelerde bulun-

ması vs. ele alındığında, GDS'in de "zehirli oklar" kullandığını görürüz. GDS, Merkez Komitesine getirdiği eleştirilerde bu gerçeğe hiç değinmemektedir. Buna karşılık Merkez Komitesi de kendisini tereyağından kıl çeker gibi temize çıkarmakta, bütün sorumluluğu GDS'e yüklemektedir.

Bu tavırlarla ne hatalar aşılabilir, ne de bolşevik bir parti inşa edilebilir.

Son olarak, belgenin genel değerlendirilmesiyle ilgili olarak dört noktada takınılan tavrı ele alalım.

Birinci noktaya ekleyeceğim şey; ideolojik çelişmelerin yeterince kavranılmadığının tespiti.

İkinci noktayla ilgili Merkez Komitesinin tavrı bütünüyle yanlıştır.

Üçüncü noktada sorun yok. Dördüncü noktada Merkez Komitesi "GDS'in gerekçelerini tamamiyle kanıtlanmamış bir şekilde başaşağı etme" eleştirisine yanıt vermiyor. Bunun bir eksiklik olduğu tespit edilmeli.

Bütün bunlardan sonra, 22.4. tarihli mektubun genel değerlendirmesine ilişkin tavrımı şöyle özetleyebilirim:

22.4. tarihli mektup ESAS İTİBARİYLE yanlış ve UTANÇ belgesidir. Çünkü bu belgede:

a) Genel revizyonist tez savunulmaktadır.
b) GDS'e ispatlamaksızın 'milliyetçilik' eleştirisi getirme; daha da beteri, milliyetçiliği kendisi için de doğru bulmasıdır. Bu bağıntıda 'genel'in çıkarından da söz etmesi, sapmasını ortadan kaldırmamaktadır.
c) Bazı gelişmeleri doğru aktarmama yöntemi.
d) GDS'in pratikte proleter enternasyonalizmi sorununa ilişkin eleştirisinin de bir demagoji olduğunu haksız olarak savunması.
e) Moral sorununda GDS ile arasındaki anlayış farklılığını göreceği yerde, bu noktada da GDS'in kendisine görüş "malettiğini" savunması.

Bütün bu unsurlar bütünlük içinde ele alındığında görülecektir ki, 22.4. tarihli mektup ESAS İTİBARİYLE <u>milliyetçi, revizyonist anlayış ve oportünist yöntemin hakim olduğu, bir UTANÇ belgesidir.</u>

Bu belge, Merkez Komitesinin ve Partimizin Marksist-Leninist bir yörüngede gelişebilmesinin önünde önemli bir ENGELDİR. Bu engeli ortadan kaldırmanın yolu, hataları aşmak, özeleştiriyi derinleştirmektir.

Bu belgenin, 2.Konferansın 19 nolu kararının "özü" ile çeliştiği şeklindeki GDS eleştirisinin ne anlama geldiğini ben pek anlayamadım. Ama benim için şurası açıktır ki, bu belge özel olarak GDS ile, genel olarak "eski kardeşler"le aradaki ilişkilerin gerginleşmesinde, havanın değişmesinde ESAS rol oynamıştır. Bu haliyle, 19. kararın aleyhine bir gelişme göstermiştir.

Şurası da açık olmalıdır ki, bir kararın alınması ile, karar alınan sorunlarda artık hiçbir hata yapılmayacaktır vs. demek değildir. Karara rağmen yanlışlar yapılabilir.

<u>SON SÖZ:</u>

Başta Merkez Komitesi üyesi yoldaşlar olmak üzere bütün partili yoldaşları, örgütlü sempatizanları, ve devrimcileri, bu yazıyı iki yılı aşkın bir süreden beri süregelen tartışmaların ışığında değerlendirerek, 22.4. tarihli UTANÇ belgesinin de geri alındığı, geniş kapsamlı bir özeleştiri için mücadele etmeye çağırıyorum.

<u>Recai</u>

Eylül/Ekim (1984)

EK 1:

1982'DE GDS'İN "ÇAĞRISI" VE MERKEZ KOMİTESİNİN NİSAN TARİHLİ "GENELGE-Sİ ÜZERİNE BİRAZ DAHA

Önce GDS'in "çağrısı".

Bu çağrıda DGB'nin "hükümet 1 Mayıslarından" ayrı Kızıl 1 Mayıs eylemi düzenlemenin sebeplendirilmesini irdelemek, ve iki yılı aşkın bir süredir devam eden 1 Mayıs polemiğiyle bağını kurmak; tartışmalarda doğru sonuçlara ulaşabilmenin ÖNEMLİ bir koşuludur.

Çünkü, iki yılı aşkın bir süredir devam eden polemik, 1982 somutunda 1 Mayıs için görev nedir sorusundan bağımsız değildir. Tersine, bu soruya sımsıkı bağlıdır. Bir başka deyimle, 1982'de 1 Mayıs için tespit edilen görev tespiti doğru muydu sorusu yanıtlanmaksızın, tartışmanın sağlıklı bir sonuca varmasını beklemek yanlıştır.

Çağrıda, ayrı Kızıl 1 Mayıs yürüyüşü yapmanın gerekliliğine ilişkin ileri sürülen gerekçelerin —Peykar yöneticilerinin tutuklanması ve bunun komünist hareket açısından kaybı dışında(*)—, hepsi de 1982 öncesi koşullar için de geçerli gerekçelerdir. Yeni olan şey, "Peykar"yöneticilerinin tutuklanmasıdır. vs.

GDS'in çağrısına damgasını vuran TEMEL ANLAYIŞ ŞUDUR:

> "Biz kendimizi, GÜÇSÜZLÜĞÜMÜZ nedeni ile KOMÜNİZMİN AÇIK PROPAGANDASINDAN VAZGEÇMEK PAHASINA (aoç) Komünizm düşüncesine yabancı ya da düşman güçlerle BİRLEŞMEMİZ GEREKTİĞİNİ savunanlardan ayırmalıyız. Bu tavır oportünist bir tavırdır. Batı Almanya'da BÜTÜN OPORTÜNİST GÜÇLER bu YOLU TUTTULAR VE GİDEREK KOMÜNİST OLMA İDDİASINDAN UZAKLAŞTILAR.."

GDS'e göre, a) güçsüzlüğümüzden dolayı komünizmin açık propagandasından vazgeçip; komünizme yabancı veya düşman güçlerle BİRLEŞMEMELİYİZ.

Hiç şüphe yok ki, bu genel tanımlama tamamen doğrudur. Ancak, tartışılan bağıntıda bu genel doğru, polemik içindeki yerine oturtulmadığı için hiçbir işe yaramamaktadır.

GDS bu genel tanımlama ile kime karşı polemik yürütmektedir? Bu tamamen belirsizdir. Belirsiz olduğu içindir ki, hiçkimseyi rahatsız etmemektedir. Mesela TKP gibi karşı-devrimciler bile bu genel tanımın altına bal gibi imza atabilirler. Bu bir.

İkincisi, burada vurgulanan "BİRLEŞME" ifadesi berrak ve net değildir. Birleşme ile; bir dizi oportünistin karşı-devrimcilerle yaptığı "eylembirlikleri" anlatılmak isteniyorsa, bu saçmalık olur. Çünkü komünizm düşmanlarının, Komünizmin açık propagandasından vazgeçme diye bir sorunları zaten yoktur. Yok, eğer bu ifade ile Marksist-Leninist veya Marksizm-Leninizme yakın güçlerin tavırları eleştirilmek isteniyorsa, bu açık-seçik ortaya konmalıydı. Mesela BP'nin "komünizme yabancı ya da düşman güçlerle" güçsüzlükten dolayı "birleşmeyi" savunduğu ispatlanmalıydı. Ben BP'nin böylesi bir teori ve pratiği olduğunun ispatlanamaz bir iddia olduğu kanısındayım.

"Birleşme" ifadesi, anlam olarak "eylembirliği"ni içermez. Bu ifade, iki ayrı gücün tek bir güce dönüşmesini, iki ayrı grubun tek bir grup olarak birleşmesini ifade eder. Bu anlamda kullandığımızda da, "birleşme" ifadesi ile anlatılmak istenenlerin ispatlanamaz olduklarını görürüz.

Kısacası, GDS'in bu gerekçesi hayali bir gerekçedir. Batı Almanya'da bütün oportünist güçler, karşı-devrimcilerle eylembirlikleri yapsalar da —belli sınırlamalarla— kendi propagandalarının 'açık' biçimde yapılmasından vazgeçmiyorlar. Pratik bunun sayısız örneklerini göstermiştir. Açıktır ki, oportünistler de kendilerini Marksist-Leninist güç, parti, vs. olarak değerlendiriyorlar. Yani güçsüz oldukları için kendi propagandalarının açıkça yapılmasından vazgeçmiyorlar. Durum budur. Marksist-Leninist güçler için ise GDS'in "gerekçe"si tamamen işe yaramazdır.

GDS'e göre; b) Batı Almanya'daki "bütün oportünist güçler" yukardaki yolu izleyerek "komünist olma iddiasından" vazgeçmişler! Bu tezin de elle tutulur hiçbir yanının

(*) Peykar'ın Marksist-Leninist olduğunu varsayıyorum.

olmadığını belirtelim. Birincisi, bu tez "Batı Almanya'daki bütün oportünist güçlerin" önceden Marksist-Leninist olduklarını, ancak yukarıda işaret ettiğimiz yolu izleyerek oportünist güçler haline geldiklerini, ve üstüne üstlük komünist olma iddiasından da vazgeçtikleri mantığını içermektedir. Ki bu mantık tamamen oportünisttir. Bütün oportünist güçlerin, sözkonusu yolu izlemeden önce komünist olduğunu savunmak, Marksizm-Leninizmden fazla birşey kavranmadığını gösterir. Bu sorunun bir yönüdür. Bir de şu yönü var: Batı Almanya'da DKP'sinden MLPD'sine kadar bütün oportünist-revizyonist güçler, halen komünist olma iddiasındadırlar. Komünist olma iddiasından GDS'in dediği gibi vazgeçmemişlerdir. Bu bir OLGUDUR. Bu olguyu yok kabul ederek "gerekçe" yaratılamaz. Yok kabul edenler, kanıtlarıyla iddialarını ispatlamalıdırlar. Dünya Komünist Hareketinin deneyimleri göstermiştir ki, oportünizm-revizyonizm komünist olma iddiasından vazgeçmez. Tam tersine, gerçek komünistlerin etkinliğini vs. kırabilmek, gelişmelerini engelleyebilmek, işçi sınıfını ve ezilen halkları sermayeye peşkeş çekebilmek için böylesi bir "komünist" maskesine ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaç varolduğu sürece, oportünist güçlerin "komünist olma iddiasından" vazgeçeceklerini beklemek ham bir hayaldir.

Bu ham hayal, kişiyi oportünizme karşı ideolojik mücadeleyi küçümsemeye; hayırhah bir tavır izlemeye götürebilir.

GDS çağrıdaki bu TEMEL yaklaşımını besleyici şu açıklamalarda bulunuyor:

> "Batı Almanya'da yıllardan beri 1 Mayıs'ta çok çeşitli siyasi akımlar, sendika ağalarının, hatta hükümetin (çeşitli hükümet 1 Mayıs mitinglerinde Batı Alman emperyalizminin çeşitli siyasi temsilcileri konuşmaktadır) resmi 1 Mayıs yürüyüşlerine KATILDILAR. Bu yürüyüşlerde MUHALEFET GÜÇLERİ Batı Alman emperyalistlerinin temsilcilerinin konuşmalarını RAHATSIZ ETME BİÇİMİNDE GÖZE BATTILAR. Ama taşıdıkları PAROLALAR AÇISINDAN BU GÜÇLERİ resmi hükümet 1 Mayısının PAROLALARINDAN AYIRMAK geçen yıllarda GÜÇ İDİ."

Herşeyden önce, GDS'in sözünü ettiği "muhalefet güçleri"nin kimlerden oluştuğu belirsizdir. Çünkü DGB'nin hükümet 1 Mayıslarına karşı, Anarşistlerden Yeşillere kadar bir dizi fraksiyon "muhalefet etme" durumundadır. Yine bu muhalefet içinde 1982 öncesi komünistler de vardı. Bunun için, bu "muhalefet güçleri"nin parolalarının, hükümet 1 Mayısı parolalarından ayırdedilmesinin "güç" olduğunu söylemek TAM doğru değildir. Mesela Partizan/İF parolaları ÇOK AÇIK bir şekilde kendini hükümet 1 Mayısı parolalarından ayırmaktaydı. Bu gerçeği hiç kimse yoksayamaz. Dahası var: Partizan/İF parolaları kendini oportünizmden de ayırıyordu. Bir diğer sorun ise şudur: Batı Alman emperyalistlerinin siyasi temsilcilerinin konuşmalarını "rahatsız eden"ler genel olarak "muhalefet güçleri" olmamıştır. Bu muhalefet güçleri içinde, başta komünistler olmak üzere, bazı küçük-burjuva devrimcileri ve yer yer de anarşistler vs. olmuştur. DKP gibi "muhalefet güçleri" genel olarak "sessizliği" tercih etmişlerdir.

GDS sorunu basit, ve bir o kadar da geniş genellemelerle "çözüyor"!

GDS, Peykar yöneticilerinin yediği ağır darbe, bütün dünyada komünistlere karşı faşist terörün arttığı, ve oportünizmin yeni biçimlerinin komünizm davasına ihaneti sonucu; 'enternasyonalist ruhla omuz omuza' durmanın ve 'komünizmin' kızıl bayrağını yükseltmenin "İYİCE" gerekli hale geldiğini vurguladıktan sonra şöyle diyor:

> "Dünya burjuvazisinin ellerini ovuşturarak, komünist hareketi artık mezara taşıdığına inandığı ve Marksizm-Leninizmin artık kesinlikle yenildiğini ilan ETMEYE HAZIRLANDIĞI bir ortamda, biz komünistler 1 Mayıs'ta BÜTÜN DÜNYAYA ŞUNU GÖSTERMELİYİZ: KOMÜNİZM, MARKSİZM-LENİNİZM YAŞIYOR! VE SON ÇÖZÜMLEMEDE MARKSİZM-LENİNİZM KENDİNİ DÜNYA PROLETARYASINA ZAFER YOLUNU GÖSTEREN TEK DEVRİMCİ ÖĞRETİ OLARAK İSPATLAYACAKTIR!" (aoç)

Bu bağıntıda birden fazla sorun var. Birincisi, Komünizmin kızıl bayrağının yükseltilmesinin İYİCE" gereklilik haline geldiğini kanıtlamak için ileri sürülen gerekçelerin 1982'ye özgü gerekçeler olmadığını —Peykar'ın yenilgisi hariç— belirtmeliyiz. Bu durumda, "iyice" ifadesini haklı kılanın ne olduğunun anlaşılmadığı görülecektir.

Komünizmin kızıl bayrağını yükseltmenin "iyice" gereklilik haline geldiği, GDS'in saydığı gerekçelerle sadece 1982 için haklı gösterilemez.

İkincisi, GDS'in iddiasına göre, dünya burjuvazisi "Marksizm-Leninizmin artık kesinlikle yenildiğini ilan etmeye" hazırlanıyor. Böyle bir ortamda, Marksizm-Leninizmin bayrağını yükseltmek iyice gereklilik haline geliyor. Önce şunu belirtelim ki, dünya burjuvazisi Marksizm-Leninizmin artık kesinlikle yenildiğini "ilan etmeye hazırlandığı bir ortamda" değildir. Dünya burjuvazisi onyıllardan beri Marksizm-Leninizmin yenilgiye uğradığını, artık işe yaramaz olduğunu ilan etmiş, ve bunun sevinci içindedir. Olgu tespiti adına gerçeğin saptırılması, bu bağlamda burjuvaziye karşı ideolojik-siyasi mücadelenin önemini karartır, ve hedef şaşırtır.

Üçüncüsü, Marksizm-Leninizmin yaşadığını "bütün dünyaya göstermeliyiz" görevi sadece 1 Mayıs'taki bir görev değildir. Bu görev, her eylemde ele alınması gereken bir görevdir. 1 Mayıs'ın enternasyonal karakterinden dolayı bu görev özel olarak öne çıkarılabilir ama, bu hiçbir zaman bu görevin 1 Mayıs'a özgü olduğu anlamına gelmemeli. GDS'in sorunu koyuşunda böyle bir eğilim var. (Marksizm-Leninizmin yaşadığını bütün dünyaya göstermeliyiz cümlesi, bütün dünyanın bizim eylemlerimizden haberdar olması anlamında anlaşılmamalı.)

Devam edelim: GDS, temel yaklaşımının bir ürünü olarak, hükümet 1 Mayıs yürüyüşlerine katılan "devrimci güçlerin", bir istisna olarak —Rüsselsheim örneği— "emperyalizmi savunan güçlere karşı olan uzlaşmaz düşmanlıklarını" gösterdiklerini vurguluyor. Sorunun bu genellikle konması yanlıştır. Çünkü 1982 öncesinde de Partizan/İF blokları, "emperyalizmi savunan güçlere karşı olan uzlaşmaz düşmanlıklarını" gösteriyorlardı. Tabii ki burada tartışılması gereken sorun şudur: İF/Partizan bloklarının parolaları, sloganları ile miting alanlarında konuşmacıları rahatsız etmeleri, "uzlaşmaz düşmanlıklarını" göstermenin bir biçimi olarak kabul edilirse, bu sonuca varırız. GDS'in sorunu ortaya koyuşu, bu konuda ayrı dilleri konuştuğumuzu gösteriyor.

Ben, 1982 öncesi eylemlerimizin eksikliğini, hatasını; bilinçli olarak değişik milliyetlerden devrimcilerle ortak eylemlere yönelmeme, DGB eylemlerini daha iyi teşhir-tecrit etmenin bir biçimi olan ayrı eylemler koymamaları, yer yer güçlerini toparlayarak belli merkezlere yoğunlaştırmamaları olarak görüyorum.

1982 öncesinde de İF ve Partizan'ın bütün oportünist-revizyonist cepheden "sekter bölücüler" diye saldırıya uğramasının bir nedeninin de, İF/Partizan ikilisinin, emperyalizmi savunan güçlere karşı her eylemde "uzlaşmaz düşmanlıklarını" göstermeleridir. Bu gerçek yadsınamaz.

Sorunu böyle kavramalıyız.

Bütün bunlardan sonra, GDS'in "pratik sonucu"nun ne olduğunu inceleyebiliriz:

> "BU SOMUT DURUM KARŞISINDA biz KIZIL 1 Mayıs'ın, 'KAHROLSUN HÜKÜMET 1 MAYISI' şiarı altında yapılmasını kaçınılmaz bir gereklilik olarak görüyoruz. Bu parolanın PRATİK SONUCU, görüşümüze göre, resmi sendika 1 Mayıs yürüyüşlerine şimdiye kadarki BİÇİMDE KATILMAMAKTIR."

Ben, bu pratik sonucun doğru olduğunu, ancak bu sonuca sebep olarak ileri sürülen kanıtların yanlış olduğunu düşünüyorum. GDS'in getirdiği sebeplerin 1982 öncesi için de geçerli olduğunu, bu anlamda geçmişte de bu tür davranışlar içine girmemis olmasının yanlış olarak değerlendirilmesinin gereklilik olduğunu birkaç kez vurguladık.

İşte tam da bu bağıntıda şu soru belirmektedir: GDS'in vardığı "pratik sonuç"un esas SEBEBİ, BP'nin 1981'e oranla 1982'de kendisine daha yakın olması, Peykar'ın da bu yönde bir gelişme gösterebileceği umudu olmasın???

1983'te GDS'in pratiği gözönüne alındığında, bu sorunun tamamen haklı bir soru olduğu, ve büyük olasılıkla gerçek durumun da böyle olduğu bir ihtimaldir.

Ancak sorun ister bu temelde ele alınsın, isterse bir başka temelde ele alınmış olsun, GDS'in 1982'de vardığı "pratik sonuç"un esas temeli "güç" sorunudur.

Bunun tespiti önemlidir, çünkü GDS polemik içinde, bağımsız 1 Mayıs eylemlerinin konmasında "GÜÇ" sorununun esas gerekçe olduğunu reddettiği gibi, "güç" unsurunu tamamen küçümser bir tavır takınmıştır.

Sonuç olarak, GDS'in "çağrı"nın "pratik öneriler" bölümünde, en yakın çevrenin moralman güçlendirilmesine, dışa karşı yapılacak propaganda-ajitasyon çalışmasından daha fazla veya en azından bir o kadar önem vermesi, "kendimiz için" eylem yapalım anlayı-

şında olduğunu açıkça göstermektedir. Ben 1982 şartlarında "kendimiz için bir eylem" önerisini "sol ve sekter" bir tespit olarak görüyorum.

Bütün bunlardan sonra, Merkez Komitesinin genelgesinin bir değerlendirmesini de yapabiliriz.

Merkez Komitesinin genelgesine damgasını vuran, EKLEKTİZMDİR.

Bu tezi kısaca tezler halinde kanıtlayalım.

1) Merkez Komitesi 1 Mayıs eylemlerine "yolgösteren DÜŞÜNCE, KİTLELERDEN KOPMAMA, DGB'nin yürüyüşlerine katılan devrimci işçiler, emekçiler içine komünist propagandayı taşıma düşüncesi idi. Kuşkusuz bu düşünce YANLIŞ BİR DÜŞÜNCE DEĞİLDİ" demektedir.

   GDS ise geçmiş pratiğimizi genelde olumsuz bulmakta; bazı istisnai olumluluklardan sözetmektedir. Aradaki bu fark görülmemiştir.

2) GDS Kızıl 1 Mayıs yürüyüşlerinin, komünistler ve "anti-emperyalist güçler" ile yapılabileceğini savunmaktadır. Merkez Komitesi bir yandan bu düşünceye sahip çıkarken, diğer yandan "devrimci 1 Mayıs"tan sözetmekte, ve oportünistlerin (devrimci) çağrılmasını doğru bulmaktadır.

3) GDS, 1 Mayıs eyleminin, eylemi yapan güçlerce "omuz omuza" yapılması gerektiğini özel olarak savunurken, Merkez Komitesi böyle bir görev tespitinin özel önemini vurgulamadığı gibi, GDS'in bu bağıntıdaki düşüncesi ile arasındaki farkı da görmemiş, aynı şeyleri söylüyormuş gibi davranmıştır.

4) GDS, "kendi kendimiz" için eylem önerisinde bulunurken, Merkez Komitesi bunun tersi yönde tespitlerde bulunmaktadır. Sempatizan çevreye önem verme düşüncesi bir örnektir.

5) Benim, GDS'in çağrısına yukarıda getirdiğim eleştiri noktaları görülmemiştir.

Bütün bunlardan çıkartılması gereken sonuç şu olmalıdır: Merkez Komitesi, GDS'in çağrısını TAM olarak kavramamıştır. Onunla birlik yönleri olduğu gibi, önemli ayrılık yönleri de vardır. Bu haliyle "genelge" eklektik ve "ortayolcu"dur.

Son olarak, 1982'de GDS'in ortaya koyduğu, Merkez Komitesinin (benim de) şu veya bu şekilde onayladığımız görev tespiti, sol sekter bir görev tespitidir. 1982'lerde olsun, bugün olsun, saf komünistlerin ve komünizme yönelen güçlerin katılacağı 1 Mayıs eylemleri düzenleme önerisi, sol oportünist bir öneridir.

1982'de de, bugün de, 1 Mayıslarda "devrimci 1 Mayıs" yürüyüşleri yapmak görevdir. Bu eylemler mümkün olduğu kadar enternasyonalist, pratikte de enternasyonalist eylemler olmalıdır. Esas görev, DGB'nin hükümet 1 Mayıs eylemlerinin teşhiri olmalıdır. Bunu yürüyüşler şeklinde yapabilmek, elbette güç sorunudur. Güç olmadığı zaman, somut durumun gerektirdiği şekilde hareket edilmelidir. Miting, vs. yapılabilir.

Bunları belirtmem, saf komünistlerin yapacağı 1 Mayıs eylemlerine ilke olarak her dönemde karşı olduğum anlamına gelmez. Belli şartlarda (mesela 1 Mayısı komünistlerin dışında hiç kimsenin kutlamadığı, vb. şartlarda), Kızıl 1 Mayıs eylemleri yapmak doğrudur. Günümüzde, devrimci 1 Mayıs eylemlerinin DGB'den "coğrafi olarak da" ayrı olması, güçsüzlüğümüzden dolayı daha doğrudur. Güçlü olduğumuzda, yer yer DGB'nin eylemlerine "katılabileceğimiz" gibi, katılmayabiliriz de. Bu sorun tamamen taktiksel bir sorundur.

RECAİ YOLDAŞIN DEĞERLENDİRME YAZISINDA DOĞRU BULMADIĞIM TEMEL NOKTALAR

Bu yazı ile en temel ayrılık noktam, "Akıma Karşı'nın çağrısına cevabımız"ın genel değerlendirilmesi; buna bağlı olarak, 22.4.1982 tarihli mektubumuzun genel değerlendirilmesi ile ilgilidir.

Recai yoldaşa göre, 22.4.1982 tarihli mektup:

"Esas itibariyle yanlış ve utanç belgesidir. Çünkü bu belgede:

a) Genel revizyonist tez savunulmaktadır.
b) GDS'e ispatlamaksızın 'milliyetçilik' eleştirisi getirme; daha da beteri, milliyetçiliği kendisi için de doğru bulmasıdır. Bu bağıntıda 'genel'in çıkarından da sözetmesi, sapmasını ortadan kaldırmamaktadır.
c) Bazı gelişmeleri doğru aktarmama yöntemi.
d) GDS'in pratikte proleter enternasyonalizmi sorununa ilişkin eleştirisinin de bir demagoji olduğunu haksız olarak savunması.
e) Moral sorununda GDS ile arasındaki anlayış farklılığını göreceği yerde, bu noktada da GDS'in kendisine görüş 'malettiğini' savunması.

Bütün bu unsurlar bütünlük içinde ele alındığında görülecektir ki, 22.4. tarihli mektup esas itibariyle milliyetçi, revizyonist anlayış ve oportünist yöntemin hakim olduğu, bir utanç belgesidir.

Bu belge, Merkez Komitesinin ve Partimizin Marksist-Leninist bir yörüngede gelişebilmesinin önünde önemli bir engeldir. Bu engeli ortadan kaldırmanın yolu, hataları aşmak, özeleştiriyi derinleştirmektir.

Bu belgenin, 2.Konferansın 19 nolu kararının "özü" ile çeliştiği şeklindeki GDS eleştirisinin ne anlama geldiğini ben pek anlayamadım. Ama benim için şurası açıktır ki, bu belge özel olarak GDS ile, genel olarak "eski kardeşler"le aradaki ilişkilerin gerginleşmesinde, havanın değişmesinde esas rol oynamıştır. Bu haliyle, 19. kararın aleyhine bir gelişme göstermiştir." (s.37)

▷ Görüşüme göre, bu belgede genel revizyonist tez savunulduğu tespiti doğru bir tespit değildir.

Bizim 22.4.1982 tarihli mektubumuzda tartışıldığı biçimiyle, "Genel olarak böyle bir uygulamadan yana değiliz. Genel olarak eylem kararı üzerine tartışılması doğru değildir. Eylem konusunda karar alındıktan sonra yapılması gereken, eylemin nasıl yapılacağı, tartışma, işbölümü vs.dir" şeklindeki tespitlerin hangi tartışma bağıntısında söylendiği çok açıktır. Bir hafta sonra uygulamaya konacak bir eylemin somut hazırlığı içinde bir tartışma sözkonusudur. Eylem uygulama aşamasındadır. Söylenenler; bu tartışma bağıntısı içinde söylenmektedir. Burda söylenenler; eylem kararı alındıktan sonra, eylem uygulama aşamasına gelmeden önce tartışılır mı? Bu nasıl olur? vb. sorulara cevap vermemektedir. Eylem kararı dışındaki kararlarda, tartışma sorununun nasıl olacağı sorusuna cevap vermemektedir. Ama amacı, iddiası, vs. de bu değildir. Bu sorulara cevap vermemesine rağmen, burada söylenenler tartışma bağıntısı içinde ele alındığında, Lenin'in "eylemde birlik, tartışmada özgürlük" şeklinde ifade ettiği genel Marksist-Leninist pozisyonla kökten çelişme içinde olan; "genel revizyonist tez" olan şeyler değildir.

▷ GDS'e ispatlanmaksızın milliyetçilik eleştirisi getirildiği; ve bu tavrın doğru bulunduğu eleştirisi (22.4.1982 tarihli mektupta) doğru, haklı bir eleştiridir. Bu tavır, bunun hemen ardından söylenen ve 'genelin çıkarını' eylemin çıkış, hareket noktası alan proleter enternasyonalisti anlayışla çelişmektedir. Ve doğru görüşlerden milliyetçi bir sapma oluşturmaktadır.

▷ Bir noktada gelişmenin tam olarak doğru aktarılmamış olduğu olgudur. Bu hata, görüşümce bir noktada gelişmenin —bence belirleyici önemde olmayan— bir yanının aktarılmamış olması biçiminde bir hatadır. Bundan yola çıkarak, bu belgede hakim olan yöntemin oportünist olduğu genel değerlendirmesini yapmak tekyanlılıktır.

▷ GDS'in getirdiği, .. ve .. yürüyüşlerinin, kendileri ve Peykar katılmayacağı için pratikte proleter enternasyonalisti olmayacağı eleştirisi, bizim 1 Mayıs 1982'deki bir sapmamıza yönelen haklı bir eleştiri idi. 22.4.1982 tarihli mektupta bunun görülmemiş olması, GDS'in kullandığı gerçekten demagojik yöntemlerin ardındaki doğru özün görülmemiş olması, önemli bir hatadır. Bizim bu temel hatamız, görüşümce GDS'in demagojilerini ortadan kaldırmıyor.

▷ Moral sorununda, GDS ile aradaki farklılığın 22.4. tarihinde konulmamış olduğu eleştirisi haksızdır. Görüldüğü ölçüde bu sorun ortaya konmuştur.

Bütün bunlar bütünlük içinde ele alındığında:

+ 22.4. tarihli mektupta "milliyetçi.. anlayışların hakim olduğu" genel değerlendirmesi; genel tespiti yapılamaz. Bu konuda önemli sapmalar sözkonusudur. Ama belgenin özünü bunların belirlediği, tekyanlı bir tespittir.

+ 22.4. tarihli mektupta revizyonist anlayışın hakim olduğu (eylem kararı üzerine tartışma konusunda) genel tespiti yanlıştır. Bu konuda sorunu tam doğru çözmeyen; ve fakat tartışma bağıntısı içinde ele alındığında genel Marksist-Leninist ilkelerle doğrudan çelişme içinde de olmayan tespitler sözkonusudur.

+ 22.4. tarihli mektuba "oportünist yöntem"in hakim olduğu tespiti, tekyanlı, yanlış bir tespittir. Söylenecek tek şey, bu mektup içinde yer yer gelişmenin doğru aktarılmamış olduğu — daha doğrusu, eksik aktarılmış olduğu — noktada, oportünist bir yöntemin kullanılmış olduğu; ispatlanmayan bir eleştirinin getirildiği noktada da oportünist bir yöntemin kullanılmış olduğudur. Belgeye damgasını vuran — yöntem konusunda — bu hatalar değildir.

Bu sebeplerden, içinde ağır hataları barındırmasına rağmen, bu belgenin utanç belgesi olarak değerlendirilmesi, benim katılmadığım bir genel değerlendirmedir. Bu genel değerlendirme aslında eski kardeş örgütlerin partide kendilerine karşı çıkanları korkutarak disipline etme yönünde bir hava yaratmayı amaçlayan demagojik bir tespitidir. Yoldaşın bu noktada gelip, GDS'in bu tespiti ile birleşmesi, bence — GDS'e getirdiği bunca eleştiri sonrasında; ve bu tespitin polemik içindeki rolü açıkça ortaya çıktıktan sonra — anlaşılmazdır.

* * *

Bu belgenin eski kardeşler ile havanın değişmesinde ESAS rolü oynadığı tespiti; görüşüme göre yüzeyde, görüntülerde takılan, sorunun özüne inmeyen bir tespittir. Bu; bizim eski kardeşlerimiz ile açık çatışma başladıktan, onlar tarafından kapatılana dek geçen süre içinde ve sonrasında yürüyen mücadelede çok açık bir biçimde görülen; eski kardeşlerimizin kendi hatalarına karşı — özellikle bizim tarafımızdan gösterilenlere karşı — özeleştirici olmayan genel tavrını gözönünde bulundurmayan; ve bu belgenin polemik içinde oynadığı rolü tam doğru değerlendirmeyen bir tespittir. Kardeş örgütlerin iddiasına göre; havanın değişmesinde bu belge kullandığı oportünist yöntemler, savunduğu revizyonist genel tez ile; milliyetçi görüşlerle vb. esas rolü oynamıştır. Yani bizim bu belgede revizyonist-oportünist görüşler savunmamız, hatalar yapmamızdır esasta havayı sertleştiren! Recai'ye göre de öyledir!

Biz kendimize şu soruyu sormalıyız. Eğer biz bu belgede:

a) Tartışma konusunda, bizim eylem kararları konusunda genel tavrımız, "Eylemde birlik, tartışmada özgürlüktür", "Eylembirliğini sarsan hiçbir tartışmaya izin vermeyiz", "İçinde bulunduğumuz somut durumda, eyleme bir hafta kala derneklerde yapılacak tartışmalarda hala eylemin biçimi üzerine tartışma belli bir anlamda, belli bir ölçüde eylembirliği hazırlıklarını aksatacaktır. Biz buna rağmen bu somut durumda, bu tartışmayı bu şekilde yürütmekten yanayız" vs. deseydik;

b) Gelişmeleri tam aktarsaydık;

c) GDS'in pratikte proleter enternasyonalizmi konusunda getirdiği eleştirinin esasta haklı olduğunu; pratikte proleter enternasyonalisti olması için Batı Almanya'da 1982' de birlikte yürümenin gerekli olduğunu; hepimiz açısından en doğru biçimin üç yürüyüş olduğunu; GDS ve Peykar'ın her üç yürüyüşe de katılması gerektiğini; bunu yapmamaları

halinde milliyetçi davranmış olacaklarını söyleseydik;

d) GDS'in tek yürüyüş için getirdiği gerekçelerin tutarsız ve milliyetçi olduğunu;

e) GDS'in çevrenin harekete geçirilmesine gerekli önemi vermediğini, vb. tespit etseidik, yani belgemizde varolan hatalar olmasa idi; o zaman aramızdaki hava sertleşmeyecek miydi?

Benim bu soruya — bütün gelişmeler sonrasında verdiğim, ve biraz objektif bakan herkesin de vereceği, bence vermek zorunda olduğu cevap: Hayır, sertleşecekti!dir.

Çünkü gerçekte havayı değiştiren, bizim hatalarımız değil; GDS ile ilk defa bir konuda kamuoyu önünde doğrudan çatışmamız, onların da belirli hataları olduğunu ortaya koymamız olgusu olmuştur.

Bence esas sorunun bu belgede olmadığı; bu belge hakkında yapılan "utanç belgesi" genel değerlendirmesinin; belge ortaya çıktığı anda değil; 1 Mayıs eylemlerinin üzerinden bir ay; belge çıktıktan birbuçuk ay sonra; Merkez Komitesinin belli noktalarda GDS'e getirdiği eleştirilerde ısrarlı olduğu ortaya çıktıktan sonra yapılmış olması ile de ispatlıdır.

* * *

Bu genel ayrılık dışında, önemli gördüğüm diğer ayrılık noktaları şunlardır:

GDS'in mücadelesi üzerine bir kez daha bölümünde:

▷ GDS'in 8.3. tarihli yazısının genel gerekçeleri saydığı bölümünde — ilk iki bölümde — mutlaka birlikte yürünmesi gerektiği şeklinde bir tez savunmamış olduğu, bir olgu tespitidir.

Recai'nin bu tezin yanlışlığını ispatlamak için yaptığı, "Biz merkezi bir ortak yürüyüş öneriyoruz" alıntısı da, genel gerekçelerin sayıldığı ilk iki bölümde değil, pratik öneriler bölümündedir. Tezin doğruluğunu kaldırır bir alıntı değildir.

Bunun ötesinde, tartışılan sorunun esası şudur: GDS için birlikte yürümek mi tayin edicidir? Yoksa o bu birlikte yürümeyi yalnızca merkezi bir yürüyüş olduğu zaman mı düşünmektedir?

Bu noktada Merkez Komitesi haklı olarak, GDS'in hiç de kendi göstermeye çalıştığı gibi 'pratikte proleter enternasyonalizmi'ni çıkış noktası almadığını göstermeye çalışmaktadır. Çünkü 'pratikte proleter enternasyonalizmi' açısından belirleyici olan, kaç yürüyüş olursa olsun birlikte yürüme olgusudur.

Eğer GDS'in ağırlık verdiği şey birlikte yürüme düşüncesi olsa, GDS bunu öne çıkartır. Ama o bunu öne çıkartmıyor. Öne çıkarttığı şey, "merkezi bir yürüyüşte" "birlikte"-liktir. Merkezi olmayan bir yürüyüşte birliktelik GDS için tartışma konusu değildir.

Burada tabii ki neden? sorusu çıkıyor. Neden GDS birlikte yürümeyi yalnızca bir merkezi yürüyüşle birlikte düşünüyor? O olmadan birlikte yürümeyi hiç düşünmüyor? Buna verilecek tek yanıt, GDS'in kendisi için en uygun eylem biçimini çıkış noktası aldığıdır.

▷ Belirleyici özellik sorununda:

Recai, Merkez Komitesinin 22.4.1982 tarihli belgesinde savunduğu görüşlerle, "her durumda belirleyici bir tek özellik vardır. O da içeriktir" şeklinde bir genel tez savunduğunu iddia etmektedir. Bu iddiasını ispatlayamamaktadır, ispatlayamaz da. Merkez Komitesi sözkonusu belgede, içerik sorununu hiç tartışmayan GDS'e karşı polemik içinde, haklı olarak içeriğin bir eylemin niteliğini belirlemedeki önemine dikkat çekmiştir.

Daha sonra, polemik içinde, bu konuda genelde ne düşündüğünü ortaya koymuştur.

Bu bağıntıda sorun şudur:

1982'de 1 Mayıs eylemlerinde Batı Almanya'da birlikte yürümenin oynadığı rol ne idi? Eğer bu rol 'belirleyici' olarak değerlendiriliyorsa, o zaman ne pahasına olursa ol-

sun birlikte yürümek gerekli idi. Diyelim ki, biz bu doğru olanın üç ayrı yürüyüş olduğunu savunduk. Ama ikna edemedik. Diğerleri açıkça kendi örgütlerinin özel çıkarları gereği bir tek yürüyüşten yana tavır takındılar. Eğer biz 1982 1 Mayısında Batı Almanya'da yapılacak bir eylemde GDS ve Peykar ile birlikte yürümeyi; yapılacak eylemin doğruluğu/yanlışlığını belirleyen (içerik yanında!) kıstası olarak görüyorsak; yapılması gereken, üç yürüyüşten vazgeçip, tek yürüyüşe seferber etmek olurdu. Eğer belirleyici (içerik yanında) görülüyorsa, pratikte proleter enternasyonalisti tavır bu olurdu.

Görüşüme göre, Merkez Komitesi birlikte yürümeye 1 Mayıs 1982'de Batı Almanya'da ona gereken önemi vermeyerek milliyetçi bir sapma içine girmiştir. Ama birlikte yürüme, görüşüme göre önemli olmasına rağmen (içeriğin yanında) belirleyici değildi.

▷ Eylembirliği sorununda:

Recai yoldaş, bu yıl HK, Partizan gibi, devrimci gördüğümüz oportünistlerin ağırlıkta olduğu 12 Eylül yürüyüşünde rahatsız edici eylem yapıldıktan sonra, birlikte yürünebileceği görüşünü savunuyor. Yoldaş, ayrı yürüyüş yerine önerdiği bu birlikte yürümenin, ayrı yürüyüşe oranla üstünlüğünün ne olduğunu, böyle bir birlikteliğin bize getireceği özel yararın ne olduğunu açıklamalıdır. Görüşüme göre, böyle bir birliktelik, bir noktada da olsa oportünistlerle birlikteliğimizi gösterme özel amacını yerine getirme dışında bir üstünlüğe sahip değildir. Bizim devrimci bir platform için mücadele yürüttüğümüz ve bunun oportünistler tarafından reddedildiği; bizim mücadelemize rağmen reformist bir platformun ortaya çıktığı; ve hele hele bu yılki eylemde olduğu gibi karşı-devrimcilerin de — azınlıkta da olsa — içinde yer aldığı bir yürüyüşte, oportünistlerle bir noktadaki birlikteliğimizi göstermek yerine ayrı bir yürüyüş yapmak görüşümce doğru olanıdır.

Çetin

10.1.1985

T'NİN "1 MAYIS TARTIŞMALARI İLE İLGİLİ TAVIR" BAŞLIKLI YAZISINA MERKEZ KOMİTESİNİN CEVABININ KISA BİR DEĞERLENDİRMESİ

Bu değerlendirme yazısı, Recai'nin yaptığı değerlendirme ile birlikte incelenmelidir. —Bundan, Recai'nin değerlendirmelerine bütünüyle katıldığım çıkarılmamalıdır. Ben bu yazımın değindiği konularla ilgili katıldığım yerleri açıklıyorum.— Çünkü bütünlük içinde GDS ve eski kardeşler ve onların görüşlerini savunduğu ölçüde T'nin yazılarını ve bunlara Merkez Komitesinin cevaplarını ancak o zaman doğru bir şekilde değerlendirebliiriz. Zaten Merkez Komitesi de T'nin yazısına cevap verirken; T'nin görüşleri ile GDS'in görüşlerinin çakıştığı noktalara tavır takınmayacağını, bunlara tavrı GDS'in geniş yazısına cevap içinde takınacağını açıklamaktadır.

Ben bu kısa değerlendirme yazısında, bazı noktalar için Recai'nin değerlendirme yazısına bakılmasını okuyucuya salık vereceğim.

Bu değerlendirmede Merkez Komitesinin yanlış bulunan, problemli görülen ve bu polemik içinde doğru olarak ortaya konulup da daha sonra bu doğru görüşlerden sapılan görüşlerine de kısaca değinilecektir.

Bu açıklamalardan sonra değerlendirmelere geçebiliriz.

Sayfa 220 ve 221'de, DGB yürüyüşlerine damga basmaktan bahsediliyor. Fakat damga basmaktan ne anlaşıldığı açık değildir. Bu kavramı gerek Merkez Komitesi, gerekse yazı kurulu çoğunluğu çokça kullandı, hala da kullanıyor. Ve fakat şimdiye kadar bu kavramdan ne anlaşılması gerektiği açık ve berrak bir şekilde ortaya konulmadı.

Bu ve bunun gibi —örneğin ".. yürüyüşe katılarak, o eylemin niteliğini değiştirme", "o eylemi kendi eylemimize dönüştürme"— kavramların neyi içerdiği, bu kavramlarla neyin açıklanmak istediğinin açık ve berrak bir şekilde ortaya konulması önemlidir. Önemlidir, çünkü birçok eyleme muhalefet bloku olarak katılmamamızın gerekçelerinden biri de budur.

Merkez Komitesi sayfa 222'de T'den, "siyasi güç olarak gerçekten alternatif teşkil etmek" deyiminin muğlak olmasından dolayı, bu deyimin açıklığa kavuşturulması gerektiğini belirtmekte, yuvarlak kavramlarla sorunun çözümlenmediğini ortaya koymaktadır. Ama aynı Merkez Komitesi, "damga basma" vb. kavramlardan neyi anladığını açıklığa kavuşturmadan, bu kavramları kullandı, hala da kullanıyor.(1) Bu yöntem doğru bir yöntem değildir.

Yine aynı paragraflar içinde, doğru bir şekilde, "Biz emperyalistlerin uşaklarının düzenlediği hiçbir eyleme, hiçbir şekilde katılınmaz şeklinde bir anlayışa sahip değiliz. Hangi eyleme nasıl katılınacağı, bizim için taktik bir sorundur" denilmektedir. Ama bir yandan DGB yürüyüşlerine katılınmaz – GDS ve takipçileri –; diğer yandan DGB yürüyüşlerine katılmak gerekir – polemiğin yürüdüğü dönemde – görüşlerinin olduğu şartlarda, Merkez Komitesi ne zaman, hangi koşullarda, nasıl DGB yürüyüşlerine katılınabilir (2) sorununu berrak bir şekilde ortaya koymamakta; ve fakat "damga bastığımızda" katılabileceğimizi —tabii, katılmak şart değil!— ortaya koymakla, adeta DGB yürüyüşlerine katılmanın esas gerekçesi, tayin edici gerekçesi olarak eşittir "damga basma"yı görmektedir.

1 Mayıs tartışmaları içinde, 1 Mayıs'ta DGB yürüyüşlerine muhalefet bloku olarak katılmamanın gerekçelerinden biri "damga basamama"dır. Ama 'damga basıp basamama' daha sonraları sadece karşı-devrimcilerin basını çektiği eylemlerle sınırlı kalmamıştır. (3)

Eğer Merkez Komitesi, emperyalist burjuvazinin uşaklarının düzenlediği herhangi bir eyleme muhalefet bloku olarak katılmanın tayin edici gerekçesi olarak "damga basıp basmamayı" görüyorsa; böyle bir genellemenin yanlışlığı ortadadır.

Sayfa 221'de Merkez Komitesi, DGB yürüyüşlerinde muhalefet bloku olarak yürüyelim diyen yoldaşlarla arasındaki farkı göstermek için; daha önce bu yoldaşlara getirdiği eleştiriyi alıntı olarak yapmaktadır. Bu alıntıda Merkez Komitesi, DGB yürüyüşlerinden ayrı yürümenin gerekçesini şu şekilde koyuyor:

"Marksizm-Leninizmin her yandan saldırıya uğradığı ve Marksizm-Leninizmin saflığının korunmasının olağanüstü önemde olduğu bir ortamda, kendimizi tüm oportünistlerden, revizyonistlerden, reformistlerden, işçi sınıfı düşmanlarından kesin ve berrak bir şekilde ayırmanın olağanüstü önemini, bu anlamda kesin bir işaret koymanın olağanüstü önemini kavramamaktadır." (s.221)

Bunun doğru olmadığı açıktır. Zaten Merkez Komitesi de bunun özeleştirisini yaptığından (4), bunun yanlışlığını ispatlamak için uğraşmaya gerek bile yoktur — gelinen aşamada —. Ama burada Merkez Komitesinin sadece bir tutarsızlığına dikkat çekmek istiyorum. Merkez Komitesi hem ayrı yürümenin gerekçelerinden biri olarak tüm oportünistlerden vs. kendini ayırmayı görmekte olmasına rağmen, oportünistleri ayrı yapılan yürüyüşlere çağırmanın doğruluğunu savunmuştur. Bu iki anlayışın aynı anda doğru olmasının mümkünü yoktur.

Bunun dışında, bu gerekçelerin tümü 1 Mayıs 1982'ye özgü de değildir.

Bu gerekçelerden yola çıkıldığında, 1982 öncesi 1 Mayıslardaki eylemlere katılmamız yanlış bulunmak zorundadır. Ama 1 Mayıs polemiği içinde — eski kardeşler ve T'ye karşı — 1982 öncesi 1 Mayıslara katılma biçimimiz yanlış bulunmamakta, ancak gelinen aşamada yanlış bulunmaktadır.(5)

Sayfa 222'de DGB yürüyüşlerine 'damga basılıp basılmayacağı' tartışılırken, Merkez Komitesi birden bire şunları yazmaktadır:

"Yoldaş hiçbir zaman burjuvazinin (abç) denetiminde olan bir eylemi — burada sözkonusu olan, içinde işçilerin yeraldığı, katıldığı vs. bir eylemdir — kendi eylemimize dönüştürebileceğimize inanmamaktadır."

Merkez Komitesi burada DGB yürüyüşlerine —bu anlamda karşı-devrimcilerin— muhalefet bloku olarak katılmayı tartışırken, birden tartışmayı genel olarak "burjuvazinin denetimindeki" eylemlere getiriyor. Merkez Komitesi buradaki görüşünü 12 Eylül 82'de geliştirmiş ve 12 Eylül 82'de devrimci gördüğümüz teşkilatlar ayrı bir yürüyüş yapsalar bile, damga basamayız gerekçesiyle de, düzenlenebilecek böyle bir yürüyüşe katılma yanlış bulunmuştur. (6) Buradaki burjuvazi kavramının, karşı-devrimci burjuvazi için söylendiği söylenebilir. O zaman hemen bu tartışmanın arkasından gelen 12 Eylül 82'deki yapılacak olan eylemlere ilişkin tavrımız anlaşılmaz olur. Açıktır ki, burjuvazi kavramı karşı-devrimci burjuvaziyi de içerir. Ama bununla sınırlı değildir — özellikle bizim tartışma bağıntımızda.

Sayfa 228-229'daki proleter enternasyonalizmiyle ilgili tartışmaya, GDS'e verilen uzun cevaptan bağımsız olarak tavır takınmak hemen hemen mümkün değildir. Onun için okuyucu, Recai'nin değerlendirme yazısındaki proleter enternasyonalizmiyle ilgili bölümü, T'ye verilen cevaba ilişkin olarak da incelemelidir.

Ben esasta Recai'nin proleter enternasyonalizmiyle ilgili değerlendirmesine katılıyorum.

Burada çok kısa olarak:

a) Proleter enternasyonalizmi görevinin bizim görevlerimiz içinde tespit edilmemesini, sadece karşımızdakilere bize saldırmak için fırsat verdiğinden yanlış bulmak kökten yanlıştır.

b) Proleter enternasyonalizmi sadece birlikte yürümek değildir — zaten T ve GDS de böyle savunmuyor. Merkez Komitesi, T'ye bu noktada savunmadığı bir görüşü savunuyormuş gibi göstererek T'yi çarpıtmaktadır. Belli şartlarda proleter enternasyonalizmi için içerik de yeterli değildir.

c) GDS de, Merkez Komitesi de milliyetçi pozisyona düşmüştür.

Sayfa 234'te danışma-oylama tartışmasında, oylama yapıldığı şartlarda çoğunluğun nasıl bir çoğunluk olduğuna; Merkez Komitesinin görüşünün ne olduğuna bakılmaksızın, alınan kararın uygulanması gerektiği vurgulanmalıydı. Tabii ki Merkez Komitesinin veya partililerin vb.'nin kararın gözden geçirilmesi için partiye başvurma hakları saklıdır.

Sayfa 238'de oportünistlerle eylembirliği sorunu, T'ye karşı polemik içinde doğru olarak konmakta, ve fakat daha sonraları bu doğru görüşlerden sapılmıştır. (7)

Sayfa 239'daki eylembirliklerinde karar alma sorunuyla ilgili de, Recai'nin değerlendirmesine esas olarak katılıyorum. Okuyucu Recai'nin yazısının ilgili bölümünü T'nin yazısına ilişkin olarak da incelemelidir.

Sayfa 238 ve 239'da DHB'nin ..'daki 1 Mayıs yürüyüşüne katılışı Merkez Komitesi tarafından eylembirliği olarak değerlendirilmektedir. Bu yanlıştır. Çünkü DHB, yürüyüşü düzenleyenlerin platformuna rağmen bu yürüyüşe "katılmıştır". DHB ile ortak olan yön, sadece 1 Mayıs'ta yürümek gerekir — burada DGB ile bizim arasında bir tercih yaptığı sözkonusudur —'dirden başka birşey değildir. Bizim 1 Mayıs 1982 öncesi 1 Mayıslarda DGB yürüyüşlerine 'katılışımızla', DHB'nin ..'daki yürüyüşe katılımı arasında esasta bir fark yoktur.

DHB ..'daki yürüyüşe eylembirliği temelinde 'katılmamış', muhalefet bloku olarak katılmıştır. Eylembirliğini aynı cadde üzerinde peşpeşe yürümeye kadar genişletmek yanlıştır. Eylembirliği için önşart, ortak bir platform — eylemle ilgili — gerekir. Ya da en azından taraflardan birinin platformunun desteklenmesi gerekir. Bu ayrıca tarafların bu eyleme ilişkin başka görüşleri yok, ya da birbirlerine eleştirileri yok anlamına gelmez ve bunları da dıştalamaz.

Metin

3.1.85

DİPNOTLAR:

1) 'Damga basma' deyimi, herhangi bir eyleme 'niteliğini verme', o eylemin 'niteliğini değiştirme', aynı eylemi 'kendi eylemimize dönüştürme' gibi deyimlerle aynı anlamda kullanıldı, kullanılıyor. Ancak bu kavramların içeriğinin nasıl doldurulduğu, bu kavrmaların neyi içerdiği açık ve berrak bir şekilde ortaya konulmadı. Çeşitli yerlerde bu kavramlardan neyin anlaşılması gerektiği ortaya konulmaya çalışıldı. Ancak bu açık değildir. Ancak yorumlamayla belli yerlere varılabilir. Ben bu kavramlara bu yazıya ek bir yazı ile, yazı kurulu veya Merkez Komitesi tarafından veya bu kavramları kullanan yoldaşlar tarafından açıklık getirilirse iyi olacağı görüşündeyim.

Bu kavramlara açıklık getirilmezse, eylembirlikleri üzerine II.Konferanstan günümüze değin görüşlerimize tavır takınan bir yazı hazırlayacağım. Bu yazıda bu kavramları çeşitli dönemlerde nasıl kullandığımızı, içeriğini nasıl doldurmaya çalıştığımızı, ve bunların yanlışlığını-doğruluğunu, içeriğini doldurmada değişiklikler yapıldı ise nedenlerini elimden geldiğince ortaya koymaya çalışacağım. Burada ancak şu kadarını belirteyim. Merkez Komitesi, GDS'e verdiği uzun cevapta, s. 150'de, bu sorunu oportünistlerin bizim eylemlerimize katılmalarıyla bağıntı içinde GDS'e karşı polemik içinde tartışıyor. Ve bizim o günkü gücümüzle, bölgesel yapıldığında 500 — iyimser tahmin — kişiyle, iyi bir hazırlıkla, 4000 kişilik, oportünistlerin katıldığı bir eylemin görüntüsünü belirleyebileceğimizi yazmaktadır. Ama aynı Merkez Komitesi bu orantıyla DGB yürüyüşlerine "damgamızı basacağımızı" söylememektedir. Çünkü böyle bir şey söylese, bölgesel yaptığımız 82'de her yerde bu oranı tuttururuz. Kaldı ki, DGB'nin arkasında muhalefet bloku olarak yürüyelim diyen arkadaşlar, DGB yürüyüşlerinde kaybolmayacağımızı en azından bir yerde söylemişlerdi. Daha sonra ise 82 12 Eylülünde HK'nın ayrı yürüyüş yaptığında, HK ile bizim güçlerimiz gözönüne getirildiğinde, bu oran bizim lehimize değişmesine rağmen, aynı Merkez Komitesi 'damga basamayız' gerekçesiyle de bu yürüyüşe katılmayı yanlış bulmuştur. Daha bu tutarsızlıkları uzatmak mümkündür. Fakat bu, bu yazının boyutunu aşar. Burada biz bu kavramın içeriğinin açık ve berrak bir şekilde doldurulmadığını bir kere daha belirtip, aynı sorunu eylembirlikleri üzerine yazacağımız yazıda daha geniş ele alacağımızı vurgulayalım.

2) Burada 'katılma' kavramı, muhalefet bloku yerine kullanılmaktadır. Yani bizim katılmamız aynı zamanda eylemi düzenliyenlere karşı da yönelmektedir. Onları da hedeflemektedir.

Ortak bir platform veya desteklenmeyen bir platform temelinde yapılan eylemlere katılma, muhalefet bloku şeklinde olmak zorundadır. Bundan dolayı, bundan böyle bu

kavramı kullanmalıyız. Sadece katılma kavramını, eylembirlikleri ya da ortak eylemler için kullanmalıyız.

3) Eylembirlikleri üzerine bir yazı yazacağımı belirtmiştim. Burada bu sorunlarla ilgili geniş tavır takınacağım. Ancak burada belli şeylerin bilinmesinde yarar vardır. Bunlar: Ben 1 Mayıs polemiğinde Merkez Komitesinin taslakları çıktığında, bu yazıları bütünüyle doğru gördüm. Tartışma içinde — iç toplantılarda ve kitle toplantılarında — bu yazıların belli yanlış yerlerini gördüm ve adı geçen toplantılarda bunları belirttim. Daha sonraları ise eylemlerle ilgili Merkez Komitesi azınlığının görüşlerini doğru gördüm. Ve fakat bunlar çalıştığım Parti Hücresi tutanaklarındadır.

Eylembirlikleri ile ilgili yazacağım yazı, bunlardan dolayı aynı zamanda geçmişte savunduğum görüşlerle de bir hesaplaşma olacaktır.

4) Burada adı geçen özeleştirinin doğruluğu veya yanlışlığına tavır takınmıyorum. Bu görevi daha sonraki yazımda yerine getireceğim.

5) Bu sorunla ilgili de daha sonra tavır takınacağım.

6) Bu sorunla ilgili de daha sonra tavır takınacağım.

7) Bu sorunla ilgili de daha sonra tavır takınacağım.

METİN YOLDAŞIN "T'NİN '1 MAYIS TARTIŞMALARI İLE İLGİLİ TAVİR' BAŞLIKLI YAZISINA MERKEZ KOMİTESİNİN CEVABININ KISA BİR DEĞERLENDİRMESİ" BAŞLIKLI YAZISI İLE AYRILDIĞIM NOKTALAR

Bu yazıya yöntemle ilgili temel itirazım, yazının iki önemli noktasında Metin yoldaşın kendi kendini, görüşlerini olumsuz olarak koymayla sınırlamasıdır. Ben, Metin yoldaşın, sözü geçen noktalarda görüşlerini olumlu olarak da koyabileceği düşüncesindeyim; bunu yapmamış olmasını kökten yanlış buluyorum. Tavrını, tartışmayı ilerletici bulmuyorum. Yoldaşın birçok noktada görüşlerini açmayı, daha sonra yazacağı bir yazıya bırakmış olması da görüşümce bu olumsuzluğu ortadan kaldırmıyor. Nasıl olumsuz olarak görüşlerini tezler halinde koydu ise; o olumsuzlukların karşısında olumlu olanın ne olduğunu; ne yapılması, nasıl yapılması gerektiği konusunda ne düşündüğünü de yoldaş tezler halinde koyabilirdi. Uzunca bir yazıya hazırlanması, burada bunu yapmasının engeli değildir.

Ben, herhangi bir konuda tavır belirlemek için, önce başkalarının belli konularda görüş üretmesini bekleyen; ondan sonra o üretilmiş görüşleri tartışmakla kendini sınırlayan, o görüşlerin doğruluğu-yanlışlığı konusunda tavır takınmakla; birçok halde bu konuda bile kesin tavır takınmamakla belirlenen bu tavrı, bir anlamda 'tüketici' tavrı olarak niteliyor ve yanlış buluyorum. Bu tavır açıktır ki yalnızca Metin yoldaşa özgü bir tavır değil; birçok yoldaşımızda varolan bir tavır.

Bu yazıda bu tavıra örneklere gelince:

▷ Okuyucu yazıdan, '<u>damga basma</u>' kavramının Merkez Komitesi tarafından içinin berrak bir şekilde doldurulmadığını öğreniyor. Ama bu konuda Metin yoldaşın görüşünün ne olduğunu; onun a) bu kavramın kullanılmasını kökten mi yanlış bulduğunu, b) yoksa kullanılmasına kökten bir itirazı olmadığını, içinin doğru doldurulmasını mı talep ettiğini, c) eğer hal böyle ise, kendi görüşüne göre bu kavramın içeriğinin nasıl doldurulması gerektiğini düşündüğünü öğrenemiyor. Bunun yerine, bu konuda düştüğü dipnotta, "yazı kurulundan, Merkez Komitesi tarafından, veya bu kavramları kullanan yoldaşlar tarafından" açıklık getirilmesini talep ettiğini öğreniyor.

▷ Okuyucu, yazıdan, Merkez Komitesinin "hangi koşullarda, nasıl, <u>DGB yürüyüşlerine katılınabilir</u>" sorununu "berrak bir şekilde" ortaya koymadığını öğrenmektedir. Ama Metin yoldaşın bu konuda 'berrak olarak' ne düşündüğünü öğrenememektedir.

<u>İçerikle ilgili itirazlarıma gelince:</u>

▷ 'Damga basma' kavramının içeriği, Merkez Komitesinin yazılarında — Metin yoldaşın da yazısında tespit ettiği gibi — "yürüyüşe katılarak o eylemin niteliğini değiştirme", "eylemi kendi eylemimize dönüştürme" biçimlerinde doldurulmuştur. Görüşümce bu söylenenler oldukça 'berrak'tır. Aslında Merkez Komitesinin, ya da yazı kurulunun adına çıkan bazı yazılarda daha fazla açıklama da vardır. Ben tartışmanın ilerlemesi açısından, burada 'damga basmak'tan benim ne anladığımı söylemek istiyorum.

Bir eyleme damga basma, benim anladığım kadarıyla, en geniş anlamı ile o eylemin niteliğini belirlemek demektir. Eğer eylemde yeralan çeşitli güçler varsa, bu güçlerin her birinin, sözkonusu eyleme kendi ağırlıklarını koymak; o eylemi <u>esasta</u> kendi savunmak istedikleri içeriğin propagandasının ağırlıkta olduğu bir eylem haline getirmek istemeleri doğaldır. Ama hepsinin bunu aynı anda yapamayacağı da doğaldır. Bunu yapabilen güç, (ya da benzer nitelikteki güçler) eylemin <u>niteliğini</u> esas olarak belirlemiş demektir. Açıktır ki, değişik nitelikteki güçler aynı eylem içinde yer alıyorlarsa, bunların benzer nitelikte olan bir bölümü yapılan eyleme damgasını vuruyorsa — yani eylemin niteliğini esas olarak belirliyorsa —, bu hiçbir şekilde aynı eylem içinde daha değişik — evet, eylemin esas niteliği ile çelişen — nitelikte güçlerin de bu eylem içinde varlığını en baştan engellemez. Sözü geçen güçler, eylem içinde tali unsurları oluştururlar.

Somut konuşup, örnekler verirsem:

Mesela 1982'de Batı Almanya'da yapılan 400 000 katılımlı 'barış yürüyüşü' kesinlikle esas niteliği itibarı ile emperyalist yanlısı bir yürüyüştü. Bunun içinde kuşkusuz anti-emperyalist güçler de vardı. Ama eylemin esas niteliğini bunların varlığı değiştirmedi.

Mesela 1982'de 1 Mayıs'ta Duisburg'da bizim yaptığımız yürüyüş esasta komünist içerikli, komünist nitelikli bir yürüyüştü. Bu yürüyüşe kendi bloku ile katılan DHB açıktır ki yürüyüşün bu niteliği ile çelişiyordu. Ama eylemde tali bir unsur olarak yer alıyordu. Onun varlığı, yürüyüşün esas niteliğinde bir değişiklik yapmadı.

Bu bağıntıda tartışılması gerekli daha bazı sorunlar vardır.

Önce, yukarıda 'damga basmak', "en geniş anlamda eylemin niteliğini belirlemektir" dedim. Damga basma bağıntısında Merkez Komitesinin yazılarında yer yer "eylemi kendi eylemimize dönüştürme" kavramı da kullanıldı. Bu noktada şunlar bilince çıkartılmalı:

Bir eylemi bizim 'kendi eylemimize dönüştürme'miz; o 'eylemin niteliğinin esas belirleyicisinin' biz, yani komünistler olduğu; o eylemin esasta 'komünistlerin' eylemi olduğu; yani o eylemde esas olarak, ağırlıklı olarak propaganda edilenin, o eylemin esas hizmet ettiği amacın Komünizm hedefi olduğu anlamına gelir. Bu, bizim bugünkü gücümüz somut olarak ele alındığında, a) ya bizim yalnızca Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yönelmiş, ya da en azından Marksizm-Leninizme açıkça düşman olmayan, ona karşı sempati belirten, hayırhah bir tavır takınan güçlerle birlikte yaptığımız eylemlerde mümkündür, b) ya da bizim bütün gücümüzle katıldığımız, şu veya bu oportünist grubun ise ancak çok sınırlı, bölgesel bir güçle katıldığı eylemlerde mümkündür.

Biz açıktır ki katıldığımız istisnasız her eylemde kendi bağımsız komünist ajitasyon ve propagandamızı yaparız. Ve katıldığımız her eyleme niteliğini verenin de biz olmamızı isteriz. Ama birincisi, bizim bir eyleme katılmamız için vazgeçilmez önşart iken; ikincisi yalnızca bir istek, gerçek haline dönüştürülmesi için çok uzun süre çalışmamız gereken bir istektir. Bugün bu isteği ancak yukarıda ifade ettiğim iki durumda gerçek haline dönüştürebilecek bir durumdayız. O halde bugün genel olarak 'biz ancak damgamızı bastığımız eylemlere katılırız' demek, somut olarak, eylemlerde ancak Marksist-Leninist güçlerle ve Marksizm-Leninizme yönelen güçlerle eylembirliği içine gireriz; ve bizim eylemlerimize de Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yönelmiş güçler dışındakilerin katılmasını ya da bütün gücüyle katılmasını kesinlikle istemeyiz demektir ki, bunun yanlışlığı ortadadır. Zaten ne Merkez Komitesi ve ne de Yazı Kurulu bütün tartışma içinde hiçbir dönem böyle bir görüş savunmamıştır.

Eğer biz bugünkü gücümüzle, ancak yalnız başımıza, ya da yalnızca Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yönelen güçlerle eylembirliği içinde eylem düzenlediğimizde, sözkonusu eylemler "damga bastığımız" eylemler oluyorsa; o zaman bizim damga basamadığımız eylemler, bizim dışımızda gerçekleştirilen eylemlerin hemen hemen tümü olacaktır. Bu eylemler karşısında tavrımız ne olmalı?

Önce bizim dışımızda olan, ve bugünkü gücümüzle damga basamayacağımız bir eyleme katılmamızın minimum önşartı, Komünizmin serbestçe propagandasıdır. Ajitasyon-propaganda serbestliğinin olmadığı hiçbir eylem, bizim açımızdan katılınacak bir eylem değildir. Ama salt bu yetmez. Bence bugünkü durumda; bizim gücümüz, içinde bulunduğumuz durumda görevimizin esas olarak ileri kesimi kazanmak olduğu; ve bugün sözkonusu eylemlerin çok büyük çoğunluğunun içinde kendiliğindencilik unsurunun hemen hemen hiç bulunmadığı eylemler olduğu; çeşitli 'sol' grupların kendi çevrelerini kattığı eylemler olduğu vb. faktörler bilince çıkartıldığında; katılma konusunda eylemin yönelimi, eylemin içeriği; eylemde ağırlıkta olan güçlerin ne olduğu konusu da çok önemli rol oynamak zorundadır. Ben bugünkü şartlarda karşı-devrimci güçlerin ağırlıkta olduğu, onların eylemin esas içeriğini, yönelimini belirlediği eylemlere katılmayı reddetmenin; gücümüz varsa alternatif eylem koymanın; bu alternatif eylemleri mümkünse devrimci güçlerle birlikte devrimci bir platform temelinde düzenlemeye çalışmanın; bunlar olmuyorsa, bu gibi eylemlerde en yoğun propaganda ile yetinmenin doğru olduğunu düşünüyorum. Bu, bu gibi eylemlere karşı düşmanlığımızı göstermenin en iyi, gücümüze en uygun biçimidir.

Bunun dışında, devrimci güçlerle - açık karşı-devrimci güçlerin, reformist bir uzlaş-

ma platformu temelinde gerçekleştirdikleri ve kafa sayısı bakımından devrimci güçlerin ağırlıkta oldukları eylemler var. Biz bugün eğer devrimci güçlerin eylembirliğinden yana isek; ve onları karşı-devrimci güçlerden ayırmayı istiyorsak, o zaman onlarla eylembirliği; ya da onların düzenlediği bir eyleme katılmak (kendi blokumuzla) için karşı-devrimcilerden kendilerini kesin olarak ayırmaları talebini de — bugün — (ajitasyon-propaganda serbestliği yanında) bir önşart olarak getirmeli; bunun olmadığı yerde eylembirliklerine; ya da yapılan eylemlere katılma işine yanaşmamalıyız. Bu uzun süreç açısından 'proletaryanın en iyi unsurları'nın kazanılmasında doğru olan yoldur.

Biz, bugün devrimci güçlerin — kendilerini açık karşı-devrimci güçlerden bilinçli ve kesin bir şekilde ayırarak — devrimci platform temelinde yaptıkları eylembirliklerinden yana tavır takınmalıyız. Böyle eylembirlikleri gerçekleştiğinde, güç dengesi göz önüne alındığında, bu eylemler yine bizim damgamızı vurduğumuz, esas itibarı ile komünizmin propagandasının ağırlıkta olduğu eylembirlikleri olmayacaktır. Ama yine de Devrim - Karşı-Devrim arasında kesin ayrım çizgilerinin çekildiği; esasta devrim propagandasının yapıldığı; ve içinde komünizmin propagandasının da serbestçe yapıldığı; burjuva - küçük-burjuva devrimci görüşlerin komünist alternatifinin koyulduğu eylemler olacaktır. Böyle eylemler, bilinçlerin karartılmasına hizmet eden eylemler olmaz. Ve Karşı-devrimle araya kesin çizgiler çekildiği noktada, devrime hizmet eden eylemler olur.

Bir de karşımıza şöyle bir durum çıkabilir: Bizim devrimci olarak değerlendirdiğimiz güçler, bizim dışımızda — çeşitli nedenlerle — açık karşı-devrimci güçlerden ayrılırlar, ve fakat devrimci olmayan bir platform temelinde, reformist bir platform temelinde bir eylem gerçekleştirirler. Böyle eylemlerde tavrımız ne olmalıdır? Bence böyle bir soruya çok genel bir cevap vermek yanlış olur. Nasıl çok genel bir cevap?

"Biz bugün yalnızca devrimci güçlerin devrimci bir platform temelinde yaptıkları bir eyleme katılırız", ya da "Biz bugün devrimci güçlerin yaptığı her eyleme — onun platformundan bağımsız olarak — katılırız." Görüşüme göre bu iki genel cevap da yanlıştır.

Bu gibi eylemler sözkonusu olduğunda, somut olarak cevaplandırılması gerekli olan soru, "Bizim bu eyleme katılmamız, — bugün öncelikle ileri unsurlar açısından — bilinç ve örgütlenmenin ilerlemesine hizmet edecek midir? Yoksa, 'katılmamak' ile bu hedefe daha mı fazla hizmet edilecektir?" sorusudur.

Bu soruya doğru cevap vermek için her somut durumda önce eylemin amacının ne olduğu; bizim daha önce sözkonusu eylemin devrimci bir platform temelinde gerçekleşmesi için mücadele edip etmemiş olduğumuz; platformun bu mücadeleye rağmen mi, yoksa ondan bağımsız olarak mı ortaya çıktığı; karşı-devrimcilerden ayrılık işinin nasıl olduğu vb. vb. sorulara; bunun yanında somut olarak güç dengesinin ne olduğuna vb. bakılmalıdır.

Mesela somut olarak 12 Eylül 1984'te; daha önceki iki yılın tecrübesi ortada iken; bizim devrimci güçlerin devrimci platform temelinde eylembirliği için yürüttüğümüz mücadele her bilinçli devrimci için malum iken; devrimci olarak değerlendirdiğimiz birtakım oportünist gruplar, bizim yerimize açık karşı-devrimci güçlerle pazarlığı tercih ettikleri şartlarda; bu pazarlığın bozulması sonucu onlardan toptan ayrılmak zorunda kalsalardı, ve fakat platformları reformcu olsa idi; platformun reformculuğu da benim açımdan onlarla birlikte yürümemenin bir gerekçesi olurdu. (Tartıştığım, 12 Eylül 1984'te ortaya çıkmamış olan hipotetik (varsayımsal) bir durumdur.) Çünkü bu platform, açıkça karşı-devrimci platform alternatifine karşı mücadele içinde ortaya çıkmış; ve karşı-devrimcilerle eylembirliği konusunda kapıyı açık bırakmak işlevini gören bir platform olma anlamını taşırdı.

Benim damga basma ile ilgili olarak bugün düşündüklerim kısaca bunlar.

Bilince çıkarılması gerekli olan şey, her somut eylemin, somut şartları içinde değerlendirilmesi gerektiği; eylembirliği ya da bir eyleme katılma konusunda konulacak kurallardan, her somut eylem konusunda somut tavır takınma 'zahmetinden' bizi kurtarmasını beklemenin yanlış olduğudur. Bu konularda en genel kural, Komünizmin serbestçe propaganda ve ajitasyonunun önşart olduğu; ve yapılacak eylembirliği — ya da katılmanın "bilinçlenme ve örgütlenme" işine hizmet etmesidir. Bu genel kural her zaman geçerlidir. Bunun dışında, içinde bulunulan durum, şartlar vb. gözönüne alınarak; za-

manla sınırlı başka kurallar da konulabilir. Mesela, "İçinde bulunulan durum için, karşı-devrimci güçlerle eylembirliğine hayır!" vb. gibi.

Bu bağıntıda Metin yoldaşın yazısında getirdiği, "Merkez Komitesi(nin) ne zaman, hangi koşullarda, nasıl DGB yürüyüşlerine katılınabilir sorununu berrak bir şekilde ortaya koyma"dığı biçimindeki eleştiri yanlıştır. Eleştiri, böyle bir soruya 'berrak cevap' talep edildiği noktada yanlıştır. Merkez Komitesi doğru olarak yazısında, GDS'in hiçbir dönem DGB yürüyüşlerine katılınamayacağı biçimindeki görüşlerine karşı polemiğe girmiş, böyle bir genel reddin Marksist-Leninist olmadığını ortaya koymuş; ve DGB yürüyüşlerine katılınabileceği durumlar olabileceğini ortaya koymuş; bunu yaparken, hiçbir şekilde tek durumun bu olduğunu iddia etmeden, 'mesela damga basılan bir durum'u örnek vermiş; orda durmuştur. Yaptığı doğrudur. Ortaya çıkabilecek her somut durumu şimdiden açıklamaya çalışmak — hayatın kendisinin karmaşıklığı, kompleksliği karşısında — kendi kendini sınırlamak olur. Yanlıştır.

Aynı bağıntıda yine yoldaşın getirdiği, Merkez Komitesinin "DGB yürüyüşlerine katılmamanın adeta esas gerekçesi, tayin edici gerekçesi olarak, 'damga basamama'yı gördüğü" eleştirisi de yanlıştır. Açıktır ki, DGB yürüyüşlerine katılmanın bütün zamanlar için reddedildiği bir pozisyonun varolduğu bir polemik içinde, damga basma sorunu tartışılmak zorundadır. Açıktır ki, damga basıldığında tartışmanın şekli değişir. Açıktır ki, bu bağıntıda damga basmama, katılmamanın bir gerekçesidir. Ama hiçbir şekilde esas gerekçe filan değildir.

▷ Metin yoldaşın yazısı ile hemfikir olmadığım bir başka nokta, onun 1 Mayıs polemiği içinde "burjuvazinin denetiminde olan bir eylem"den Merkez Komitesinin sözetmesine getirdiği, burada genel olarak 'burjuvazi'den sözedilmesinin yanlış olduğu biçimindeki eleştirisidir. Tartışılan bağıntıda görüşümce sözkonusu olanın 'karşı-devrimci burjuvazi' olduğu açıktır.

▷ T'ye karşı polemik içinde oportünistlerle eylembirliği sorununun doğru konduğu, sonra bundan sapıldığı konusunda hemfikir değilim. T'ye karşı polemik içinde oportünistlerle eylembirliği sorunu esasta doğru konmuş olmasına rağmen, özellikle eylembirliği konusunda gücü hiç gözönüne almama anlamına gelen sözler edildiği noktada tali olarak hatalar da vardır.

Ve esasta doğru olan görüşlerden daha sonra sapılmamıştır; ya da sapma olan noktalarda daha sonra özeleştiri yapılmıştır.

Çetin
21 Ocak 1985

1. BP-GDS-UIS'in 1 Mayıs "Ortak Çağrı"sı (s.299-301)

▷ Kızıl 1 Mayıs / Devrimci 1 Mayıs sorunu:

Çağrı "Haydi Kızıl 1 Mayıs'a" başlığını taşıyor, ama çağrının içinde Kızıl 1 Mayıs'ın içeriği "Komünistlerin" 1 Mayısı olarak doldurulmuyor. Kızıl 1 Mayıs kavramı da çağrının sonundaki slogan dışında bir daha kullanılmıyor.

Çağrının içinde, ayrı yürüyüşün bir anlamda gerekçelendirildiği yerde: "Bağımsız, devrimci 1 Mayıs yürüyüşü"nden sözediliyor.

Bu bizim açımızdan hata olarak görülmelidir. Çünkü bütün 1 Mayıs tartışmaları içinde GDS esas olarak devrimci ile; Marksist-Leninisti eşitleyen bir tavır içine girmiştir; bu anlamda da onun açısından "Kızıl 1 Mayıs" ile "Devrimci 1 Mayıs"ı aynı anlamda kullanması anlaşılır.

Biz Kızıl 1 Mayıs'ın içeriğini GDS'in doldurduğu gibi doldurmadık. Biz "Kızıl 1 Mayıs"ı yalnızca komünistlerin 1 Mayısı olarak kavramadığımızı; komünistlerin önderliğinde olduğunda, 1 Mayıs'ın Kızıl olacağını, oportünistlerin kendi platformları temelinde katılmaları halinde de —eylem komünistlerin önderliğinde ise— onun Kızıllığından birşey kaybetmeyeceğini söyledik. (Bu polemik içinde güç dengesinin de eylemin rengi konusunda oynayacağı rolü hiçe sayan yanlış bir tavır içine de girdik.) Biz o dönemde Kızıl 1 Mayıs / Devrimci 1 Mayıs ayrımını daha sonraki gelişme içinde yaptığımız gibi yapmıyorduk. Bugün polemiğin geldiği yerde, bizim 1982'de düzenlemek istediğimiz 1 Mayıs, Devrimci 1 Mayıs'tı. Bu yüzden bizim açımızdan çağrıdaki çelişmenin görülmemiş olması hatadır.

Bu bağıntıda çağrıda ilginç olan bir yer de şöyledir:

> "1 Mayıs'ta devrimci işçiler yalnızca kapitalizme ve emperyalizme karşı yürümekle kalmazlar. Onların kendilerine ait bir bayrakları —KIZIL BAYRAKLARI— kendi HEDEFLERİ, kendi TEORİLERİ vardır."

Burada da açık bir şekilde devrimci işçiler, sınıf bilinçli komünist işçilerle eşitlenmektedir. Böyle bir eşitlemenin doğru olmadığı; her komünist işçinin devrimci olduğu, ve fakat her devrimci işçinin komünist olmadığı açıktır. Burada GDS'in bu konudaki görüşleri ortak çağrıya geçmiştir. Bu da bizim bu görüşe karşı daha 1 Mayıs 1982 öncesinde, hazırlık sırasında polemik yürüttüğümüz gözönüne alınırsa, önemli bir hatadır.

Çağrıda bir başka önemli sorun —ki bu daha önce tespit edilmiş, özeleştirisi yapılmıştı—, çağrının "Biz İranlı, Türkiyeli, Batı Almanyalı Marksist-Leninistler" adına yapılmış olmasıdır. Biz bu çağrı ile bu şekilde daha önce Marksist-Leninist örgüt olarak tanımadığımız UIS (Peykar)'ı, Marksist-Leninist örgüt olarak gördüğümüzü ilan etmiş olduk. Bu da doğru değildi.

2. Elli sayfalık yazının planı (s.302-303)

(Sadece başlıkları çeviren bir yazı olduğu için söylenecek birşey yok.)

3. GDS ile TKP/ML(B) Uluslararası İlişkiler Sekreteri arasında Haziran başındaki görüşmenin tutanağı ve Merkez Komitesinin açıklamaları (s.304-310)

Bu belge içinde Uluslararası İlişkiler Sekreterinin söyledikleri, ve Merkez Komitesinin tavrı görüşüme göre doğrudur.

Bunun dışında dikkat çekilmesinde yarar gördüğüm sorunlar şunlardır:

▷ Önce bu tartışmada —ki bu tartışma GDS'in, Merkez Komitesinin 22.4.1982 tarihli mektubunu utanç belgesi olarak nitelendirdiği 8 ya da 12 Haziran tarihli mektubunu

yazmadan iki hafta önce gerçekleşmiştir. Bu yüzden Haziran değil, Mayıs'tır görüşme tarihi— birinci gündem maddesinde; 22.4.1984 tarihli Merkez Komitesi mektubu üzerine tartışıldığı; bütün bu tartışmalar içinde GDS temsilcisinin 7 noktada eleştiri getirdiği; bu getirdiği eleştirilerin ağırlığının hiçbir şekilde daha sonra aynı konuda getirilen eleştirilerle uyum içinde olmadığı; bu tartışmada, sözü geçen mektup hakkında onun utanç belgesi olduğu biçiminde bir genel değerlendirme yapılmadığı; ve onun geri çekilmesinin kardeşlik ilişkilerinin adeta kıstası haline getirilmediği, bu yönde işaret de olmadığı bilince çıkartılmalıdır.

Buradan benim çıkardığım sonuç, sözü geçen tartışmanın bu belge hakkında böyle bir genel değerlendirme için belirleyici rol oynadığı şeklinde bir sonuçtur.

Sözü geçen tartışmada GDS'liler, Merkez Komitesinin (en azından bir bölümünün) getirilen merkezi eleştirilerle hemfikir olmadığını; merkezi konularda fikir birliği olmadığını görmüşlerdir. Bu, deyim yerindeyse, onların Merkez Komitesine duydukları "umudu" kırmış; onlar umutlarını 'Merkez Komitesine rağmen' Parti çoğunluğuna bağlamışlardır. 12.6. tarihli mektupta bu açıkça ifade edilmektedir.

Bu toplantı sırasında 22.4. tarihli mektup hakkında daha sonra yapılan genel değerlendirmemin yapılmamış olması görüşümce tesadüfi değildir. Bu genel değerlendirmenin toplantı sonrasında, ve evet, toplantı sonuçları temelinde ortaya çıktığının bir işaretidir.

▷ Konuşmanın c) maddesinde (s.305), GDS temsilcisinin, kendilerinin merkezi bir yürüyüşte diretmelerinin kendi durumlarını temel almaktan kaynaklanmadığını ispatlamak için getirdiği gerekçeler ikna edici değildir.

Bu konuda daha önce takındığımız tavır doğrudur.

▷ Konuşmanın e) maddesinde, GDS temsilcisi DGB sorunu ile ilgili olarak söylediklerinin, "aynı zamanda tam da bağımsız yürüyüşe karşı çıkan sempatizanların da tavrını gözönünde bulundurmakta" olduğunu belirtmesi, objektif olarak gerçek çelişmenin üstünü örtücü, sakinleştirici bir işlev görmektedir. GDS'in mektubunun başında, kendilerinin Merkez Komitesi ile aralarında olan ayrılıkları ortaya koyacakları söylenmektedir. Bu yüzden de buradaki açıklama GDS'in deyimi ile bir "numara"dır. Uluslararası İlişkiler Sekreteri de bu numarayı tartışma içinde görmemiştir. Sonradan Merkez Komitesinin değerlendirmesinde de bu sorun atlanmıştır.

Tartışılan bağıntıda GDS'in iddiasının hedefi Merkez Komitesi de olsa, DGB yürüyüşünde blok kurmayı savunanlar da olsa; ayakları havada bir iddia olarak kalacaktır. Çünkü GDS ikilemi "1 Mayıs'ın ırzına geçilmesine seyirci kalmak mı, yoksa mücadele eylemi mi?" biçiminde koymuştu. Böyle bir ikilem, olmayan bir ikilemdi.

▷ g) maddesinde: Bize "DGB'nin 1 Mayısın ırzına geçmesine göz yumma", "pratikte proleter enternasyonalizmini savunmama" vb. çamurları atan GDS'in; sözkonusu kendisi olduğunda kavramların seçiminde ne kadar duyarlı olduğunu gösteren, GDS'in 'çift standartlı yaklaşımı'nın bir örneği vardır. Orada GDS temsilcisi, "Maletme, karşıtının sözlerini ve görüşlerini gerçekle hiçbir ilgisi olmayacak kadar çarpıtmak demektir, sözkonusu olan durumda böyle birşey yoktur, sadece değerlendirme farklıdır" diyerek, "maletme" suçlamasına karşı çıkmaktadır. Halbuki tartışılan bağıntıda "maletme", GDS'in tavrını görüşümce esasta doğru belirleyen bir tavırdır.

▷ 2. maddede; s.308'de Uluslararası İlişkiler Sekreterinin her birlikte yürümeyi "eylembirliği" olarak adlandıran tavrı yanlıştır. Eylembirliği için, eylemde birlik oluşturacak güçlerin üzerinde anlaştıkları bir asgari müşterekin olması gerekir.

4. Açıklama (s.311-313)

Burada Merkez Komitesinin ortaya koyduğu plan, daha sonraki gelişmeler, tartışmalar içinde birkaç kez değişikliğe uğramıştır.

Görüşüme göre planın temel düşüncesi; yani içinde bulunulan durumda kardeşlerle polemiğin Parti çalışmasının (Temel Eğitimin yanında) merkezine konması, ve bunda da 1

Mayıs polemiğinden yola çıkılması doğrudur.

Ancak plan 1 Mayıs polemiği ile daha önceki polemiğin bağlarını doğru koymayan, ve çelişmelerin ağırlığının tam bilincinde olmayan bir plandır. Zaman konusunda ortaya konan görüşler bunun ispatıdır.

1 Mayıs polemiğinde tavır takınmak için iki aşamalı parti inşası broşürünün plana alınması doğrudur. Ama bunun için ayrılan zaman olağanüstü kısadır. Bu da bu noktada sorunların ağırlığının kavranmamış olduğunun bir işaretidir.

5. GDS'in 12.6. tarihli mektubu ve cevabımızın yayınlanması üzerine (s.314-318)

Bu yazıda eklenecek ve eleştirilecek birşey görmüyorum.

6. GDS'in 12.6. tarihli mektubu (s.319-320) ve

7. Merkez Komitesinin bu mektuba cevabı (s.321-329)

Merkez Komitesinin, GDS'in 12.6.1982 tarihli mektubuna verdiği cevabın en önemli eksikliği —polemiğin o aşamasında bizim hatalarımızın derinliğinin görülmemesine uygun olarak— kendi hata ve sapmalarımızın doğru bir biçimde tespit edilmemiş olmasıdır. Bu temel hata dışında, mektupta söylenenler doğrudur.

Merkez Komitesi bu mektubunda haklı olarak, GDS'in Merkez Komitesi hakkında olumsuz bir genel değerlendirmesi olduğunu, bunu açıkça ortaya koymadığını tespit etmiş, bu genel değerlendirmede İLK DEFA CEPHEDEN ÇATIŞMA olgusunun oynadığı rolü ortaya koymuştur. Merkez Komitesinin gerekçeleri ikna edicidir.

Özellikle Merkez Komitesinin cevabında "İki sonucunuz üzerine" başlıklı bölüm üzerinde durulmalıdır. Orada da ortaya konduğu gibi, eğer 1 Mayıs polemiğinde biz açıkça belli noktalarda eski kardeş örgütlerimizle çatışmamış olsaydık, onlar bizim çizgimiz hakkında yaptıkları ortak açıklamayı yapma ihtiyacı duymayacaklardı. Söylediklerini başka türlü yorumlamak zordur.

8. Üç eski kardeş örgütün 30.9.1982 tarihli mektubu (s.330-332)

9. Bu mektuba Merkez Komitesinin 20.10.1982 tarihli cevabı (s.333-336)

Bu noktada da Merkez Komitesinin mektubu, eski kardeş örgütlerin tavrına karşı esasta doğru pozisyonları ortaya koymaktadır. İki noktada, sonradan demagoji malzemesi olarak da kullanılan yanlış ve eksiklikler vardır.

Birincisi: 4. noktada bizim 12 Eylül ve savaş bildirisi ile ilgili tavrımız kısaca özetlendikten sonra, "Bu konuda daha fazla tartışmayacağız. Bu son tavrımızdır" deniyor. Sorunun böyle konması yanlıştır. Çünkü bu bizim bu konularda takındığımız ilk yazılı tavırdır. Ve yeterli değildir. Bu tavrın gerekçeleri ile açılıp gerekçelendirilmesi görevi önümüzde durmaktadır. Hal böyle iken, "Bu konuda daha fazla tartışmayacağız" şeklinde kestirip atmak, bürokratik bir hatadır.

İkincisi: 14. maddede Merkez Komitesinin görüşlerinin —ilk taslakların— "çeviri işi gücümüzü aştığından Türkçe gönderileceği" bildiriliyor. Buna konan bir dipnotta (s. 335), güç eksikliği gerekçesinin yanında, "bu yazıların taslak olduğu, parti içinde tartışma sonucunda değişebileceği" gerekçesi de getiriliyor. Sözü geçen tartışmanın bir yanının kardeş örgütler olduğu bilindiğinde, ve onların da çeviri için fazla gücü olmadığı bilindiğinde; bu gerekçe objektif olarak onları —tartışmanın bir yanını— tartışma dışında tutmaya çalışmak; onların tartışmaya katılmasını engellemeye çalışmak anlamına gelir. Nitekim eski kardeş örgütler bu paragrafa bu eleştiriyi getirmişler; ve bunu bol bol da demagoji malzemesi olarak da kullanmışlardır.

Onların bu hatayı nasıl adi bir şekilde sömürdüklerinden bağımsız olarak, bu hata, hata olarak kalmaktadır. Doğru olan şu idi: Bizim bütün taslakları çevirmeye gücümüzün yetmediği; bu yüzden bütün taslakların çevrilemeyeceği; özellikle temel çatışma

noktalarının çevrilmeye çalışılacağı, bunun dışındaki bölümlerin de en azından özet olarak da olsa bir ilk kaba çevirisinin —tartışmaya katılmalarını sağlamak için— çevrilmeye çalışılacağı belirtilmeli; onların da çeviri imkanlarını seferber etmeleri, ve somut olarak işbölümü yapmak için görüşme teklif edilmeli idi. Nitekim bu, bu tavır takınıldıktan çok değil iki hafta sonra, böyle yapıldı.

10. Bolşevik Partizan'ın Platform taslağına GDS'in eleştirisi (s.338-343) ve

11. Merkez Komitesinin bu yazı hakkında tavrı (s.344-349)

Merkez Komitesinin tavrı görüşüme göre doğrudur. Ben yalnızca burada bazı sorunların biraz daha bilince çıkarılmasını yararlı görüyorum:

▷ Bizim platform taslağımızın genel değerlendirilmesi:

Bu konuda GDS'in yaptığı genel değerlendirme gerçekte onun 1 Mayıs 1982'de Batı Almanya'daki tüm milliyetlerden Marksist-Leninistlerin ortak platformu olarak düşünülen bir platform konusunda nasıl yanlış bir plana sahip olduğunun göstergesidir. Bizim hazırladığımız platformun GDS platformuna göre üstünlüğü, onun sadece Batı Alman Marksist-Leninistlerinin değil, Batı Almanya'da yaşayan bütün Marksist-Leninistlerin ortak görev ve sorunlarını öne çıkarmasıdır. GDS tam da bunu "Batı Almanya'daki durumun acil güncel değerlendirilmesi"nin çıkarılması olarak değerlendirmektedir. Onun bu eleştirisi gerçekte onun platform sorununa dar-milliyetçi bakış açısından yaklaştığının bir göstergesidir.

Bizim platformumuzda modern revizyonizm ve ondan türeyen bir dizi sapmaya karşı mücadele görevleri —GDS platformunun tersine— somut olarak sayılırken, GDS'in bu platform hakkında "revizyonizmin ideolojik alandaki ilerleyişinin platformdan çıkarılması" olarak değerlendirme yapması ise; onun doğru olan bir platformu yanlış göstermek için ne zorlamalara girdiğinin bir işaretidir. İki platformu karşılaştıran birisinin böyle bir değerlendirme yapması ancak zorlama ile mümkündür. Temeli yoktur.

GDS, Merkez Komitesinin de tespit ettiği gibi, kendi hazırladığı platformda ortak görevlerden çok, Batı Alman Marksist-Leninistlerinin görevlerini öne çıkaran bir yol izlemiştir. Onun bu pozisyonu gerçekte milliyetçi bir pozisyondur. Merkez Komitesinin cevabında bunun böyle tespit edilmemiş olması bana yanlış görünüyor. (Bugün).

▷ Merkez Komitesinin, GDS'in getirdiği 5. eleştiriye cevapta ortaya koyduğu düşünce de çok önemli, bilince çıkarılması gerekli bir düşüncedir.

GDS bu noktada bize getirdiği eleştiride çok açık bir biçimde, Marksist-Leninistler dışında devrimci görmeyen bir konumun savunuculuğunu yapmaktadır. Bu teorik tavır, GDS'in mesela C.K.Altun konusunda takındığı pratik tavırla; ya da mesela GDS ile iç içe olan Spartaküs'ün açlık grevleri ile ilgili tavrı ile karşılaştırıldığında, tutarsızlığı büsbütün ortaya çıkmaktadır.

▷ 11. noktadaki eleştiri ile ilgili tavırda da ilginç olan, AEP konusundaki GDS'in tavrıdır. Eleştiriden, GDS'in bu konuda kendinin ne düşündüğünü çıkarmak mümkün değildir. Bunun sonucunda da AEP'nin eleştirilmesine (bizim yaptığımız biçimde eleştirilmesine) karşı çıkmak pratik sonucu doğmaktadır.

▷ Merkez Komitesinin, GDS'in sonsözü ile ilgili olarak söyledikleri çok önemlidir. Şimdi, bir sürü tartışmanın ertesinde, Merkez Komitesinin burada GDS'in 1 Mayıs polemiği içinde önemli bir yer tutan merkezi yanlış bir pozisyonuna nasıl doğru bir şekilde dikkat çektiği çok daha berrak bir şekilde görülebilmektedir.

Çetin

(16.8.1984'te ilk taslak yazıldı. Parti Hücresindeki tartışmadan sonra 3.10.1984'te yapılan ek ve düzeltmelerle son şekli verildi.)

▷ "Kahrolsun Batı Alman emperyalizminin 1 Mayısı" sloganıyla ilgili olarak GDS ile Peykar arasında çıkan tartışma hakkında:

Merkez Komitesinin ortaya koyduklarında ben önemli bir problem görmüyorum. Ancak Peykar'ın dışarıda yapılan propagandada "objektif" olarak komünist değerlendirildiği belirtiliyor. Bu olgu tespiti olarak doğrudur. Ancak Peykar'ın gerçekten komünist değerlendirilip değerlendirilemeyeceği, gerekçeleri ile birlikte ortaya konulmuyor. 1 Mayıs 1982'de dışta yapılan propagandada neden Peykar'ın komünist olarak değerlendirildiği hakkında bilgi yok. Görüşümce bu tartışma içinde bu sorulara da cevap verilmeliydi.

▷ 1 Mayıs eylembirliği toplantılarında 2. toplantı tutanağıyla ilgili tartışma ile ilgili olarak:

Bu tartışma içinde Merkez Komitesi, GDS'in oportünistleri devrimci olarak görmediğini bilince çıkartmıyor. Ve GDS'in devrimci olarak değerlendirdiklerinden kimleri kasdettiğinin üzerine gitmiyor. Bu eksikliktir.

Sayfa 366'da b) bölümündeki tartışmada Merkez Komitesi görüşüme göre doğru olmayan bir metotla tartışıyor. Şöyle ki, GDS sanki tutanak tartışmasında b) bölümünde TKP/ML (B)'in özel görevinin öncelikle Türkiyeli işçilere ulaşmak olduğu düşüncesini reddediyormuş gibi davranılıyor. Halbuki GDS bu bölümde TKP/ML(B)'in özel görevinin Türkiyeli işçilere propaganda olduğu düşüncesini (öncelikle) yadsımıyor. GDS'in bu bölümde tartıştığı esas sorun bu değildir. Onun tartıştığı, 1 Mayıs 1982'de (tartışılan bu) esas görev ne: proleter enternasyonalizmi mi? Yoksa özel görev olan Türkiyeli işçilere propaganda yapmak mı? GDS'in önkoşul olarak söylediği şey proleter enternasyonalizmidir. Bu önkoşula bağlı olarak TKP/ML(B)'in özel görevi öncelikle Türkiyeli işçiler arasında propaganda yapmaktır. Görüşüme göre bu doğrudur. ~~(Burada TKP/ML(B)~~'in

(Burada TKP/ML(B)'in dışındakilerin yürümediği yürüyüşlerin proleter enternasyonalisti olup olmadığını tartışmıyorum. Bu konuda Merkez Komitesinin yazdıkları ile bir problemim çıkmamıştı. Son zamanlarda tekrar okumadım.)

Merkez Komitesinin 10.4.1982 tarihli GDS'in mektubundan alıntı yaptığı yerle ilgili:

Mektubun bütünü okunacak olursa, burada da GDS esas görev olarak proleter enternasyonalizminin gereklerini yerine getirmeyi tespit ediyor. Buna bağlı olarak, kendilerinin Batı Alman işçileri arasında çalışma özel görevinin öncelik taşıdığını, aynı şekilde bizim de Türkiyeli işçilerin arasında çalışmamızın öncelik taşıdığını söylüyor. GDS'in bu iki belgesi arasında bir çelişme yoktur. Merkez Komitesi sanki bu iki belge arasında çelişme varmış gibi göstererek doğru bir yöntem kullanmıyor.

Burada, bizim 1 Mayıs 1982'de esas görev olarak proleter enternasyonalizmini çalışmamızın merkezine koyup koymadığımız sorunu tartışılmak; bunun açıklığa kavuşturulması bağıntısında GDS'in eleştirisi cevaplandırılmak zorundaydı.

▷ Kronolojiye ve önsöze ek'le ilgili tartışmada benim sorun veya yanlış gördüğüm bir şey yok (Merkez Komitesinin cevabı açısından).

▷ GDS temsilcileriyle BP sempatizanlarının yaptığı toplantılar hakkındaki tutanak tartışması ile ilgili de söyleyecek birşey yok.

(Not: Buraya kadar eleştirdiğim yerde doğrudan alıntı yapmadım ve kendi anladığım temelde görüşleri belirtmeye çalıştım. Bunun bilince çıkartılması gerekir. Bunu belirtmeyi gerekli görüyorum, çünkü sonradan o tam olarak o kelimeleri kullanmıyor diye bir tartışmaya yolaçmaması bakımından. Bundan sonra da bu yazıda aynı yöntemi kullanacağım.)

▷ "GDS'in 1 Mayıs 1982'deki üç 1 Mayıs yürüyüşü üzerine raporu" hakkındaki görüşlerimiz üzerine:

Sayfa 381'de öncü tartışması buradaki şekliyle yanlış anlaşılmaya açık, eksikliği gi-

derilmediği zaman da yanlıştır. Komünistler öncelikle kendilerinin örgütlediği kitleye —o şekilde veya bu şekilde örgütlediği— önderlik ederler. Buna bağlı olarak, örgütsüz yığınlara önderlik, öncülük etmeye çalışırlar. Komünistler açısından, öncelikle arkalarından getirecekleri bunlardır. Bunlardan sonra oportlara sıra gelecektir. Bunun açıklığa kavuşması gerekir. Devrimin çeşitli dönemlerinde oportünistleri bırakalım komünist partisinin arkasından getirmeyi, tarafsız yapmak bile olanaksızlaşır ve onlar Karşı-Devrimin saflarına geçebilirler. Bu bilince çıkartılmalıdır. Bu bilince çıkartıldıktan sonra, oportünistlerin komünistlerin arkasından gelmesi, bir anlamda oportünistlere de komünistlerin öncülük etmesinden bahsedilebilir.

▷ Yine s.381'de benim yanlış görmediğim, ve fakat içimizde son dönemlerde çıkan, oportünistlerle —devrimci gördüklerimizle— ne zaman birlikte yürüneceği sorunuyla ilgili tartışmayla bağıntılı olarak görüş belirtmek istiyorum. Bir kısım yoldaşlar, içinde bulunduğumuz durumda oportünistlerin yaptıkları eylemlere katılmayı, o eyleme de yaptığımız propaganda ile yönelmiş olsak bile, devrimci bir platformun var olup olmadığına bağlıyorlar ve bunu nerdeyse tek kıstas haline getiriyorlar.—Burada tartışılan bizim imza atacağımız platformlar değil; tabii bizim imzalayacağımız platformların biz devrimci olmasını şart koşarız.— Görüşümce bu yanlıştır.

Sayfa 381'de doğru bir şekilde oportünistleri yürüyüşlerimize sokmamakla, onlardan kaçmakla onların görüşlerinin altedilemeyeceği, o görüşlerden kaçarak kendini ayırmak doğru bir yöntem olarak görülmüyor. Bu tamamiyle doğrudur. Burada GDS'e getirdiğimiz eleştiri, oportünistlerin eylemine katılmak için —eylem onlara da yönelmiş olsa bile — devrimci platformun varlığı yokluğuna bağlıyanlara da yönelmektedir. Burada kaçma kavramı, oportünistlerle aynı yerde yürümeme anlamında kullanılıyor.

▷ Batı Berlin'de 1 Mayıs üzerine'de söyleyecek birşey yok.

▷ Avusturya'da 1 Mayıs üzerine:

1 Mayıs 1982'de Avusturya'da oportünistlerle yürüme gerekçelerinin içinde, oportünistlerin platformunun devrimci olup olmadığı yok. Oportünistlerle (birlikte) yürümede devrimci platformu nerdeyse tek kıstas olarak görenlerle burası çelişmektedir. Bana göre onlarla yürümek için Avusturya'daki yoldaşların getirdiği kıstaslar doğrudur. Ön açıklama da bunu doğru buluyor.

Bunun dışında bu tartışmada da diyeceğim birşey yok. Bu belgeler üzerinden. Ancak GDS'e cevap yazımızın hem AMLP'ye, hem de WBK'ya yöneldiği doğru bir şekilde belirtilmektedir. Bu cevabi yazımızı değerlendirmediğimi belirtmeyi gerekli görüyorum.

Metin

15.8.1984

METİN YOLDAŞIN BU YAZISI İLE AYRILDIĞIM NOKTALAR

Yoldaş, 1 Mayıs tartışması içinde "Peykar'ın gerçekten komünist değerlendirilip değerlendirilemiyeceğinin gerekçeleri ile ortaya konmadığı; neden komünist olarak değerlendirildiği hakkında bilgi verilmediği; bu sorulara da tartışma içinde cevap verilmesi gerektiği"ni belirtiyor.

Görüşüme göre, gerçekten de bu yapılmalı idi. Yapılmamış olması bir eksiklik ve hatadır. Ama görüşüme göre, böyle bir değerlendirme talep eden bir yoldaş açısından, doğru ve ilerletici olan tavır, yalnızca olumsuzluğu, hatayı tespit edip orada durmak olmamalıdır. Eğer koyabilecek durumda ise – ki Metin yoldaş bunu yapabilecek durumdadır – böyle bir tespit yapan yoldaşın, olumlu olarak görüşlerini koyarak; kendi görüşüne göre bunun nasıl konulması gerektiğini belirtmesi doğrudur.

Benim görüşüme göre, herhangi bir örgütü Marksist-Leninist değerlendirmek için minimal şart, önce içinde bulunulan anda Marksist-Leninist olmanın kıstaslarının ne olduğunu açık bir biçimde tespit etmiş olmaktır. Bu konuda ben, Parti inşası broşüründe getirilmiş olan görüşleri, yaklaşımı, ana düşünceleri doğru buluyorum. Bu yetmez, hakkında değerlendirme yapılan bir örgütün en azından en temel belgelerinin bu kıstaslar temelinde – bugünkü şartlarda bizim açımızdan kollektif bir şekilde parti tarafından – değerlendirilmiş olması, esasta doğru bulunması; sözü geçen teşkilatın hatalarını gördüğünde düzeltmeye eğilimli olduğu değerlendirilmesine varılmış olması vb. gereklidir. 1982'de objektif olarak Marksist-Leninist bir örgüt olarak tanıtılmasına hizmet ettiğimiz Peykar konusunda durumu ele aldığımızda: Bu örgütün en temel belgelerini – bırakalım partinin tümünü bir yana, Merkez Komitesi bile incelemiş, hakkında olumlu bir genel değerlendirme yapmış değildi. Yalnızca bu neden bile, Peykar hakkında, onun Marksist-Leninist olduğu ya da olmadığı şeklinde bir genel yargı belirtilmemesi gerektiği konusunda yeterli bir nedendir. Görüşümce, 1 Mayıs tartışması içinde, Peykar'ı Marksist-Leninist olarak tanıtmamızın hata olarak tespit edildiği yerde, bunun neden hata olduğu yukardaki biçimde açıklanmalı idi.

(Bu bağıntıda şunu da belirtmeyi gerekli görüyorum: Bu taslak üzerine Parti Hücresisinde yürüttüğümüz tartışmada ben, Metin yoldaşın bu yazıdaki yukarda eleştirdiğim tavrı ile ilgili bir eleştiri getirmedim. Çünkü bunu tartışmayı yürüttüğümüz sırada bir hata olarak değerlendirmiyorum. Daha sonraki gelişmeler içinde, yürüttüğümüz tartışmalarda; yoldaşın yazdığı bir başka yazıda; ve kamp tutanağının bazı bantlarını incelemem sırasında, yoldaşta, yer yer açık görüşü olduğu noktalarda da, sorunlar konusunda görüşlerini olumsuz olarak koyma; —yani neyi yanlış bulduğunu söyleme, bu konuda tavır takınma biçiminde koyma— ve fakat doğrusunun ne olduğunu, kendisinin olumlu olarak ne düşündüğünü koymama biçiminde bir eğilim olduğu sonucuna vardım. Eleştiriyi buna bağlı olarak getiriyorum.)

* * *

Sayfa 381 ile ilgili olarak yoldaşın dikkat çektiği nokta hakkında, ben yoldaşın sorunu doğru koymadığını düşünüyorum. 12 Eylül 1984'te, Batı Almanya'da bizim devrimci olarak değerlendirdiğimiz oportünistlerin, karşı-devrimcilerden kendilerini ayırarak ayrı bir yürüyüş yapmaları halinde; bu yürüyüşe katılıp katılmama konusunda bu yürüyüşün platformunun oynayacağı rol üzerinde tartışılmıştır. Yoldaşların bir bölümü, eğer devrimci olarak değerlendirdiklerimiz ayrı yürürlerse, onların eyleminin platformu – yani eylemin içeriği – ne olursa olsun, katılmanın doğru olacağını savunmuşlardır. Buna karşı diğer bazı yoldaşlar; katılma konusunda platforma bakılması gerektiğini, eğer platform devrimci ise, böyle bir yürüyüşe katılmanın doğru olacağını, aksi taktirde bu yürüyüşlerde yapılacak propaganda çalışmasının yanında, ayrı bir yürüyüş düzenlenmesinin doğru olacağını savunmuşlardır. Ki bu görüş 1984 12 Eylülünde duruma, görevlere uygun; bizimle oportünistler arasında var olan ayrılıkları en berrak şekilde ortaya koymaya hizmet eden görüştür.

(Bu bağıntıda, 1983 12 Eylül'ünde HK'nın yürüyüş yapma ihtimali karşısında; ayrımın Devrim - Karşı-Devrim açısından da yapılmamış olması; soruna salt oportünizm - Mark-

sizm-Leninizm açısından yaklaşılması; bunun sonuçunda da HK'nın yapması muhtemel ayrı yürüyüşün platformu üzerine tartışılmamış olması görüşümce hatalıdır.)

Burada da Metin yoldaş tavır belirlerken, kendisinin neyi yanlış bulduğunu söylemekle; yani görüşünü olumsuz olarak belirtmekle sınırlıyor. Kendisinin olumlu olarak ne düşündüğünü (ki bu olumsuz bulduğunun tam tersi olabilir; ama başka birşey de olabilir) açıklamıyor. Bu konuda görüşlerini bir başka yazıda genişçe koysa da, bu onun bu yazıda da kısaca da olsa görüşünü olumlu olarak belirlemesinin önünde engel değildir. Yoldaşın bunu yapmamış olması yanlıştır.

* * *

Sayfa 381'de yoldaşın atıfta bulunduğu, GDS'in 'kendini oportünistlerden ayırmayı' onlardan mümkün olduğunca uzak durma, 'onlardan kaçma' olarak anladığı yönündeki polemik; görüşümce GDS'in 1 Mayıs 1982'de devrimci olarak değerlendirdiğimiz oportünistleri eylembirliği toplantılarına davet etmeyi red gerekçeleri ("Başımıza bela mı edelim?"); DHB'nin katılışını yorumlaması ve genel olarak eylembirliklerinde tavrı göz önüne alındığında, doğru ve haklı bir polemiktir. Ancak bu polemik içinde yer yer aşırı bir uca varılmakta; oportünistlerin bizim düzenlediğimiz her eyleme, hangi biçimde katılırlarsa katılsınlar, katılmalarının olumlu olduğu anlamına gelen şeyler söylenmektedir, ki bu genellikte bu yanlıştır.

GDS'in burada eleştirilen, karşısında polemik yürütülen tavrı ile, 12 Eylül 1984'te Batı Almanya'da yapılacak yürüyüş konusunda platformun niteliğinin tartışılmasını talep eden yoldaşların tavrını aynılaştırmak görüşümce yanlıştır. Önce GDS en başından oportünistlerle herhangi bir platform çıkartılmaya çalışılmasını yanlış bulmaktadır. Buna karşı biz, devrimci gördüğümüz oportünistleri devrimci bir platform temelinde birleştirmek için çabayı yanlış görmüyoruz. Tersine, bunun için çaba sarfettik, ediyoruz. İkincisi; bizim devrimci bir platform temelinde düzenlediğimiz kendi yürüyüşümüze, 12 Eylül 1984'te, devrimci değerlendirdiğimiz bir oportünist grubun kendi bloku, propagandası vb. ile katılmasına biz karşı değiliz. GDS karşı! Üçüncüsü, GDS bizim düzenlediğimiz, platformu devrimci olan bir yürüyüşe, devrimci olarak değerlendirdiğimiz oportların da davet edilip edilmemesi sorununu tartışıp, bu soruya olumsuz cevap veriyor. Bizim devrimci platform talep eden yoldaşlarımız ise, devrimci olarak değerlendirdiğimiz oportünist güçlerin kendi platformları temelinde düzenledikleri bir eyleme katılıp katılmama; ona alternatifi ayrı yürüyüş (coğrafi olarak da onlardan ayrı) biçiminde koymanın daha doğru olup olmadığı sorununu tartışıyorlar.

Bizim, 12 Eylül 1984'te ayrı yürümeyi savunan hiçbir yoldaşımız, a) devrimci gördüğümüz oportünist gruplarla, birlikte bir eylem düzenlenmesi, birlikte devrimci bir platform çıkartılması için çaba sarfedilmesine karşı çıkmamış; Merkez Komitesinin bu yöndeki girişimlerine bir eleştiri getirmemiştir; b) hiçbir yoldaşımız ayrı yürümek için "Şimdi oportünistleri başımıza bela mı edelim" biçiminde bir gerekçe(!) getirmemiştir. Bu yoldaşların tavrı, GDS'in aynı konudaki tavrı ile karşılaştırılamayacak, onunla kökten çelişen bir tavırdır.

Avusturya'daki yoldaşların tavrı ile ilgili:

Bugün görebildiğim kadarıyla Avusturya'daki yoldaşların durumu ile, Batı Almanya'daki yoldaşların durumu arasında kökten bir farklılık vardır. O da şudur: Avusturya'daki yoldaşların 1 Mayıs 1982'de oportünistlerin 1 Mayıs eylemi karşısına ayrı yürüyüşle alternatif koyacak durumları, güçleri yoktu. Böyle bir durumda sorun kendini oportünistlerin eylemine katılmama, ayrı bir yürüyüş koyma ve oportünistlerin yürüyüşünde propaganda mı; yoksa katılma mı biçiminde değil; oportünistlerin yürüyüşüne kendini propaganda ile, kendi bloku ile ondan mümkün olan en iyi biçimde ayırarak katılma mı; yoksa bu eyleme katılmadan, eyleme gidip propaganda mı biçiminde koymaktadır.

Böyle bir durumda, 1982 Avusturya şartlarında yapılması gereken şey, görüşümce oportünistleri devrimci bir platform temelinde bir eylembirliği oluşturmaya çağırmak; bunun gerçekleşmediği şartlarda kendini onların eyleminde yapılacak propagandayla sınırlamaktı. Bizim takındığımız tavır, oportünistleri devrimci platform konusunda sıkıştırmayan, zorlamayan; insiyatifi onlara en baştan bırakan yanlış bir tavırdı. 1982 1 Mayısı ile ilgili olarak bu görüşümce bizim — yalnızca Avusturya'daki değil — temel hatalarımızdan biridir.

10.1.1985 Çetin

İ Ç İ N D E K İ L E R

YAYINCININ NOTU

Elimize TKP/ML(Bolşevik)'in Üçüncü Konferansı ile ilgili bir dizi hazırlık belgesi geçti. Bu belgelerde yürütülen tartışmaları bütün Türkiye Marksist-Leninist hareketi için önemli gördüğümüzden, bunları aynen yayınlamayı doğru buluyoruz.

Belgeleri bize ulaştıranlar, belgelere şu notu da eklemişlerdi:

> " Ekte ulaştırdığımız belgeler TKP/ML(Bolşevik)'in III.Konferansına hazırlık belgeleridir.
>
> Bu belgeler, TKP/ML(Bolşevik) Merkez Komitesinin aldığı karara uygun olarak Parti Hücrelerinde, ve Parti Hücreleri önderliğinde çalışan tek tek yoldaşlar tarafından hazırlanmıştır.
>
> Daha sonra bu belgeler üzerine, hazırlayan yoldaşların çalıştığı hücrede en az bir tur tartışılmış; hücrelerde getirilen eleştiriler doğrultusunda belgelerin yazarları doğru buldukları noktalarda düzeltmeler yapmışlardır. Hücre içindeki tartışmalarda çözülmeyen çelişmeli noktalarda, sorunu önemli gören diğer hücre üyeleri bazı hallerde yazılı tavır takınmışlardır. Bu tavırları da sözü geçen belgelere ek olarak gönderiyoruz.
>
> Belgeler, bu şekli ile üzerinde hücre içinde bir tur tartışılmış, bazı düzeltmeler yapılmış da olsa, öncelikle belgeleri kaleme alanların görüşlerini içeren tartışma taslaklarıdır."

Biz bu notla elimize geçen belgeleri; elimize geçiş sırasına göre yayınlayacağız.

Bu sayıda yayınladığımız belgeler;

"Bolşevik Partizan'da çıkan çeşitli yazıların değerlendirilmesi (Taslaklar)"

adlı belgelerdir.

1- 12 EYLÜL 1982 GENELGESİ VE AÇIKLAYICI NOTLAR (BP 3-4, s.8-9)

Bu genelgede ele alındığı biçimi ile oportünistlerle bizim aramızdaki ayırım çizgisi açık, berrak bir şekilde vurgulanarak konmamıştır. Söylenen şudur:

" Aynı şekilde propagandada 'anti-cunta' propagandanın sınırlarının aşılması, ve cunta sonrası düzenin şimdiden teşhiri ve tam da bunun propaganda çalışmasında ağırlık merkezini oluşturması ilkesel bir ayrım çizgisidir."

Bu alıntıdan farklı anlayışlar çıkartabilmek mümkündür. Bu, hele de bizim gibi tam yerine oturmamış yeni örgütlerde daha da fazla olma ihtimalini beraberinde taşır. Burada hem devrim propagandası anlayışı, hem de reform mücadelesi anlayışına yorumlanabilecek açıklıklar vardır. Hele de bizim bir önceki 12 Eylül'de Reform/Devrim konusunda hata işlediğimiz sözkonusu olunca, bu şekilde sorunu formüle edip anlatmak eksiktir. Açık, berrak vurgulanmasına dikkat etmek gerekir.

Bu açıklık 12 Eylül bildirisinde de tam yoktur. Bu genelgeye göre daha da açık olmasına rağmen yeterli değildir.

Bu genelgede diğer bir mesele de:

"Devrimcilerin aldığı geçici yenilginin sebepleri üzerine tartışma ve eğitim yapmak"-

tır. Bu anlayışta Devrim/Karşı-Devrim ilişkisi, yani eninde sonunda kazanacak olanın Devrim olduğunu vurgulamak doğrudur; ancak, proleter devrimi sorununu da açık koymak ve küçük-burjuva örgütlerle, Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yönelenler arasındaki ayrımı da yapmak ve propagandada ağırlığı buna vermek, küçük-burjuva örgütleri teşhir etmek olmalıydı. Bu ayrım yapılmazsa, yanlış sonuçlara, anlayışlara kapıyı açık bırakır.

Genelgede problemli olarak gördüğüm diğer bir mesele de propaganda-ajitasyon-pratik meselesidir. Bizim 82'de bu soruna doğru yaklaşmadığımız meselesidir.

Birincisi, ileri kesimi kazanmaya yönelik bir çalışma yapmamız gerektiği hepimiz veya doğrusu çoğunluk için açıkken, bu yönelmenin pratikte nasıl yapılacağı, eylemlerimizin biçiminin nasıl olacağı bizim için sorundur. Bu 12 Eylül'de de propagandada kendimizi ayırmanın yanında, pratik olarak da kendimizi nasıl ayırmamız gerektiği sorununda şunlar söylenmektedir:

"Pratikte yürüyüş içinde ayırmamız; dışardan bakan herkesin görebileceği şekilde ayırmamız çok güçtür."

Sorun, burada karşı-devrimci revizyonistlerden ayırma; salt bu olsa, benim için mesele açık. Yürüyüş pratiğinde de bunlardan kendimizi ayırmamızı bu somut durumda da mümkün olan herkese göstermemiz, araya kalın çizgiyi pratikte de çekmemiz doğrudur. Fakat sorun salt bu değil. Genelgede HK vs. ayrı bir yürüyüş yapsa da, bu tavrından dolayı katılmayacağını belirtmektedir. Benim için sorun, devrimci örgütlerin yapmış olduğu eylemlere karşı tavrımız ne olacaktır? Bunlardan kendimizi nasıl ayıracağız, bu eylemlerden nasıl yararlanacağız? Pratiğimiz, propaganda-ajitasyon bağını nasıl sağlayacağız? Genelgedeki yaklaşım, kendini yönelmemiz gereken çevreden tamamen tecrit etmektir, kazanma adına dıştalanmak; oportünist şeflerin oyununa gelmektir. Doğru tavır, bu eylemlerden yararlanma tavrıdır. Bunların ilerici, demokrat istemleri, taleplerі desteklenirken; bunların gerici yanları en geniş kamuoyu önünde teşhir edilmeli. Ayrı platformumuz ortaya konularak, bu çevredeki dürüst, ileri kesime yönelmeli. Ve propaganda-ajitasyon ve pratik bağını iyi ortaya koyabilmeli; etkili olabilmeliyiz. Aksisi bu bağı iyi kavrayamamak, ileri kesime yönelme adı altında kendi kendini tecrit etmektir.

Burada "dışardan bakan herkesin görebileceği" deniyor. Bu gerekçe tamamen yanlış bir anlayışın ürünüdür. Mesele bizim kendimizi devrimci oportünistlerden üstte belirtti-

ğim şekilde ayırabilmemiz sorunudur. Bu ayırımı yapabildik mi; ileri kesim bizim davranışımızı görebilecektir. Dışardan bakan ise bugün bizim esas işimizin, görevimizin dışındadır. "Dışarıdan bakan"lardan kastedilenler yürüyüşe katılanlarsa ve bunların içindeki ileri unsurlarsa, bunlar bizim kendimizi nasıl ayırdığımızı ortaya koyduğumuz platformla göreceklerdir.

Devamla, görevlerimizi yerine getirmek için

" onların yaptığı yürüyüş(ler)e katılmamızı, onlarla birlikte yürümemizi gerektirmez" deniyor.

Evet, her düğünde oynanmaz ama, sorun somut durumda ele alınınca, bu eylemden mutlaka yararlanılmalıydı. Bizim görevlerimizin en iyi yerine getirilmesini sağlardı. Biz bu somut durumda devrimci grupların ayrı bir eylem yapmaları için kolları sıvamalıydık, karşı-devrimcileri dıştalamaya zorlamalıydık. Geniş propaganda-ajitasyon faaliyeti yürütmeliydik, modern revizyonistlere karşı, onların dıştalanması sorununda biz başı çekmeliydik. Bu pratikte gerçekleşmeseydi, — büyük ihtimalle gerçekleşmezdi — bütün gücümüzle oportünistlerin, modern revizyonizme karşı tutarsız tavırlarıyla uzlaşmaz tavrımızı ortaya koyan içeriğe vs. ağırlık veren propaganda-ajitasyon faaliyetimizi yoğunlaştırıp, bütün gücümüzle saldırmalıydık ve ayrı bir yürüyüş koyarak, herkesin gözü önünde şanlı bir bayrak açmalıydık. Bu iki ihtimal de zannedersem bizim parti inşası anlayışımıza "birazcık da" olsa yararlı olurdu, "Parti inşası" çalışmamızı aksatmazdı.

Devamla şöyle deniyor:

"Ve fakat bizim bugünkü görevlerimiz ve gücümüz gözönüne alındığında, somut olarak 12 Eylül 82'de Batı Almanya'da böyle bir yürüyüşe katılmanın doğru olmadığı görüşünü savundu." (s.9)

Ve yine şunlar da söylenmektedir:

"Partinin tüm çalışmasını — 1 Mayıs'takinin tersine — belli bir süre aksatma pahasına yapılacak böyle bir yürüyüşün getireceği ile..." (s.10)

bizim kendi çevremizin eğitimi ve propagandanın "yürüyüşle yanyana" konduğunda, tercihin ikinciden yana olduğu belirtilmektedir. Bu somut durumda, yürüyüşle beraber diğer şeyler de yapılmalıydı. Bunlar "görevlerimize" ters düşmezdi, tam tersi güçlendirirdi. Burada şunu da belirtmekte yarar vardır ki, yaklaşım salt güçsüz olduğumuz meselesi değildir, sorun anlayış meselesidir.

Eylembirliği sorununa gelince: Bu konuda da önemli sorunumuz olduğu tespit edilmelidir. Mesela genelgede HK ayrı yürüyüş düzenlerse, beraber yürünmeyeceği belirtilmekte, ve ayrıca beraber yürüsek de dışardan bakan herkesin bizim ayrı olduğumuzu ayırmasının mümkün olmadığı, HK ile yürüdüğümüzde onları tercih ettiğimiz anlamına geleceği, vs. vs. gerekçeleriyle (HK'nın çıkaracağı platformun içeriğine bağlı olarak katılıp katılmayacağımız tartışması sözkonusu değildir, genelgede böyle bir tavır olsa tartışmanın seyri değişebilir) eylembirliği reddedilmektedir. Bu anlayış da görüşüme göre GDS ve kardeşlerin kendilerinin dışında veya daha doğrusu genel olarak Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yönelmeyenlerin dışındaki devrimci-demokrat gruplarla eylembirliğini reddetme anlayışının bir ürünüdür.

Eylembirliği anlayışımızda genel olarak üstteki anlayış değişmemekle birlikte, eylembirliklerine katılmamanın veya reddetmenin gerekçeleri çeşitli eylemlerde değişmiştir, tartışmaların yoğunlaşması vs. açısından Merkez Komitesi Faaliyet Raporuna, Batı Berlin BP taraftarlarının yaptığı eylembirliğinin BP'de yayınlanan belgelerine ve tavrımıza, ayrıca kamp (84) bu konuyla ilgili belgelere bakılmalıdır.

Yine küçük-burjuva örgütlerinin tabanındaki ileri unsurları kazanmayı içinde bulunduğumuz dönemde en önemli görevlerimizden biri olarak tespit etmekle birlikte, o grupların modern revizyonistlerle birlikte eylembirliği yapmalarını engelleyici geniş bir ajitasyon-propaganda faaliyeti yürütmeyişimiz, bu bağı iyi kavrayamayışımızın iyi bir örneği olmakla birlikte, ittifaklar politikasında da bu anlayışın yerleşmesi belli sakatlıkları taşıyacaktır. Bu konuda da BP 8'deki tavrımın özü itibariyle doğ-

ru olduğunu belirtmek istiyorum.

Küçük burjuvaziyle eylembirlikleri sorununu ve bu çevreye yönelme sorununu da (propaganda-ajitasyon) dikkatlice ele alıp incelediğimizde, ve Türkiye'de devrimci hareketin geçmişi gözden geçirildiğinde; bu kadar geniş kapsamlı Karşı-Devrimle birleşmediği açıkça görülecektir. Ve biz bu eylembirliğine karşı gücümüz oranında geniş kapsamlı küçük-burjuva grupları modern revizyonizmden kendimize çekecek ve bu eylembirliğini parçalayacak çalışmayı yeterli yapmadığımız ve bu tavrımızın OBJEKTİF olarak modern revizyonistleri küçümsediğimiz ve küçük-burjuvaziyi onlara ittiğimiz anlamına gelmektedir. Ve ayrıca hantallık tespiti de bir yerde yanlıştır, çünkü Merkez Komitesinin genelgesine baktığımızda açıkça şu çıkmaktadır: "kim kiminle yürürse yürüsün, beni ilgilendirmez." Bu anlamda da hantallık tespiti doğru değildir. Doğrusu, Merkez Komitesinin mantığı içinde ele alındığında küçümsemedir.

Bu konudaki tavrımı da (BP 8'de) özü itibariyle doğru bulmaktayım.

Yine bu 12 Eylül'de oportünistlerin yoğun saldırıları, ve hakim sınıfların vs. saldırıları gözönünde bulundurulduğunda, bizim eylem yapmamız çevremize, bize vs. birçok yönlü moral verecekti. Bu sorunun da gözönünde bulundurulmaması da önemli bir hatadır. Bu konuda da BP 8'de takındığım tavır özü itibarıyla doğrudur.

Fehmi

BU YAZIYA İTİRAZLARIM

Fehmi yoldaş yazısında, "sorun kendimizi karşı-devrimci revizyonistlerden ayırma olduğunda" kendisi için "açık" olduğunu; ve fakat sorun devrimci olanların yaptığı eylemler olduğunda değiştiğini belirtiyor. Söylediklerinden çıkan sonuç, bu gibi eylemlere genelde katılmanın (ayrı blokla) doğru olduğudur. Katılmamak, yoldaşın söyledikleri bütünlük içinde ele alındığında, "kendi kendini tecrit etmek", "oportünist şeflerin oyununa gelmek" vb.dir.

Bence devrimcilerin (bizim bugün devrimci olarak değerlendirdiklerimizin) yaptığı eylemlere genelde katılmak biçiminde bir çizgi yanlıştır. Genel çizgi, devrimcilerin düzenlediği, devrimci içerikli eylemlere katılmak şeklinde olmalıdır. 12 Eylül genelgesinde sorun bu düzeyde tartışılmadığı noktada hata yapılmıştır.

▷ Bizim eylembirliği anlayışımızın "Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yönelenler dışındaki gruplarla eylembirliğini reddeden" bir anlayış olduğu tezi yanlıştır. Bu tez Fehmi yoldaşın yazısında ispatlanmamaktadır, ispatlanamaz da.

▷ Fehmi yoldaşın BP sayı 8'de çıkan kendi yazısına atıfta bulunduğu yerlerle ilgili olarak ben aynı sayıda ona verilen cevaptaki görüşlere katılıyorum.

Derviş

2- GDS'İN "DÖRT TEZİ" VE TAVRIMIZ (BP 3-4, S.49-50)

1. Tez: 17.8. tarihli GDS mektubuna bu sorunla ilgili geniş tavır takındığım için yeniden geniş ele almayı gereksiz görüyorum. Merkez Komitesi burada tavır takınırken gücümüzü yanlış olarak değerlendirmiştir.

2. Tez: GDS'in bir eylem biçimini mutlaklaştırdığı eleştirisi doğru bir eleştiridir. Ama ikinci tezde "Marksist-Leninist doğrultuda kendi başına protesto eylemi düzenleme" tavrı eleştirilmemektedir. GDS, oportünistler ve revizyonistler arasında devrimci/karşı-devrimci ayrımı yapmamaktadır. O Merkez Komitesini "ihanet birliğini" parçalamıyorsunuz veya çaba gösterip devrimci-demokrat grupları yanınıza alıp ayrı yürüyüş yapın diye eleştirmiyor. Daha sonra yapılan tartışmalarda GDS'in bu tavrı daha açık olarak birçok yoldaş tarafından bilinmektedir. Ve GDS'in Alman örgütlere karşı tavrı da gözönünde bulundurulduğunda, GDS'in bir sapma içinde olduğu açık ortadadır.

Bizim eleştirimizde GDS'in bu sapması eleştirilmemektedir. Eleştirilemezdi de. Çünkü biz de GDS'in bu sapmasından nasibimizi almış durumda idik. Merkez Komitesinin genelgesinde "diğer devrimci oportünistler ayrı yürüse de" bizim onların yürüyüşüne katılmayacağımız vs. şeklindeki sapması sözkonusu idi.

3. ve 4. Tezlere takındığımız tavrı esas olarak doğru buluyorum.

3- GDS'İN 12 EYLÜL'DE ÇIKARDIĞI BİLDİRİ ÜZERİNE TARTIŞMA (BP 3-4, S.28-39, 50, 67)(BİZİM İKİ YOLDAŞIMIZ VE MERKEZ KOMİTESİ TARAFINDAN ELEŞTİRİLMEYEN SORUNLAR)

1- GDS bildiride şunu demekte:

"Esas görev HAKIM SINIFLARIN HER REJİMİNE KARŞI DEVRİM." (aç GDS)

Bu anlayış ve bu formülasyon ne anlama gelir? Anladığım, burada kastedilen burjuva diktatörlüğünün biçimleridir. Sorun: Anlayış bu ise, somut olarak tartışılan bağıntıda (yani Türkiye sorunu) anlayışın bu şekilde formüle edilmesi doğru değil. "Hakim sınıfların her rejimine" formülasyonu, Türkiye'de faşist diktatörlüğün, burjuva demokrasisinin, gerici iktidarların vs. vs., yani Türkiye'de bu rejim biçimlerinin olabileceği anlayışına kapıyı rahatlıkla açık bırakan bir formülasyondur. Salt formülasyon düzeyinde ele alındığında böyledir. Ve GDS'in İbrahim Kaypakkaya'nın faşizm sorununda getirdikleri Marksizm-Leninizme katkıdır şeklindeki anlayışlarını gözönünde bulundurduğumuzda, bu formülasyon

"HAKIM SINIFLARIN FAŞİST DİKTATÖRLÜKLERİNİN HER BİÇİMİNE KARŞI DEVRİM"

olmalıydı. Fakat görüşüme göre bu bildirideki sorunu formülasyon olarak ele almak yanlış olur. Çünkü Ecevit'in faşist olarak değerlendirilmemesiyle birlikte ele alındığında, sorun bana formülasyon hatasından öte bir sorun; bir sapma olarak görünmektedir. GDS'in Türkiye'de faşizm değerlendirmesinde bir yandan İbrahim Kaypakkaya'nın yaklaşımını doğru bulduğunu söylemesi, ve diğer yandan bu bildiride böyle bir tavır takınması sapmadır. Bu noktada bizim yoldaşların ve Merkez Komitesinin tavrı yoktur, eksiktir.

2- Sayfa 29'da kimlerle alternatif yürüyüş yapılacağı sorunundaki yaklaşımıdır. Bu yaklaşım "GDS'in dört tezi ve tavrımız" yazısındaki değerlendirmede yaptığım yorumla ele alındığında, GDS'in anlayışının "dört tez"deki olduğu açıktır. Orada yaptığım yorum, buradaki yanlış için de geçerlidir. Bu soruna bizim tarafımızdan da değinilmemektedir.

Fehmi

4- GDS İLE 12 EYLÜL KONUSUNDA MEKTUPLAŞMA (BP 3-4, S.18-19)

Merkez Komitesi yürüyüş yapıldığı taktirde GDS'in önerisini doğru bulmakta, ancak gücümüz olmadığı için yürüyüş yapamayacağımızı belirtmektedir. Merkez Komitesi, toplantıların yararlarını anlattıktan sonra, yürüyüş yapılırsa bunun yararlarının da büyük olacağını, ancak içinde bulunduğumuz durumda yürüyüş yapılması halinde:

> "Partinin içteki tayin edici önemde bir dizi çalışmasının bir süre için aksatılmasının kaçınılmaz olduğu tespitini yaptı."

Merkez Komitesinin yürüyüşü reddetmesinde dayandığı esas tespitin temeli bu.

Güçsüz olduğumuz gerekçesi: Merkez Komitesi güç sorununu tamamen yanlış değerlendirmektedir. Bugün bağımsız ayrı yürüyüşler yapıyorsak, bugün 82'den daha güçlü olduğumuzdan mıdır? Hayır. GDS bu noktada doğru bir pozisyondadır.

Üstte yaptığım alıntının da yürüyüş yapmamaya bir gerekçe olarak öne sürülmesi, ve GDS'e karşı polemikte kullanılması tamamen yanlıştır. Elbette ki o dönem içte bir dizi problemimiz, sorunumuz vardı. Bunlar çözüm bekleyen önemli sorunlardı. Aynı sorunlar olmasa da, bugün de çözüm bekleyen bir dizi problemimiz vardır. Hiç de 82'den aşağı şeyler değil. Ve bu önümüzdeki uzun bir dönem de böyle olacaktır. 82'de yürüyüş yapmamayı savunan yoldaşlar, 83-84'te yürüyüşü savunanlar bu aradaki farkı ve gerekçeyi partiye açıklamalıdırlar.

Alıntıdaki anlayış, yürüyüş yapmamayı haklı gösterecek bir anlayış değildir. Çünkü parti toplantılar için çevresini seferber ederek, bildiri çıkartarak, toplantılara hazırlanarak, örgütleyerek, zamanını verdi. (Tabii boş yere harcayıp içteki çalışmaya zarar anlamında değil.) Bunu yaptıktan sonra, buna yürüyüşün eklenmesi onca büyük zamanı almayacaktı. Ve ilk sefer tüm oportünistler tarafından yapılan böyle bir ihanetin ilk yılında en fazla bir hafta "içteki tayin edici çalışmayı aksatmaya" değerdi doğrusu.

Ayrıca böyle bir alternatif yürüyüş, aramızdaki ayrım çizgisini yürüyüşle de ortaya koyarak propaganda-ajitasyonun daha da güçlü olmasını sağlardı. O ortamda kafası karışık olan dürüst unsurlar üzerinde daha da etkili olmamızı sağlardı. Diğer yandan böyle bir yürüyüş, o ortamda bizim çevremizin moralinin yükseltilmesi için ve eğitimi için de gerekli idi. Merkez Komitesinin bahsettiği gibi, yürüyüş "içteki tayin edici çalışma"yı aksatmazdı. Tam tersine, Merkez Komitesinin de yürüyüş yapılması halinde saydığı yararları, avantajları sağlardı. Ve bu parti inşası çalışmamıza yarayacak, bu görevlere hizmet edecek bir eylem olacaktı. Ben hiçbir klasikte, okuduğum kadarıyla, böyle bir anlayışa rastlamadım. Mesela Rus Bolşevikleri parti inşası olarak adlandırdıkları dönem ve öncesi grevlere, yürüyüşlere, boykotlara, seçimlere, ayaklanmalara vs. vs. katılmaktalar ve böyle bir gerekçe de öne sürmemektedirler. Böyle bir gerekçenin GDS polemiğinde ve genelde kullanılması doğru değildir.

Diğer yandan GDS mektubunda şunu söylemektedir:

> "Marksist-Leninist teori, ideolojik tartışma, parti inşası pratiğine bağlı olarak mutlaka propaganda edilmeli."

Bu ne anlama gelir? Bu tavıra Merkez Komitesi tavır takınmamaktadır. Elbette ki devrimi isteyen bir grup içinde bulunulan durumun özelliklerinden, görevlerinden yola çıkarak bu teorinin propagandasını yapacaktır. Yoksa GDS bizim bunu yapmayacağımızdan şüphe eden; ve kulağımızı önceden çeken baba pozunda mıdır? Veya Marksizm-Leninizm, partiye ve devrime yararı olmadan da mı propaganda edilir? Vs. vs. Neresinden bakılırsa bakılsın saçma-sapan bir anlayış, ve formülasyondur. Bu anlayışa Merkez Komitesi tavır takınmamıştır.

Ve ayrıca GDS'in bu mektubunda "Parti inşası pratiği" anlayışı eleştirilmemektedir. Zaten "içteki tayin edici .. çalışmanın" aksatılması sorunu da, GDS'in "parti inşası pratiği" anlayışının bizde somut olarak kavranmasının bir ifadesidir. Ve bu dönemde dikkat edilirse pratik nedir tartışmalarında bizim içimizde dar kavrandığı sorunu gündeme gelmiş; pratiğin içeriği genişletilmiş, içine "parti inşası pratiği" de for-

mülasyon olarak olmasa da, anlayış olarak yerleşmiştir. Üstteki gerekçe yeniden dikkatlice gözden geçirildiğinde bu açıkça görülecektir. Merkez Komitesi, GDS'in bu Leninist olmayan tavrını eleştirmemiştir. Eleştiremezdi de; çünkü o dönem aynı görüşü savunmaktadır. Bugünkü gibi parti ve Merkez Komitesi açık değildi.

Merkez Komitesi gücümüzün değerlendirilmesinde ve somut durumda yürüyüş yaparak da ortaya çıkmanın önemini GDS kadar kavramayarak haksız polemiğe girmiştir.

GDS'in bir eylem biçimini mutlaklaştırdığı eleştirisi doğru ve haklı bir eleştiridir.

Fehmi

BU YAZIYA ELEŞTİRİLERİM

▷ Fehmi yoldaşın getirdiği birinci eleştiriye bağlı olarak, 82'de güçsüzlük gerekçesiyle yürüyüş yapmamayı savunanların, 83 ve 84'te neden yürüyüşü savunduklarını Partiye açıklamalarını talep etmesi; 82'de yürüyüş yapmamayı savunanların çok büyük bir kesiminin (belki hepsinin) daha sonra 82'de yürüyüş yapmanın doğru olacağını, alınan kararın yanlış olduğunu açıkladıkları bilindiğinde, haksız bir taleptir. Demagojidir.

▷ Yürüyüşün "içteki tayin edici çalışmayı" bir anlamda aksatacağı olgudur. Bunun aksatmayacağını söylemek yanlıştır. Merkez Komitesinin yanlışı, "içteki çalışmayı aksatacağını" söylemesi değildir. Bu aksatmanın genel olarak parti inşası görevimiz açısından oynayacağı rol, getirip-götüreceğinin ne olduğu sorusuna yanlış cevap vermiştir Merkez Komitesi. Hatası budur. Gerekçede 'parti inşası çalışmasını aksatır' genel tespiti yapılan yerdedir yanlış. Sanki parti inşası, dıştaki çalışmadan bağımsız birşeymiş gibi görüldüğü noktada, GDS'in sapması ile birleşilmektedir. Sorun bencu buradadır.

Derviş

5- 12 EYLÜL ÖNCESİNDE BİR SEMPATİZAN HÜCRENİN AYRI YÜRÜYÜŞ YAPMA TALEBİ VE PARTİ HÜCRESİNİN CEVABI

Ben bu yazının değerlendirmesini Parti Hücresinin cevabı içinde ele almaya çalışarak tavır takınmaya çalışacağım.

A) maddesine katılıyorum. Böyle kısa bir zaman içinde bir alternatif yürüyüşün hazırlanabilmesi gerçekten de zordu.

B) Bu noktada Parti Hücresinin soruna yaklaşımı görüşüme göre sakattır, çünkü sempatizan hücrenin yazısından pratik salt yürüyüştür anlamı tam açık berrak çıkmamaktadır, eğilim olarak böyle birşeyden bahsetmek veya en doğrusu soru sorup anlayışlarını tam açıklamalarını istemek en doğru tavır olurdu.

Oportünist-revizyonist cephenin pratik olarak parçalanması sorununda sempatizan hücrenin tavrı, bu görev bizim omuzlarımızdadır diyor. Bu tespit yanlış bir tespit değildir. Bunu yapacak veya yapmaya çalışacak başka kimse de yoktur. Parti Hücresi ise sempatizanlara, sanki onlar biz bu ayrı yürüyüşü yaparsak cepheyi mutlaka böleriz tavrı takınmışlar noktasından eleştiri getiriyor. Bu tavrı sakattır.

Ayrıca parçalardık, parçalayamazdık şeklinde bir ikilem koymak da yanlıştır. Sorun uzun vadede ele alınıp yaklaşıldığında, tavrımızın bu birliği parçalamaya hizmet edip etmiyeceği sorunudur. Görüşüme göre edecektir. Bu noktada da Parti Hücresinin tavrı sakattır.

C) Yapılanın bir anlamda küçümsenmesi doğrudur. Eğer gücümüz vs varsa ve bu güçle yapılacak daha iyi eylem biçimi varsa; propaganda-ajitasyonumuzu daha etkili kılacak bir biçim varsa; bu yapılmıyorsa, gücümüz bir anlamda boşa harcanıyorsa; küçümseyenler, bu gücü kullanmayan Merkez Komitesi, Parti Hücresi ve Merkez Komitesinin genelgesini savunan yoldaşlardır. Sempatizan Hücre en iyi ayrı yürüyüş olurdu diyor. Parti Hücresi bunu anlamamaktadır.

D) "Bu ihanete karşı tutarlı tavır", görüşüme göre bu sorunda her dönem içinde bulunduğumuz duruma göre değerlendirilmesi gereken bir durumdur.

Örnek olarak, yürüyüş yapmaya gücümüz yoksa; kendimizi diğerlerinden propaganda araçlarıyla ayırmak tutarlı bir tavırdır. Bu yapılmıyorsa bir olayda (yapmamız, tavır almamız gerekli bir olaysa), tutarsızlıktır. Meseleyi ciddiye almamaktır. Ve eğer gücümüz varsa, somut olayda yürüyüş vs. yapmak gerekliyse; devrime ve bize yararı büyükse; bu görevi de yerine getirmemek tutarsızlıktır. İhanetten kendini ayıranın biz olduğumuz olgusu, gerçek bir tespittir. Ancak yetersiz bir biçimde ayırdığımız da bir olgudur. Bunu da tespit etmeliyiz.

Bu somut tartışma içinde sorun ele alındığında, güç vs. vs. düşünüldüğünde, bir eylem biçimini mutlaklaştırdıkları eleştirisi ayakları havada bir eleştiri olarak kalır. Bence bu yoldaşlarla tartışmanın merkezi alanı, Partimizin içinde bulunduğu durumu doğru değerlendirip değerlendirmemeleri üzerine olmalıydı. Ve buna bağlı olarak durumumuza, gücümüze uygun eylem biçimi de bu sorun berraklığa kavuştuktan sonra açık olarak ortaya çıkardı. Çıktığı zaman da haksız konumda yine Parti Hücresi olacaktı.

Oportünist-revizyonistlerin demagojisi karşısında "gerileme" eleştirisi ise bu yazı içinde bir demagojidir. Ancak şunu da tespit etmeliyiz ki; her yoldaşımız şu veya bu oranda bundan etkilenmiştir. Ama doğru bir tavır takınmayı, iyi bir tavır takınmayı öneren sempatizan hücreye bu suçlamayı getirmek, demagojiden başka birşey değildir. Tersi de söylenebilir! Oportünist-revizyonist cephenin saldırısı karşısında sinme. Diğeri nasıl yanlışsa, bu da yanlıştır. Üstte de bahsettiğim gibi, mesele gücümüzü değerlendirmedeki farklılıkta yatmaktadır.

Fehmi

BU YAZIYA İTİRAZLARIM

B) noktasında, Parti Hücresi sempatizan hücreyi, "pratik salt yürüyüştür" şeklinde bir anlayışı açık, berrak bir şekilde savunduğu şeklinde eleştirmiyor. Fehmi yoldaşın bu yüzden bu bağıntıda getirdiği eleştiri yanlıştır.

Aynı noktada Parti Hücresinin sempatizan hücreye getirdiği, onların "parçalama" sorununa biraz hayalci yaklaştıkları biçimindeki eleştirisi görüşümce doğrudur. Sempatizan hücrenin bu konuda durumu abarttığı şu sözlerle belgelidir:

> "Birçok dürüst insan bu ilkesiz birlik karşısında başka bir alternatif görmediği için oportünist-revizyonist örgütlerin düzenlediği yürüyüşe katılmaktan başka yol görmemektedirler."

Bu kesinlikle abartmalı, yanlış bir değerlendirmedir. Ve ayrı yürüyüşün bir gerekçesi olarak getirildiği noktada tümden yanlış olmaktadır. Yanlış bir beklenti, eylemin gerekçelerinden biri haline getirilmektedir. Bu noktada tabii ki bu değerlendirmenin doğruluğu tartışılmalıdır. Parti Hücresi de bunu yapmıştır.

Fehmi yoldaş bu noktada sempatizan hücrenin gerçekte dediklerini değil; kendi görüşüne göre yorumladığı görüşleri, sempatizan hücrenin görüşleri imiş gibi savunuyor.

Sempatizan hücrenin bu tavrı takınmasında oportünistlerin "Siz ne yapıyorsunuz ki!" demagojileri karşısında gerilemenin önemli rol oynadığı değerlendirmesini, ben demagoji olarak değerlendirmiyorum.

Derviş

6- "MERKEZ KOMİTESİNİN 12 EYLÜL KARARINA KARŞI ÇIKALIM" BAŞLIKLI YAZI VE ONA VERİLEN CEVAP (BP 3-4, S.21-27, 72)

Yazarın tartışmayı "yürüyüş yapılmalı mıdır, yapılmamalı mıdır?" tartışmasına bağlı olarak parti inşası tartışmasıyla birlikte ele alması ve tartışmayı bu yönde yürütmesi yöntem olarak doğrudur. Başından şunu belirtmek istiyorum: Yazar, herkesin katıldığı, Devrimle Karşı-Devrim arasında sınır çizgisinin ortadan kalktığı yürüyüşe katılmayı savunmaktadır. Bu benim doğru bulmadığım bir tavırdır. Bu konuda yeri geldikçe değerlendirmem içinde değineceğim.

▷ Yazarın pratiğimize getirdiği eleştiri belli bir yönüyle doğrudur. Ancak yazar pratiği dar kavramakta, pratiği salt yürüyüş, grev, boykot, vs. olarak kavramaktadır. Bunun dışında yapılanı yazısında bir bütün olarak reddeden bir anlayışa sahiptir. "Merkez Komitesinin pratiği bir hiçtir" gibi cümleler, bunu göstermektedir. Bu doğru değildir. Yazar Merkez Komitesinin savunduğu eylem biçimini veya onun pratiğini küçümserken, Merkez Komitesi de yazarın abarttığı eylem biçimini veya pratiğini küçümsemektedir.

Benim için iki taraf da haksızdır. Merkez Komitesi belli bir pratik yapmaktadır. Ancak 12 Eylül somutunda yanlış, daha doğrusu eksik tavır içindedir. Yazar ise yapılan birtakım önemli işleri küçümseme içindedir.

▷ Parti inşası sorununda "temel, kapsamlı plan yoktur" eleştirisi de görüşüme göre doğru bir eleştiridir. Şöyle ki: bu sorun her ne kadar bizim tarafımızdan kavranmış görünse de, bu dönemde olumlu açık, berrak Marksist-Leninist ilkeye kollektif dayanarak konmamıştır. Ancak lafta keskin bir şekilde herşey araştırılıp incelenmiş gibi konmaktadır. Bu tavrımız III.Konferans gündeminin tartışmasına kadar böyledir. Benim önerim sonucu Parti inşası ele alınmış, geniş bir araştırma-inceleme ortaya konabilmiştir. Bu anlamda yazarın eleştirisi doğrudur. (Burada şunu belirteyim ki, genelde yazarın parti inşası planı kendiliğindenciliği önermektedir.)

Biz buna cevap verirken, içinde bulunduğumuz durumu tespit edip, yazara cevap vermemiz daha doğru olurdu. Biz böyle yapmıyoruz, yüksekten tavır takınıyoruz. Ve nitekim gelinen aşamada pratik-ajitasyon sorununda bu yazara hak verme durumundayız. Yine pratiğin "sosyalizmin işçi sınıfına taşınması" sorununda da yazara hak vermekteyiz.

Ancak yazar bu yönde hiçbir şey yapılmadığı yönündeki eleştirilerinde tamamen haksız pozisyondadır.

▷ Cephe meselesinde yazarın getirdiği eleştiri haksız bir eleştiridir. Ancak şunu tespit etmemiz gerekir ki, yeterli kollektif çalışmanın ürünü değildir. Şu çelişmeye de değinmekte yarar var. Yazar bir yandan "cephe sorunu parti inşasının önüne alındı" eleştirisini getirirken; diğer yandan her olaya aktif tavır takınmayı savunmaktadır. Cephe meselesine bozulması onun tutarsızlığıdır. Çünkü bu devrimci hareket içinde pratikte aktüel bir sorundu. Bu mesele de yazarın aktif bir mücadeleden, pratikten ne anladığı sorununu karıştırmakta; onun da bu konuda kafasının tam açık, berrak olmadığını göstermektedir.

▷ Bolşevik Parti inşası denemecilerinin önlerine korkulukların dikildiği sorununa gelince: Bu konuda yazar haksızdır. Ancak Merkez Komitesinin bu yazıyı yeterli ciddiye almadığı, bu yazıyı daha da ilerletmediği bir olgudur.

Bizim yetersiz araştırmalarımız sonucu bu yazı bütün olarak reddedilmiş; sapma olarak ilan edilmiştir. Bizim o günkü durumumuzda yapılması gerekli olan tavır, açık olduğumuz sorunlarda tavır takınıp, açık olmadığımız sorunlarda araştırma-inceleme içinde cevap verileceği belirtilerek yapılmış olsaydı, bizim gelişmemiz daha da iyi olacaktı. Bunun yerine paldır-küldür cevapla ve kısa bir tartışmayla herşey halledildi. Gelinen noktada, sorunun çözülmediği, ve çözülmüş gördüğümüz sorunlar bugün de çözülmemiş olduğu açıktır. Ancak bugün gelinen aşamada bu yazıdaki birtakım sorunlar doğru olarak görülmektedir. Ayrıca yazıda birtakım temel sorunlarda sapma içinde olduğu

sözkonusudur. Üstte bahsettiğim anlamda "korkuluklar"dan bahsetmek gerekirse, edilebilir.

Teorik çalışma sorununda yazar anlayışını şu şekilde koymaktadır:

"Teori nedir? ' Teori, bütün ülkelerin işçi hareketinin genel biçimi ile ele alınan deneyimidir.'

Teorinin devrimci pratik ile ilişkisi nedir? "Kuşkusuz ki teori, devrimci pratiğe bağlanmadıkça amaçsız kalır; tıpkı yolu devrimci teori ile aydınlatılmayan pratiğin, karanlıkta, el yordamıyla yürümesi gibi. Ama teori, devrimci pratik ile çözülmez bir bağlılık halinde gelişince, işçi hareketinin büyük bir gücü haline gelebilir. Çünkü, harekete, güvenliği, yönünü belirleme gücünü ve olayların iç bağlantılarının anlaşılmasını, teori ve yalnız teori, sağlayabilir; çünkü teori ve yalnız teori, sadece sınıfların bugün hangi yönde ve nasıl hareket ettiklerine değil, aynı zamanda bu sınıfların en yakın bir gelecekte, hangi yönde ve nasıl hareket edecekleri pratiğini anlamamıza yardım edebilir. Şu ünlü tezi söyleyen ve kerelerce yineleyen Lenin'den başkası değildir: 'Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olmaz.'"

Alıntıların kime ait olduğunu herhalde belirtmeme gerek yok. O halde teorik çalışmanın ne olduğu çıkıyor ortaya:

Teorik çalışma: a) önümüzdeki sorunun tespit edilmesi ve açık bir şekilde ortaya konması, b) sorunla ilgili öncelikle Marks, Engels, Lenin ve Stalin'den öğrenerek ilkelerin ortaya çıkarılması, c) ortaya çıkan bu ilkelerden yola çıkarak, ortaya konan sorunun çözümlenmesi, d) çözümlenen bu sorunun mücadeleye sokulması için görevlerin tespiti ve tedbirlerin tespit edilmesi.

Bu teorik çalışma mücadele içine sokulunca — ki bu bugün devrimci pratikte etkinliğini sağlatma, bu anlamda da kendisine karşı yöneltilen anti-Marksist-Leninist tezlere karşı mücadele içinde öncünün kazanılması mücadelesidir — daha da mükemmelleşecek ve sağlamlaşacaktır.

Böyle bir teorik çalışmaya partinin tümü çekildiğinde:

a) Partinin teorik seviyesi yükselecek, Marksizm-Leninizm daha derinden kavranacak;
b) Teorik çalışmada ileri olanlar ortaya çıkacak, bu canlı tartışmada bize Bolşevik Partinin çekirdeğini yaratacaktır;
c) Sonuçlanan bu teorinin mücadeleye sokulması bize bir çalışma düzeni, canlı bir partinin, faal bir partinin inşasını verecektir." (s.21)

Görüldüğü gibi yazar anlayışını açık, berrak koymaktadır. Ve bu anlayış benim için yanlış bir anlayıştır. Yazarın anlayışı, Marksizm-Leninizmin evrensel ilkelerini öğrenmekten hareket etme yerine, sorunları tespit etmek ve bu şekilde öğrenmektir. Ancak bu yazıya cevap verilirken, yazarın teorik çalışmaya nasıl yaklaştığı anlatılmaya çalışılmakta ve bir de alıntı yapılmakta, ancak üstteki alıntıya, anlayışa hiç değinilmemektedir. Sanki yazarın böyle bir anlayışı yokmuş gibi davranılmaktadır. Oysa bu tavrımız doğru bir tavır değildir. Bu anlamda getirilen eleştiri doğru olmakla birlikte, üstteki alıntı da alınarak bütünlük içinde hesaplaşmak daha yararlı olurdu.

▷ Eylembirlikleri sorununda ise yazarın tespit ettiği olgular doğrudur. Verilen cevap yeterli, doyurucu değil. Ayrıca eylembirliği anlayışımızdaki değişmeyi ortaya koyan bir tavır değildir. Şu açıktır ki, gelişme içinde eylembirliklerinden sürekli kendimizi dıştalama tavrı gelişmiş; anlayış aynı kalmakla birlikte gerekçeler, temellendirmeler değişmiştir. Bu noktada hala kafamızın ve tavrımızın açık, berrak, net olmadığı; içimizde hala da çözülmemiş bir problem olduğunu tespit etmeliyiz. Önümüzdeki dönemde bu anlayışın tartışılacağı herkes için açık bir olgu olmalıdır. (Ek 1)

▷ Eylemlerde etkinlik meselesi (damga basma): Bu noktada yazarın genelde şu şekilde ortaya koyduğu anlayışı: karşı-devrimcilerin olduğu bir eylemde "damga basma" olgusunu reddetmek yanlıştır. Ancak her eylem için "damga basma" anlayışını öne sürmek de benim için doğru değildir. Belli olaylarda, eylemlerde bu olgu önemsiz bir sorun olarak kalır.

Verilen cevapta ise — ve hala da öyle — 'damga basma' kafa sayısı olarak ele alınmakta. Bunun önemi de benim için açıktır. Ancak tayin edici olan damga basmada bu değildir. Ve yazıda belirtildiği gibi (cevapta) olgu olarak tespit etmek doğrudur. Ancak bu olgu tespiti bizim için salt olgu olarak, bir tespit olarak kalmamış, eylemlere katılıp katılmamanın önemli, tayin edici bir gerekçesi haline gelmiştir. (Ek 1'e bakınız.) Bu yanlış bir anlayıştır, reddedilmesi gereken bir anlayıştır.

▷ Eylembirliğinin bozulması sorunu: Bu noktada yazar, "Bu birlik BOZULABİLİR VE BOZULMALIDIR" diyor. Gerçekten de zamanında güçlü bir propaganda-ajitasyon faaliyetiyle bu birlik bozulabilirdi ve bozulmaya da çalışılmalıydı. Zaten genelde okunduğunda, gayet açık bir şekilde görülecektir ki, böyle bir çaba, yani Devrimle Karşı-Devrim arasındaki sınır çizgisinin ortadan kalktığı bu eylembirliğine Merkez Komitesi kayıtsız kalmakta; ve bu birliğin bozulması için bir çaba sarfetmemektedir. Edemez de, çünkü bu eylembirliğinin ne anlama geldiği açık değildir. Açık olmadığı için de böyle bir çaba sarfetmemesi, genelgeyi savunanlar için tutarlı bir tavırdır. Ancak reddedilmesi, mahkum edilmesi gereken "tutarlı" bir tavırdır. Verilen cevap ise sanki yazar biz bu birliği "mutlaka parçalardık" demiş gibi saldırılmakta, ve sanki parçalamak kesinlikle mümkün değilmiş gibi bir anlayış içine girerek, yazarla yanlış temelde bir polemik yürütülmektedir.

BIRKAÇ NOKTA

1. Bu konuda yazarın eleştirisi ele alındığında, tekerlemeye dönüşmesi ve ilerletilmemesi açısından doğrudur. Kavranacak esas halkanın vurgulanması açısından yazar haksızdır. Parti inşası sorununda yeterli bir araştırma olmadan, sınırlı bir bilgimizle, meseleyi birkaç kelimeyle açıklama — ve bu açıklama, bu dönemlerde gerçekten de tekerlemeye dönüşmüştür —, ayrıca birkaç kelimeyle ortaya konan şey sanki bizim tarafımızdan mesele her yanıyla açık konmuş, kavranmış gibi davranılmakta. Bu anlamda yazarın getirdiği eleştiri doğru bir eleştiridir.

2. Gerçekten de genelgedeki anlayış, sistemli çizgi halini alırsa —gücünü doğru değerlendirme; önemli dış olaylara yeterli gücün oranında militan, aktif tavır takınma; somut olarak 12 Eylül 82'de bizi bekleyen bir dizi göreve seyirci kal, veya bir dizi olaya gerekli müdahaleyi yapma— bu sistemleştiği zaman, yazarın bahsettiği kesime yönelmeyi, onların çevremizde toplanmasını beraberinde getirebilir. Yazarın yaptığı tespit bu anlamda doğrudur.

3., 4. ve 5. noktalara yazı içinde tavır takındım.

6. Bu noktada: Eğer "anti-cunta" bir eylem sözkonusu ise, ve bu eylemde bugün karşıdevrimciler yoksa, böyle bir eylemde "devrim perspektifinden yoksun" diye yer almıyorsak; bu tavır doğru Marksist-Leninist bir tavır değildir. Bunu ancak gerçekten Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yönelen güçler yapabilir. Diğer güçlerse bunu arada bir iş olsun diye yapmaktadırlar. Bu anlamda oportünistlerden "devrim perspektifi" her zaman <u>beklemek</u> hayalci bir bekleyiştir.

İkincisi, her eyleme bu temelde katılmayı reddetmek, kendi varlığımızı reddetmek anlamına da gelmektedir. Çünkü bu perspektifi tutarlı koyacak olan ancak biz olacağız. Kendi görevimizi başkasına yüklemek, kendi varlığını reddetmekle eş anlama gelir.

Üçüncüsü, "devrim perspektifinden yoksun" diye küçük-burjuva, devrimci, demokrat grup ve kişilerin yürüttüğü mücadeleyi reddetmek, Lenin'i anlamamak demektir. (Ek 2)

Dördüncüsü, yazar eleştirisiz bir destekten bahsetmemektedir. Ve cevapta sanki yazar eleştirmeden katılalım demekte gibi bir anlayış çıkmakta. Bu doğru değildir.

Yazar bu noktada somut 1982'de Devrim/Karşı-Devrim arasındaki sınır çizgisinin ortadan kaldırıldığı, ve bunu kavrayamadığı noktasında eleştirilmeli. Ve ayrı yürüyüş savunulmalıydı. Ancak yazarın kavrayamadığı sorunu, genelgeyi kaleme alan ve savunanlar da bu durumu kavramadığı için böyle bir tavır da beklenemezdi.

7. Bu konuda yazarın belli bir hayalciliği sözkonusudur. Ancak 12 Eylül 82 değerlen-

dirmesi, cevap da doğru değildir. Belli örgütlerin tabanında bir dizi hoşnutsuzlukların olduğu açıktır. Ve bizi de ilgilendiren budur. Yoksa şeflerin yayın sayfalarında gerçeği değil de, kafalarındaki hayali bilgilerden yola çıkacaksak, değerlendirme doğrudur. Ayrıca dışardan da yeterli bir müdahale olmazsa, tabii ki durumun su yüzüne çıkması ve çeşitli gruplar içinde ve çevresinde çelişmelerin hızlı derinleşmesi beklenemez. Bununla, kendimize övünme, "bak bizim dediğimiz gibi oldu" demektense; neden yeterli müdahaleyi yapamadık diye biraz düşünsek; bu durumdan yararlanamadık diye, daha iyi olacağı düşüncesindeyim.

Fehmi

FEHMİ YOLDAŞIN "MERKEZ KOMİTESİNİN 12 EYLÜL KARARINA KARŞI ÇIKALIM" BAŞLIKLI YAZI VE ONA VERİLEN CEVAP BAŞLIKLI YAZISI İLE TEMEL AYRILIKLARIM

Fehmi yoldaş ile birlikte çalıştığımız Parti Hücresinde, yazdığı taslak yazı üzerinde birkaç kez tartıştık. Bu tartışmalar içinde Fehmi yoldaş bazı değişiklikler yaptı. Ama bu değişiklikler görüşüme göre temeldeki ayrılığı ortadan kaldırmamıştır. Temeldeki ayrılık — bu yazı ile ilgili olarak — şudur:

Ben, "Merkez Komitesinin 12 Eylül kararına karşı çıkalım" başlıklı yazıda savunulan görüşleri esasta içinde bulunduğumuz anda savunduğumuz parti inşası planından ayrı bir parti inşası planının; esas özelliği kendiliğindenciliğe tapma olan bir anlayışın ürünü olan görüşler olarak değerlendiriyorum. Sözü geçen yazıda, yazar "sınıf mücadelesine katılmak"tan, esasta oportünist-revizyonist cephe ile cuntaya karşı birlikteliği öne çıkaran bir eylemi anlamaktadır. Eleştirisinin hareket noktası, özü budur.

Merkez Komitesi ise, gerek genelgesinde, gerek sözü geçen yazıya verdiği cevapta, 12 Eylül 1982'de, oportünist-revizyonist cephenin istisnasız tüm unsurları ile ayrılığı, cuntaya karşı mücadele konusunda da bunlarla kökten ayrıldığımızın gösterilmesini hareket noktası, çıkış noktası olarak almaktadır. Görüşüme göre Merkez Komitesi çoğunluğunun gelinen noktada özeleştirici bir biçimde tespit ettiği gibi, Merkez Komitesi bu ayrılıktalığı göstermenin gücümüze en uygun biçimini seçme konusunda yanlış yapmıştır. Alternatif bir yürüyüş ve buna bağlı olarak yapılacak toplantılar, 1982 şartlarında gücümüze uygun; doğru eylemler olurdu. Bu noktada Merkez Komitesi yanlış bir karar almıştır. Ama bu yanlışlık; "Merkez Komitesinin 12 Eylül kararına karşı çıkalım" başlıklı yazının yazarı ile olan temel çatışma noktasında Merkez Komitesinin esasta doğru, esasta Marksist-Leninist pozisyonda olduğu gerçeğini ortadan kaldırmamaktadır.

İşte tam bu noktada, Fehmi yoldaşın değerlendirme yazısı; temel çatışmada Merkez Komitesinin haklı olduğunu tespit etmiyor. "İki yan da haksız" genel pozisyonuna bağlı olarak söyledikleri bütünlük içinde incelendiğinde de görülüyorki, Fehmi yoldaş, temel çatışma noktasında, en azından eğilim olarak, Merkez Komitesinden çok, "Merkez Komitesinin 12 Eylül kararına karşı çıkalım" başlıklı yazının yazarına hak veriyor pozisyonda durmaktadır. Kendini ondan ayırdığı noktalar görüşümce tartışma içindeki temel değil, ikincil noktalardır.

Fehmi yoldaşın bu genel çerçeve içinde değerlendirdiğim yazısında tek tek noktalarda söyledikleriyle ilgili olarak kısaca şunları belirtmek istiyorum:

" Yazarın pratiğimize getirdiği eleştiri birçok yönü ile doğrudur" tespiti, bu genellikle işe yaramaz bir tespittir. Fehmi yoldaş bunu diyecek yerde, getirilen

eleştirinin 'hangi' yönlerini doğru bulduğunu somut olarak tespit etmeli idi. Fehmi yoldaşın da yazısında tespit ettiği gibi, yazarın 'pratiğimize' getirdiği eleştiri, onun pratiğe dar bir bakış açısı ile yaklaşımının ürünüdür. Hal böyle olunca da, neyin doğru bulunduğunun somut olarak tespit edilmesi büsbütün önem kazanmaktadır.

▷ "Parti inşası sorununda temel, kapsamlı plan yoktur" eleştirisini Fehmi yoldaş "doğru bir eleştiri" buluyor. Eğer bu eleştiri Fehmi'nin ortaya koyduğu, yorumladığı biçimde alınırsa, gerçekten de doğrudur. O dönemde parti inşası konusunda bizim şimdiki durumumuzla karşılaştırıldığında sözkonusu durum vardı. Ama yazarın eleştirisi, Fehmi'nin yorumladığı biçimde değildir. O, bu durumdan bizim çıkardığımız sonuçları çıkarmamakta; bu olgu tespitinden yola çıkarak, Merkez Komitesinin cevabında tespit ettiği gibi, "Marksizm-Leninizmin ilkelerinin nasıl kavranamayacağının planını" sunmaktadır.

Merkez Komitesi bu konudaki cevabında görüşümce esasta haklı bir pozisyonda durmaktadır. Takındığı tavır "yüksekten tavır takınmak" değildir.

▷ "Deneme" yazısı, görüşümce, bir bütün olarak ele alındığında bir 'sapma' olarak değerlendirilmek, ve mahkum edilmek zorundadır. Deneme yazısının, esasında yazının çok küçük bir bölümünü oluşturan yorum bölümlerinde ispatlanmaya çalışılan şey, gerçekte bugün hayati önemde olan, parti inşasının iki aşamadan geçmesi gerektiği; birinci aşamada partinin dikkatinin merkezinde bizzat partinin kendisinin bulunacağı, bulunması gerektiği düşüncesinin reddidir. Fehmi bugün bu yazının sapma olarak ilan edilmesine karşı çıkmaktadır. O bu konumu ile yazıyı esasta savunma pozisyonundadır. Konumu kesinlikle yanlıştır.

Merkez Komitesinin bu yazıyı yeterli ciddiye almadığı; daha da ilerletmediği iddiasına gelince:

Yeterli ciddiye almadığı eleştirisi hiçbir şekilde ispatlanamaz. Merkez Komitesinin konferans sonrası yaptığı ilk işlerden biri, bu yazıya cevap hazırlamak, yazıyı ve cevabını Parti içinde tartışmaya sunmak olmuştur. Bu, Merkez Komitesinin bu yazıya ne kadar önem verdiğinin, ne kadar ciddiye aldığının açık belgesidir.

"Daha da ilerletme" sorununa gelince: Açıktır ki, ilerletme kavramı relatiftir. Merkez Komitesinin cevap verdiği dönemde, parti inşası konusunda görüşleri hangi düzeyde ise, o düzeyde cevap vermiş; ancak o seviyede 'ilerletebilmiştir'. Bugünkü seviyemize göre geri bir seviyedir bu. Ama yine de yazının temel yanlışına karşı esasta doğru bir polemik yürütülmüştür.

▷ Teorik çalışma konusunda Fehmi yoldaşın söyledikleri, —eğer yazarın bu konuda söylediklerini esasta doğru bulmuyorsa— anlamsızlaşmaktadır. Çünkü Merkez Komitesi tam da yazarın teorik çalışma konusundaki anlayışının özünü, esasını eleştirmiştir. O anlayış da, teorik çalışmayı bütünüyle kendiliğindenci bir plana bağlayan bir anlayıştır. Buradaki alıntıda da bu anlayış dile gelmektedir. Bu alıntı yerine bir başka alıntının alınmış olması, — anlayış aynı olduğu sürece — birşey değiştirmez.

▷ Eylemlerde etkinlik, 'damga basma' vb. sorunlarda; ben Merkez Komitesinin yazıya verdiği cevapta bir yanlış görmüyorum. Açıktır ki, oportünistlerin (bunlar devrimci de olsa!) yaptığı bir eyleme katılıp katılmama konusunda o eylemdeki gücümüz, ağırlığımız sorunu somut olarak tartışılmak, bu noktada alınan kararda önemli rol oynamak zorundadır. Merkez Komitesinin söylediği budur. Bunda bir yanlışlık yoktur.

▷ 1982'de eğer doğru davransaydık, eylembirliği (karşı-devrimci/devrimci güçlerin eylembirliği) "bozulabilirdi" görüşü, görüşümce hayalcidir — en azından devrimci olarak değerlendirdiğimiz grupların çok önemli bölümü açısından. Ama bu bence, eğer oportünistlerin bir ayağı ile Karşı-Devrim cephesinde oldukları temel gerçeği gözardı edilerek yapılan bir tespit değilse, —ki yazar böyle bir konumda idi— onca önemli bir ayrılık değildir.

BIRKAÇ NOKTA ILE ILGILI

▷ Birinci noktada yazarın eleştirisi, esasta öncelikli görev tespitini reddeden bir

eleştiridir. Kökten yanlıştır. Fehmi'nin, yazarın eleştirisine atfettiği yorum, yazarın eleştirisinin özünü gözlerden gizleyen bir yorumdur.

▷ Genelgedeki <u>anlayış</u>, kendini 1982 12 Eylülünde oportünist-revizyonist cepheden kesin hatları ile ayırmayı merkeze koyan bir anlayıştır. Bu anlayış doğrudur. Yazarın karşı olduğu tam da bu anlayıştır! Fehmi bunu görmüyor.

▷ Altıncı nokta ile ilgili: Yazar bizim 12 Eylül 1982'de oportünist-revizyonist cephenin eylemine katılmamızı istemesindeki esas amacı çok açık bir şekilde, oportünistlerin eyleminin içeriğinin de güçlendirilmesi olarak tespit ediyor. Tabii ki eleştirilecek de; ama esas amacın destek olduğu, birlikteliğin gösterildiği bir çerçeve içinde eleştiri! Yazarın anlayışı budur.

Bizim böyle bir amacımız olmamalıdır!

Devrimci perspektiften yoksun bir "cuntaya karşı mücadele"yi bizim — hiçbir şekilde — destekleme diye bir sorunumuz yoktur; olamaz. Biz de cuntaya karşı ~~mücadeleden yana~~yız. Ama bu mücadele bizim açımızdan devrim mücadelesine bağlı, onun bir parçası olarak ele alınıp yürütülmek zorundadır. Bizim cuntaya karşı bu şekilde yürüteceğimiz bir mücadele, oportünist-revizyonistlerin cuntaya karşı mücadelesinden kökten değişiktir, ve bir noktada onlarınkiyle birleşiyor görünse de, onların mücadelesini "güçlendirmez"!

Yazarın temel yanlışlığı bence 1982 somutunda devrimci/karşı-devrimci cephenin birbirine karışmış olmasını görmemesi değildir. (Fehmi sorunu böyle kavrayıp, böyle koyuyor.) Hayır, onun temel yanlışı; devrimci olarak değerlendirdiğimiz oportünist güçlerin, a) ideolojik bakımdan proletaryanın düşmanları olduğunu, b) pratik olarak siyasi alanda bir ayaklarının her zaman Karşı-Devrim safında olduğunu, c) içinde bulunulan ortamda bunların giderek devrimci konumlardan uzaklaştıklarını, d) bizim gücümüzün bu gelişmeyi engelleme konusunda oldukça zayıf olduğunu vb. bir dizi sorunu görmemesi; bütün bunların ve bizim içinde bulunduğumuz andaki gücümüz; görevlerimiz sonucunda bizim bugün bunlara karşı siyasette esas sorunumuzun kendimizi bunlardan da kesin hatlarla ayırmak olduğunu görmemesidir. (Burada kuşkusuz ayrılık noktalarını öne çıkarmanın <u>tek</u> biçiminin onlardan — coğrafi olarak da — ayrı eylem yapmak olduğunu söylemek istemiyorum. Bu, belli şartlarda, onlarla birlikte bir eylem içinde de yapılabilir.)

7. nokta konusunda görüşümü daha önce koydum.

Derviş
10.1.1985

*

EK 1: EYLEMBİRLİĞİ ANLAYIŞIMIZDAKİ DEĞİŞMELER

Bilindiği gibi, eylembirliği anlayışımız içimizde önemli sorunlardan birisidir. Bu konuda anlayışımızın sürekli nasıl değiştiğini bizim belgelerden fazla yoruma girmeden aktarmaya çalışacağım.

Geçmişte bölünme öncesi ve sonrası belli bir dönem, yönelimini doğru bulduğumuz eylemlere kendi doğru bulduğumuz içerikte platformumuzla, propaganda-ajitasyonda serbestlik, eylemde birlik temelinde katılmaktaydık.(*) Bu anlayış 81 12 Eylülünde sürdü. Katılmada kendimizi yeterli derecede ayıramamış olsak da (içerik olarak) eski anlayışımızın bir devamıydı. Bu anlayış belki yer yer bölgesel olarak belli bir döneme kadar sürmüş olabilir. Fakat ben merkezi eylemleri burada sözkonusu yapacağım.

12 Eylül 81'den sonra Brejnev'in Bonn'u ziyareti eylemine ve bu konuda takınılan tavıra bir bakalım.

> " 6. Bu konuda çok kısa söylenirse; biz sizin belli bir eylem biçimini kökten red eden; bunu adeta ilke haline getiren tavrınızı bir sapma olarak değerlendiriyoruz.
>
> Yeşillerin yürüyüşüne bizim yaptığımız şekilde katılmış olmayı yanlış görüyoruz. Doğru tavır, a) önce kendi yürüyüşümüzü yapmak için ısrar etmekti, b) özellikle GUAfS'ı ikna etmek mümkün olmaz ise; kendini yeşillerden de ayıran devrimci bir platform temelinde devrimci blok kurmaya çalışmaktı, c) bu blok mutlaka ve yalnızca devrimci platformu imzalayanlardan oluşmalı idi, d) ve biz mutlaka ayrı bir bildiri çıkararak tüm oportünistleri revizyonistleri teşhir etmeli ve bu arada neden ayrı yürüyüş yapmadığımızı da (yaptığımızın bu anlamda kendi devrimci yürüyüşümüz olduğunu; bu yürüyüşün yeşillere karşı da bir eylem olduğunu) açıklamalı idik.
>
> Bu konuda yazılarınız konusunda daha geniş tavrımızı daha sonra koyacağız."
> (1 Mayıs Polemiğinin Tüm Belgeleri, s.334)

Buradaki maddeleri tek tek ele alalım.

a) İlk sefer kendi bağımsız yürüyüşümüzden bahsedilmektedir.

b) Eskiden de savunduğumuz anlayıştı devrimci blok oluşturmak.

d) Bu madde ise şimdi artık eskimiştir. "Birşeye karşı olmak" artık bu şekilde değil; mutlaka 'coğrafi' olarak da ayrı yüründüğünde karşı olunabilir'e dönüştü.

Yine bu eylemle ilgili "1 Mayıs Polemiğinin Tüm Belgeleri" s.182'de şunlar söylenmektedir:

1)"* 1981'de Yeşiller tarafından düzenlenen yürüyüş, yönelimi itibarıyla emperyalist yanlısı bir yürüyüştü.

2) * Bu yürüyüş karşısında doğru tavır, eğer anti-emperyalist ve Marksizm-Leninizme yönelen güçlerin alternatif yürüyüş koyacak güçleri varsa, alternatif bir yürüyüş koymaları; yoksa, bu yürüyüşte gidip propaganda yapmaktı.

3) * Ancak kazanılması istenen anti-emperyalist güçlerin (abç) —herşeyden önce de GUAfS'ın— bu plan için kazanılma imkanı ortadan kalktığında, yeşillerin yürüyüşüne tutarlı anti-emperyalist platform temelinde bir devrimci blokla katılmak doğru olurdu. Bu blok kendini kesin hatlarla yeşillerin yürüyüşünün yöneliminden ayı-

---

(*) Geçmişteki eylembirliği anlayışımızdan bahsettiğim özellikle "propaganda-ajitasyonda serbestlik, eylemde birlik"tir. Geçmişte ortak eylem vs. anlayışımıza değinmiyorum. Çünkü ortak eylem bir yana, "propaganda-ajitasyonda serbestlik, eylemde birlik" anlayışı bile bugün reddedilmektedir. Bu anlamda geçmişte derken, yoldaşlar salt bu anlayışı anlamalıdırlar. Ayrıca geçmişte "yönelimini doğru bulduğumuz" derken, bu konuda Lenin'in deyimiyle kendi "ellerimizi bağlamadık", kanunlar vs. koymadık. Bu bir dizi eylemlerde hatalarımız vs. olmuştur. Ancak bunlar değerlendirildiğinde ortaya çıkacaktır.

ran bir propaganda ile ortaya çıkmalı idi.

4) * Bizler bu blok içinde tam bir ajitasyon ve propaganda özgürlüğüne sahip olmalı idik. O zaman bu 'katılma' yeşillerin yürüyüşünü güçlendiren değil, onların yürüyüşünden yararlanma şeklinde bir 'katılma' olurdu. (abç)

5) Ama 1 Mayıs tartışması pratik içinde gösterdi ki, tartışma hiç de bir adlandırma (katılma mı/yararlanma mı) değil. Tersine, GDS genelde 'emperyalist yanlısı güçlerle birlikte bir yürüyüş' yapmaya (onlarla coğrafi olarak aynı rota üzerinde yürümek anlamında da!) kesinlikle karşı. GDS için 'emperyalist yanlısı güçler'in düzenlediği yürüyüşe katılan kitlenin niteliği, vs. hiç mi hiç önemli değil! Biz bu noktada GDS'in kendi durumundan yola çıktığını ve bu durumu teorileştirdiğini düşünüyoruz. (abç)

6) GDS'in bu noktada kendi durumunu teorileştirirken, Marksizm-Leninizmden sapma içine girdiğini; belli eylem biçimlerini en baştan reddettiğini; Marksizm-Leninizmin bu konuya somut yaklaşma talebini dikkate almadığını düşünüyoruz.

7) GDS işte bu yüzden bugünkü 'zayıflığımız'ın da bütünü ile ayrı yürüyüşler yapmamızı gerekli kılan 'salt' değil ama, bir gerekçe olduğunu bir türlü kabul edemiyor. O bugünkü durumda doğru olan bir eylem biçimini mutlaklaştırıp, ilke imiş gibi göstererek; bu noktada Marksizm-Leninizmin alanını terkediyor."

Burada da dikkat edilmesi gereken yer "katılma". Biz devrimci blok kurarak katıldığımızda, "Yeşillerin yürüyüşünü güçlendiren değil" ama "yararlanma şeklinde bir 'katılma' olurdu." Burada "güçlendiren değil de yararlanma şeklinde 'katılma' olurdu", 12 Eylül 82'de, "onları güçlendiren katılma olur"a dönüştü.

5. paragraf: O zaman GDS teorileştiriyordu. Acaba şimdi kim teorileştiriyor?

6. paragraf: Acaba şimdi yönelimi "reformist" eylemlere katılınmaz diyenler, şimdi bu alanı kendileri terketmiyor mu? Yoksa GDS öyle dediği için, yani GDS olunca mı terkediliyor?

Yine 5. paragrafta: GDS'i "emperyalizm yanlısı yürüyüşe katılan" kitlenin niteliği vs. hiç ilgilendirmediği belirtiliyor. Acaba şimdi bizi ne kadar ilgilendiriyor? Durum nedir?

GDS emperyalizm yanlısı yürüyüşlerde yer almamakla eleştirilirken; şimdi biz GDS'le aynı pozisyondayız. Kısacası buradaki GDS'e eleştiriler şimdi Merkez Komitesi için geçerlidir.

3. paragrafta: "Kazanılması istenen anti-emperyalist güçlerin" deniyor. Meselenin bu genellikte konması doğru ve yeterli değildir. Eğer biz Partizan, HK, Dev-Yol vs.yi "anti-emperyalist" görüyorsak,onları da kurtarmak için emperyalizm yanlısı yürüyüşlere katılabiliriz. Benim sorunum, bu "anti-emperyalistler" arasında da Marksist-Leninistlere ve Marksizm-Leninizme yaklaşımları vs. açısından da belli bir ayrım yapılmalıdır. Genel bir şekilde "anti-emperyalist" diye yaklaşmak muğlaktır, bizi tutarsızlığa götürür. Gerçi üstte "özellikle GUAfS" diye parantez içine konmakta, ama bu açık, berrak değildir.

Yine "1 Mayıs Polemiğinin Tüm Belgeleri"nde s.130'a baktığımızda şunlar söyleniyor:

"-DGB'li sendika ağalarının önderliğinde düzenlenen 1 Mayıs yürüyüşleri, genel nitelikleri ve genel görünüşleri itibarı ile emperyalizm yanlısı; 1 Mayıs'ın devrimci gelenegi ile zıt gösterilerdir.

- Biz bugünkü güç dengesinin önemli ölçüde aleyhimize olması sonucu, bu yürüyüşlere bizzat katılarak bu yürüyüşlerin niteliğini değiştirecek durumda, bu yürüyüşlere damgamızı basacak durumda değiliz.

- Bugünkü şartlarda, dünya proletaryasının birlik-mücadele-dayanışma günü olan 1 Mayıs'ta, sendika ağalarının düzenlediği ve emperyalizm yanlısı propagandanın aracı olan 1 Mayıs yürüyüşlerine —ayrı blok kurarak da olsa — katılmak doğru değildir.

'Kitlelerden kopmamak' gerekçesi ile şimdiye kadar olduğu gibi, bu 1 Mayıs'ta da DGB yürüyüşlerine blok halinde katılmayı öneren yoldaşlar, içinde bulunduğumuz gü-

cümüzün zayıf olduğu, ve DGB yürüyüşleri içinde kaybolup gittiğimiz bir ortamda, yürüyüşlere blok halinde katılmanın ya da katılmamanın propaganda açısından birşey farkettirmediğini; ve Marksizm-Leninizmin her yandan saldırıya uğradığı, ve Marksizm-Leninizmin saflığının korunmasının olağanüstü önemde olduğu bu ortamda, kendimizi tüm oportünistlerden, revizyonistlerden, reformistlerden, işçi sınıfı düşmanlarından kesin ve berrak bir şekilde ayırmamızın olağanüstü önemini; bu alanda kesin bir işaret koymanın olağanüstü önemini kavramamaktadır. Bu yoldaşlar soruna gerçekte en ileri kitlenin kazanılması açısından değil; geri ve orta kitlenin kaybedilmemesi açısından yaklaşmaktadırlar. Bugün DGB'nin yürüyüşlerini komünistlerin kesin bir şekilde reddettiğinin bizzat eylemlerle —gücümüz oranında— ilan edilmesi, ve DGB'li sendika ağalarının yürüyüşlerine başka alternatif görmedikleri için katılan işçilerin ileri bilinçli kesimine, DGB yürüyüşlerinin devrimci bir alternatifi olduğunu —bu alternatif bugün güçsüz olsa bile— göstermek, 1 Mayıs'ta bizim açımızdan esas görev olarak kavranmak zorundadır. 'Kitlelerden koparız' gerekçesi ile DGB içinde blok kurarak yürümeyi öneren yoldaşlar işte tam da bunu kavramamaktadırlar.

- Bugün güç oranında işçi sınıfının en ileri kesimine DGB yürüyüşlerinin devrimci bir alternatifi olduğunu göstermek, gerekli ve doğrudur! Yani gücümüzün elverdiği oranda DGB yürüyüşlerinden bütünü ile bağımsız, ona karşı, ona alternatif yürüyüş(ler) düzenlenmesi doğrudur." (age, s.130-131)

Daha önce üstte yaptığım alıntıda GDS emperyalizm yanlısı bir yürüyüşte yer alınmayacağını savunurken yerden yere vurulmakta, ama 1 Mayıs meselesinde de emperyalizm yanlısı olduğundan dolayı yer alınmamakta. (Bu salt 1 Mayıs'la sınırlı değil şimdi.) Güç dengesi öne sürülerek katılmak reddedilmektedir. Dikkat: Güç meselesi ilk sefer önümüze geliyor. Alttaki alıntıda ise başka şeyler söyleniyor güç sorununda! Ayrı blok olarak katılınabilen emperyalizm yanlısı yürüyüşler burada reddediliyor.

Alıntının en alt paragrafı da "sağcı" yoldaşlara ayrılmış. 1981 Yeşiller yürüyüşünde GDS'in "emperyalizm yanlısı yürüyüşe katılan kitleleri dikkate almadığı" eleştirilirken, burada da bunu dikkate alan "sağcı" yoldaşlar eleştirilmektedir. Bu da herhalde iki yanlış akıma karşı mücadele olsa gerek.

Yine "1 Mayıs Polemiğinin Tüm Belgeleri" s.150-151'de şunlar söylenmektedir:

" GDS, bizim düzenleyeceğimiz; platformu konusunda kendisi ile anlaşmış olduğumuz, bizim açımızdan sınırı kesin belli bir 1 Mayıs yürüyüşüne; DGB ile yürüme yerine, gelip bizimle yürüme alternatifini seçen 1500 Partizanlı, 1500 Dev-Yollu, 1000 HK'lı karşısında dehşetle irkiliyor! Böyle bir olayın gerçekleşmesi komünist olanı korkuyla irkitmemeli, tersine sevindirmelidir. Ne demektir, bizim düzenlediğimiz bu 1 Mayıs yürüyüşüne Partizan'ın 1500, HK'nın 1000, Dev-Yol'un 1500 kişiyle gelmesi? Bu, bizim bu örgütleri —bu örgütlerin tabanını— emperyalizm yanlısı yürüyüşlere katılmaktan ayrılmaya zorlamamız; 1 Mayıs'ta bunların en azından DGB'li sendika ağalarından kopartılmış olması demektir. Kopartılan bu örgütler değil, onların tabanlarıdır! Bu kötü değil, çok iyi birşeydir. Böyle birşey, bizim bu örgütlerin peşinden giden devrimci insanlarla, en azından DGB'nin yürüyüşlerine karşı olmak temelinde birleşmemiz, birlikte mücadele etmemiz demektir. Gerçekten acınacak bir durum varsa, o da böyle bir durumdan dehşete kapılarak bahsetmektir!

Bu korkunun sebebi ne? GDS,'acınacak görünüm arzederiz, yürüyüşümüzün görünümünü bunlar belirler' diyor! GDS'e göre acınacak durum arzetmemek için, herhalde çoğunlukta olmak gerek; GDS için 'yürüyüşün görünümünü belirlemek' için herhalde çoğunlukta olmak gerek! Aksi taktirde buradaki gerekçenin anlaşılır bir yanı yoktur. Hayır, eğer biz iyi örgütlendi isek, iyi hazırlandı isek; ideolojik bakımdan diğerlerinden sağlam isek; 4000 kişilik bir yürüyüşte de ... kişi ile başı çekebiliriz; ve yürüyüşün görünümünü belirleyebiliriz. Komünistler her zaman azınlıkta olacaklardır. Onların üstünlüğü 'öncü' olmalarındadır. Öncü olmak demek ise, başkalarına da önderlik etmeyi içerir ve gerektirir. Kaldı ki, GDS'in verdiği örnekte yürüyüş somut olarak bizim tarafımızdan hazırlanan, düzenlenen, bizim oportünistleri katılmaya davet ettiğimiz kendi yürüyüşümüzdür! GDS'in bu bağıntıda takındığı tavır; kendini oportünizmden kesin hatları ile ayırmayı; kendini oportünizmin etkilediği kitlelerden mümkün olduğunca uzak tutma ile; saf komünist yürüyüşler düzenleme ile eşitleyen aşırı sağcı bir tavırdır."

Burada mesele öyle bir konmaktadır ki, evlere şenlik! Acaba 82 Eylülünde HK vs. ayrı eylem koysalardı, bu eyleme katılmamanın gerekçelerini bir aklımıza getirelim ve genelgeden şunları bir zahmet okuyalım:

> "... oportünist-revizyonistlerin yapacakları 12 Eylül yürüyüşüne katılmanın bize getireceği bir özel yarar yoktur.
>
> Ama bizim katılmamızın,... oportünist-revizyonist gruplara sağlayacağı özel yararlar vardır.... katılmamız, onların yürüyüşünü objektif olarak güçlendirecektir.... bizim HK'nın yürüyüşüne katılmamız, objektif olarak onu ötekilere tercih etme, diğerlerinden nitelik olarak değişik görme, vb. anlamlara gelecektir."

Bu eylemi oportünistler düzenlerse, yani yürüyüş iznini onlar alırsa, "dışardan bakan herkes" bizi ayıramaz, "onları güçlendiririz" vs. vs. ama biz düzenlersek, yani YÜRÜYÜŞ iznini biz alırsak başka türlü olur. Üstteki alıntıda öncülük nerdeyse buna indirgenmektedir. Herhalde biz izin alırsak, önde yürüme hakkı da bizim olur, ve herkes de bizi onlardan ayırır. Yok öyle ucuz öncülük!

12 Eylül 82 ile ilgili anlayışı üstte aktardım. Eylem anlayışımızın gerekçeleri sürekli bu şekilde "geliştirilmiştir". Bu giderek GDS gibi açık söylenmese de, Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yönelen güçlerle eylembirliği yapılır anlayışına dönüşmüştür. Kamp belgeleri çıktığında görülecektir ki, bu çizgiyi geliştiren yoldaşlar artık reformist eylemlere katılınmaz görüşünü savunarak GDS'in yanında açık olmasa da demirlemişlerdir. Bu belgeler çıkınca, tartışmalar belgeler üzerinden daha iyi yürüyecektir.

Fehmi

13.11.84

*

"EK 1: EYLEMBİRLİĞİ ANLAYIŞIMIZDAKİ DEĞİŞMELER" BAŞLIKLI YAZI İLE AYRILDIĞIM NOKTALAR

Fehmi yoldaş geçmişteki eylembirliği anlayışımızı aktarırken; tam bir değerlendirme yapmasa da, söylediklerinden, bunlar bütünlük içinde alındığında çıkan sonuç; onun "ajitasyon-propagandada serbestlik"i nerdeyse bir eyleme katılmanın tek kıstası haline getiren bir anlayışa yakın olduğudur. Görüşüme göre böyle bir anlayış yanlıştır. "Ajitasyon-propagandada serbestlik", bizim bir eyleme katılmamız için önşarttır. Ama tek şart değildir.

12 Eylül 1981'de, Fehmi yoldaş eski eylembirliği anlayışımızın sürdüğünü tespit ediyor. Ve bu eylemde kendimizi diğerlerinden içerik olarak yeterince ayırmadığımızı da (hata olarak?) tespit ediyor. Bu da doğrudur. Ama Fehmi yoldaş, hatanın aslında sempati duyduğu anlayışla içiçe olduğunu, bağını görmüyor, kurmuyor. Bizim geçmişteki eylembirliği anlayışımız; kesinlikle kendi durumumuzu doğru değerlendirmeyen, önümüzdeki görevleri doğru değerlendirmeyen; bugünkü dönemde kazanılacak kitlenin kim olduğu konusunda yanlış tercih yapan; bir parti inşası planına bağlı olmayan; 'hareket içinde' olmayı adeta amaç haline getiren anlayışlara bağlı bir eylembirliği anlayışı idi. Kendimizi oportünist gruplardan içerik olarak ayırmadan 12 Eylül 1981 eylemine katılmamızın kaynağı bu idi. Bir başka kaynak ise, 'doğru yönelim' konusunu nasıl değerlendirdiğimiz ile bağıntılı idi. En azından 12 Eylül 1981'deki pratiğimiz, yalnızca cuntayı hedefleyen bir yönelimi, yani reformist bir yönelimi 'doğru yönelim' olarak değerlendirdiğimizin bir işaretidir. Bunun teorik temeli de o dönemdeki yazılarda vardır. 12 Eylül 1981 yürüyüşüne katıldığımız biçimde katılmış olmamız, bu anlayışlardan bağımsız değildir.

12 Eylül 1981 sonrasında yapılan 'Brejnev'in Bonn'u ziyareti' sırasındaki eylemde de bu anlayışlar tam olarak aşılmamış; bunun sonucunda da kendimizi yürüyüşün genel yönelimini belirleyen pasifist-revizyonist, emperyalist yanlısı Yeşillerle ve diğer oportünistlerden içerik olarak kesin ayrım çizgileri çekilmeden katılınmıştır. Buradaki hata, doğru alternatif önümüze konmuş olduğu ve başlangıçta bu doğru pozisyon savunulmuş, süreç içinde bundan vazgeçilmiş olduğu için daha da ağırlaşmaktadır.

Fehmi yoldaşın bu bağıntıda alıntı yaptığı, daha sonraki değerlendirmeleri içeren iki yerde de ben bir yanlış görmüyorum. Fehmi yoldaşın bu alıntılarla ilgili yorumlarına gelince:

b) bölümünde, Fehmi yoldaş 'eskiden de savunduğumuz anlayıştı devrimci blok oluşturmak' diyor. Orada duruyor. Halbuki alıntı yaptığı yerde, çok açık bir biçimde, sözü geçen eylemde 'devrimci blok oluşturmak' kesinlikle doğru görülen birinci tercihin olmaması, gerçekleşmemesi şartına; ayrı yürüyüşün gerçekleşmemesi şartına bağlı olarak ele alınıyor. Bu görüşümce çok önemlidir.

d) maddesi konusunda Fehmi yoldaşın söyledikleri, benzemeyenleri birbirine benzeterek yanlış bir bağ kuruyor.

Önce şunu tespit edelim: Merkez Komitesi —burada hedef alınan görüşler Merkez Komitesinin, en azından Merkez Komitesi çoğunluğunun görüşleri olduğu için Merkez Komitesi diyorum— hiçbir yerde,"bir eyleme karşı olmayı göstermenin tek yolu mutlaka coğrafi olarak ayrı yürümektir" demedi. Bu olabileceği gibi; mesela salt yapılan eyleme gidip propaganda yapılarak da; ya da aynı yerde yüründüğü halde, herkesin açık bir biçimde göreceği bir biçimde iki ayrı eylem olduğunu göstererek de vs. 'karşı olma' gösterilebilir.

İkinci olarak: Sözkonusu Bonn eyleminde, biz katıldığımız eylemde özel olarak GUAfS'ın yaptığı bir eylemi destekleme özel amacını da güdüyorduk. GUAfS'ın yaptığı eylemin içeriğini esasta doğru buluyorduk. (Birlikte bir çağrı çıkarmıştık.) Ve bizim için katıldığımız eylem, Yeşillerin eylemi değil, GUAfS'ın eylemi idi. Bu eylem kendini gerçekten Yeşillerin eyleminden kesin hatları ile ayırsa idi; diyelim ki mesela çıkarılan bir bildiriyle Yeşillerin bildirisi mahkum edilse idi; ayrı blok kurulması yanında, ayrı bir miting yapılsa idi; ve biz de bu eylem içinde kendimizi oportünistlerden ayıran bildiriler çıkartsa, bu arada neden bu eyleme bu şekilde katıldığımızı vb. açıklasa idik; 'coğrafi' olarak aynı yerde yürümemiz —bu durumda tek alternatif olan— eyleme hiç katılmama, yalnızca propaganda ile kendini sınırlamadan daha yararlı olacağı için; (bütünüyle ayrı eylem, coğrafi olarak da ayrı eylem en iyisi olmasına rağmen) olumsuzlukları göze alarak yapılabilecek birşeydi.

Böyle bir durumda, herkesin göreceği biçimde; kesinlikle iki ayrı eylemin olduğunu, bizim eylemimizin, Yeşillerin eylemi ile aynı rotada yürümek dışında bir birliği olmadığını göstermek mümkün olabilirdi. Ama bu yapılmadı. Yapılmaması kuşkusuz daha önceki yanlış anlayışların devam etmesi sonucudur.

Burada dikkat edilmesi gereken şey; bizim katıldığımız bu yürüyüşte, desteklediğimiz bir yan olduğu; GUAfS'ın eylemini desteklemek, onu desteklediğimizi göstermek özel amacımızın olduğudur.

Eğer bu amaç yok ise; özel olarak bir eylemi düzenleyen, onun içinde yer alan bir örgütü; ya da yönelimini doğru bulduğumuz bir eylemi destekleme özel amacımız yok ise; eğer bizim bir eyleme katılmaktaki esas amacımız, o eylemin yönelimine, ve o eylemi düzenleyenlere karşı olduğumuzu göstermek ise; o zaman —eğer gücümüz varsa, o eyleme alternatif bir eylemi bizzat bizim düzenlememiz, o eyleme kendimizi içerik olarak, blok kurarak vs. ayırarak katılmaktan kuşkusuz daha doğrudur. Eğer alternatif koyacak gücümüz yoksa, propaganda ile yetinmek doğrudur.

(Eğer "katılmak" görüşlerimizi yaygınlaştırmak için tek yol ise; "katılmadan" görüşlerimizi yayma imkanımız yok ise; o zaman tabii ki sorun başka şekle bürünür. Ben burada serbestçe propagandayı, ajitasyonu eyleme katılmadan da yapma imkanımızın olduğunu varsayarak tartışıyorum.)

Eğer esas amaç "karşı olma"yı göstermek ise; ve özel olarak desteklemeyi gösterme amacı yoksa, o zaman coğrafi olarak da kendini ayırmak doğrudur. Bizim, "Devrimci

blok" dediğimiz blokta yürümekteki özel bir amacımız, GUAfS'ın yönelimini doğru bulduğumuz —devrimci içerikte bulduğumuz— eylemini desteklediğimizi göstermekti.

Eğer biz Yeşillerle birlikte aynı rota üzerinde, yukarıda anlattığım biçimde yürüse idik; o zaman yaptığımız, Yeşillerin eylemini güçlendirmezdi. Ama her halükarda 'devrimci blok' dediğimiz bloku güçlendiren bir katılma olurdu! Ne yazık ki, yanlış anlayışlara sahip olduğumuzdan, katıldığımız biçimde katılmamız objektif olarak Yeşillerin yürüyüşünü de güçlendiren bir katılma oldu.

▷ 12 Eylül 1982 ile ilgili olarak; eğer bizim oportünist-revizyonist cephenin yürüyüşünü belli bir anlamda güçlendirme özel amacımız yoksa, —ayrı yürüyüş düzenleyecek gücümüz olduğu şartlarda— ayrı yürüyüş düzenleme yerine, onlarla birlikte yürümek anlamsız olurdu.

▷ Fehmi yoldaş soruyor: "Yönelimi reformist olan eylemlere katılınmaz diyenler... şimdi bu alanı (Marksizm-Leninizmin alanını) kendileri terketmiyor mu?" Bu soruya karşı ben şu soruyu soruyorum: Kim, genel olarak, yönelimi reformist olan eylemlere katılınmaz diyor? Herhalde benim bildiğim kadarı ile Merkez Komitesi çoğunluğu böyle bir görüş savunmadı!

▷ GDS'e yönelttiğimiz, onu "emperyalizm yanlısı yürüyüşe katılan kitlenin niteliği vs. hiç ilgilendirmediği" eleştirisi görüşümce doğrudur. Bu eleştiriyi şimdi Merkez Komitesine yöneltmek yanlıştır. Merkez Komitesi (çoğunluğu) tam da —emperyalist yanlısı yürüyüşlerde— katılan kitlenin niteliği sorusuna kafa yorduğu için, mesela barış yürüyüşlerinde tavır takınmayı önemli görmüştür. Gücümüz oranında propaganda yapma direktifi vermiştir, vb.

▷ Anti-emperyalist güçler arasında da ayrım yapılması gerektiği düşüncesi doğrudur. Ama alıntı yapılan yerde tartışılan somut bir eylem bağıntısıdır. Orada bunun açılmamış olması yanlış değildir. Bu bağıntıda kendine Marksist-Leninist deyip de Marksizm-Leninizme saldıran gruplarla; Marksist-Leninist olma iddiasında olmayanları da birbirinden ayırmak gerektiğini bilince çıkartmalıyız.

<u>1 Mayıs 1982 ile ilgili birinci alıntının yorumunda:</u>

▷ GDS'te eleştirdiğimiz —daha önceden eleştirdiğimiz, Yeşillerin eylemi bağıntısında eleştirdiğimiz— şey, Fehmi yoldaşın göstermeye çalıştığı gibi, "GDS'in emperyalist yanlısı bir yürüyüşte yer alınmayacağını savunması" değildir. Hayır, emperyalist yanlısı bir yürüyüşte yer alınmayacağının —somut bir eylemle ilgili olarak— savunulması, hiçbir şekilde Marksizm-Leninizmden uzaklaşmak değildir. Marksizm-Leninizmden uzaklaşılan nokta, şu veya bu eylem için doğru olan böyle bir anlayışın <u>genelleştirildiği</u>, <u>ve bütün zamanlar için emperyalist yanlısı bir yürüyüşe</u>, <u>hangi biçimde olursa olsun katılmanın reddedildiği</u> noktadır.

Biz, belli önşartların gerçekleştirilmesi halinde, Bonn eylemine katılabileceğini savunduk. Çünkü bu eylemde, eğer doğru ele alınsa idi, gerçekte birbirinden kesinlikle ayrı, birbirine karşı iki ayrı eylem olacaktı, ve bunlardan biri bizim desteklediğimiz eylem olacaktı.

1 Mayıs'ta ise böyle bir durum yoktu. Açıktır ki, böyle bir durum yaratılmaya çalışılabilirdi. Ayrı bir eylem yapma yerine; devrimci gördüğümüz gruplarla devrimci blok oluşturmaya yönelinebilirdi. O zaman da, eğer bu devrimci bloklar az sayıda birkaç şehirde kurulsa idi; yine iki ayrı eylem olduğunun herkesçe görülecek biçimde ortaya konması mümkün olurdu. Ancak devrimci olarak değerlendirdiğimiz grupların bugünkü siyasetleri, genel tavırları ele alındığında, ben böyle bir çabanın fazla birşey getirmeyeceğini; bunun yerine doğrudan kendi gücümüze dayanarak alternatifin açıkça ortaya konmasının doğru olduğunu düşünüyorum. Bunun devrimci gördüğümüz grupları da zorlamak için en doğru yol olduğunu düşünüyorum.

▷ 1 Mayıs'ta somut olarak DGB'nin önderliğindeki yürüyüşlere katılmanın reddi; a) bütün 1 Mayıslar için bunun reddi demek değildir; b) emperyalist yanlısı hiçbir yürüyüşe katılmamayı savunmak, ya da katılmayı reddetmek hiç değildir.

▷ Ben, "DGB'nin yürüyüşlerini, komünistlerin kesin bir şekilde reddettiğinin bizzat eylemlerle —gücümüz oranında— ilan edilmesi,.. DGB yürüyüşlerinin devrimci bir alternatifi olduğunu —bu alternatif bugün güçsüz bile olsa— göstermek, 1 Mayıs'ta bizim açımızdan esas görev olarak kavranmak zorundadır. 'Kitlelerden koparız' gerekçesi ile DGB içinde blok kurarak yürümeyi öneren yoldaşlar işte tam da bunu kavramamaktadırlar" sözlerini bugün de doğru buluyorum. Fehmi yoldaş, burada "kitlelerden koparız" gerekçesi ile ayrı yürüyüşe karşı çıkan yoldaşları, 'kitleleri dikkate alanlar' olarak niteliyor. Burada sorun, kitleleri dikkate alıp almama değil; a) hangi kitlenin çıkış noktası olarak alındığı; ve b) buna hangi önemin, ağırlığın verildiği sorunudur. Eğer ayrı yürüyüş, 'kitlelerden koparız' gerekçesiyle reddediliyorsa; o zaman mantık sonuna kadar işletildiğinde, ayrı blok kurmayı redde kadar da ilerletilebilir.

▷ Fehmi yoldaşın 1 Mayıs'lı ilgili yaptığı ikinci alıntıda, GDS ile polemik içinde doğru görüşlerin yanında, önemli yanlışlar da vardır.

1 Mayıs'ta da, devrimci gördüğümüz gruplarla, kendini DGB'den kesin hatları ile ayıran bir eylembirliği oluşturma-devrimci bir platform temelinde bir eylembirliği oluşturma, iyi birşey, bizi sevindirmesi gerekli olan birşeydir; ve görevdi; görevdir.

Aynı şekilde; 1 Mayıs'ta bizim düzenlediğimiz, belirleyici özelliği kendini DGB yürüyüşünden kesin olarak ayıran bir yürüyüş olan bir yürüyüşe, önceden anlaşma olmadan da devrimci gördüğümüz oportünist grupların gelmesi, esasta iyi birşeydir.

Ama şunu da tespit etmek gerekir ki; yürüyüşü biz de düzenlemiş olsak; bugünkü şartlarda oportünistler bizim düzenlediğimiz bir eyleme merkezi güçlerini toparlayıp geldiklerinde, görünümü onların belirlemesi sözkonusu olacaktır.

Bu noktada GDS'e karşı girilen polemik yanlıştır. Burada bizim yaklaşımımız ile; GDS'in yaklaşımını ayıran şey; bizim bu noktada Devrim ile Karşı-Devrim bağıntısı içinde de tartışmamız; GDS'in ise bu ayrımı yapmadan, yalnızca Marksizm-Leninizm/oportünizm-revizyonizm bağıntısı içinde tartışmasıdır.

12 Eylül 1982 ile ilgili tartışmada, biz de yalnızca Marksizm-Leninizm/oportünizm ayrımı bağıntısında tartışarak yanlış bir konuma girdik.

Ama bu tavır, bizim genel çizgimiz içinde belirleyici olmayan bir sapma idi. Fehmi yoldaş ise sorunu böyle görmüyor. Ona göre bizim eylem çizgimiz, (daha doğrusu Merkez Komitesi çoğunluğunun eylem çizgisi) "açık denmese de", "Marksist-Leninist ve Marksizm-Leninizme yönelen güçler dışındakilerle eylembirliğini reddeden" bir çizgidir. Bu noktada ben Fehmi yoldaş ile kökten ayrılıyorum.

Derviş

23.1.1985

*

Burada elimden geldiği kadar Partimizin kollektif olarak eğitimini yaptığı klasiklerden alıntılarla, geçici anlaşmalar, ittifaklar, eylembirlikleri konusunda nasıl yaklaştıkları sorununu fazla yorumlara girmeden bütün yoldaşlara sunmaya çalışacağım.

Ve her yoldaş bizim bu konudaki tavrımızla klasiklerin tavrını karşılaştırarak soruna yaklaşmalıdır.

Görülen odur ki, eylembirlikleri konusunda da önümüzdeki dönem yoğun bir tartışma yürüyecektir. Bu tavrım, bu tartışmanın ilerlemesi ve bilinçli kararlar alarak işin içinden çıkmaya bir ön adım olmalıdır.

Ve diğer yoldaşlar da görüşlerini yazılı olarak ortaya koyarlarsa; daha sağlıklı bir tartışmanın yürümesi sözkonusu olur. Ve III.Konferansımız sağlıklı karar almış olur.

Lenin yoldaşın 1897'de yazdığı "RUS SOSYAL-DEMOKRATLARININ GÖREVLERİ" adlı yazısına bir göz attığımızda, şunları görmüş olacağız: (Bu eser, parti inşasının birinci aşaması olarak adlandırdığı dönemden önce, yani 1897'de yazılmıştır.) Lenin'in söylediği şudur:

"Şimdi de, Sosyal-Demokratların demokratik çalışma ve demokratik görevlerini ele alalım. Tekrarlayalım ki, bu çalışma sosyalist faaliyete ayrılmaz bir şekilde bağlıdır. Sosyal-Demokratlar, işçiler arasında propaganda yürütürken, siyasi sorunlardan geri durmazlar ve onlar, siyasi sorunlardan geri durmak için her çabayı ya da onları bir kenara itmeyi derin bir hata ve enternasyonal Sosyal-Demokrasinin temel ilkelerinden bir sapma olarak değerlendirirler. Bilimsel sosyalizmin yayılmasıyla birlikte, Rus Sosyal-Demokratları işçi sınıfı kitleleri arasında demokratik fikirlerin propaganda edilmesini bir görev olarak önlerine koyarlar; bütün belirtileriyle mutlakiyetin; onun sınıf içeriğinin, onu devirmenin gerekliliğinin, Rusya'nın siyasi ve sosyal sisteminin demokratikleşmesini ve siyasi özgürlüğü elde etmeksizin, işçilerin davası için başarılı bir mücadele yürütmenin imkansızlığının anlaşılmasını yaymak için çabalarlar. Sosyal-Demokratlar, işçiler arasında, onların acil ekonomik talepleri üzerine ajitasyon yürütürken, acil siyasi ihtiyaçlar ve işçi sınıfının sıkıntı ve talepleri üzerinde ajitasyona; her grevde, işçiler ve kapitalistler arasındaki her çelişkide ortaya çıkan polis zulmüne karşı ajitasyona; genelde Rus vatandaşı olarak, özelde de en fazla baskı altında bulunan, en az haklara sahip sınıf olarak işçilerin haklarının kısıtlanmasına karşı ajitasyona, işçilerle doğrudan ilişki içinde olan ve işçi sınıfına siyasi kölelik durumunu açıkça sergileyen mutlakiyetin uşaklarına ve önde gelen her temsilcisine karşı ajitasyona ayrılmaz bir şekilde bağlar. Ekonomik alanda, işçilerin hayatını etkilemeyen, ekonomik ajitasyon amacı ile kullanılamayacak hiçbir konu olmadığı gibi, siyasi alanda da siyasi ajitasyon konusu olmaya yaramayacak hiçbir konu yoktur. Sosyal-Demokratların faaliyetlerinde bu iki çeşit ajitasyon, aynı madalyonun iki yüzü gibi birbirlerine bağlıdırlar. Hem ekonomik, hem de siyasi ajitasyon, proletaryanın sınıf bilincini geliştirmek için aynı derecede gereklidir; hem ekonomik hem siyasi ajitasyon, Rus işçilerinin sınıf mücadelesine önderlik etmesi için aynı derecede gereklidir, çünkü her sınıf mücadelesi bir siyasi mücadeledir. İşçilerin sınıf bilinçlerini yükselterek, birleşik eylem için ve Sosyal-Demokrasinin idealleri uğruna mücadele için onları örgütleyerek, disiplin altına sokarak ve eğiterek ajitasyonun bu iki türü, işçilerin acil konular ve ihtiyaçlarda kendi güçlerini denemesini, düşmanlarından kısmi imtiyazlar koparmasını ve böylece ekonomik şartlarının iyileşmesini, kapitalistleri, örgütlü işçilerin gücünü hesaba katmaya zorlamayı, hükümeti işçilerin haklarını genişletmeye, onların taleplerine kulak vermeye zorlamayı ve hükümetin, güçlü bir Sosyal-Demokrat örgüt tarafından yönlendirilen işçi kitlelerinin düşmanlığından sürekli korkmasını sağlamayı mümkün kılar."

Görüldüğü gibi, burada açık bir şekilde Lenin, "Demokratik çalışma ve demokratik görevlerini ele alalım. Tekrarlayalım ki, bu çalışma sosyalist faaliyete ayrılmaz bir şekilde bağlıdır" diyerek, devamla "demokratlaşma"nın işçi sınıfı için ne anlama geldiğini ve "demokratik" mücadelenin içeriğinin ne olduğunu ortaya koyarak, demokrasi mücadelesinin işçi sınıfının mücadelesini kolaylaştıracağını belirterek, Sosyal-Demokratların her fırsattan yararlanmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Yine Lenin devamla şunları söylemektedir:

" Sosyalist ve demokratik propaganda ve ajitasyon arasında ayrılmaz birliğe ve her iki alandaki devrimci faaliyetin tam paralelliğine dikkat çektik. Bununla beraber, bu iki çeşit faaliyet ve mücadele arasında büyük bir fark vardır. Farklılık, ekonomik mücadelede proletaryanın, belki, proletaryaya doğru yönelen küçük burjuva unsurlardan aldığı yardım dışında (açıktır ki her zaman değil), toprak sahibi asilzadelere ve burjuvaziye karşı tamamiyle yalnız olmasındadır."

Burada da görülen, proletaryanın ekonomik mücadelede yalnız kaldığı, ancak belli durumlarda küçük burjuvazinin yardımını aldığı belirtilmektedir.

"Fakat demokratik, siyasi mücadelede Rus işçi sınıfı yalnız değildir, onun yanında mutlakiyete düşman oldukları ve şu veya bu şekilde onunla savaştıkları için, tüm siyasi muhalefet unsurları, tabakaları ve sınıfları yer alır. Burada proletarya ile yanyana; istibdat hükümetinin zulmü altında olan burjuvazinin veya eğitilmiş sınıfların veya küçük burjuvazinin ya da milliyetlerin, dinlerin ve mezheplerin, vb. muhalif unsurları dururlar. İşçi sınıfının bu unsurlara karşı hangi tavır içine girmesi gerektiği sorusu tabii olarak doğar. Daha sonra, istibdada karşı işçi sınıfı bunlarla ortak mücadelede birleşmemeli midir? Ne de olsa, bütün Sosyal-Demokratlar, Rusya'da siyasi devrimin sosyalist devrimden daha önce geleceğini kabul etmektedirler, dolayısıyla, şimdilik sosyalizmi bir kenara bırakarak, istibdada karşı mücadele etmek için siyasi muhalefet içindeki tüm unsurlarla birleşmeleri gerekmez mi? İstibdada karşı mücadeleyi güçlendirmek için bu elzem değil midir?"

Daha önce gördüğümüz gibi, proletarya ekonomik mücadelede (küçük burjuvazinin belli durumlarda desteği dışında) yalnız kalma durumunda. Ancak Lenin "demokratik, siyasi mücadelede" yalnız olmadığını belirterek, proletaryanın yanında, mutlakiyete karşı olan tüm muhalefetin olduğunu belirtir ve iki soru ortaya atarak onlara cevap vermeye çalışmaktadır. Şimdi alıntıya devam ederek cevapları okuyalım:

"Bu iki soruyu inceleyelim.

İstibdada karşı mücadele eden olarak işçi sınıfının, muhalefetteki tüm diğer sosyal sınıf ve gruplara karşı tavrı, ünlü Komünist Manifesto'da açıklanmış olan Sosyal-Demokrasinin temel ilkeleri tarafından çok açık bir şekilde belirlenmiştir. Sosyal-Demokratlar, ilerici sosyal sınıfları, gerici sınıflara karşı; burjuvaziyi imtiyazlı toprak sahibi kastlara ve bürokrasiye karşı, büyük burjuvaziyi küçük burjuvazinin gerici çabalarına karşı desteklerler. Bu destek, Sosyal-Demokrat olmayan program ve ilkelere taviz vermeyi ne varsayar, ne de gerektirir, bu, belirli bir düşmana karşı bir müttefiğe verilen destektir."

Burada da açıkça görüldüğü gibi, proletaryanın dışında diğer ilerici sınıf ve tabakaların Çarlığa karşı vermiş oldukları demokrasi mücadelesinin desteklenmesinin Sosyal-Demokrat program ve ilkelerden taviz verilmediğini belirterek, bunu 'belirli' bir düşmana karşı bir müttefiğe verilen destek olarak görmekte olduğunu belirtir.

Bu noktada en son olarak bizim "anti-cunta eyleminde yer almayız" anlayışımızı bir gözönünde tutarak Lenin'le karşılaştıralım.

Lenin devamla şunları da söylemektedir:

"Bundan başka, Sosyal-Demokratlar, bu desteği ortak düşmanın yenilmesini kolaylaştırmak için verirler, fakat bu geçici müttefiklerden kendileri için hiçbir şey beklemez ve onlara hiçbir şey teslim etmezler. Sosyal-Demokratlar, günün sosyal sistemine karşı her devrimci hareketi desteklerler, onlar, bütün ezilen milliyetleri, baskı altındaki dinleri, hor görülen sosyal kastları, vs. eşit haklar için mücadelelerinde desteklerler.

Siyasal muhalefetin tüm unsurlarına destek, Sosyal-Demokratların propagandasında şu gerçekle ifade edilecektir: İstibdadın, işçilerin davasına karşı düşmanca olduğunu gösterirken, onlar aynı zamanda istibdadın diğer çeşitli sosyal gruplara karşı düşmanlığına da işaret edecekler, onlar belirli bir konu üzerine belirli bir görevde işçi sınıfının diğer gruplarla dayanışmasına işaret edeceklerdir. Ajitasyonda ise bu destek, Sosyal-Demokratların, istibdadın polis zulmünün her şeklinden, işçilere, bu zulmun genelde tüm Rus vatandaşlarını ve özelde bilhassa ağır olarak ezilen sosyal kastların, milliyetlerin, dinlerin, mezheplerin, vs. temsilcilerini nasıl etkilediğine ve bu zulmün bilhassa işçi sınıfını nasıl etkilediğine işaret etmek için yararlanmasıyla ifade edilecektir. Son olarak, pratikte bu destek, Rus Sosyal-Demokratlarının, belirli hedeflere varabilmek amacıyla diğer devrimci akımlarla ittifaklar kurmaya hazır olduklarını göstermede ifade edilecektir ve bu hazır olma pratikte birden fazla kez gösterilmiştir."

Görüldüğü gibi, "bu destek, ortak düşmanın yenilmesini kolaylaştırmak" için verildiği belirtilmekte, ve bu desteği yaparken, müttefiklere, "Siz yapın, biz destekleriz" değil, bizzat kendileri bu mücadeleyi yürüteceklerini ve "günün sosyal sistemine karşı" her devrimci hareketi de destekleyeceklerini belirtmekte ve varolan baskı sisteminin, işçi sınıfını diğer tabaka ve sınıfları, dinleri, mezhepleri nasıl ezdiğini; propaganda ve ajitasyonda bu durumların ortaya konarak işlenmesi (gerektiği) belirtilerek; pratikte de "Sosyal-Demokrasinin belirli hedeflere varabilmek için diğer devrimci akımlarla ittifaka hazır oldukları" ve bu hazır olmanın pratikte birden fazla kez gösterildiği de belirtilmektedir.

Devamla Lenin şöyle diyor:

" Bu, bizi ikinci soruya getirir. Çeşitli muhalefet gruplarından biri veya diğeri ile işçilerin dayanışmasına işaret ederken, Sosyal-Demokratlar her zaman işçileri diğerlerinden ayıracaklar, onlar her zaman bu dayanışmanın geçici ve şartlara bağlı olduğunu gösterecekler, onlar her zaman, yarın kendini, bugünün müttefikleriyle muhalefet içinde bulabilecek olan proletaryanın bağımsız sınıf karakterini vurgulayacaklar."

Burada da ikinci soruya cevap vermeye başlayan Lenin, dayanışmadan, geçici anlaşmalarla, destek, vs. işçi sınıfının bu müttefiklere karşı uyanıklılığının gerekliliğini vurgulamaktadır. Çünkü bugün müttefik olan, yarın proletaryaya muhalif bir duruma gelebileceği belirtilmektedir. Ve bu dayanışmanın her zaman şartlara bağlı olduğu anlatılacak ve işçi sınıfının bağımsızlığı her zaman korunacaktır.

"Bize 'Böyle bir hareket, şimdiki, siyasi özgürlük için savaşan herkesi zayıflatacaktır' denecektir. Biz, böyle bir hareket, siyasi özgürlük için savaşan herkesi güçlendirecektir, diye cevap vereceğiz. Yalnızca, belirli sınıfların gerçek çıkarlarının bilinçli bir şekilde tanınmasına dayanan savaşçılar güçlüdürler ve halihazırda çağdaş toplumda ağırlıklı bir rol oynayan bu sınıf çıkarlarının üstünü örtmek için yapılan her çaba, savaşçıları yalnızca zayıflatacaktır. Bu birinci noktadır."

Görüldüğü gibi, Lenin itirazlara karşı tavrını açık olarak ortaya koymaktadır. Lenin için dayanışma ve desteğin eleştiriyi dıştalamadığını ve bunun zararlı olmadığını, tam tersine; sınıfın kendi çıkarlarının bilinçli bir şekilde bilinmesiyle daha güçlüdür, bunun bilinmemesi işçi sınıfının çıkarlarının üstünün örtülmesi anlamına geleceği ve bunun da bu sınıfı zayıflatacağı açıkça belirtilmektedir.

"İkinci nokta şudur ki; istibdada karşı mücadelede, işçi sınıfı kendisini ayırmalıdır, çünkü yalnızca o, istibdadın sonuna kadar tutarlı ve katıksız düşmanıdır, yalnızca işçi sınıfı ile istibdat arasında hiçbir taviz mümkün değildir, yalnızca işçi sınıfı içinde demokrasisi geriye bakmayan, kararsız olmayan, kısıtlamasız bir şampiyon bulabilir. Nüfusun bütün diğer sınıflarının, gruplarının ve tabakalarının istibdada düşmanlığı kısıtsız değildir, onların demokrasisi her zaman geriye bakar. Burjuvazi, istibdadın, endüstriyel ve sosyal gelişmeyi geciktirdiğini idrak etmeden yapamaz, fakat siyasi ve sosyal sistemin tam bir şekilde demokratikleşmesinden korkar ve her an, istibdatla, proletaryaya karşı birleşebilir. Küçük burjuvazi tabiatı gereği iki yüzlüdür, bir yanda proletaryaya ve demokrasiye doğru yönelirken, diğer yanda gerici sınıflara doğru yönelir ve tarihin akışını durdurma-

ya çalışır; istibdadın tatlı dili ve deneyimleriyle (mesela 3.Aleksandr'ın "halk siyaseti" ile) baştan çıkarılmaya yatkındır, kendi küçük mal sahibi konumunu güçlendirme gayesi ile hakim sınıflarla proletaryaya karşı bir ittifak yapabilirler. Eğitilmiş kişiler ve genel olarak "aydınlar", bilgiyi ve düşünceyi ezen, istibdadın merhametsiz polis zulmüne karşı isyan etmeden duramazlar, fakat bu aydınların maddi çıkarları, onları, istibdada ve burjuvaziye bağlar, onları tutarsız olmaya, taviz vermeye, resmi aylık için veya kâr ve kâr hisselerinin paylaşımı için devrimci ateşliliklerini ve muhalif konumlarını satmaya zorlar. Ezilen milliyetler ve baskı altında olan dinler içindeki demokratik unsurlara gelince, herkes bilir ve görür ki, nüfusun bu kategorileri içindeki sınıf uzlaşmazlıkları, herhangi bir kategori içindeki sınıfları bağlayan demokratik kurumlar yararına ve istibdada karşı dayanışmadan daha derin ve güçlüdür. Sadece proletarya, mutlakiyetin, herhangi bir imtiyaz ya da taviz vermeyen, tutarlı bir şekilde demokratik ve kararlı bir düşmanı olabilir — ve sınıf konumundan ötürü olmalıdır. Sadece proletarya, siyasi özgürlük ve demokratik kurumlar için öncü savaşçı olabilir. Çünkü birincisi, siyasi zulüm, konumu müstebit idarenin şeklinin düzenlenmesinin sağlanmasına hiçbir şans tanımayan proletarya üzerinde en ağır bir şekilde yoğunlaşmıştır — proletarya, yüksek otoritelere, memurlara bile ulaşamaz ve kamuoyunu etkileme olanağına sahip değildir. İkinci olarak, sadece proletarya siyasi ve sosyal sistemin tam bir şekilde demokratikleştirilmesini sağlayabilir, çünkü bu, sistemi işçi sınıfının ellerine bırakacaktır. Bundan dolayı diğer sınıf ve grupların demokratik emelleri ile işçi sınıfının demokratik faaliyetlerinin kaynaştırılması, demokratik hareketi zayıflatacaktır; siyasi mücadeleyi zayıflatacaktır, siyasi mücadeleyi taviz vermeye yatkın, daha az tutarlı, daha az kararlı yapacaktır."

Burada da açıkça görüldüğü gibi, Lenin dayanışma, destekten bahsettiği sınıf ve tabakaların, din ve mezheplerin tavırlarını ortaya koyarak; onların ikiyanlılıklarını, kaypaklıklarını ortaya koyarak; demokrasi istemlerinin sınırlılığını belirterek, her an proletaryaya karşı dönebileceklerini ve proletaryanın bunlardan kendini kesin ayırmasının gerekliliğini vurgulayarak, demokrasinin en tutarlı savunucusunun proletarya olduğunu ve proletaryanın bu noktada da öncülüğü elinde tutmasının yararlarını belirtmektedir. Çünkü yalnızca proletarya tam demokrasinin tutarlı savunucusudur, çünkü proletarya istibdatla uzlaşarak bir küçük burjuva gibi vs. durumunu iyileştiremez. Proletarya için böyle bir imkan yoktur. Onun için de en yoğun baskı proletaryanın omuzlarındadır. Ve bundan dolayı da en kararlı demokrasi savunucusu proletaryadır. 'Sadece proletarya siyasi ve sosyal sistemin tam bir şekilde demokratikleşmesini sağlayabilir. Çünkü bu, sistemi işçi sınıfının ellerine bırakacaktır.' Üstte saydıklarından dolayı işçi sınıfıyla diğer sınıf ve tabakaların 'demokrasi' emellerini aynı imiş gibi göstermenin işçi sınıfının davasına zarar verdiğini ve demokratik harekete zarar verdiğini belirtmektedir.

"Diğer yandan, eğer işçi sınıfı demokratik kurumlar için öncü savaşçı olarak öne çıkarsa, bu, demokratik hareketi güçlendirecek, siyasi özgürlük için mücadeleyi güçlendirecek, çünkü işçi sınıfı, bütün diğer demokratik ve siyasi muhalefeti teşvik edecek; liberalleri siyasi radikallere doğru itecek, radikalleri bugünün toplumunun tüm siyasi ve sosyal yapısı ile geri dönüşü olmayan bir kopuşa doğru itecektir. Yukarda, Rusya'da bütün sosyalistlerin Sosyal-Demokrat olmalarını söylemiştik. Şimdi de, Rusya'da tüm gerçek ve tutarlı demokratların, Sosyal-Demokrat haline gelmeleri gerektiğini ekliyoruz."

Lenin yoldaş bunları da söyleyerek, işçi sınıfının bu konudaki öncülüğünün, onun davasına ne kadar yararlı olduğunu; müttefiklerine daha ileri adımlar attıracağını; ve bu durumun devrimin yararına olduğunu açıkça göstermektedir.

Lenin'den yaptığım bu uzun alıntıdan sonra toparlayacak olursam:

+ Bu yazının birinci aşama öncesi yazıldığı; ve bu aşamada da çıkartabildiğim, güç oranında, müttefiklerle üstte bahsedilen mücadelelerde yer almak, yardımlaşma, dayanışmayı vs. sağlamaktır.
+ Bu aşamada da, içinde bulunduğun devrim aşamasına göre, varolan hakim sınıf iktidarından rahatsız olan, ona karşı mücadele yürüten sınıf, tabaka, din, mezhep, vs. tespit edip, uzun vadeli proletaryanın çıkarları için yararlanmaktır.

+ Bu yararlanmada; yapılan dayanışma ve destekte proletaryanın çıkarlarını, ve onun sınıf bağımsızlığını korumak; bugünün müttefiklerinin yarın proletaryanın muhalifleri olabileceklerini; bugünkü desteğin, dayanışmanın şartlara bağlı olduğunun vurgulanması ve proletaryanın bu konularda sürekli uyanık tutulmasının gerekliliği.

+ Bu dayanışma ve desteğin uzun vadeli ittifaklar politikası için de gerekli olduğu.

+ Demokrasi mücadelesinde proletaryanın öncülüğünün gerekliliği; bu tavrın, müttefikleri proletaryaya daha da yaklaştıracağı.

+ Proletaryanın dışındakilerin demokrasi istemlerinin sınırlı olduğu.

Görüldüğü gibi, Lenin için burada da ellerini kollarını bağlama tavrına girmemekte; önceden kanunlar yaratmamaktadır. Onun için 'bağımsızlığını korumak', yani propaganda-ajitasyon serbestliğinin olması yeterlidir. Onun dışında sorun, yapılacak eylemde, ittifakta, geçici anlaşmada vs. vb. proletaryanın uzun vadeli devrim çıkarı için yararlanıp yararlanmaması sözkonusudur.

Ben yaptığım bu aktarmada da bizim tavrımıza benzeyen bir tavır bulamadım. Yoldaşlar bizim eylembirlikleri konusundaki tavrımızla bu tavrı bir kez daha karşılaştırmalıdırlar.

Yine Lenin, "Bir Adım İleri, İki Adım Geri" adlı eserinde, s.164'te "liberal eğilimleri, burjuvazinin siyasi bakımdan en az ilerici olan kesimi; liberal demokratik eğilimleri burjuvazinin daha ilerici kesimleri olarak" görmektedir.

Yine Lenin burada küçük burjuvazinin temsilcileri olan Sosyalist-Devrimcilerin de ilericiliklerini vs. koyduktan sonra, Starover'i liberallerle geçici anlaşmaları reddettiği için eleştirir ve kendisinin anlayışını şu şekilde ortaya koyar:

> *"Sosyalist-Devrimcilerle geçici anlaşmalar caizdir (bkz. Sosyalist-Devrimciler hakkında kongre kararı) ve bunun sonucu olarak, Sosyalist-Devrimcilerin yanında yer alan liberallerle geçici anlaşmalar yapılabilir." (age, s.165)*

Görüldüğü gibi, Lenin "anlaşmalar caizdir" veya "geçici anlaşmalar" yapılabilir derken, onun sorunu içinde bulunulan devrim aşamasında, çarlığa karşı en ufak bir demokratik kıpırdanıştan proletaryanın çıkarına uygun olarak gücü oranında ondan yararlanmaktır.

Bu yararlanma sorununda da, bugün bizim yaptığımız gibi "reformcu yönelime sahip eylemlere katılmayız" gibi kanunlar, 'ilkeler' koyarak önceden kendi kendini bağlamamaktadır.

Bu konuda Lenin şunları söylemektedir:

> *"Ama, en ürkek liberallerle bile 'geçici anlaşmalar' yapmayı önceden yasaklayarak, insanın kendi ellerini bağlaması, Marksizmin ilkeleriyle uyuşmayan siyasal bir kısagörüşlülük olar." (age, s.166)*

Burada da görüleceği gibi, Lenin 'en ürkekler'le bile yapılacak geçici anlaşmaların önceden koşula bağlanmasının Marksizmle ilgisizliğini açık ortaya koymaktadır. Lenin'in bu tavrıyla, Ek 1'de ortaya koyduğum bizim geçici eylembirlikleri konusundaki gelişmemizi ve bu eylembirliklerini, adım adım 'ilkeler' konarak anlaşmaların ve eylemlerin bu ilkelerin penceresinden bakarak reddettiğimiz ve kendi elimizin kolumuzun nasıl bağlandığını her yoldaş okuyarak karar vermelidir. Bana göre biz elimizi kolumuzu bağlamaktayız. Oysa doğru olan, her somut koşulda somut yaklaşılmalı; ve her eylembirliği, vs. için somut tavır alınmalıdır.

Lenin, liberal burjuvazinin en geri kesimleri için bunu söylerken, biz,küçük burjuvazinin en ileri kesimlerini dıştalamak için olmadık ilkeler ortaya atmaktayız. Üstte yaptığım aktarmalar ve her yoldaş bu eserde bölümü olduğu gibi okumalıdır. Lenin tek şart koymaktadır. Evet, LENİN İÇİN BİR TEK ŞEY VARDIR: "BOLŞEVİKLERİN PROPAGANDA VE AJİTASYONLARININ KISITLANMAMASI VE BU GEÇİCİ ANLAŞMALAR VS. YAPILAN GRUP VE EĞİLİMLERİN SINIRLI İLERİCİLİĞİNİN PROLETARYANIN GÖZLERİ ÖNÜNE SERİLMESİDİR." Bunu da yine Lenin'den okuyalım:

"Bu gerçekten çıkarılacak sonuç, 'burjuva kurtuluş hareketinin sınırlılığını ve yetersizliğini gözler önüne sermenin' asıl olduğudur, geçici anlaşmaların caiz olmadığı değildir." (age, s.165)

Şimdi Lenin'den bu aktarmalardan sonra, bir de Bolşevik Parti Tarihi'ne bakalım. Orada Zemstvo liberalleri hakkında ne denmektedir?

" Zemstvo liberallerinin dayanak noktaları zemstvo idare meclisleriydi. Köy halkını ilgilendiren ve yalnızca yerel işlere bakan (yani yol yapmak, hastahane ve okul açmak gibi işleri gören) yerel yönetim organlarına Zemstvo deniyordu. Bu meclislerde, liberal toprak ağaları oldukça önemli bir rol oynuyorlardı. Bunlar, liberal burjuvalarla yakın bağlar içinde ve hemen hemen kaynaşmış durumdaydılar; çünkü malikanelerinde yarı toprak köleliği ekonomisi yöntemlerini bırakıp daha kârlı olan kapitalist ekonomi yöntemlerine geçmeye başlamışlardı. Kuşkusuz bu ögelerin her ikisi de Çarlıktan yanaydılar; ama, Çarlığın özellikle böyle 'aşırı' gitmesinin devrim hareketini güçlendirebileceğinden korktukları için, Çarlığın bu 'aşırı' hareketlerine karşıydılar. Bu liberaller Çarlığın 'aşırı' hareketlerinden çok, bir devrimden korkuyorlardı. Liberaller, Çarlığın 'aşırı' hareketlerine karşı protestoda bulunurlarken iki amaç güdüyorlardı: birinci amaçları Çarın 'aklını başına getirmek'; ikincisi de, Çarlığa karşı 'büyük bir hoşnutsuzluk' maskesi takınarak halkın güvenini kazanmak, halkı ya da halkın bir kısmını devrimden koparmak ve böylece devrimi zayıf düşürmekti.

Elbette ki, Zemstvo'ların liberal hareketi, Çarlık için, öyle herhangi bir tehlike olmamakla birlikte, bu hareket, onun ta 'yüzyıllardan kalma' temelinin pek de güvenlik içinde olmadığını gösteriyordu.

Zemstvo'ların liberal hareketi, 1902 yılında, Rusya'da daha sonraları başlıca burjuva partisi Anayasacı Demokrat Parti'nin çekirdeğini oluşturan 'Osvobojdeniye' (Kurtuluş) adlı burjuva grubunu doğurdu." (Bolşevik Parti Tarihi, s.40-41)

Üstte yaptığım alıntı, Lenin'in geçici anlaşmaları 'caiz' gördüğü liberallere bir örnektir.

Görüldüğü gibi, Lenin için bu liberallerle geçici anlaşmalar vs. yapabilmesi sözkonusu.

Bu liberaller, Çarlıktan çok devrimden korkmaktadırlar.

Lenin bunlara, "devrim perspektifinden yoksun" diye yaklaşsaydı, herhalde böyle bir tartışma da sözkonusu bile olmazdı.

Yine legal Marksistlerle ilgili Bolşevik Parti Tarihine bir göz atalım ve legal Marksistlerin nitelikleri nedir ve Lenin'in bunlara yaklaşımı ve bunlarla yaptığı anlaşmalara bakalım:

" Lenin'in 'legal Marksizm'e karşı yürüttüğü savaşımın da önemi büyüktü. Tarihte her zaman görüldüğü gibi, büyük sosyal harekete, geçici 'yol arkadaşları' katılır. 'Legal Marksistler' adını alanlar da işte bu türden 'yol arkadaşları'ydı. Marksizm Rusya'da geniş ölçüde yayılıyordu. Bu sırada burjuva aydınları da kendilerine Marksist süsü vermeye başladılar. Bunlar, yazılarını legal yayın organlarında, yani Çarlık hükümetinin izniyle çıkan gazete ve dergilerde yayınlıyorlardı. Bu yüzden bunlara 'Legal Marksistler' dendi.

'Legal Marksistler', narodizme karşı, kendilerine özgü bir biçimde savaşıyorlardı. Ama bunlar bu savaşımdan ve Marksizm bayrağından, işçi sınıfı hareketini burjuva toplumunun çıkarlarına ve burjuvazinin çıkarlarına bağımlılaştırmak ve boyun eğdirmek için yararlanmaya çalışıyorlardı. Bunlar, Marksizmin gerçek özünü, yani proleter devrimi ve proletarya diktatörlüğü doktrinini bir yana atıyorlardı. 'Legal Marksistler'in önde gelen temsilcilerinden Peter Struve, burjuvaziyi övüyor, kapitalizme karşı devrimci savaşım yerine, 'kültürsüzlüğümüzü itiraf etmeyi ve kapitalizmden ders almayı' öneriyordu.

Lenin, Narodniklere karşı savaşımda 'Legal Marksistler'i de sürüklemek amacıyla, bunlarla geçici bir anlaşma yapmayı, örneğin Narodniklere karşı ortaklaşa bir dergi yayınlamayı uygun görüyordu. Ama, Lenin, aynı zamanda, 'Legal Marksistler'in

burjuva niteliklerini de gözler önüne seriyor, onları amansız bir eleştiriden geçiriyordu.

Bu 'yol arkadaşları'nın birçoğu sonradan Anayasacı-Demokratları, Rus burjuvazisinin başlıca partisini oluşturdular. İç savaş sırasında da bunlar en azılı Beyaz Muhafızcı kesildiler." (age, s.31)

İşte Legal Marksistlerin durumu da budur ve Lenin'in yaklaşımı da gayet açıktır. İşçi sınıfının çıkarları temelinde yararlanmaktır; yararlanırken de onlara boyun eğmek değil, onlara da gerekli dersi vermek için elinden geleni yapmaktadır.

Bu örnekte açık bir şekilde aynı yayın organlarında yazılar yazmakta vs.

Yine bilinen bir örnek: Seçimlerde karşı-devrimcilerin, gericilerin yenilgiye uğratılması gerekiyorsa ve kazanma tehlikesine karşı, küçük burjuva grup ve liberallerle anlaşmaya varılabileceğini belirtiyor.

" 6. Seçimlerin ikinci kademesinde (Bölge temsilci toplantıları, Eyalet seçmen adamlar toplantıları) nerde Oktobrist/Kara Yüz listesinin yenilgiye uğratılması gerekli ise, orada öncelikle burjuva demokrasisi ile (Trudoviki, Halk Sosyalistleri, vb.) ve sonra da liberaller (Kadetler), partisizler, ilericilerle vs. Duma'da temsilci sayısı üzerinde anlaşarak, anlaşma yapılabilir." (Lenin, TE Almanca, c.17, s.460-461; BP 11/12, s.17)

Burada da açıkça görüldüğü gibi, Lenin üstte saydığı gruplarla bu somut bağıntıda anlaşmadan yanadır. Bu alıntının 5. maddesi de okunduğunda, Lenin için hiçbir şart altında propaganda-ajitasyonlarının sınırlandırılmasına izin vermiyor. Lenin'in üstte bahsettiği grupların seçimlere katılmasında anlayışları "fazla sandalye" almak, "Duma'dan gericileri temizlemek"; Lenin'in amacı bu değildir. Tabii ki onlar da fazla sandalye almak, gericileri temizlemeyi istemektedirler, bunu isterken amaçları oradan bolşevik ajitasyon-propaganda yapmak, devrimin yolunu bir adım daha ileriye doğru açmaktır. Ve bu durumdan yararlanmaktır. Her grup, akım, gücü oranında bu seçimlerden yararlanacaktır.

Bizim durumumuza gelince: İlerici, devrimci, demokrat, vs. vb. gruplar "Anti-Cunta" eylemler koyuyorlar (veya başka eylemler). Onların amacı, cuntanın gitmesi, yerine burjuva-demokratik bir düzenin gelmesi olabilir. Bu grupların amacı budur. Biz bu eylemden yararlanmalıyız; çünkü cuntanın gitmesi, yerine demokrasinin sınırlarının gelişmesi, onların amacı ama, bizim de isteğimizdir.

Cuntanın gitmesi, yerine demokrasi gelmesi veya kalıntılarının, işçi sınıfına sosyalist bilincin taşınmasını daha da kolaylaştıracaktır. Bu durumdan herkes yararlanacaktır; biz de yararlanacağız. Bu iyi birşeydir. Ancak biz onunla sınırlı kalmayacağız. Biz bu eylemin içinde ve öncesinde, bu grupların reformist yüzlerini açığa çıkartmak, teşhir etmek için vargücümüzle çalışacak; onları devrim perspektifine çağıracağız. İşte Lenin'in taktiği budur. Bu bizim de taktiğimiz olmalıdır. Her grup bu eylemden kendi amacına uygun yararlanacaktır. Biz de yararlanacağız.

Lenin liberal burjuva akımlar hakkındaki görüşlerini ortaya koyduktan sonra, "Halkın Dostları"nda küçük-burjuva akımları değerlendirmesi şöyledir:

" Bugün, çalışan halkın çıkarlarının sözcüleri olarak öne çıktıklarında, bu küçükburjuva ideologlarının teorileri doğrudan doğruya gericidir. Bunlar, Rusya'nın çağdaş toplumsal-ekonomik ilişkilerindeki uzlaşmaz karşıtlığın üstünü örtmekte ve sanki, 'yükseltme', 'iyileştirme' vb. için alınan ve herşeye uygulanabilir genel önlemlerle işler düzeltilebilirmiş gibi, ve bunları uzlaştırmak ve birleştirmek mümkünmüş gibi tartışmaktadırlar. Devletimizi sınıflarüstü ve dolayısıyla sömürülen halka ciddi ve dürüst yardımda bulunmaya uygun ve buna muktedir birşey gibi tanımlarken gericidirler.

Nihayet, bir mücadelenin, bizzat çalışan halkın kurtuluşu uğruna müthiş bir mücadelenin zorunlu olduğunu anlayamadıkları için gericidirler." (age, s.181)

" 'Halkın Dostları' yalnızca bu tür küçük-burjuva sosyalist fikirlerin, eğilimlerin temsilcilerinden biridir." (age, s.182)

Lenin, küçük burjuvazinin karakterini ortaya koyduktan sonra, 'Halkın Dostları'nın bu

fikirlerin yalnızca 'eğilimlerinden' biri olduğunu belirtmektedir.

" Elbette ki, şimdi, bu fikirleri koruma ve yorumlama işini yalnızca bu beylerin üstlerine almalarında bizim bir suçumuz yok. Sosyalizm hakkındaki küçük-burjuva teorilerden kopma gereğinden sözettiğime de dikkat etmenizi rica ederim. İncelemiş olduğumuz küçük-burjuva teoriler, sosyalist teoriler olduklarını iddia ettikleri ÖLÇÜDE, KESİNLİKLE gericidirler.

Ama eğer, aslında, bunlarda sosyalistçe kesinlikle hiçbir şey olmadığını, yani bütün bu teorilerin çalışan halkın sömürülmesini açıklamada tam bir başarısızlığa uğradığını ve bu yüzden halkın kurtuluşu için bir araç görevi yapamayacağını, işin aslında bütün bu teorilerin küçük burjuvazinin çıkarlarını yansıttığını ve desteklediğini anlarsak — o zaman, onlara karşı farklı bir tutum takınmamız ve şu soruyu sormamız gerekir: işçi sınıfının küçük-burjuvaziye ve onun programına karşı tutumu ne olmalıdır? Ve bu soru, bu sınıfın ikili niteliği hesaba katılmadıkça yanıtlanamaz. (Rusya'da bu ikilik, büyük burjuvazi ile küçük burjuvazi arasındaki uzlaşmaz karşıtlığın daha az gelişmiş olmasından ötürü, özellikle belirgindir.) Küçük burjuvazi, genel demokratik talepler koyduğu, yani ortaçağın ve serfliğin tüm kalıntılarına karşı savaştığı ölçüde ilericidir; bir küçük burjuvazi olarak durumunu korumak için savaştığı ve ülkenin burjuva çizgilerdeki genel gelişmesini geciktirmeye, geriye döndürmeye çalıştığı ölçüde gericidir. Verilmiş-toprakların ünlü elden çıkarılmayışı gibi bu tür gerici taleplerin üstü ve, ayrıca köylüler üzerinde vesayeti amaçlayan diğer pek çok tasarının üstü, genellikle, çalışan halkı korumak yolunda görünüşte makul sözlerle örtülmüştür, ama elbette ki aslında bunlar yalnızca çalışan halkın durumunu kötüleştirir, aynı zamanda da kurtuluş uğruna mücadelesinde onu engeller. Küçük-burjuva programının bu iki yanı arasında kesin bir ayrım yapılmalı ve bu teorilerin herhangi bir açıdan sosyalist nitelikte olduğu reddedilirken, ve bunların gerici yönleriyle savaşılırken, demokratik yanları unutulmamalıdır. Her ne kadar Marksistler küçük-burjuva teorileri tamamen reddediyorlarsa da, bunun, onları demokrasiyi programlarına koymaktan alıkoymadığını, tersine demokrasi üzerinde daha da fazla durmalarını gerektirdiğini göstermek için bir örnek vereceğim. Her zaman, küçük-burjuva sosyalizmi temsilcilerinin teorik sermayesini oluşturan üç ana teze, yani toprak yetersizliği, yüksek ödemeler ve yetkililerin zulmüne yukarıda değinmiştik. Bu kötülüklerin kaldırılması isteminde, kesinlikle sosyalist hiç bir şey yoktur, çünkü bunlar mülksüzleştirmeyi ve sömürüyü biraz bile olsun açıklamazlar ve bunların yokedilmesi, emeğin sermaye tarafından ezilmesini biraz bile olsun etkilemeyecektir. Ama bunların yokedilmesi, bu ezilmeyi, onu ağırlaştıran ortaçağ süprüntülerinden kurtaracak ve işçilerin sermayeye karşı doğrudan mücadelesini kolaylaştıracak, bu nedenle de, demokratik' bir talep olarak işçilerin çok enerjik bir desteğini görecektir." (age, s.183-4)

Lenin burada küçük burjuvazinin karakterinde varolan ilerici ve gerici yanlarını ortaya koyarak, bunlara karşı, yani ilerici ve gerici yanlarına karşı tavrı belirledikten sonra, Sosyal-Demokratların 'demokrasiyi' programlarına koymanın gerekliliğini, bu kazanımların devrim mücadelesine getireceği yararları vurgulamaktadır.

Yine Lenin devamla, "Halkın Dostları"nda şunları söylemektedir:

" Genel olarak, Rus komünistleri, Marksizm taraftarları, herkesten fazla kendilerine SOSYAL-DEMOKRAT adını vermelidirler ve faaliyetlerinde, DEMOKRASİnin büyük önemini asla unutmamalıdırlar" diyerek devamla şunları söylemektedir:

" Rusya'da ortaçağa ait, yarı-feodal kurumlar (Batı Avrupa'ya oranla) hala öylesine güçlüdürler ki, proletarya ve genel olarak halk üzerinde, tüm tabaka ve sınıflarda politik düşüncenin büyümesini geciktiren öyle ezici bir boyunduruk halindedir ki, tüm feodal kurumlara, mutlakiyete, kast sistemine, ve bürokrasiye karşı mücadelenin işçiler için taşıdığı büyük önem üzerinde ısrar etmemek olanaksızdır. Bu kurumların ne korkunç bir gerici güç olduğunu, emeğin sermaye tarafından ezilmesini nasıl yoğunlaştırdığını, çalışan halk üzerinde ne alçaltıcı bir etki yaptığını, sermayeyi, emeğin sömürüsü bakımından modern sınai biçimler almaktan geri kalmayan, ama kurtuluş uğruna savaşın yoluna korkunç güçlükler çıkararak bu sömürüyü artıran ortaçağ biçimlerinde nasıl tuttuğunu işçilere göstermek gerekir. İşçiler bilmelidirler ki, gericiliğin bu temel direkleri yıkılmadıkça, burjuvaziye karşı

başarılı bir mücadele vermeleri kesinlikle olanaksız olacaktır, çünkü bunlar var oldukça, desteği işçi sınıfının başarısı için esas koşul olan Rus kır proletaryası, mağdur ve yılgın olmaktan kurtulamayacak, zekice ve sürekli bir protesto ve mücadele değil, yalnızca kasvetli bir umutsuzluk gösterebilecektir. İşte bunun içindir ki, radikal demokrasiyle yanyana mutlakiyete, gerici toplumsal tabaka ve kurumlara karşı savaşmak, işçi sınıfının doğrudan görevidir. — sosyal-demokratlar bütün bu kurumlarla mücadelenin yalnızca burjuvaziye karşı mücadeleyi kolaylaştırmakta bir araç sıfatıyla gerekli olduğunu, işçinin genel demokratik istemlerin gerçekleştirilmesine, yalnızca çalışan halkın baş düşmanına karşı niteliği gereği salt demokratik olan bir kuruma karşı, Rusya'da demokrasiyi feda etmeye ve işçileri ezmek, işçi sınıfı hareketinin doğuşunu daha çok engellemek üzere gericilerle ittifaka girmeye özellikle eğilimli olan sermayeye karşı zafere giden yolu açmak için gereksinme duyduğunu işçilere anlatmayı bir an için elden bırakmaksızın, yukardaki görevi de işçilere anlatmalıdırlar."

Lenin burada, gericiliğin çalışan tabakalar üzerindeki etkisini ortaya koyarak, Sosyal-Demokratların demokrasi mücadelesindeki bu görevini, bu mücadelenin gerekliliğini ortaya koyduktan sonra, bu mücadelenin "radikal demokrasiyle" birlikte yürütülmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır, çünkü radikal demokrasi, proletaryanın en yakın müttefiklerinden birisidir. Bu anlamda da öncelikle onunla yürütülmelidir. Bu radikal demokrasi diye bahsettiği kesim, daha önce alıntılarla ortaya koyduğum, küçük burjuvazinin bir akımıdır, ve küçük burjuvazinin karakterini genel olarak üstte gördük. Yine Lenin bu akımları yer yer 'devrimci' veya 'demokrat' olarak adlandırmaktadır. Lenin yine "Halkın Dostları" s.188'de, birlik önerisi getiren küçük-burjuva gruba şu cevabı veriyor:

"İşçilerin ayrı bir işçi partisi içinde bağımsız örgütlenmesini esas kabul eden Sosyal-Demokratlar elbette böyle bir partiye 'karışmazlar', ama işçiler demokratların gerici kurumlara karşı verdikleri bütün mücadeleleri en güçlü biçimde destekleyeceklerdir." (age, s.188)

Burada gayet açık bir şekilde ortaya konduğu gibi, "işçiler demokratların gerici kurumlara karşı verdikleri bütün mücadeleleri en güçlü biçimde destekleyeceklerdir." (abç)

Görüldüğü gibi, Lenin bu akımların karakterini ortaya koyduktan sonra, bunların "gerici kurumlara" karşı verdikleri mücadelenin işçiler tarafından destekleneceğinden sözetmektedir.

Burada şunu da belirtmemde yarar var: Lenin bir bütün olarak hakim sınıf devletine karşı olmak değil, "gerici kurumlara" karşı verdikleri mücadelenin destekleneceğinden bahsetmektedir, oysa daha önce yaptığım aktarmalarda görüldüğü gibi, küçük burjuvazi genel karakter olarak uzlaşıcı, gerici yanlarının olduğunu ortaya koydum Lenin'den ve burada da anladığım, bunların gerici yanlarının yanında, "devlet düzeninin yıkılması", demokrasi isteklerinin olduğu ve gerici kurumlara karşı mücadele yürüttükleridir. Ve bu da proletaryaya göre sınırlı ve dardır. Bu yürüttükleri mücadele 'desteklenir' işçiler tarafından denirken, Lenin için bu desteğin yanında; uzlaşıcı, reformist, gerici, tutucu yanlarıyla amansız ideolojik mücadele sözkonusudur.

Bu aktarmalardan çıkartabildiğim, toparlarsak şunlardır:

+ İçinde bulunulan devrim aşamasına göre ilerici, devrimci, reform vs. taleplerini savunan grupları eleştiriye vs. dayanma temelinde onlardan yararlanmak;
+ Bu yararlanmanın amacı; burjuva demokrasisinin sınırlarını genişletmek, işçi sınıfının ve ezilen emekçilerin üzerindeki baskıları hafifletmek, örgütlenme ve bilinçlenmelerinde kolaylık sağlamak, proleter devrime varmanın yollarını kolaylaştırmak amacını ve uzun vadeli ittifaklar politikasına da hizmet eden hangi sınıflardan yararlanılacağını vs. göstermektedir;
+ Bu yararlanmada, her eylemde vs. somut tavır koymakta, nasıl yararlanılacağını, ne için yararlanılacağını somut tespit etmekte;
+ Yine çıkartabildiğim birşey, parti inşası sorununu bu soruna pek karıştırmamaktadır. Aktarmalar birinci aşama öncesi, ve birinci aşama döneminde yazılmış yazılardır. Ve bundan çıkarabildiğim, hangi aşamada olursan ol, bu imkanlardan vs. gücün oranında, görevlerine bağlı olarak yararlan;

+ Bu aktarmalarda tavır aldığı grupların hepsi; Halkın Dostları, liberaller, Legal Marksistler, Kadetler vs. reformist, devrimci, demokrat akımlardır. Ve Lenin bu aktarmalarda; "devrim perspektifinden yoksun" eylemler oldukları için bunlarda yer almayız, işçilerin desteğini engelleriz, vs. vb. tavırlara düşmemektedir.
+ Lenin için kendi propaganda ve ajitasyonunun engellenmemesi temel prensiptir. 'Burjuva kurtuluş hareketinin sınırlılığının ve yetersizliğinin, bu sınırlılık ve yetersizlik kendini nerede gösterirse orada, proletaryanın gözleri önünde sergilenmesi" ("Halkın Dostları", s.167). Plehanov'dan yapılan bu aktarmayı Lenin doğru görmektedir. Lenin için sorun budur.

Şimdi somut olarak bizim ve ülkemizdeki küçük-burjuva grupların durumuna bir göz atalım.

Bu gruplar birçok yönüyle, Lenin'in bahsettiği radikal demokrasi taraftarlarına uygundurlar. Bunlar (Partizan, HK, DY, DHB vs. vb.) daha da ileri giderek, kendilerini Marksist-Leninist olarak adlandırmaktadırlar. Bu gruplar da kendi aralarında çeşitli konularda ayrı ayrı konumdadırlar. Mesela bir DHB ile DY karşılaştırıldığında, sosyal-emperyalizm konusunda DHB daha ileriyi temsil etmektedir ve yine aynı şekilde çeşitli konularda durum budur.

Bunların kendilerini Marksist-Leninist olarak değerlendirmeleri, Marksizm-Leninizm biliminin prestijinden yararlanmaya çalışmaktadır. Ancak uzun süredir komünist hareketin almış olduğu yaralar sonucu bu prestij kitleler açısından "sarsılmıştır". Ve bu gruplar da giderek kendilerini Marksist-Leninist olarak adlandırmaktan kaçınacak ve herkes hakettiği yere varacaktır. Bugün Dev-Yol içindeki ve daha başka ayrılıklar vs. bu yolu tutmuşlardır. Bu durumlara rağmen, somut olarak bugün bu gruplar ilerici, demokrat, devrimci gruplardır. Bunların Lenin'in bahsettiği gibi ikili karakterleri vardır: ilerici; gerici. Sorun bunları doğru tespit etmek ve doğru yaklaşmaktır. Bu durum tespit edilmezse, doğru yaklaşım da olmaz ve çok yönlü hatalar işleyerek savunulan davaya ağır darbeler vurulmuş olunur.

Benim bu tartışma içinde çıkartabildiğim, varolan hakim sınıf düzenine şu veya bu şekilde, şu veya bu durumda muhalefet olanların bir kesimi proletaryanın müttefiki, ve diğer bir kesimi ise kısmi işler yapabileceği güçlerdir. Lenin'in bunlara yaklaşımı ise, onlara karşı önceden "ellerini kollarını bağlamamak"; çeşitli durumlarda bunlardan devrim için yararlanmak; bu yararlanma içinde "bunların sınırlı yanlarına vurmak ve kendi "propaganda-ajitasyon özgürlüğünü" sınırlandırmamaktır. Lenin için ilke budur. Bunun ötesinde, katılacağın ittifak, geçici anlaşmalar, eylembirlikleri ve çeşitli eylemlerde vs. vb. proleter devrim davasını ilerletiyor mu, ilerletmiyor mu? Mesele budur.

Bunun ötesinde, birinci aşamada olsun, ikinci aşamada olsun; her iki durumda da gücüne ve görevlerine uygun olarak yararlanma sorunudur. Bugün oportünistlerin tavrı nedir? "Anti-Cunta" eylemler koymak. Bu eylemlerde öne sürdükleri talepler şunlardır: Ülkede faşist cuntanın gitmesi, demokratik düzenin kurulması, işkenceye son verilmesi, sendikal özgürlük, genel af, basın özgürlüğü, vs. vb. Bu isteklerde gerici istek olan nedir? Bizim için temelden sakat olan birşey yoktur. Bence sakat olan, bu sorunların devrim sorununa bağlı olarak alınmamasıdır. Bunu da yer yer yapmaktadırlar. Ancak çok kere ince reformizmlerine kılıf olarak savunmaktadırlar. Bu oportünistlerin isteğidir üstte saydıklarım. Peki,bizim görevimiz nedir? Bu tavırdan nasıl yararlanmalıyız? Reformist eylemlerdir diye, elimizin tersiyle itelim mi? Bence hayır, elimizin tersiyle itmek, devrim davasına zararlı bir tavır olur.

Doğru tavır, bu eylemden yararlanmaktır. Yararlanmaktan anladığım şudur: İlkönce bu grupları devrimci perspektife sahip eylemlere zorlamalıyız. Bu gerçekleşmezse, buna rağmen bu eyleme katılmak doğrudur. Çünkü ileri sürülen talepler bizim savunmamız gereken taleplerdir. Ve benim böylesi anti-cunta eyleme katılırken tavrım, çıkaracağım bildiriyle bu talepleri savunur, bu taleplerin savunulmasının gerekli olduğunu ortaya koyarım. Proletaryanın bakış açısından soruna yaklaşarak, eyleme katılan ileri ve geri kesime, tabii ki görevimize bağlı kalarak, öncelikle de ileri kesime, bu istemlerin savunulmasının gerekliliğini anlatır(*), katılanların bu noktada bilinçlenmesini ve demokratlaşmasını, bu taleplere sahip çıkmanın gerekliliğini anlatırım.

(*) Dipnot s.32'dedir.

Çünkü bu noktada atılan her ileri adım, bu kesimleri uzun vadede diğer sınıf ve grupların demokrasi istemlerinin sınırlılığını gördükçe, bize yönelmelerini sağlayacaktır. Bunları anlatırken, bu istemlerin gerçekleşmesinin neye bağlı olduğunu ortaya koyarak, bunların proleter devrime bağlı olarak ele alınmasının gerekliliğini ortaya koyarak, reformist, devrimci, vs. grupların sınırlılığını, onların sahte Marksistliklerini vs. ortaya koyarak, bugün gerçek komünistlerin görevlerinin neler olduğunu ve gerçek devrimi isteyenlerin nerede örgütlenmesinin gerekli olduğunu görevlerimize bağlı olarak ortaya koymuş oluruz.

Biz, ileri kesime gitmeyi bu şekilde yapmalıyız, yoksa "bu eylem anti-cunta", "bu eyleme damga basamayız", "bu eyleme katılırsak onları güçlendirmiş oluruz", "şu eyleme katılırsak, onu diğerlerine tercih etmiş oluruz" vs. vb.; bunlar safsatadır. Bunlar ufak hesaplardır. Bizim gelişmemize, güçlenmemize zarar verecek tavırlardır. Bu tavırdan vazgeçerek doğru tavır takınmalıyız.

Elbette ki yukarda bahsettiğim şekilde katılma, bir anlamda destektir. Bu destek, bağnazca yaklaşıldığında, ilk bakışta bu gruplar destekleniyormuş gibi görünebilir. Halbuki mesele hiç de öyle değildir. Benim desteğim, üstte saydığım talepleredir. Ve bu talepleri en çok proletaryanın temsilcilerinin savunması gerekir. Çünkü uzun vadede bu taleplerin gerçekleşmesi veya ileri adım atılması, komünistlerin ve işçi sınıfının yararına olacak bir gelişmedir. Bu gelişmeden herkes gücü oranında yararlanmaya çalışacaktır. Bazıları da vardır ki, gücünün üstünde yararlanabilirler. İşte bu durumda biz olabiliriz. İyi bir örgütlenme ve çalışma sonucu, ideolojik önderliği ve pratik önderliği ele geçirmede olumlu adımlar atmamız sözkonusu olabilir. Mesele, akılcı yaklaşma meselesidir. Şimdiye kadar olan yaklaşımımızı terkederek bu adımları atabiliriz.

Lenin'den yapabildiğim aktarmalar, bizim eğitimini yaptığımız eserlerdir. Bunların dışında daha birçok yazıları vs. olabilir. Tartışmalar içinde bunlar konursa, bu konudaki bilgimizi daha da artırmış olacağız ve karar almada da daha dikkatli ve bilinçli bir karar vermiş olacağız.

Bizim çeşitli eylemlere takındığımız tavır, üstte Lenin'in anlayışıyla karşılaştırdığımda, aynı anlayışın ürünü olmadığı ortaya çıkmaktadır. Benim düşündüğüm kısaca şudur: Bugün devrimci grupların yaptığı her ilerici, devrimci, demokrat yönelimli eyleme somut yaklaşmak ve ondan yararlanmaya çalışmaktır. Eğer bu eylemler, Lenin'in bahsettiği yararları sağlıyorsa, demokrasi vs. alanını genişletip, işçi sınıfına ve uzun vadeli devrimin yararına kullanılacak eylemlerse, bunlardan yararlanmak; tek sınır, bizim propaganda ve ajitasyonumuza hiçbir engel koymamak kaydıyla bu eylemlerden yararlanmaktır. Bu şu anlama gelmez: Bırakalım oportünistlerin yakasını, yönelimi ve içeriği doğru olan eylemler talep etmeyelim, anlamına gelmemeli. Tam tersine, bunları böyle eylem yapmaları için elimizden geldiği kadar imkanlarımızı zorlayarak bunları sıkıştırmalı ve bu eylemleri yapmaya zorlayalım. Bu istediğimiz şekilde olmasa da, bunlardan yararlanmalıyız.

Ayrıca bir demagoji imkanını ortadan kaldırmak için şunu da belirtmek istiyorum: Devrimcilerin yaptığı eylemlerden yararlanalım derken, her düğünde oynanmasını da tamamen sakat bulmaktayım. Bizim görevlerimiz vardır. Bu görevlerimizi yerine getirmede olayların ve o an bizim içinde bulunduğumuz durumla karşılaştırıp, hangisinin ertelenmesinin bize daha fazla yararı olduğunu vs. gözönünde bulundurarak tavır almalıyız. Öyle durumlar olabilir ki, eyleme katılmak doğru olabilir; ancak bizim başka görevlerimizi aksattığı, darbe vurduğu durumlarda, belli bir eylemsizliği bile göze almalıyız.

(Önceki sayfadaki dipnottur.)

Bizim bugünkü görevlerimiz (Bolşevik Parti inşası) gözönünde bulundurulduğunda, böylesi eylemlerde propaganda ve ajitasyonumuzda (üstte saydığım istemleri, talepleri savunmayı belirttiğimde, şunun anlaşılması gerekir:), dörtte bir bu taleplere ve bu konulardaki farklılıklara, dörtte üç ise bizim görevlerimize ayrılmalı. Marksist-Leninist ilkelerin, proleter devriminin propaganda edilmesi, çözdüğümüz oranda ülke somutu ile ilgili pratik (programatik) sorunların propaganda edilmesi; oportünist-revizyonistlerle aramızdaki farkların ortaya konması. Yani propaganda ve ajitasyonun her iki durumda da esası ileri kesimi kazanmaya yönelik olmalıdır.

Benim yaklaşımım kısaca budur. Bugünkü aşamada gücümüz ve görevlerimiz vs. gözönünde bulundurulduğunda, Karşı-Devrimcilerin yeraldığı eylemlerde mümkün olduğu kadar kendimizi ayırmalı; devrimci gruplarla eylembirlikleri veya devrimci bloklar oluşturmaya zorlamalı, bu konuda genel olarak dikkat etmeli, her düğünde oynama tavrına düşerek esas görevimizi debelenerek gözden kaybetmemeli, ve Stalin'in dediği gibi, bu aşamada gücümüzü ve görevlerimizi gözönünde bulundurarak, "taktiğin sınırlı olduğu"nun bilincinde davranmalıyız.

Fehmi

20.11.84

"EK 2: KLASİKLERDE GEÇİCİ ANLAŞMALAR, İTTİFAKLAR, EYLEMBİRLİKLERİ SORUNU" BAŞLIKLI YAZI İLE İLGİLİ NOTLAR

A) LENİN'DEN YAPILAN ALINTILAR VE YORUMLARI İLE İLGİLİ:

▷ "**Rus Sosyal-Demokratlarının Görevleri**" başlıklı yazıdan yaptığı alıntıların başında yaptığı açıklamada, Fehmi yoldaş, bu yazının "'parti inşasının birinci aşaması olarak adlandırılan dönem'den önce" yazıldığına dikkat çekiyor.

Görüşüme göre, eğer bizim durumumuzda bu yazıdan doğru dersler çıkartılmak isteniyorsa; o zaman yalnızca bu yazının 'birinci aşama denen aşamadan önce' yazıldığını belirtmek yetmez. (Hele hele böyle bir belirtme, "biz şimdi birinci aşamada olduğumuza göre, (ya da birinci aşamada olduğumuzu söylediğimize göre) burada sözü edilen görevleri haydi haydi yapmalıyız; yapabilecek durumdayız" vb. mantık yürütmeler için kullanılıyorsa (veya kullanılmaya açıksa), yetmezliğin ötesinde zararlıdır da!) Bunun yanında, bu yazının yazıldığı dönemde Rusya'da Sosyal-Demokrat hareketin somut durumunun ne olduğu, önündeki görevlerin ne olduğu da tespit edilmek zorundadır. Bu konuda bizzat alıntı yapılan yazıda şu tespitler vardır:

" Şu anda (1897 sonu) bize göre en acil sorun, Sosyal-Demokratların pratik faaliyeti sorunudur. Sosyal-Demokrasinin pratik yönünü vurguluyoruz, çünkü onun teorik yönü, görünürde, bir yandan muhaliflerinin onu inatçı bir anlayışsızlıkla karşıladıkları, ve yeni yönelimi başlangıcında boğmak için en büyük çabaların yapıldığı, ve diğer yandan Sosyal-Demokrasinin ilkelerinin ateşli bir şekilde savunulduğu en keskin tartışmaların olduğu dönemi geride bırakmıştır. Sosyal-Demokratların teorik görüşleri şimdi esas ve temel özellikleri içinde yeterince aydınlanmış görünüyor. Sosyal-Demokrasinin pratik yönü açısından, siyasi programı açısından, çalışma yöntemleri ve taktiği açısından ama bu söylenemez. Görüşümüzce, tam da bu alanda, en çok yanlış anlamalar ve karşılıklı anlayışsızlıklar vardır, ve bunlar teoride narodizmden tamamiyle kopmuş olan ve pratikte ya olguların mantığı sonucu, işçiler arasında propaganda ve ajitasyon yürüten, işçiler arasındaki faaliyetlerini hattâ sınıf mücadelesi zeminine dayandıran, ya da ama demokratik görevleri tüm programın ve tüm devrimci faaliyetin temeli yapmaya çabalayan devrimcileri Sosyal-Demokrasiye tamamiyle yaklaşmaktan alıkoyuyorlar. Yanılmıyorsak, bu karakteristik, halihazırda Rusya'da Sosyal-Demokratların yanısıra etkinlik gösteren her iki devrimci grup için de geçerlidir: Narodnikler ve Halkçılar.

Bundan dolayıdır ki, Sosyal-Demokratların pratik görevlerini açıklama ve neden onların programlarını varolan üç program arasında en rasyonel bulduğumuzu ve neden bu programa itirazların büyük bir bölümünün yanlış anlamalara dayandığı görüşünde olduğumuzu gerekçelendirmenin şimdi tam da zamanı olduğunu düşünüyoruz."

İşte Rusya sosyal-demokrat hareketinin, bu yazı yazıldığı sıradaki somut durumu budur! "Sosyal-demokrasinin ilkelerinin ateşli bir şekilde savunulduğu... dönem geride kalmıştır... Sosyal-Demokratların teorik görüşleri esas ve temel hatları içinde yeterince açıklığa kavuşmuştur."

Bizim durumumuzla karşılaştırdığımızda, biz 'Partinin inşasının birinci aşamasında' olduğumuzu tespit etsek de; Rus Sosyal-Demokratlarının 'partinin birinci aşamasında' oldukları tespitini —sonradan— yaptıkları dönem öncesinde çoktan çözülmüş olan bir görevi henüz çözmemiş olduğumuzu; bu bağıntıda bir karşılaştırma yapacaksak, evet, 1897 Rusya Sosyal-Demokrat hareketinin bir anlamda çok gerisinde olduğumuzu tespit etmek zorundayız. Bu olgu, bu yazının tartışılmasında görüşümce ilk bilince çıkartılması gereken sorunlardan biridir. Bu yapılmadığında, yanlış benzetmeler yapılması; Rusya Sosyal-Demokrat hareketinin içinde bulunduğu somut durum —ki bu durum bizimki ile benzemez bir durum—'un sonucu olarak, tespit edilen bazı somut görevlerin aynen bizim durumumuza uygulanması kaçınılmazdır.

İkinci olarak, Lenin, bu yazının Fehmi yoldaşın alma ihtiyacı duymadığı ilk bölümünde, bilinçli olarak önce proletaryanın sosyalist görevleri üzerinde durur; ve çalışmalarını (başlangıçta) fabrika ve şehir işçileri arasında yoğunlaştırdıklarını; fabrika ve şehir işçileri arasında "kalıcı devrimci bir örgüt yaratmanın" "Sosyal-Demokrasinin ilk ve en acil görevi" olduğunu belirtir.

Eğer biz bu yazıdan bugünkü pratiğimiz için doğru dersler çıkartmak istiyorsak; o zaman önce, tam da Lenin'in bu söylediklerini öne çıkartmak zorundayız. Çünkü tam da bunun olmadığı şartlarda, bu "ilk ve en acil görev" ortada dururken, başka sorunları öne çıkarmak, bu görevden "sapmak"; Lenin'in deyimi ile "hayli akılsız bir iş olacaktır."

Yani Lenin 1897'de: a) Rusya Sosyal-Demokrat hareketi açısından "teorik görüşlerin esas ve temel hatları içinde aydınlanmış" olduğu; b) Rusya Sosyal-Demokrat hareketinin fabrika ve şehir işçileri arasında çalışmasını yoğunlaştırdığı önşartlarının var olduğu bir durumda; proletaryanın sosyalist görevleri ile bağ içinde, demokratik görevlerinin ne olduğu sorununu tartışıyor. Ve bu sorunu bu yazıda programatik olarak ortaya koyuyor. Onun sözü geçen yazıda tespit ettiği "demokratik görevler" ve bu görevler karşısında proletaryanın konumu konusunda yaptığı tespitler; parti inşası sorunundan bağımsız olan genel görevler, ve konumdur. Ancak bu görevlerin nasıl, ve hangi ölçüde çözülebileceği, kesinlikle partinin içinde bulunduğu duruma; bunun yanında sınıf mücadelesinin durumuna vb. bir dizi faktöre bağlıdır.

"Sosyal-Demokratlar.. ilerici sosyal sınıfları, gerici sosyal sınıflara karşı, burjuvaziyi imtiyazlı toprak sahibi kastlara ve bürokrasiye karşı; büyük burjuvaziyi küçük burjuvazinin gerici çabalarına karşı desteklerler. Bu destek, sosyal-demokrat olmayan program ve ilkelere taviz vermeyi ne varsayar, ne de gerektirir" (Lenin, agy)

şeklinde bir genel tespit, parti inşası sorunundan bağımsız olarak, her zaman geçerli olan bir tespittir. Bu, proletaryanın genel konumunun tespitidir. Ama bunun her somut durumda uygulamasının nasıl olacağına bu genel tespit cevap vermez! Burjuvazinin, imtiyazlı toprak sahibi kastlara karşı desteklenmesi; bazen yalnızca propaganda düzeyinde; bazen ajitasyon düzeyinde bir destek olurken; başka bazı durumlarda bizzat onunla eylem içinde ittifak kurma biçiminde olabilir. "Büyük burjuvazinin" küçük burjuvazinin gerici çabalarına karşı desteklenmesi ise, hemen hemen her durumda, propaganda alanında; atılan ileri adımların, son çözümlemede proletaryanın çıkarına da olduğunu açıklama biçiminde bir "destek" olarak kalır. vb.

Fehmi yoldaş, bu genel tespitin, desteğin biçimlerini henüz tartışmadığını; desteğin "biçimleri" sorununun, parti inşası sorunundan, içinde bulunulan andaki somut durumdan bağımsız birşey olmadığını görmüyor.

Daha sonra Lenin, bu desteğin biçimlerinin ne olduğu sorunu üzerine de tartışıyor. Ve önce propaganda ve ajitasyonda bu desteğin nasıl olduğunu koyuyor. Bu bölümleri yoldaşlar dikkatlice okuyunca göreceklerdir ki; bizim bugün mesela 12 Eylül ile ilgili olarak çıkardığımız bir bildiride; ya da açlık grevi ile ilgili olarak çıkardığımız bir bildiride takındığımız tavır, Lenin'in burada demokratik görevlere karşı proletaryanın konumu konusunda söyledikleri ile uyum içindedir. Biz mesela komprador patronların-toprak ağalarının faşist düzeninin yıkılmasını savunduğumuz noktada, demokratik bir talep savunuyoruz. Bu noktada işçi sınıfı ile diğer sınıf ve tabakaların çıkarı uyum içindedir. Ama burada durmuyor, bunun ötesinde düşmanlığı da gösteriyoruz. Lenin'in propaganda ve ajitasyon alanında destek'ten anladığı somut olarak budur, anladığım kadarı ile.

Lenin pratikte bu desteğin nasıl gösterileceği konusunda da şöyle diyor:

> *"Pratikte bu destek, Rus Sosyal-Demokratlarının belirli hedeflere varabilmek amacı ile diğer devrimci akımlarla ittifaklar kurmaya hazır olduklarını göstermede ifade edilecektir, ve bu hazır olma pratikte birden fazla kez gösterilmiştir."*

İşte Lenin'in pratikte destekten anladığı da budur! Anladığı, Fehmi yoldaşın anladığı gibi, ille de —yalnızca ajitasyon-propagandada serbestlik olması şartı ile— her eyleme katılmak değildir. Destek, "belli hedeflere varabilmek için... ittifaka hazır olduğunu göstermektir." Lenin destek konusunda, bir anlamda birlikteliği gösterme konusunda bunları söyledikten hemen sonra, ayrılık noktalarını gösterme sorununa geçiyor. Ve uzunca bu sorun üzerinde duruyor. Çünkü bu sorun, "destek"te belirleyicidir. Bu olmadan destek, proletarya ile, onun dışındaki sınıflar arasındaki uzlaşmazlığı gözlerden gizler, ve proletaryanın sınıf bilincini karartmaya hizmet eder.

Fehmi yoldaş bu yazıdan yaptığı en son alıntıda, Lenin'in işçi sınıfının "demokratik kurumlar için öncü savaşçı olarak öne çıkması" düşüncesini alıyor. Bu düşünce de kesinlikle parti inşası aşamalarından bağımsız olarak, her zaman geçerli olan, genel geçerliliği olan bir düşüncedir. Ama bu düşüncenin somut pratiğe uygulanması, kesinlikle partinin içinde bulunduğu duruma; bunun yanında sınıf mücadelesinin durumuna vb. bir dizi faktöre bağlıdır.

* * *

Fehmi yoldaş, Lenin'in "Rus Sosyal-Demokratlarının Görevleri" yazısından yaptığı alıntıların genel yorumunda; Lenin için "bağımsızlığı korumak, yani propaganda-ajitasyon serbestliğinin olması yeterlidir" diyor. Hemen arkasındaki cümlede ise şunları ekliyor: "Onun dışında, sorun, yapılacak eylemde, ittifakta, geçici anlaşmada vs. proletaryanın uzun vadeli devrim çıkarları için yararlanıp yararlanmaması sorunudur".

Önce bu iki cümlenin birbiriyle çeliştiğini; ikincisinin, birinci cümlenin mutlaklığını reddettiğini tespit etmeliyiz. Birinci cümle, eylembirliği, ittifak, geçici anlaşma vb.de "bağımsızlığı korumak"ı yeterli görürken; yani bunu tek şart olarak görürken, ikinci cümle bir başka şartı gündeme getirmektedir: Yapılanın, proletaryanın uzun vadeli çıkarlarına hizmet etmesi!!!

Bu iki cümlenin ardarda yeralması, aslında Fehmi yoldaşın bu konudaki kafa karışıklığının ifadesidir.

Bence, Lenin'in söylediklerinden hiçbir şekilde, onun eylembirliği, ittifak vb. için "proletaryanın bağımsızlığını korumasını, ya da ajitasyon-propaganda özgürlüğünü tek şart olarak gördüğü" ispatlanamaz. Burada söylediklerinden çıkarılabilecek tek sonuç; ittifak kurulan güçlerin yüzünün Marksist açıdan teşhirinin —yani bir başka deyimle ajitasyon-propaganda özgürlüğünün—, ittifak, geçici birlik vb. için bir önşart olduğudur. O olmadan hiçbir ittifakın olamayacağıdır. O kadar. Fazlası değil. Onun olduğu her yerde, ittifakın, eylembirliğinin vb. olacağını Lenin söylememektedir. Zaten söylemesi de, tam da Fehmi yoldaşın dediği, "elini kolunu bağlamak" olur! Başka birşey değil!

* * *

Fehmi yoldaş, "Bir Adım İleri, İki Adım Geri"den yaptığı alıntıların yorumunda, Lenin'in "en ürkeklerle bile yapılacak geçici anlaşmalar yapılmasını yasaklamayı... Marksizm ile uyuşmadığını" söylediğini belirttikten sonra; bizim eylembirlikleri konusunda tavrımızın bununla çeliştiğini söylüyor. Burada da yoldaş yanılgısını sürdürüyor. Lenin'in "en ürkeklerle bile yapılacak geçici anlaşmalar yapmayı önceden, en baştan yasaklama"ya karşı çıkması; onun her şart altında anlaşmayı savunması anlamına gelmez! Aynı şekilde, bu genel tavır, hiçbir şekilde, belli geçici bir eylem için, yapılacak geçici anlaşma konusunda belli önşartların getirilmesi ile de çelişmez!

Fehmi yoldaş devamla, "Oysa doğru olan, her somut koşulda, somut yaklaşılmalı, her eylembirliği için somut tavır alınmalıdır" diyor. Bu konuda kendisiyle hemfikirim. Ama yoldaşa bu konuda Merkez Komitesinin yazılarını bir kez daha okumasını; eğer dikkatli okursa, onlarda "elin kolun bağlanmadığını" göreceğini söylemek isterim.

Fehmi yoldaş, "en ürkeklerle bile geçici anlaşmalar yapılmasını en baştan yasaklamaya karşı" olma genel tavrının (eğer bu genel tavır, en ürkeklerle her şart altında geçici anlaşma yapılmalıdır biçiminde yorumlanmıyorsa), bir somut eylem için, o eyleme katılmamanın gerekçelerinden biri olarak, o eylemin platformunun reformist olmasının da getirilmesiyle çelişme içinde olmadığını görmüyor!

Fehmi yoldaş, Lenin'in "Sosyalist-Devrimcilerle geçici anlaşmalar caizdir... bunun sonucu olarak, Sosyalist-Devrimcilerin yanında yer alan liberallerle geçici anlaşmalar yapılabilir" sözlerini; bunlarla yapılan somut her eylemde, duruma göre, çeşitli önşartlar (Ajitasyon-propaganda serbestliği dışında da!! O olmadan zaten olmaz!)'ın geçici anlaşma için şart olarak getirilmesini dıştaladığını sanıyor. Lenin'in karşı çıktığı, şu veya bu eylem için duruma uygun şartlar ileri sürülmesi (proletaryanın maksimal çıkarları neyi gerektiriyorsa!) değildir. Bu gibi şartların; genel, programatik bir belgede, geniş bir zaman dilimi için yer almasının istenmesidir. Bunun ötesinde, getirilen şartların saçma olmasıdır. vb. İşte Lenin'in elini kolunu bağlama dediği ve karşı çıktığı budur.

* * *

SBKP(B) Tarihi'nden Zemstvo liberalleri ile ilgili olarak yaptığı alıntının yorumunda, Fehmi yoldaş, Lenin'in "Çarlıktan çok devrimden korkan... bu liberallerle... geçici anlaşmalar yapılabileceğini" savunduğunu; onun soruna "devrim perspektifinden yoksun" diye yaklaşmadığını söylüyor. Burada da kurulan bağ, aslında Fehmi yoldaşın iki şeyi birbirinden ayıramadığını göstermektedir. "Liberallere karşı proletaryanın genel tavrı ... Onlarla geçici anlaşmanın mümkün görülmesi" birşeydir; bu mümkün görülen geçici anlaşmanın, somut bir eylemde yapılması, ya da yapılmaması bir başka şeydir. Birinci, ille de "liberallerle" her eylemde geçici anlaşma yapılmasını öngörmez! Ve "liberallerle" de(!) somut bir eylemde geçici anlaşma reddedilirken, bal gibi, sözü geçen eylemin "devrim perspektifinden" (sözünü ettiğimiz demokratik devrimdir! Sosyalist devrim değil!) yoksun olması da, gerekçelerden biri olarak ileri sürülebilir. Bu, "liberallerle geçici anlaşmalar mümkündür" ile çelişmez.

Legal Marksistlerle anlaşma sorununa gelince:

Burada sözkonusu olan, Fehmi yoldaşın da tespit ettiği gibi, Lenin ve Bolşeviklerin, Legal Marksistlerin —legal imkanlarından— yararlanmasıdır. Bunu reddeden kim? Benim bildiğim kadarı ile böyle bir düşünceyi bizim içimizde reddeden yoktur. "Biz yalnızca Marksistlerle işbirliği, eylembirliği, anlaşma yaparız" vb. diyen yoktur. Hal böyle olunca da, Legal Marksistlerle anlaşma sorununun bu tartışmada önümüze sürülmesi anlamsız olmaktadır.

Aynı şey, seçimlerle ilgili olarak yapılan anlaşma için de geçerlidir. Bizim içimizde hiç kimse; devrimci, ya da reformist gruplarla hiçbir zaman anlaşma olmaz demedi. Tartıştığımız bu değildir.

Fehmi yoldaş bu alıntının yorumu arkasında, bizim durumumuzla bağı kurduğu yerde, bir başka yanlışını ele veriyor. O şöyle diyor:

" Bizim durumumuza gelince: İlerici, devrimci, demokrat, vs. vb. gruplar 'anti-cun-

ta' eylemler koyuyorlar (veya başka eylemler). Onların amacı, cuntanın gitmesi, yerine burjuva-demokratik bir düzenin gelmesi olabilir. Bu grupların amacı budur. Biz bu eylemden yararlanmalıyız; çünkü cuntanın gitmesi, yerine demokrasinin sınırlarının gelişmesi, onların amacı ama, bizim de isteğimizdir.

Cuntanın gitmesi, yerine demokrasi gelmesi veya kalıntılarının, işçi sınıfına sosyalist bilincin taşınmasını daha da kolaylaştıracaktır. Bu durumdan herkes yararlanacaktır; biz de yararlanacağız. Bu iyi birşeydir. Ancak biz onunla sınırlı kalmayacağız. Biz bu eylemin içinde ve öncesinde, bu grupların reformist yüzlerini açığa çıkartmak, teşhir etmek için vargücümüzle çalışacak; onları devrim perspektifine çağıracağız. İşte Lenin'in taktiği budur. Bu bizim de taktiğimiz olmalıdır. Her grup bu eylemden kendi amacına uygun yararlanacaktır. Biz de yararlanacağız."

Fehmi yoldaş görüldüğü gibi, "anti-cunta eylemler"den "yararlanma"nın bizim görevimiz olduğunu söylüyor. Eğer Fehmi yoldaş, bizim bu görevi yerine getirdiğimiz düşüncesinde olsa idi, bunları söylemesine gerek kalmazdı. Burada söylediklerinden çıkan, bizim bu "yararlanma" görevini yerine getirmediğimiz düşüncesini savunduğudur. Bu düşünceyi yoldaş hangi şartlarda getiriyor? Bizim gücümüzün elverdiği her eylemde, mutlaka gidip komünist görüşlerin propagandasını mümkün olduğunca geniş bir şekilde yaptığımız şartlarda. Biz bunu yapıyoruz. Yapmadığımız,birçok halde, sözü geçen eylemlere katılmaktır! O halde Fehmi yoldaş için, yararlanmak eşittir o eyleme katılmaktır. Lenin ise sorunu böyle koymuyor! Lenin, demokratik görevler konusunda proletaryanın tavrını; demokratik talepler doğrultusunda verilecek devrimci mücadeleleri destek konusunda, bunun değişik biçimlerde olabileceğini; propaganda ile, ajitasyon ile; ve pratik olarak olabileceğini getiriyor. Fehmi ise, yalnızca eyleme katılmayı (eylemde geçici anlaşmayı) yararlanma (bir başka anlamda destek) olarak görüyor. Burada Fehmi yoldaşın "Leninist taktik budur" dediği, Leninist taktik değildir.

* * *

"Halkın Dostları"ndan yapılan alıntılar ve bunların yorumuna gelişce:

Birinci alıntıda bilince çıkartılması gereken şey, Lenin'in burada şu veya bu burjuva, küçük-burjuva gruplarla geçici anlaşma, eylembirliği vb. bir sorunu tartışmadığıdır. Lenin burada, Sosyal-Demokratların, onlar sosyalist devrimden yana oldukları gerekçesiyle, demokratik taleplere sırt çeviremeyeceğini; tersine onların bu talepleri kendi programlarına alması gerektiğini, ve işçi sınıfı içinde bu taleplerin gerçekleştirilmesinin, işçi sınıfının çıkarına olduğu bilincinin yaratılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

İkinci alıntıda Lenin, işçilere verilecek bilincin nasıl bir bilinç olduğunu; demokratik taleplerin, sosyalist taleplerle bağının nasıl olduğunu vb. tartışmaktadır. Lenin'in bu mücadelenin birlikte yürütülmesini istediği "radikal demokrasi", Çarlığa karşı konumu itibarı ile kesinlikle devrimci olan kesimdir.

Üçüncü alıntıda, "işçiler demokratların gerici kurumlara karşı verdikleri bütün mücadeleleri en güçlü şekilde destekleyeceklerdir" denmektedir. Burada söylenenler, bu desteğin biçimleri konusunu, kendi durumu ile bağı durumunu vb. tartışmayan bir genel tespittir. Ve işçilerin en geniş demokrasiden en fazla yararlanan sınıf olacağı düşüncesinin başka bir biçimde ifadesinden başka birşey değildir.

B) BİZİM PRATİĞİMİZLE BAĞ KURULAN BÖLÜME GELİNCE:

Bu bölümde esas cevap verilmesi gerekli olan soru şudur: Bugün bizim gücümüz; görevlerimiz; oportünist-revizyonistlerin gücü; sınıf mücadelesinin içinde bulunduğu durum, vb. faktörler bütünlük içinde ele alındığında; bizim devrimci olarak değerlendirdiğimiz grupların düzenleyeceği/düzenlediği eylemlerden yararlanmanın en iyi; proletaryanın davasını en fazla ilerleten, ona en fazla hizmet eden biçimi hangisidir?

Bu soruya ben ayrımsız tek cevap vermenin yanlış olacağını düşünüyorum. Sözü geçen eylemlerin içeriğinin ne olduğuna; kimlerle yapıldığına vb. somut olarak bakılması, ve buna göre cevap verilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Öyle, ya da böyle: oportünist-revizyonist grupların tabanı içinde propaganda ve ajitasyonun bugün bizim dıştaki çalışmamızda en önemli görevlerden biri olduğunu; bunun için bütün eylemlerin gücümüz oranında kullanılması gerektiğini, ve kullanılabileceğini düşünüyorum.

Fehmi yoldaş ise, "eli kolu bağlamama" adına şunları söylüyor:

> "Doğru tavır bu eylemden yararlanmaktır. Yararlanmaktan da anladığım şudur. İlkönce bu devrimci grupları devrimci perspektife sahip eylemlere zorlamalıyız. Bu gerçekleşmezse, buna rağmen bu eyleme katılmak doğrudur. Çünkü ileri sürülen talepler bizim savunmamız gereken taleplerdir."

Yani toparlarsak: Fehmi yoldaşa göre, devrimci grupların yaptığı eylemler, o eylemlerin içeriği devrimci olmasa da, biz o eylemlere katılmalıyız. Yoldaşın bu katılma kuralını uygulamadığı, kuraldışı olan durumlar, ".. eyleme katılmak doğru olduğu halde, başka daha önemli görevlerimize darbe vurduğu durumlar"dır.

Burada yine yararlanmak ile katılmanın eşitlendiği bir durum ile karşı karşıyayız.

Burada yine desteğin, yalnızca pratik eyleme doğrudan katılma biçiminde anlaşıldığı bir durumla karşı karşıyayız.

Yukarıda da ortaya koyduğum gibi, bu anlayışlar yanlıştır. Önce 'yararlanma'nın tek biçimi eyleme katılmak değildir. Biz, bizim dışımızda düzenlenen bir eylemde, o eyleme katılmadan da, eğer o eyleme katılanlara komünist görüşleri ulaştırma imkanımız varsa; bu imkandan yararlandığımız ölçüde, o eylemden 'yararlanmış' oluruz. Bu da yararlanmaktır, yararlanmanın bir biçimidir.

Destek sorununa gelince: Fehmi yoldaş, bizim bir yürüyüşe katılmamız halinde vereceğimiz desteğin, hiçbir şekilde o yürüyüşü düzenleyen oportünist gruba, vb. olmadığını, bizim desteklediğimizin o yürüyüşte savunulan birtakım talepler olduğunu belirtiyor. Eğer sorun böyle ise (ki böyledir), o zaman yoldaşın şunu görmesi gerekiyor: Biz aynı talepleri, daha doğru bir içerikle, ayrı bir eylemle dile getirdiğimizde — ki 12 Eylüllerde yaptığımız budur—, bu çeşit bir "destek" sözkonusudur. Yani bu çeşit bir destek için "birlikte yürümek" gerekli değildir. İkincisi, "demokratik talepler uğruna mücadele"yi desteklemek, yalnızca bizzat eylemlere katılmakla olmaz. Bu talepleri bizim bizzat kendi yaygınlaştırmamız, bu konuda tavrımızı koymamız, propaganda-ajitasyon yapmamız da "destek"tir.

Fehmi yoldaş, yazısında, bugün devrimci olarak gördüğümüz oportünistlerin, Devrim/Karşı-Devrim ayrımını bile net olarak yapmadıkları eylemlere katılmanın; onlara gidip propaganda yapmak, rahatsız etmek, ve alternatif eylemler koyma'ya —proletaryanın çıkarları açısından— üstünlüğünün ne olduğunu anlatıp, ispatlama çabasına girmemiştir. Ama somut tartışma bağıntısında yapılması gereken tam da budur.

Derviş

25.1.1985

*

7- BOLŞEVİK PARTİZAN 3/4'ON EKİ:

GDS'in basında birer aylık aralıklarla "bir o, bir o" şeklindeki tartışma önerisi "horoz dövüşü" olarak adlandırılır ve reddedilir.

Reddedilmesi gereken; basında "bir o, bir o" şeklindeki öneri değil, o günkü yapımızla sübjektif bir talep olduğundan, birer aylık tartışma talebidir. Bu birer ay yerine, örneğin üçer aylık "bir o, bir o" tartışması olabilirdi. Böyle bir tartışma, kollektivizmi körelten, onun engeli bir tartışma değil; genel kollektif çalışmanın zorunlu bir parçası; kollektivizme önderlik eden, kollektivizmi partisizlere kadar genişleten bir tartışma olurdu.

1 Mayıs tartışması ile ilgili belgelerin, 1 Mayıs yürüyüşlerine katılmış örgütsüz sempatizanlara ulaştırılmaması bir hata olarak tespit edilir. Bu tespit, eksik bir tespittir. Çünkü (bırakın belgelerin daha geniş çevreye yayılmasının düşünülmemesini) örgütsüz sempatizan kitlenin tartışmaya katılımı da onların isteğine bağımlı kılınmakta, ve tartışma belgeleri halen "tartışmaya katılmak isteyen sempatizanlar" (s.11) ile sınırlandırılmaktadır.

Bu eksiklik, kardeşlerin diğer polemik belgelerinin tartışılması sorununda bütünlüklü bir yanlışa götürülür ve daha önce 1 Mayıs polemiğinde olduğu gibi, bu polemik belgelerinin de, kamuoyu ile birlikte, belgelere dayanılarak tartışılması, "partimizin tartışma sonrası kesin tavrı çıktıktan sonra" planlanır. (s.11)

Fakat Merkez Komitesinin, kardeşlerin "bunlar polemik belgelerini gizliyorlar" demagojisini boşa çıkartmak için çözümü vardır. O da: tartışma belgelerinin listesi Merkez Yayın Organında yayınlandıktan sonra, bu listedeki yazıların fotokopisi "talep edenlere" verilecektir. (s.11)

Örgütlü kesim dışındaki devrimcilerin bu tartışmaya katılmaları, onların isteğine bırakılmaktadır. Marksist-Leninist bir örgüt, örgütsüz bir kesimin herhangi bir tartışmaya katılmalarını, onların kendisine, isteklerine bırakamaz. O, dışındaki kitleyi tartışmaya çekmeye zorlar, ilgisini uyandırır, tartışmaya katılmalarını (tartışmanın süreci de tayin edici olduğu için) mümkün olduğunca baştan sağlamaya çalışır.

31.10.82 tarihinde yapılan bir toplantıya katılan sempatizanlar ile iki sempatizan komitenin, polemik belgelerinin derhal kamuoyuna açılması talebi (bu talebe temel aldıkları gerekçeler yanlış olsa da) doğrudur. Bu talep hem teorik (s.13), hem de teknik (s.13, 16) reddedilmektedir. Sempatizanların kamuoyuna açılmasını istedikleri belgelerin büyük bir çoğunluğu daha önceden kaleme alınmış, ilkesel eleştiriler olduğu Partinin en yüksek organı tarafından onaylanmış bir süreç yaşamış eleştirilerdir. O zaman farkına varılmamış olsa bile, kardeşlik ilişkilerinin hızla kopmaya gittiği yeni bir süreç de eklenmiştir. Böyle bir durumda derhal polemik belgelerinin kamuoyuna açılması talebi, ilkesel görüş ayrılıkları çıkar çıkmaz derhal yayınlanmalı talebinden farklıdır. Bu iki olgu arasındaki farkı görmemek önemli bir yanlışlıktır.

8- 30.12.82 TARİHLİ VE "DEVRİMCİ KAMUOYUNA ÇAĞRI" BAŞLIKLI BP ÖZEL SAYI

Burada tek ve en önemli hata, çelişmelerin gelişimi anlatılırken, bizim bu gelişme içinde yaptığımız hatalara esas olarak değinilmemesi ve özeleştirici bir yaklaşımın olmamasıdır.

9- "LAFTA AÇIK KAMUOYU ÖNÜNDE TARTIŞMA YANLISI KARDEŞLERİN MARKSİST-LENİNİST OLMAYAN BAZI TAVIRLARI ÜZERİNE AÇIKLAMA" BAŞLIKLI BP ÖZEL SAYI

Bu yazıda da 1 Mayıs polemik belgelerinin dışa açılması sorunu yanlış bir şekilde ko-

nulmaktadır.

Normal bir durumda, her tartışma, dışa açılmadan parti içinde bir tur tartışılır denmektedir (s.2). Daha önce ise, kaç tur tartışılacağı somut olarak tespit edilmeden, Partinin görüşü berraklaşana kadar, tartışmanın geniş çapta dışarı açılmaması gerektiği (BP 3/4'ün eki, s.XII) savunuluyordu. Bu değişiklik sessizce yapılmaktadır.

Ayrıca 1 Mayıs tartışmasının çok daha önceden kamuoyuna açılmamasının yanlışlığı tespit edileceğine, şimdi geniş çapta kamuoyuna açılması, anormal bir durumun ortaya çıkması (bir bölünmenin eşiğine gelme) ile gerekçelendirilmektedir.

10- "DEVRİMCİ KAMUOYUNA 1 MAYIS TARTIŞMASININ GİDİŞATI HAKKINDA AÇIKLAMA" BAŞLIKLI, 10.1.83 TARİHLİ BP ÖZEL SAYI

S. sempatizan komitesi, Merkez Komitesinin, 1 Mayıs tartışması ile diğer tartışmaların kesiştiği noktalara, bütününe ve detaylı tavır takınacağız deyip, daha sonra bu tavrını "ilk tavır" koyacağız şeklinde sessizce değiştirmesini eleştirir. Bu eleştiri Parti Hücresi tarafından haksız yere reddedilir.

Doğru olan; bu hatayı tespit etmek ve diğer polemik belgeleri tamamen yayınlanana ve tartışılana kadar, 1 Mayıs'la kesişen noktalara, bütününe ve detaylı tavır takınılamayacağının belirtilmesi, bunun aksi bir talebin ise kördöğüşü olacağının vurgulanması idi.

Aynı şekilde (s.13), Merkez Komitesinin 20.10.82 tarihli mektubunda, 1 Mayıs Merkez Komitesi taslaklarının kardeşlere sadece Türkçe olarak iletileceği kararının yanlış anlaşılmaya açık olduğu tespit edilmiyor ve 10.11.82 tarihli, neyin, ne zaman çevrileceğinin bildirildiği bir başka belgeye (mektuba) atıf yapılarak durum kurtarılmaya çalışılıyor.

11- BOLŞEVİK PARTİZAN NO: 7

AMLP/GDS/WBK KARDEŞLİK İLİŞKİLERİNİ BOZDULAR! (s.1, 5-6)

Yazıda, 26/27 Mart 83'te Frankfurt'ta yapılan toplantının değerlendirilmesi yapılmaktadır. Görüşümce de toplantının değerlendirmesi doğru olarak ele alınmaktadır. Öncelikle şu konuların tekrar vurgulanmasının yararlı olacağı görüşündeyim.

▷ Üç örgütün —AMLP/GDS/WBK— ideolojik mücadeleyi nasıl ele aldıkları sorunu önemlidir, çünkü bizzat onların, bizimle ortak tartışmayı engellemek için öne sürdükleri şartlarla tavırlarını ortaya koymuşlardır. Bizim, onların eleştirilerine cevap vereceğimizi bildikleri halde, bizim açımızdan henüz başlangıcında olan tartışmanın önüne geçmek için çalışmışlardır.

▷ Onlar sorunlara tekyanlı ve toptancı bir şekilde yaklaşmaktadırlar. Bu tavırları somut olarak, en berrak bir biçimde TKP/ML(B) Merkez Komitesini değerlendirmede —biz burada parti, TKP/ML(B) diyelim, çünkü doğrusu Merkez Komitesi ile partiyi karşı karşıya koymamaktır, ki onlar bunu yapıyor— kendisini göstermektedir.

Toplantıda, Bolşevik Partizan adına kapanış konuşmasını yapan yoldaş da bu soruna haklı olarak dikkat çekmiştir. O, haklı olarak, AMLP/GDS/WBK'nın sorunlara tekyanlı, toptancı yaklaşımlarını eleştirirken; yine haklı olarak, Bolşevik Partizan içinde de, AMLP/GDS/WBK'nın tavırlarına tepki olarak çıkan yanlış tavırlara değinmektedir.

Görüşüme göre bu sorunda tavır, bugün de önemli bir yere sahiptir. Bugün de, gelecekte de, dışımızda varolan parti veya grupları değerlendirirken de tekyanlı ve toptancı

tavırlardan kaçınmalıdır ve bu değerlendirmede oldukça dikkatli davranmalıdır.

Bu konu üzerinde, Bolşevik 7'de, Bolşevik Parti inşası sorunu üzerine yazıyı kaleme alan yoldaş da durmaktadır; uluslararası komünist hareket içinden örnekler vermektedir.

▷ Bolşevik Partizan adına konuşmacı yoldaş doğru bir şekilde, kardeşlerin bizimle kardeşlik ilişkilerini bozmaları üzerinde durmaktadır. Kardeşlerin, kardeşlik ilişkilerini tekyanlı, bizimle tartışmadan vs. bozmalarını eleştirirken; bizim onları, sorunu görüşmek için konferansa davet edeceğimizin planlandığını söylemiştir. Bu tavır, konferansa davet etme çağrısı, o zamanki kardeşlik ilişkilerimizin varlığı göz önünde bulundurulduğunda, doğru bir tavırdı.

Kardeşlerin konferansa davet edilmesi konusunda, daha sonra Parti içinde tartışılmış ve gelinen aşamada, kardeşlerle varolan ilişkiler gözönüne alınarak, onların Konferansa davet edilmesi sorunu kaldırılmıştır. Bu karar, kardeşlik ilişkileri bozulduktan sonra, Partinin geleceği açısından, güvenliği, legallik-illegallik açısından, alınması gereken, haklı olarak da alınan, doğru bir karardır.

GDS/AMLP/WBK'NIN EN SON OPORTÜNİST MANEVRASI: 1 MAYIS'TA TOPLANTI (S.6)

Merkez Komitesi doğru bir şekilde, eski kardeşlerin bizimle ortak yürüyüş yapma imkanı varken, yürüyüş yapmamalarını; bunun yerine salon toplantısı düzenlemelerini eleştirmektedir.

Bilindiği gibi, eski kardeşler bizimle kardeşlik ilişkilerini bozduktan sonra, ortak eylem vs. yapmaya —çağırmamıza rağmen— yanaşmadılar. Bence onların bu tavırlara girmesinin nedenlerinden biri de, onların devrimci örgütlere yaklaşımı sorunudur. Onlar Marksist-Leninist örgütlerle eylembirliklerini vs. savunurken —sanıyorum geçmişte bizimle çeşitli ortak eylemler düzenlemelerinin nedeni budur—, devrimci örgütlerle bu işin yapılmasına yan çizmektedirler. Hal böyle olunca, —ki onlar "TKP/ML(B) Merkez Komitesinin çizgisi revizyonisttir ve devrime karşı yönelmiştir" (biz TKP/ML (B) diyelim) demektedirler— onların TKP/ML(B) ile ortak eylem yapmamalarının, veya eylemlere katılmamalarının gerekçesi böylece ortaya çıkmaktadır.

MERKEZ KOMİTESİNİN AÇIKLAMASI (S.7)

GDS'in mektubuna karşı, Merkez Komitesi, cevabi açıklamasında doğru bir pozisyonda bulunmaktadır; açıklamaya ekleyecek birşey yoktur.

Burada, GDS'e olan "mali yükümlülüklerimizin" yerine getirileceği; anlayışımızın tüm devrimci örgütler karşısında da bu olduğu vurgulanmaktadır.

Konu üzerinde daha sonra iç organ Sayı 13, s.5'te tavır takınılmaktadır. Merkez Komitesinin ve danışılabilen yoldaşların büyük çoğunluğunun tavrı; 26 Mart toplantısından önce alınan kararın doğru olduğu belirtilmekte, kararla aynı zamanda kardeşlerle "mali durumdan" çok, ideolojik mücadelenin öne çıkarılmasının gerektiğini belirtmekte.

Danışılabilen yoldaşların (büyük) çoğunluğu, gelinen aşamada bir ödemenin yapılmasının anlamsız olacağı yönünde görüş belirtiyorlar, kanımca yapılması gereken de budur zaten. Devrimci dayanışma açısından bu ana kadar sorunun böyle ele alınması doğrudur.

GDS'İN TOPLANTIDAN ÇIKARDIĞI "SONUÇ" HAKKINDA BAZI DÜŞÜNCELER (S.8, 24)

Hayri imzasıyla yayınlanan bu yazı, esasta Merkez Komitesinin GDS'e karşı takındığı tavırları içermektedir. (Bkz. BP 7, s.5-7)

Buna eklenecek birşey yoktur.

TKP/ML(B) MERKEZ KOMİTESİNİN 1 MAYIS 1983 HAKKINDA ÖNERİLERİ İLE İLGİLİ OLARAK SÜREYYA'NIN TAVRI VE MERKEZ KOMİTESİNİN BUNA CEVABİ YAZISI (S.14-17)

Merkez Komitesinin Süreyya'nın yazısına verdiği cevaba ekleyecek birşey yoktur. Kısaca Süreyya'ya göre; "bir tek merkezi yürüyüş" her derde derman olarak görülmekte; bundan çıkarak da Merkez Komitesini "milliyetçilik"le, "faydacılık"la vs. suçlamaktadır; ve de devrimci gruplarla 1 Mayıs'ın kutlanamayacağı yönünde görüşler getirmektedir.

Merkez Komitesinin de tespit ettiği gibi; Süreyya'nın tavrı, kardeş örgütlerin laf radikali tavrının içimizdeki devamıdır.

"1 MAYIS TOPLANTILARI İLE İLGİLİ YAZILI TAVRIMIZDIR" ADLI ..DE AK İMZALI, ŞUBAT 83 TARİHLİ YAZI (S.17-18); VE BUNA YAZI KURULUNUN 10 NİSAN 83 TARİHLİ CEVABI (S.18-20)

AK imzalı yazıya Yazı Kurulunun verdiği cevap doğru bir temelde verilmiştir. Görüşüme göre, Yazı Kurulunun cevabi yazısında, AK imzalı yazıda bulunan birşeye —ajitasyon çalışmasının hedefi— dikkat çekmemesine, gelinen aşamada —gelinen aşama diyorum, çünkü bildiğim kadarıyla Bolşevik 7 çıkana kadar genelde savunulan anlayış, 'ajitasyon çalışması orta ve geri bilinçli kitleler içindir' şeklinde idi— değinmekte yarar vardır.

AK yazısında, "Ç)... biz şu düşüncedeyiz: Bugün bizim için esas çalışma, geniş kitleyi birinci planda kazanma değil, ileri çıkan öncü kesimi kazanma çalışmasıdır. Dolayısıyla esas görev propagandadır. Fakat bu şu anlama gelmemelidir: esas görev bu ise, ajitasyon çalışmasıyla orta-geri kesime seslenmeyeceğiz." (s.18) (abç)

Buradan anlaşılan, ajitasyon çalışmasının sadece (sadece denmiyor ama, ajitasyon çalışmasının hedefi, orta ve geri kitleler olarak gösteriliyor) orta ve geri seviyedeki kitleye yönelik olduğudur.

Sorun böyle konulunca, çıkacak sonuç, ajitasyon çalışmasının zaman zaman ileri kitleye de yönelebileceği sorununun unutulmasıdır.

Oysa bizzat ajitasyon çalışması, ileri bilinçli kitleleri de hedef alır —özellikle de direnişler, yürüyüşler, vb.— ve bunun sonucu ileri kitleyi de öncü güce yaklaştırır, vs.

KARDEŞ ÖRGÜTLERDEN HABERLER (S.39-52)

Bu bölümlerde kardeş örgütlerin ortak bir broşürü, AMLP Haberleri ve GDS-Info üzerinde durulmaktadır.

Belgelerden öne çıkarılması gerekli olan şey, kardeş örgütlerin bildiğimiz gibi Marksist-Leninist olmayan anlayışları ve davranışlarıdır. Örneğin; eleştiriye tahammül edememe; özeleştiriye yanaşmama; ispatsız iddialar; TKP/ML(B) Merkez Komitesine karşı her hareketi bütünüyle destekleme (sempatizan komiteyi destekleme tavrından da görülebileceği gibi); sorunlara tekyanlı yaklaşma; tartışılan konuyu değiştirme vb. gibi tavırlarına bu yazılarda da rastlamak mümkün; ve Merkez Komitesi, Marksist-Leninist bir anlayışla bu sorunlar üzerinde, verdiği cevaplarda durmaktadır.

12- BOLŞEVİK PARTİZAN NO: 8

GDS'İN YENİ BİR REZİLLİĞİ! (S.64)

W. Hofmann; "BP'nin izlediği iflah olmaz çizgi"sinden dolayı, yayın sorumluluğunu taşımayacağını belirtiyor.

Söylenecek tek şey, GDS'in enternasyonal dayanışmadan ne anladığının en açık ifadesi budur.

BOLŞEVİK PARTİZAN NO: 11/12

C.K.ALTUN'UN İNTİHARI ÜZERİNE GDS'İN TRAJİ-KOMİK TAVRI (S.34-35)
ESKİ KARDEŞ ÖRGÜTLERİN EN SON AÇIKLAMASI HAKKINDA TKP/ML(B) MERKEZ KOMİTESİNİN AÇIKLAMASI (S.35-36)
GDS'İN VE "SPARTAKUS" OPORTÜNİSTLERİNİN 12 EYLÜL 83'TEKİ TAVIRLARI ÜZERİNE (S.43-46)

adlı yazılara ekleyecek birşeyim yoktur. Yazılarda takınılan tavırlar doğrudur.

Cihan
17.9.84

*

"SPARTAKUS": MARKSİZM-LENİNİZMİ SAVUNMA ADINA BİLİNEN OPORTÜNİZM (s.48-56)

Yazıda, Spartaküs'ün ezen ulus şövenizmine karşı mücadeleyi esas alırken, ezilen ulus milliyetçiliğinden tek laf etmemesi haklı bir şekilde eleştirilmektedir. Ve devamla, konuyla ilgili olarak ikili görev üzerine, yani ezen ulus komünistleri ile ezilen ulus komünistlerinin görevleri açıklanmakta, durmaktadır.

Doğru bir şekilde, ezen ulustan komünistlerin görevi, kendi ulus şövenizmine karşı mücadele iken; ezilen ulustan komünistlerin görevi de kendi ulus şövenizmine karşı mücadele etmesi gerektiği tespit edilmektedir.

Yazıda bu doğrular, Stalin'den alıntı yapılarak savunulurken, cevap verilmeyen sorunlar vardır. Sorun şu: Milli bölgesel örgütlerin olmadığı şartlarda, örneğin somut bizim bugünkü durumumuzda, bu sorunun çözümü nasıl olacaktır? Aynı örgüt içerisinde yer alan çeşitli milliyetlerden komünistler, somut yazılı, sözlü propaganda içerisinde, kendi ulus şövenizmine karşı nasıl mücadele edecekler?

Somut bizim bugünkü durumumuzda sorun şöyle konmalı: Bugün bizde 'milli' bölgesel örgütler yoktur. Bu da ikili görevin, ezen ulustan komünistlerin kendi ulus şövenizmine karşı, ezilen ulustan komünistlerin kendi şövenizmine karşı anlamında, bizim somut durumumuzda imkansızlığını beraberinde getirmektedir. Bugünkü örgütsel yapımız değiştiğinde, ikili görev, anlatıldığı şekliyle konmalıdır.

Bugün yapılması gereken esas şey, Büyük-Türk şövenizmine, milliyetçiliğine karşı mücadele etmektir. Bu esaslık temelinde, diğer milliyetçiliklere karşı mücadele edilmelidir.

Spartaküs'e cevap yazısını kaleme alan yoldaş, anladığım kadarıyla, ikili görev sorununu hiçbir şarta bağlamamakta, yani bu işin hangi şartlarda, nasıl olacağı üzerinde durmamakta. Anlaşılan yoldaş, ikili görev sorununda 'milli' bölgesel örgütlerin rolünden laf etmemekte, ve ikili görevin böylesi bir örgütlenme olmadan da, Stalin'in koyduğu şekliyle çözülebileceğini savunmaktadır.

Spartaküs'e karşı şunu demektedir: ".. o zaman kendi saflarında olan (Spartaküs kastedilmekte -YN) Kürt ulusundan komünistlerin görevi de, Türk ulusundan komünistlerin görevi gibi, öncelikle Büyük-Türk şövenizmine karşı mücadele etmek mi? Onlar da Kürt işçi ve köylüleri arasında öncelikle Büyük-Türk şövenizmine karşı mücadele mi edecekler? Spartaküs yazar(lar)ına sorarsanız, evet!"(s.49) Buradan çıkan sonuç, ikili görev o şekliyle konmak zorundadır.

Bu tartışmada dikkat edilmesi gereken bir şey daha var. Stalin'den yapılan alıntının tarihi 1923'tür, yani Sosyalist Devrimin yapılmasından yıllar sonrası; yanılmıyorsam bölgesel ve yerel özerkliğin olduğu dönemlerdir.

Ulusların kendi kaderini tayin hakkı üzerine. Yazıda Spartaküs'e (pardon, Spartakus!) verilen cevap doğru bir şekilde verilmiştir.

Spartaküs o kadar ileri gidiyor ki, bu sloganı yarı-faşist değerlendirmektedir. (Bkz. s.51)

Çok tutarlı(!) Spartaküs'e sormak lazım: Bu sloganı kullanan kimler? "Kendi kaderini tayin hakkı" sloganını, Lenin, Stalin, Komintern kullanmıyor mu? Bu slogan 1938 yılında Stalin'in denetiminde yazılan SBKP(B) Tarihi'nde nasıl oldu da yer aldı? Yarı-faşist bu slogan(!!!) nasıl oluyor da 1928'de Komintern'in programında yer alıyor? Stalin, 1923'te (Marksizm ve Ulusal Sorun, s.209); 1924'te (Leninizmin İlkeleri) nasıl oluyor da kullanıyor?

Yukarda verdiğim kaynaklarda bu slogan savunulmaktadır. Yalnız bu yazılardan önce Stalin, "Ulusal sorunu koyuş biçimi üzerine" (1921) adlı makalede, Ulusların Kendi

Kaderini Tayin Hakkı sloganının "değiştirilmesi", "belirsiz sloganı", "gerici bir nitelik kazanmış bulunan bu sloganın reddedilmesini" savunur. (Bkz. Stalin, "Marksizm ve Ulusal Sorun", s.141; ayrıca aynı eser, s.133) Herhalde Spartaküs bunlara dayanmaktadır.

Benim açımdan da bu sorun üzerine tartışılsa iyi olacaktır. Burada savunulanlar ile, daha sonra savunulanlar arasında bir çelişkinin olup olmadığı üzerinde durulmalıdır. Veya tartışma içindeki bağı nasıl kurulacaktır, Stalin somut bu tartışmada söyledikleriyle neyi anlatmak istemektedir?

"Leninizmin İlkeleri"nde Stalin, "Leninizm, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı kavramını,... ulusların bağımsız devlet olarak yaşama hakkı biçiminde yorumlayarak, bu kavramı genişletti" deniyor (abç). Stalin'in buradaki anlayışı, yani sloganın değiştirilmesinden vb. neyi anladığı açısından, tartışmalarımıza yararlı olacağı görüşündeyim. (Bkz. Stalin, "Leninizmin İlkeleri", s.72-73, Sol Yayınları)

Cihan

12 EYLÜL 83'TE 'SPARTAKÜS' OPORTÜNİZMİ

Spartaküs oportünistleri ile burjuva demokratik devrimden sosyalist devrime geçişin şartları tartışılırken, BP bu tartışmada temel aldığı, Lenin'in "Demokratik Devrimde Sosyal-Demokrasinin İki Taktiği" adlı eserini tezler halinde özetlemektedir.

Bu özetin bir yerinde yanlışlık vardır. BP'ye göre, "Lenin... demokratik devrimin zaferinden sonra, proletaryanın diğer emekçi, sömürülen sınıflarla birlikte (abç) sosyalist devrim için mücadele etmesi gerektiğini açıklığa kavuşturmuştur." (s.17)

Hayır, Lenin hiçbir yerde, proletaryanın sosyalist devrimi, sınırlama yapmadan, "diğer emekçi, sömürülen sınıflarla birlikte" yapacağını savunmamıştır.

Orta köylülük de sömürülen, emekçi bir sınıftır. Fakat orta köylülüğün, diğer emekçi, sömürülen sınıflardan burjuvaziye ekonomik olarak daha yakın olduğundan, sosyalist devrimin başlangıcında devrim için kazanılması imkansızdır. Bu sınıf tarafsızlaştırılabilir. Bolşevikler de bunu yapmıştır.

Bolşeviklerin sosyalist devrim stratejisi; proletaryanın, köylülüğün en yoksul kesimleriyle ittifakı, orta köylülüğün tarafsızlaştırılması idi.

Sayfa 20'de, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı sloganının savunulmasında ısrar ediliyor. Bence, bu ısrar (yine bu konuda da Spartaküs'ün oportünist tutarsızlıklarından bağımsız olarak) haksız bir ısrar, Marksizm-Leninizmin gelişmesi içerisinde bu konuda yaptığı değişikliğe ters düşen bir ısrardır. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı sloganı, "ulusların ayrılma, ayrı devlet kurma hakkı" sloganı ile değiştirilmelidir. Bu SBKP(B) programının, Stalin'in talebidir. Bu talep şöyle gerekçelendirilir:

" İkinci nokta, ulusların kendi kaderlerini kendilerinin tayin etme hakkı belirsiz sloganının, uluslar ve sömürgelerin ayrılma, bağımsız devletler kurma hakkı belgin sloganı ile değiştirilmesidir. II.Enternasyonal militanları, kaderini serbestçe tayin etme hakkından sözederken, çoğu kez, ayrılma hakkı üzerine tek sözcük söylemiyorlardı — kaderini serbestçe tayin etme hakkı en iyi durumda, özerklik hakkı olarak yorumlanıyordu. Ulusal sorun 'uzman'ları, Springer ve Bauer, kaderini serbestçe tayin etme hakkını, ezilmiş Avrupa uluslarının kültürel özerklik hakkı yapacak, yani tüm siyasal (ve iktisadi) iktidarı egemen ulusun eline bırakarak, kültürel kurumlara sahip olma hakkı yapacak kadar ileri gitmişlerdi. Başka bir deyişle, tüm haklarından yararlanamayan uluslar için kaderini serbestçe tayin etme hakkı, ayrılmaya ilişkin sorun dıştalanmış olarak, egemen uluslara siyasal iktidarı kullanma ayrıcalığı biçimine dönüşmüş bulunuyordu. II.Enternasyonalin ideolojik önderi, Kautsky, kaderini serbestçe tayin etme hakkının, Springer - Bauer tarafından örgütlenmiş, emperyalist niteliğe sahip bu yorumuna, eninde sonunda katılmıştı. Kaderini serbestçe tayin etme sloganının kendileri bakımından elverişli bu özelliğini gören emperyalistlerin, bu sloganı kendi öz sloganları ilan etmiş bulunmalarında şaşılacak birşey yok. Halkları köleleştirme ereğini izleyen emperyalist savaşın, kaderini serbestçe tayin etme bayrağı altında sürdürüldüğü bilinir. Kaderini serbestçe tayin etme belirsiz sloganı, ulusların kurtuluş aleti, ulusların eşitliği durumundan, ulusların evcilleştirilmesi aleti durumuna, ulusların emperyalizme bağımlılığını sürdürme aleti durumuna işte böyle dönüştürüldü. Tüm dünyadaki olayların, şu son yıllar içindeki akışı, Avrupa devriminin mantığı, son olarak sömürgelerdeki kurtuluş hareketinin büyümesi, gerici bir nitelik kazanmış bulunan bu sloganın reddedilmesini ve, bir başkası ile, tüm haklarından yararlanamayan ulusların emekçi yığınları arasında, egemen uluslar proleterlerine karşı duyulan güvensizlik havasını dağıtmaya, ulusların eşitliğine ve bu uluslar emekçilerinin birliğine götüren yolu açmaya elverişli devrimci bir slogan ile değiştirilmesini gerektiriyorlardı. Bu slogan, komünistler tarafından, tüm haklarından yararlanamayan uluslar ve sömürgeler için, devlet olarak örgütlenme bakımından ayrılma hakkına ilişkin olarak formüllendirilmiş bulunan slogandır. Bu

sloganın değeri şunlara dayanır:

1° Bu slogan, bir ulus emekçilerinin, bir başka ulus emekçileri karşısındaki ilhakçı amaçlar konusunda her türlü kuşku nedenini ortadan kaldırır ve, bunun sonucu, karşılıklı güven ve özgürce onaylanmış birlik alanını hazırlar.

2° Kaderini serbestçe tayin etme hakkı üzerinde ikiyüzlüce lafazanlık eden ama tüm haklarından yararlanamayan halklar ile sömürgeleri, uyrukluk içinde, kendi emperyalist devletleri içinde tutmaya çalışan ve böylece bu halkların ve sömürgelerin emperyalizme karşı kurtuluş savaşımını büsbütün yoğunlaştıran emperyalistlerin yüzlerindeki maskeyi çekip çıkarır." (Stalin, "Marksizm ve Ulusal Sorun", s.141-2, Sol Yayınları)

Sonuç: Ulusların kendi kaderini tayin hakkı sloganı, birinci olarak, belirsiz, ikinci olarak, emperyalistler tarafından elverişli, bu nedenle kendi öz sloganı haline getirilmiş, üçüncü olarak gerici, dördüncü olarak bu nedenle reddedilmesi gereken ve bir başkası ile değiştirilmesi gereken (bir) slogandır.

SBKP(B), ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı sloganını programından çıkarmış, ulusların ayrılma, ayrı devlet kurma hakkı sloganını koymuştur. (Bkz. age, s.133)

Şu itiraz getirilebilir: Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının sadece ayrılma hakkı anlamına geldiğini, geleceğini Lenin söylemiştir. (BP 8, s.51) Biz de bu slogandan sadece bunu anlıyoruz. O zaman sorun olan ne var?

Marksist-Leninistler hiçbir şeyi sadece kendileri açısından değerlendirmezler. Herşeyi sınıf mücadelesi içindeki yerleri, önemleri, gelişmeleri, diğer sınıflar ile ilişkileri içerisinde ele alırlar. Bu nedenle şeyler soyut olarak, zamandan, şartlardan bağımsız olarak değil; somut olarak, yaşanan şartlardaki değerleri ile ölçülmeleri gerekir. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı sloganının gerçekten devrimci olduğu, devrimci bir anlam ifade ettiği bir dönem vardı. Bu, Ekim Devrimi öncesi dönem idi. Ama, İkinci Enternasyonal oportünistleri ve giderek emperyalist güçlerin bizzat kendileri, bu sloganı kuşa çevirmişler, kendi amaçları için kullanılabilecek, kullandıkları bir slogana çevirmişlerdir. Bu sloganın artık bizim için bir geleceği yoktur.

Milli mesele konusunda tavır takınılan yazı ve bildirilerimize gözatan her yoldaş, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı sloganının hemen arkasına, bu sloganın yetersizliği aslında kabul edildiği için, parantez içinde, "ayrılıp ayrı devlet kurma hakkı" şeklinde bir ekleme yapıldığını görecektir. Bu bir tutarsızlık örneğidir. Bu tutarsızlığa son vermenin yolu; özeleştirisini yaparak bu sloganı terketmek, Stalin'in aktardığım yazısında talep ettiği slogan ile değiştirmek gereklidir.

15- BOLŞEVİK PARTİZAN NO: 9/10

SPARTAKÜS'DEN BAZI İNCİLER (S.59-60)

GDS, WBK, AMLP ve onların hınk diyenin tokmakçısı Spartaküs'ün, 1 Mayıs 83'te düzenledikleri "Marks'ın Güncel Öğretileri" toplantısında, BP taraftarı yoldaşlara karşı giriştikleri karşı-devrimci eylem ve bu karşı-devrimci eylemi haklı çıkarmak için savunulan, "bu toplantıya katılan BP taraftarlarının provokatör oldukları" sahte gerekçesi, haklı olarak red ve mahkum edilirken; BP Yazı Kurulu, Spartaküs'e karşı yanlış, yazının değerini düşürecek bazı polemiklere de girişmektedir. Birincisi, teorik açıdan yanlış olan bir düşünce şu satırlarda görülmektedir: "Daha düne kadar birlikte çalıştığın, aynı örgüt içinde yeraldığın, omuz omuza mücadele ettiğin insanları görüş ayrılığı ve örgütsel ayrılık yüzünden 'provokatör', 'karşı-devrimci', 'ajan' vb. ilan etmek, her zaman burjuvazinin ve revizyonistlerin yöntemi olmuştur. Bu tip bir 'siyasi', 'ideolojik' mücadele, yalnızca onun acizliğini ifade eder, o kadar." (s.60)

Türkiye devrimci hareketi içerisinde ideolojik ve örgütsel ayrılıkların büyük çoğunluğunda tarafların, ya da yalnızca bunlardan birinin, diğerini ispatsız-delilsiz, "ajan", "provokatör", vb. olarak adlandırmaları bir gelenek haline gelmiştir. Bu kötü geleneğe yanlış bir tepki olarak, eskiden birlikte çalışılan, aynı örgüt içinde yer alan insanların, görüş ayrılığı ve örgütsel ayrılık yüzünden hiçbir zaman "ajan", "karşı-devrimci", "provokatör" vb. olarak adlandırılamayacağı anlayışı savunulmakta ve tersi bir yöntemin, her zaman burjuvazinin ve revizyonistlerin yöntemi olduğu iddia edilmektedir.

Bunlar yanlış ve zararlı düşüncelerdir. Komünizme kadarki şu ya da bu aşamada, şu ya da bu örgütsel-ideolojik ayrılığın temsilcileri, eskiden devrimci, ve evet, komünist olmalarına rağmen, ideolojik ve örgütsel ayrılıktan dolayı "karşı-devrimci", "ajan", vb. olabilirler, yer yer olmuşlardır da.

Hafızamızı biraz yoklayalım. Troçki, Kamenev, Zinovyev, Buharin vb. belli bir döneme kadar, çok ağır hataları olmalarına rağmen, komünist idiler. Fakat, Parti ile olan ideolojik ve örgütsel ayrılıkları nedeniyle, karşı-devrimin, emperyalizmin ajanları haline gelmişlerdir. Bu hainlerin ajanlıkları ve görüşlerinin karşı-devrimciliği belgeleriyle kanıtlanmıştır. Spartaküs oportünistleri ise, ispatsız ve belgesiz, ve bir olaydan yola çıkarak, bir insan grubunu provokatörlükle suçlamaktadır. Bu tavır da Spartaküs'ün Marksizm-Leninizmden bu noktada çok uzak olduğunu göstermiştir. Gerçi makalede, böyle bir suçlamayı getirenden, her devrimci, bu suçlamanın ispatlanmasını talep etmelidir" (s.60) şeklinde doğru bir pozisyon da vardır. Fakat bu doğru görüş, yukarıda açıklanan yanlış görüşle YANYANADIR ve diğerinin yanlışlığını ortadan kaldırmamaktadır.

İkinci hata şu satırlardadır: "Bizi meraklandıran şey, Spartaküs veya eski kardeşler içinden bir kişinin de olsa, bu gibi tavırlar karşısında, 'Bu ne biçim iş? Biz düne kadar provokatörlerle aynı örgütte Bolşevik Parti mi inşa ediyorduk? Çok tutarlı GDS-WBK-AMLP, provokatörlerin başını çektiği bir örgütle mi kardeştik? vs. soruları sormadığıdır." (s.60)

Spartaküs, bu toplantıya katılan BP'lilerin eskiden beri provokatör olup olmadığını tartışmamaktadır. Siyasi rakibimizle tartışma, onun gerçek görüşleriyle olmalı, onlarla tartışılmalıdır. Yeldeğirmeniyle uğraşmak bizim işimiz olmamalıdır.

16- BOLŞEVİK PARTİZAN NO: 16/17

1 MAYIS 1984'TE SPARTAKÜS OPORTÜNİZMİ: BÖYLE NEREYE SPARTAKÜS?

Hatasız bir makale demek abartma olmayacaktır. Ben herhangi bir yanlış görmedim.

Remzi

REMZİ'NİN BOLŞEVİK PARTİZAN NO: 13'TE ÇIKAN SPARTAKÜS OPORTÜNİSTLERİ İLE İLGİLİ YAZIYI DEĞERLENDİRMESİ İLE AYRILIK NOKTALARIM

▷ Remzi yoldaşın "Demokratik Devrimde Sosyal-Demokrasinin İki Taktiği" eserinin sözü geçen yazıdaki özetlenmesinde bir yerde yanlışlık yapıldığı şeklindeki eleştirisi görüşümce haklı değildir. Gerçekten de sözü geçen eserde Lenin, "demokratik devrimin zaferinden sonra... proletaryanın diğer emekçi, sömürülen sınıflarla birlikte sosyalist devrim için mücadele etmesi gerektiğini açıklığa kavuşturmuştur."

"Demokratik Devrimde Sosyal-Demokrasinin İki Taktiği"nde Lenin, diğer şeylerin yanında şunları söylemektedir:

"Bütün halkın ve özellikle köylülüğün başında, tam özgürlük, tutarlı bir demokratik devrim ve cumhuriyet için!
BÜTÜN EMEKÇİLERİN VE SÖMÜRÜLENLERİN BAŞINDA SOSYALİZM İÇİN!" (Aktaran SBKP(B) Tarihi, s.101)

Lenin'e göre devrimci proletaryanın "sınıf sloganı"dır bu.

Bu pozisyon özette doğru olarak aktarılmıştır. Remzi yoldaşın dikkat çektiği sorunda; orta köylülük ile ittifak sorununda; gerçekten de Bolşeviklerin siyaseti, sosyalist devrimin başlangıcında onları tarafsızlaştırmak biçiminde olmuştur. Ama bu sosyalist devrimde ittifakın "proletaryanın emekçi ve sömürülen sınıflarla" olması gerektiği genel tespiti ile çelişmez. Açıktır ki, böyle bir genel tespit içinde yeralan sınıf ve tabakalarla ittifak konusunda proletarya, önce kendine en yakın olanlara yönelecek, esas onlarla ittifak kurmaya çalışacaktır. Bu yalnızca sosyalist devrim için değil, demokratik devrim için de böyledir. Mesela "işçi-köylü" ittifakı dendiğinde de, proletarya ittifak konusunda öncelikle yoksul köylülere yönelecektir. Eğer zengin köylülüğü ittifaka kazanamıyorsa, onu tarafsızlaştırmaya bakacaktır. vb.

▷ Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı sloganı ile ilgili olarak, bilince çıkartılması gereken önemli sorun, bunun bizim eski kardeş örgütlerimizle yürüttüğümüz tartışmada oynadığı rol sorunudur. Tek başına bu sloganın —içeriği doğru doldurularak— kullanılması, şovenizmin göstergesi midir? Bizim eski kardeşlerimizin olumlu cevap verdiği bu soruya, ben olumsuz cevap veriyorum.

Görüşüme göre, tek başına kullanıldığı; açıklama imkanı olmayan yerlerde, kural olarak "Ayrılma hakkı" sloganını kullanmamız doğrudur. Aynı şekilde, program yazılarında, açıklamalarda da kural olarak "Ayrılma hakkı", kullanılan kavram olmalıdır.

Ama bu diğer kavramı hiç kullanmayalım, bu kavramın kullanılması en baştan yanlıştır vb. anlamına gelmez. Nitekim, SBKP(B) de ulusların kendi kaderini tayin hakkı sloganını, "ulusların ayrılma hakkı" sloganı ile değiştirme kararı aldıktan sonra da yer yer belgelerinde, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı kavramını da kullanmıştır.

▷ Remzi yoldaşın "ajan-provokatör" adlandırması konusundaki polemiğe getirdiği eleştiri ile de hemfikir değilim. Yoldaşın getirdiği yerde karşı çıkılan şey, kişinin, örgütün, vb. "görüş ayrılığı ve örgütsel ayrılık yüzünden" provokatör, karşı-devrimci, ajan vb. ilan edilmesidir. Gerçekten de bu gibi bir tavır, ancak burjuvazinin, revizyonistlerin işidir. Komünistler, bir kişiyi, örgütü ajan, karşı-devrimci, provokatör ilan ettiklerinde, bunu o kişi, örgüt "ayrı görüş savunduğu", "örgütsel olarak ayrıldığı" vb. yüzünden, bu sebeplerle, bunun için yapmazlar. Verilerle, delillerle, sözü geçen kişinin "ajan", "provokatör" vb. olduğunu ispat ederler.

Remzi yoldaşın örnek verdiği Troçki, Kamenev, Buharin, Zinovyev, vb. "ajan" olarak ilan edildiklerinde; gerekçe olarak onların yanlış görüşler savundukları, onun için "ajan oldukları" vb. söylenmedi. Emperyalizm ile işbirlikleri somut olarak ispatlandığı noktada, delilleri ile ortaya konduğu noktada, "ajan" oldukları söylendi. Bu olmadığı sürece, "ajan" suçlaması, vb. yapılmadı.

Ama Spartaküs ve eski kardeşler, yalnızca bizler ayrı görüşler savunduğumuz; örgütsel ayrılık gündeme geldiği, ve somut olarak bu görüşlerimizin propagandasını onların düzenlediği bir toplantıda da savunma "cüreti"ni gösterdiğimiz için, bu yüzden

bize provokatör suçlaması getirdiler. Bu noktada bizim girdiğimiz polemik doğrudur.

Remzi yoldaş, bizim "provokatörlük" konusunda geçmişe dönük soru sorulup sorulmadığını merak ettiğimizi söylediğimiz satırları da eleştirmektedir. Görüşümce bu eleştiri de doğru değildir. Çünkü a) bizim eski kardeşlerle ayrılığımızın üzerinden "provokatör" suçlaması yapılan ana kadar uzun bir süre geçmemiştir; b) bu süre içinde bizim hakkımızda genel "provokatör" değerlendirilmesi yapacak bir delil, belge vb. yoktur; c) şimdi "provokatör" olduğu söylenen yoldaşlar, geçmişte "kardeşlik" ilişkilerini geliştiren yoldaşlardır. Aynı kişilerdir; d) çizgide de esasta değişen birşey yoktur. Böyle bir durumda gerçekten de değişen fazla birşey olmadığı halde, "provokatör" suçlaması getirilmesi karşısında, kimsenin çıkıp da "Ne oluyor?" dememesi ilginçtir. Bu noktada polemiğe girmek bu yüzden doğrudur. Ve polemik içinde, Remzi yoldaşın eleştirdiği soruyu sormak, "yeldeğirmeni ile uğraşmak" değildir.

Derviş

11 Ocak 1985